

PAVEL FILATEV – ZOV

z ruštiny preložil Filip Murčinko

Prešiel mesiac a pol, mesiac a pol odkedy som sa vrátil z VOJNY na Ukrajine. Áno, viem, nemôžem používať toto slovo, zakázali nazývať vojnu vojnou, no pochopte, mám 33 rokov a celý život som hovoril len pravdu, aj keď mi to bolo na škodu. Čo už, som taký nepodarený a nič s tým neurobím.

Čiže pochopte, je to vojna so všetkým, čo si pod tým slovom predstavujete, naša ruská armáda strieľa po ukrajinskej, tá strieľa naspäť, lietajú tam delostrelecké granáty a rakety...

Počuli ste už niekedy zvuk delostreleckého granátu, letiaceho k vám?

Pokiaľ nie, vaša škoda, že ste boli ukrátení o tento nezabudnuteľný pocit. Cítite, že vzduch okolo vás začína vibrovať, počujete svišťanie náboja letiaceho k vám, obracia vám žalúdok, chcete sa nadýchnuť a nemôžete. Ak máte šťastie, počujete výbuch, a myslíte si, že nadišiel deň vašej smrti. Tak prichádza precitnutie. Nárazová vlna ti nič neodtrhla, pozeráš, či ťa nezasiahol šrapnel. Pokiaľ ti nič nie je, nebolo to tvoj šťastný deň. Máš smolu, že si celý, lebo to znamená, že je tu pre teba ešte práca.

Takto umierajú vojaci oboch strán, rovnako ako mierumilovní civilisti, ktorým sa pošťastilo žiť tam, kde sa iní rozhodli rozpútať vojnu nazývanú špeciálnou operáciou.

Aaa, ešte toto. Nezabúdajte, že s vojnou súvisí aj hlad, choroby, bezsenné noci, život v neskutočnej špine, návaly adrenalínu, ktorý ti v boji dá rýchlosť, neľudskú silu, no zožiera tvoje telo, a keď sa vrátiš z frontu, si ako vyžmýkaný citrón. Cítiš, že už nikdy nebudeš skutočne zdravý, že už nikdy nebudeš ako predtým.

No a ešte nemožno zabudnúť na tlak tvojho svedomia, ťarchu, ktorou dopadá morálnosť tvojich činnou na srdce a dušu. Teda, pokiaľ ešte vôbec máš niečo ako dušu. Je predsa jednoduchšie sa nepýtať, prečo to robíš, a na koho prospech? Prečo riskuješ svoj život, pre koho obetuješ svoje zdravie? Prečo si ďalej pošpinil svoju už aj bez toho hriješnú dušu?

Teraz vám porozprávam, ako ja vidím túto vojnu a ako som ju vlastne nepochopil. Som si vedomí zodpovednosti za šírenie informácií o mojej vojenskej službe, no tajiť, čo som zažil by podľa mňa znamenalo len zvyšovať straty.

Z pozícií pred Nikolajevskom¹ ma evakuovali, keď sa mi zapálilo oko. Po tom, čo naše pozície zasiahla delostrelecká paľba, do môjho zákopu dopadla zemina vymrštená výbuchom a dostala sa mi do očí. Nebolo jej veľa, no v zemine bola špina a, našťastie, začali sa mi zapalovať oči až tak, že sa mi jedno samé zatváralo. Po niekoľkých dňoch náš zdravotník rozhodol, že ma je nutné evakuovať, lebo pokiaľ sa to nebude liečiť, prídem o oči. Odviezli ma do poľnej nemocnice v meste Cherson, ktoré sme už vtedy okupovali. Z Chersonu ma potom previezli do Sevastopoľu.

Pocit, ktorý prežívaš, keď opúšťaš zónu bojových operácií, to ani nemožno popísať...

Dva mesiace, celé dva mesiace plné bahna, hladu, chladu, potu, a blízkosti smrti, ktorú tam človek cíti na každom kroku. Škoda, že nepúšťajú reportérov k nám, do prednej línie. Oberajú celú krajinu o možnosť obdivovať jej slávnych výsadkárov zarastených, neumytých, zablatených, chudých a nahnevaných ani nevediac na čo. Možno na Ukrajincov, ktorí netúžia po žiadnej denacifikácii, možno na nezmyselné príkazy velenia, neschopného plniť si svoje úlohy ani v čase bojových operácií. Polovica mojich spolubojovníkov chodila v ukrajinských uniformách, lebo boli kvalitnejšie a pohodlnejšie na nosenie, zatiaľ čo tie naše boli obnosené. Pochopte, naša obrovská krajina nie je schopná obliecť, nie že ešte nakrmiť vlastnú armádu. Ja som napríklad od začiatku nemal taktickú výbavu Ratnik, a ukrajinskú hranicu som prekročil bez spacáku. Za týždeň moji chlapci zohnali starý. Velitelia o žiaden dodatočný spacák nepožiadali. Zase, nebudem vraviť, že som za ten spacák bol neviem ako rád. Spať na zemi v starom deravom spacáku počas zimy, v prvej línii... A na Ukrajine ešte aj v marci boli mrazy. Hotová dovolenka toto. V polke marca ma začali bolieť nohy a chrbát. Rozmýšľal som nad tým, či ma bolia svaly alebo kĺby, kríval a zvaloval všetko na to, že sme si od začiatku vojny nevyzliekli výzbroj a nezložili z hláv prilby. Nakoniec som musel priznať, že zo spania na zamrzutej zemi, nedostatku vody a jedla, nosenia ťažkých nákladov, mám osteochondrózu všetkých stavcov, vysunutú platničku a pruh. Bolesť v kĺboch mojich nôh bola úplne nevydržateľná.

A potom ťa evakuujú a čo, vezieš sa a premýšľaš. Cítiš radosť, lebo odchádzaš z tejto chujoviny, no cítiš hnev, lebo tvoji kamaráti zostávajú tam a netušíš, čo s nimi bude ďalej, pocit šťastia z vlastnej záchrany sa mieša s pocitom viny pred spolubojovníkmi, ktorí zostávajú, zatiaľ, čo ty odchádzaš.

¹ Po ukrajinsky Mikolajiv, kvôli autentickosti používam ruskú formu Nikolajev/Nikolajevsk, nakoľko autor textu je Rus.

Šli sme v pazíku,² vodič a za ním 20 ranených, zablatených, strápených, so štítkami na rukách, kde písalo ich krvnú skupinu. V tvárach ťažko ranených som videl bolesť a úzkosť. Ľahko ranení mali v tvárach radosť, lebo konečne sa dostali z frontu. Ja som nebol skutočne zranený, evakovali ma len ako chorého, preto som nesedel na sedadle, len na schodíku pred dverami. Inde som aj tak nemal miesto. V autobuse bolo viac ľudí ako sedadiel a niektorí vyfasovali horšie fleky ako ja. Šli sme možno päť, šesť hodín, presne si nepamätám. Až v tom autobuse som sa konečne uvoľnil a začal premýšľať o posledných dvoch mesiacoch môjho života, o tom, čo to vlastne akože bolo, načo som ja toto potreboval, čo som spravil dobré a čo zlé, prečo som sa toho zúčastnil a načo som tam vlastne bol. Od tohto momentu až doteraz v mojom vnútri bojujú hlasy svedomia, vlastenectva a zdravého rozumu. Pokiaľ by som myslel podľa šablón, odpoveď by bola, že som vojak, výsadkár, povinný plniť rozkazy, bez práva sa posrať a nejst' bojovať do vojny, keď už raz vojna začala, s povinnosťou slúžiť dobru svojej krajiny, chrániť ruský ľud, no tuto zdravý rozum začína nesúhlasit' a pýtať sa otázky.

Ako Ukrajina ohrozovala Rusko?

Všetci okolo hovoria o tom, že Ukrajina chcela vstúpiť do NATO. Ale útočíme na všetky krajiny, ktoré chcú vstúpiť do NATO? Lotyšsko, Litva, Estónsko, Poľsko už sú v NATO. Fínsko do neho práve vstupuje. Turecko prednedávnom zostrelilo naše lietadlo, no my sme to rýchlo zabudli,³ Japonsko si nárokuje naše ostrovy.

Čert to ber, USA s nami hraničí na východe, ale nič z toho nie je dôvodom na začatie vojny.

Na nikoho z nich neútočíme. Alebo sme na nich len zatiaľ nezaútočili?

Nie, nevychádza, že by toto mohlo byť príčinou.

Pokiaľ by sme nenapadli Ukrajinu, ona by zaútočila na nás?

Slová mnohých sú len ozvenou toho, čo hovoria v televízii. Vraj sme spravili len preventívny úder. Ako možno uverit' tomu, že Ukrajina by zaútočila na Rusko, na Krym, pokiaľ ukrajinská armáda ani nedokázala ubrániť svoje hranice, vedie obrannú vojnu a ešte aj v nej má obrovské straty. Všeci vedia, že útočná vojna je ešte ťažšia ako obranná. Ako by nás mohla napadnúť táto krajina, ktorá sa len s námahou bráni, pomaly strácajúc územie? A nebolo by

² Typ sovietskeho/ruského malého autobusu.

³ Incident zo Sýrie z roku 2015, kedy turecká stíhačka zostrelila ruské lietadlo SU-24 operujúce v blízkosti tureckej hranice.

jednoduchšie pre našu armádu posilniť obranu hraníc s Ukrajinou, a v prípade útoku počkať nepriateľa na obranných pozíciách, zničiť jeho útočný potenciál a tak prejsť do protiútoku? Vedť v takom prípade by naše straty boli oveľa menšie a svetové spoločenstvo by nemohla obviniť Rusko z agresie a naša krajina by sa nepreslávila ako okupant a útočník. To že Ukrajina chcela napadnúť Rusko neznie ako pravda, že?

Ukrajiny sa zmocnili nacisti a utláčajú ruské obyvateľstvo?

Keď som sa nestrane bavil s ľuďmi, ktorí boli na Ukrajine pred vojnou, nikto z nich si nevedel spomenúť na konkrétny prípad, že by ich niekto nejako utláčal alebo urážal za to, že majú ruské priezvisko alebo nevie hovoriť po ukrajinsky. A nejaké ojedinelé prípady domácich konfliktov na národnostnom základe možno nájsť v každej krajine sveta.

Zaútočili sme, aby sme zachránili DĽR a LĽR.⁴

Čo je vlastne DĽR a LĽR? Vedť fakticky aj právne sú to dva regióny, ktoré boli súčasťou Ukrajiny, vzbúrili sa a chceli sa stať samostatnými. Nie je to rovnaké, akoby sa Karélie chcela stať súčasťou Fínska, Smolenská oblasť súčasťou Litvy, Rostovská súčasťou Ukrajiny, Jakutsko súčasťou USA, alebo Chabarovsk súčasťou Číny? Naozaj to nie je rovnaké? Prečo vlastne ochraňujeme DĽR a LĽR? Spravili sme dobre obyčajným ľuďom na Donbase? V Rusku by sme niečo podobné nestrpeli, vedť nie je to tak dávno, čo sa Čečensko pokúsilo vyhlásiť nezávislosť a zaplatilo za to tisícmi životov. Prečo sme spravili to isté našim susedom? A pri tom, vedenie LĽR a DĽR nedokázalo, bez ohľadu na podporu vedenia Ruskej federácie, zabezpečiť svojich ľudí sociálnou podporou a ochrániť ich. Prečo by inak utekali do Ruska, na Krym a na Ukrajinu? Keď som sa bavil s ľuďmi utekajúcimi pred vojnou v Donecku a Lugansku⁵, nepočul som o žiadnych prípadoch nacizmu, o ktorých kričia v našich médiách. Ale všetci vraveli, ako utekali pred vojnou, ako chcú len žiť a pracovať v mieri. Keď sme chceli všetkými možnými spôsobmi pomôcť ľuďom z Donecku a Lugansku, prečo sme všetkým, ktorí by chceli, nedali ruské pasy? Vedť máme toľko neobrobenej zeme, ktorej sa nikdy ani nedotkla ruka človeka, prosím, prídte, žite a pracujte s nami, načo je nám územie cudzieho štátu? Načo? Naozaj máme málo územia? Naozaj všetci, ktorí chcú žiť v Rusku, ešte nedostali ruské pasy a neprišli k nám?

Zo začiatku sa nás snažili motivovať peniazmi a 23. februára veliteľ našej divízie oznámil, že za deň budeme dostávať 69 dolárov, čo bolo podľa vtedajšieho kurzu približne

⁴ Doneckú ľudovú republiku a Luhanskú ľudovú republiku

⁵ Po ukrajinsky Luhansku, používam ruský názov, kvôli autentickejši, autor textu je Rus.

7000 rubľov (ešte aj tuto nás podviedli a nakoniec sme dostali 3500 rubľov za deň). Od prvého dňa, keď sme si uvedomili, že to nie je krymská operácia „Zdvorilí ľudia“⁶, a nie je to cvičenie, ale začala plnohodnotná vojna a prekročili sme hranicu Ukrajiny pod paľbou raketometov sprevádzaní vrtuľníkmi a lietadlami, už od tohto momentu sme si hovorili, že táto robota nestojí za žiadne peniaze. No my sme predsa obrancovia vlasti, výsadkári, pýcha vlasti a jej legendy, keď dostaneš príkaz: „vpred,“ vpred do vojny, to znamená, že sa muselo stať niečo vážne, možno ukrajinská armáda už dobýja Rostov, alebo Američania sa vylodili na Kamčatke! Ale teraz že bez srandy, ja som úplne vážne bol v prvých okamihoch ochotný veriť, že niečo podobné sa stalo, keď sme prerazili cez ukrajinskú hranicu a dostali príkaz dobyť Cherson. Iné logické zdôvodnenie som nevidel.

Ale teraz prepáčte. Ešte som sa nepredstavil.

Gardový mladší seržant Filatev, 6. výsadkovo-útočná rota, 2. výsadkovo-útočný batalión, 56. výsadkovo-útočný pluk, 7. vzdušná výsadková divízia.

Áno, áno, hlavne ten 56. gardový výsadkový pluk, ktorý náš minister obrany S. K. Šojgu rozpustil tesne pred začiatkom vojny. Asi jedine tak preto, aby vyrovnali šance Ukrajiny proti Rusku, v minulom roku brigádu rozpustili, celú brigádu o počte 3000 výsadkárov, tvorenú tromi útočnými bataliónmi, bataliónom rozvedky, tankovým bataliónom, majúcu svoje delostrelectvo a protiletectkú obranu, takúto brigádu rozpustili, brigádu, kde neboli žiadne voľné miesta, brigádu, ktorú zostavovali takmer 20 rokov v meste Kamišine⁷. Rozpustili a zničili osudy rodín, ktoré boli odrazu rozhádzané po celom Rusku.

Z brigády vytvorili pluk, no pluky majú len jeden názov, a tak nechali len jeden batalión parašutistov a prevelili ho na Krym do mesta Feodosija, kde ho spojili s tamojším osobitným 171. útočným bataliónom, a z tých dvoch bataliónov vytvorili akože pluk. Pluk tvorený parašutisticko-výsadkovým bataliónom, výsadkovo-útočným bataliónom a prieskumníkmi (o sile asi jednej čaty). To je málo, to čo je toto akože za pluk? A to ešte výsadkovo-útočný batalión nebol plný, čo sa týka počtu ľudí. Aby toho nebolo dosť, naši veľkí reformátori vymysleli, že máme vytvoriť niečo, čo nazvali Nočný experimentálny výsadkovo-útočný batalión. A ešte posadili celý batalión do normálnych, nie obrnených uazíkov.⁸ No a v takom stave poslali do vojny môj 2. výsadkovo-útočný batalión, hej a zabudol som povedať, že

⁶ Myslí operáciu, ktorá predchádzala anexii Krymu v roku 2014, keď sa tam objavili neoznačení ozbrojenci (ruská armáda). Týmto ozbrojencom sa v žargóne ruského militarizmu hovorilo Zdvorilí ľudia (Вежливые люди).

⁷ Mesto na brehu Volgy, vo Volgogradskej oblasti.

⁸ Typ sovietskeho/ruského terénneho auta.

batalión sa skladá z troch rôt, moja rota vyrazila do vojny v počte asi 45 ľudí, a dve zvyšné mali po 60 vojakov, a tak sa náš výsadkovo-útočný batalión skladal zo 165 ľudí, absolútny vrchol geniality, lebo ved' čo o tom ja viem, vo výkazoch vyzerá všetko dobre, batalión je jednotka zostavená z 500 vojakov... Presne takýmto spôsobom bol počet vojsk okolo Ukrajiny 200 000.

Z môjho pohľadu, berúc do úvahy korupciu a systém vykazovania rozšírený v armáde, kde velitelia skrývajú problémy, prekročilo hranicu Ukrajiny v prvý deň okolo 100 000 vojakov slúžiacich v ruskej armáde a postavilo sa 200 000 vojakom ukrajinskej armády.

Vďaka nekonečným nezmyselným experimentom a absencii zdravého rozumu, naša armáda prestala byť atraktívnym a perspektívnym miestom pre „lepšiu mládež.“ Na vojenských vysokých školách dlhodobo nemali dost' študentov. Služba na kontrakt (ktorú sme používali od roku 2003),⁹ sa stala miestom, kde pozberajú ľudí z nižších sociálnych vrstiev (ku ktorým, bohužiaľ, očividne, patrí aj ja), ved' čím menej si vzdelaný a znalý zákona, tým ľahšie tebou budú manipulovať. Okrem toho zničili inštitút povinnej vojenskej služby, zmenili ho na škôlku spojenú s ľuďmi z našich kolónií¹⁰, kde vojaci premárnia svoj čas a idú do civilu s tým, že sa absolútne nič nenaučili. Potom o tom hovoria svojim známym, aby sa každý, kto má možnosť vyhol takému zbytočnému márnemu svojho života. Zoberte si, že niekedy to boli práve vojaci povinnej vojenskej služby, ktorí úspešne bojovali v Afganistane a Čečensku, úspešne v tom zmysle, že úlohy, ktoré im boli dané, splnili a nemali také straty ako „profesionálna armáda Ruskej federácie“ teraz na Ukrajine.

Áno, ešte som vám zabudol povedať, že v 56. gardovom výsadkovo-útočnom batalióne som už od roku 1993 a jeho rozpad sledujem už minimálne tridsať rokov.¹¹

Pamätám si rok 1999, začiatok vojny v Čečensku, vtedy som ako teenager vyprevádzal otca, ktorý tam šiel bojovať. Zhruba o tretej v noci, sa 1. výsadkovo-útočný batalión zoradil na priestore pri štábe a veliteľ pluku priniesol bojový plán. Bolo treba dokončiť náš boj, bolo nevyhnutné zaútočiť na povstalecké bandy hlásiace sa samozvanej republike Ičkeria¹² (nič vám to nepripomína? Nereagovala Ukrajina rovnako na naše ľudové republiky?). Veliteľ hovoril ďalej, že je to nebezpečné, a že keď hociktorí vojak z ľubovoľného dôvodu nemôže alebo

⁹ V ruskej armáde sú 2 typy vojakov – na kontrakt, teda profesionálni vojaci, uzavrujú kontrakt, čiže pracovnú zmluvu s armádou a branci, teda odvedenci na povinnú vojenskú službu, ktorá však nie je povinná pre všetkých. V ZSSR neboli vojaci na kontrakt, profesionálnych vojakov bolo len zopár, dôstojníci, špecialisti, zvyšok boli branci, vojenská služba bola povinná pre všetkých

¹⁰ Pravdepodobne myslí z menej rozvinutých oblastí Ruska, kde netvorila Rusi väčšinu obyvateľstva.

¹¹ Jeho otec slúžil v tomto batalióne a tak v ňom Filatev v podstate vyrastal.

¹² Meno, ktoré si dali čečenský separatisti v 90-tych rokoch.

nechce tieto rozkazy vykonať, má okamžite odísť, či už je to kvôli jeho rodine, náboženstvu alebo tomu, že má doma chorú mamu. A predsa, nikto z jednotky neodišiel, aj keď mimo dôstojníkov, celý batalión v počte 500 ľudí bol tvorený vojakmi povinnej vojenskej služby vo veku 18 až 20 rokov. To bol iný typ armády fungujúci na iných princípoch. To bola armáda ktorú sme mali v 1999. Áno, nebola ideálna, potrebovala poriadok a reformy, no vtedajšia armáda bola lepšia ako to, čo vyrobili po 23 rokoch reforiem.

Čo sa týka dneška, do vojny s Ukrajinou odmietlo ísť obrovské množstvo vojakov slúžiacich na kontrakt. To taktiež zohralo svoju úlohu pri zlyhaní „špeciálnej vojenskej operácie.“

Spomínam si, že celé dva mesiace, keď som bol v prvej línii, sme každý deň dúfali, že nás niekto príde vymeniť a pošlú nás do druhej línie, aby sme si oddýchli, vyprali si oblečenie, umyli sa, ale nič také nenastalo, keďže nás nebolo za koho vymeniť.

Na začiatku ma odviezli do mesta Sevastopol', do nemocnice Orion. Náš pazík, o ktorom som už hovoril skôr, tu dorazil o jednej v noci. Predtým sme zastavili niekde v Krasnom Perekope¹³, kde bol v areáli civilnej nemocnice zriadený zdravotnícky stanový tábor, kde nás prevzal zdravotnícky oddiel z Bujnakska.¹⁴ Skladal sa z dagestanských žien, ktoré nás vrelo privítali.

Vybehli sme z pazíka ako diví. Okamžite nás obklúčili doktori z Bujnakska. Bolo nám divné, že tu nikto nestrieľa. Ticho a iní ľudia. Dorazil pocit pokoja a bezpečia. Neviete aký je to pocit, keď ste to nezažili. Lekári rýchlo určovali, komu je nutné previazať obvazy, kto potrebuje lieky proti bolesti, alebo inú pomoc. Popri tom nás odviedli do útulného stanu, kde bola zriadená jedáleň, tak svetlá a tak útulná, mal som pocit, že som sa ocitol v malom kúsku raja.

Tam nás nakrmili polievkou z duseného mäsa a jačmeňa. V tom momente mi to prišlo neskutočne chutné. Cítil som starostlivosť a súcit od žien, čo sa o nás starali. Takmer som na ten pocit zabudol. Bolo to zvláštne, lebo až do toho momentu sa nám zdalo, že všade sa niečo deje, že všade si ľudia utiahli opasky a boli že „všetko pre front, všetko pre víťazstvo!“ No tu sme konečne pochopili, že inde plynie normálny život, ľudia pracujú, oddychujú, chodia do klubov, a internet nie je zablokovaný. Nečudujte sa, počas dvoch mesiacov vojny sme prakticky nemali žiadne spojenie s ostatným svetom, žili sme v našom mikrosvete, vo vojne, kde ako

¹³ Mesto na Perekopskej šiji, úzkom kuse územia spájajúcom Krym s pevninou.

¹⁴ Mesto v Dagestane na juhu Ruska.

bonus k neľudským podmienkam je nedostatok jedla, vody, spánku, teplého oblečenia, kde niet normálneho ľudskeho života, kde sme hlad po nových správach zaháňali pletkami od vodičov jazdiacich do zázemia, kde sa ten vodič dopyčul, že internet je zablokovaný, lietadlá nelietajú ponad Krym, cena cukru stúpila desaťkrát, dolár je už za viac ako 120 rubľov... V izolácií bojových operácií si nemôžeš vytvoriť úplný, objektívny obraz a začínaš si domýšľať.

Presne preto som sa začal vypytovať tých žien, čo sa deje vo svete a čo píšu v novinách. Pamätám si, že sa mi zdali frustrované a nahnevané, nič od mňa nechceli vedieť, možno preto, lebo za deň cez nich prejde niekoľko takýchto autobusov. Chápali, že špeciálna operácia nejde podľa plánu (alebo, mal niekto vôbec nejaký plán?), a možno ich hnevalo len to, že sami tomu, čo sa deje nerozumeli.

Zapamätal som si najmä jednu z nich, ktorá bola rozčúlená z vysokých cien, no zároveň šťastná, že konečne všetky tie celebrity a zradcovia utekajú z krajiny, ešte aj Sobčakovú¹⁵ zatkli. To ma prekvapilo, Sobčaková bola predsa niekdajšia kandidátka na prezidentku, no potom sa ukázalo, že to nie je pravda, ako aj mnoho ďalších podobných pletiek.

Po polhodinovej prestávke v zdravotníckom stanovom tábore, kde nás nakrmili a previazali nám obvazy, pokračovali sme v ceste do Sevastopolu, ako som už spomínal, do nemocnice Orion. Dorazili sme tam o jednej v noci. Ďalšiu pol hodinu sme sa motali po dvore a volali na personál nemocnice, keďže nás nikto nečakal. Vyšli vojaci, ktorí tam už boli hospitalizovaní, väčšinou naši kolegovia zo vzdušno-výsadkových vojsk, z 11. výsadkového-útočného bataliónu, ktorých sme zvykli volať „Bojovní Burjati“, ktorí spolu s nami boli v prvej línii od začiatku vojny. Vrúčne nás prijali, pomohli vystúpiť z autobusu a vrhli sa nás s otázkami, aké úspechy sú v prvej línii, no žiadne neboli, ešte stále sme stáli na hraniciach Chersonskej a Nikolaevskej oblasti, ukrajinské delostrelectvo ostreľovalo naše pozície, naše im to vracalo, a my medzi nimi čakáme na posily do ďalších bojov.

Po ďalšej pol hodine došla žena oblečená do zmesi vojenského a doktorského oblečenia, zaviedla nás na príjem, kde s nami začali spisovať formuláre a prezliekať do pyžám a županov. Ranených poslali na operácie. Vyzeral som utrápene. Všetko, na čo som myslel bolo, že si chcem rýchlo ľahnúť a spať. Cítil som sa, akoby ma prešiel vlak, všetko divoko bolelo, nevedel som vysvetliť prečo, bolel ma krk aj nohy, bonus k problémom s očami.

¹⁵ Ksenija Sobčaková, ruská opozičná politička, ktorá v 2018 kandidovala v prezidentských voľbách. Jej otec Anatolij Sobčak bol starostom Petrohradu a v 90-tych rokoch pre neho pracoval aj Vladimir Putin.

Keď konečne spísali formuláre, odviekli ma do stanu, kde mi sestrička dala nejaký liek a tabletky na spanie. Prekvapilo ma, že nemocnica bola moderná, stany boli dvojmiestne, v každom bola sprcha, záchod, klimatizácia a na druhej strane mali východ na opačnú stranu. Bolo tam sviežo, ticho a útulne, oproti zákopom to bolo ako hotel Hilton alebo Radisson. Na fronte som sníval o sprche, no teraz, hoci moje ruky boli celé čierne od bahna, ktoré sa v nich za dva mesiace usadilo, nemal som silu ísť sa osprchovať. Ľahol som si na posteľ a zaspal. Celý čas som spal v jednej polohe. Bolo to dokonalé, hotová blaženosť, že môžem spať na posteli s čistými perinami, v tichu a bezpečí. Človek, ktorý nespával na holej zemi v mraze, obutý, s pocitom neustáleho ohrozenia, nevie o čom hovorím.

Pokiaľ som spal, do môjho stanu doviekli môjho spolubývajúceho. Prišli sme rovnakým pazíkom. Mal roztrhnutý bubienok a tak počul len na jedno ucho.

Úžasná dvojka. Slepý a hluchý.

Nepamätám si, koľko som spal. Ďalšie ráno prišla sestrička na odber krvi. Brala mi ju zo žily a ja som len pootvoril oči a nedokázal sa zobudiť, oči sa samé zatvárali a potom som opäť zaspal. Zobudili ma na obed a odviekli do inej starej budovy k očnému lekárovi. Ten pracoval na šiestom poschodí. Vyštverať sa tam bolo mimoriadne náročné, cítil som bolesť v celom tele, pri každom ďalšom kroku, a už som nemal adrenalín, ktorý mi pomáhal fungovať predtým. Bacuľatá postaršia sanitárka, ktorá ma viedla, bola nakoniec hore rýchlejšie ako ja. Očný lekár si ma prezrel. Zariadenie tam nemal tak zlé, ako som si myslel a nakoniec lekár vyhlásil: „Máte bežný prípad keratitídy na oboch očiach s astigmatizmom.“ Tiež povedal, že zrak mám na oboch očiach -5,5, a tak dlho písal záver z môjho vyšetrenia. Popri tom volal na oddelenie očného lekárstva, aby ma presunuli tam.

Neskôr som pochopil, že v tejto vzorovej nemocnici ľudí dlho nedržali, ale rozvážali ich do nemocníc a sanatórií v iných mestách.

Potom ma rýchlo odviekli do stanu, kde som KONEČNE, šiel do sprchy, umýval sa minimálne tridsať minút, snažil som sa pod horúcou vodou vytriet čierne bahno zarastené do kože mojich rúk. Tak bol obed. Veľmi dobre tam varili, doslova ako doma. Tak som ľahol do posteľe a opäť ma vyplo.

Večer ma zobudila lekárka a chcela, aby som sa prezliekol, lebo ma odvezú do inej nemocnice. Netuším prečo, ale vstávať bolo veľmi náročné, nehovoriac o prezliekaní do uniformy. Popri tom som rozoberal moju budúcu liečbu s mojím spolubývajúcim. Presne o päť

minút neskôr sa lekárka vrátila a podráždeným hlasom ma obvinila z toho, že zdržiavam. Všimol som si, že má hodnosť majora. V tom momente sa moja nálada začala kaziť. Fakt len v našej súčasnej armáde je toto možné. Vojskí zdravotníci majú svoje štruktúry a zaoberajú sa liečením a nemocnicami, no aj tak majú vojenské hodnosti, a sú to hodnosti často dosť vysoké. Podľa vojenských predpisov tak sú kvôli hodnosti dôstojníkmi a často sa k bežným vojakom správajú povýšenecky.

Takýto vojskí „lekári“ si potom na nás dovoľujú hovoriť tónom, akým by sa k nám nedovolili ozvať ani naši priami nadriadení zo vzdušno-výsadkového vojska.

Mohol by tam byť chlap s hocijako dobrou mienkou o sebe, aj tak by sa cítil ponížený, keby s ním hovorili takto. V jej očiach som videl nadradenosť prameniaca z toho, že ona je major. Jej tón hlasu ma fakt začínal srať. Ty sa zúčastňuješ bojov, riskuješ život, ničíš si svoje zdravie, zatiaľ, čo si táto panička vyvaľuje šunky, a nakoniec ona na teba kričí: „Obliekaj sa!“ Lebo ona je major, a ty len obyčajný kontraktčík, ktorý ešte aj vyzerá pochudnuto, zarastene, vo fádnom nemocničnom pyžame a z postele vstáva ako dedo, pretože ho všetko bolí.

Takto sa správajú vojskí zdravotníci všade. Sám som zažil, aj od iných počul, ako nejaký armádny terapeut alebo chirurg v hodnosti kapitána alebo majora, ktorý pri tom neslúžil v skutočnej armáde ani jeden deň, sa ťa ani len nepokúša vyliečiť (to je doslova jeho povinnosť), ale rieši si svoje veci. A sú prípady, ako tu s touto pani majorkou, že ti je fakt zle, a za celý deň k tebe nikto z lekárov ani nepríde, ani sa ťa neopýta, že ako sa cítiš, a večer vyhlásia, že treba okamžite ísť a podráždene ťa poháňajú.

Rozmýšľam, že na očiach mi ani nebolo vidno hnev. Jediné, čo som dokázal zo seba dostať bolo: „Na mňa fakt kričať netreba!“ Potom som pokračoval vo viazaní šnúrok na topánkach, tak rýchlo ako predtým, nie preto, aby som bol protivný, ale preto, že som to rýchlejšie fakt nedokázal.

Pani majorku moje slová pobúrili, videl som na nej, že si už zvykla komandovať tých, ktorých poslali k nej na „liečenie.“ Zakričala: „To ako so mnou hovoríš?! Zavolám vojenskú políciu!“

Vstal som, vzal si veci a šiel preč, odpovedajúc jej zvýšeným hlasom: „Choďte preč, kľudne si volajte vojenskú políciu, no na mňa nikto kričať nebude!“

Rozhnevaná z toho, že nedosiahla vytúženú dominanciu, pani majorka odišla z môjho stanu, vyhrážajúc sa mi vojenskou políciou, hoci nemala na to žiadne zákonné dôvody.

Za pár minút som si zaviazal šnúrky, rozlúčil som sa so svojím nahluchlým spolubývajúcim a vyšiel von. Veci som si niesol v igelitovom vrecúšku do koša, keďže som nemal žiaden ruksak. V tom vrecúšku bol celý môj majetok – maskáče a tenisky, ktoré som dostal od týpka zo Speznazu zo Stavropoľa. Na nádvorí som zistil, že auto, ktoré ma malo čakať tu nebolo. To, že ma tu má niekto čakať bol teda asi nezmysel. Pršalo. Stál som tam na daždi ešte ďalších desať minút, pretože som bol dosť nasratý z tejto hysterickkej doktorky s hodnosťou majora. Rozhodol som sa, že budem radšej stáť tuto na daždi, ako sa vrátiť a opäť sa s ňou vybavovať.

Do dvora sa dovalil UAZ Buchanka.¹⁶ Sadol som si do neho. Vtedy sa zjavila pani majorka, dala šoférovi nejaké moje papiere s tým, aby mi ich ani náhodou nedával do rúk a tak sme konečne vyrazili.

Mimochodom, bola to ona, kto nás nechal čakať pol hodinu, keď sme sem včera dorazili. Ona si sladko spinkala a len z donútenia po nás došla. Po pol hodine. My, ktorých evakovali z prvej línie, sme stáli pol hodinu vonku, na zime. Nest'ážujem sa kvôli sebe, to by jebal pes, ale takmer všetci ostatní boli ranení od šrapnelov a guliek. Obväzy niektorých boli už celé premočené od krvi, ktosi hundral, že lieky proti bolesti asi nadobro prestali existovať... Dobre, veď nech človek trpí v zóne bojov, no tu sme „doma,“ tu by mali pracovať všetky sociálne služby, vytvorené a udržiavané štátom presne za týmto účelom, a im to ide takto zle. Nie je toto hrozba pre bezpečnosť štátu, keď niekto kvôli takej nekompetentnosti môže zomrieť, alebo zostať mrzákom? Nie je to priam zločinná lekárska nedbanlivosť?!

Ako je známe, vojakom zakázali verejne hovoriť o problémoch v našej armáde...

Nechcem byť neobjektívny, veď možno tá žena nebola zlým človekom, možno pristupovala k svojej práci svedomito a prespala príchod autobusu s ranenými len preto, že v nemocnici je kritický nedostatok personálu a ťahajú tam obrovské nadčasy, ktoré im isto ani neplatia. Počul som veľa sťažností od sestričiek a lekárov, ale opäť sa budem pýtať, nenesú na tom aj oni podiel viny? Tak ako my ostatní, ani oni sa nikdy nest'ážujú na inšpektorátoch práce, na prokuratúre, na súdoch (aj keď na tie sa s niečím obrátiť je veľký problém), tak ako my ostatní, ani oni sa nest'ážujú na to, že sami robia robotu, ktorú by bežne robilo niekoľko ľudí, že im neplatia nadčasy, že nemajú ani nevyhnutné lieky a prístroje, trpia, a toto utrpenie ovplyvňuje kvalitu ich práce a v dôsledku toho si vybíjajú zlosť na iných.

¹⁶ Typ sovietskej/ruskej off-roadovej dodávky.

Napríklad zdravotník, ktorý rozhodol o mojej evakuácii z frontu, prosil ma, aby som odkázal zdravotníckemu oddielu v zázemí, že nemá už žiadne striekačky ani lieky proti bolesti. V prvej línii nie je ani to. Pokiaľ nás všetkých chceli poslať na smrť, rozumiem tomu, ale pokiaľ nie, niekto by sa mal zodpovedať za tisíce ruských vojakov, ktorý zomreli vykonávajúc rozkazy, a nedostali ani zdravotnú starostlivosť garantovanú zákonom!

Načo je vlastne dobré vydržiavať medikov ako osobitný typ vojska, ak nie ako zdravotníkov riešiacich urgentné prípady na bojovom poli? Prečo nemôžeme mať nezávislé, moderné nemocnice pre vojakov, kde ma bude lekár aj naozaj liečiť a nie len komandovať? Ako možno vôbec postaviť na jednu úroveň ľudí, slúžiacich v armáde a venujúcich sa skutočnej vojne a ľudí, ktorí k armáde nemajú žiaden vzťah, navyše ani vo vojenských nemocniciach nerobia dobrú robotu, no zároveň dostávajú všetky benefity vojaka, dostávajú len tak vysoké hodnoty a nebudú to oni, kto bude hniť zákopoch. To je údel pre nás...

Jeden z mojich kamarátov padol na letisku v Nikolajevsku. Minulé leto mu bol v našej nemocnici vo Feodosii diagnostikovaný pruh. Hovoril nám, že ležiac na operačnom stole pod čiastočnou narkózou, chápaný, že ho už rozrezali, počul lekárov šepkať o tom, že vlastne žiaden pruh nemá! Takých príbehov sú tisíce, no dopracovať sa k pravde a usvedčiť vinníkov nemožno, celý systém rotácie služieb a spravodlivosti bol nastavený tak, aby to znemožnil. Obyčajný kontraktčiaci často nedisponujú dostatočnou právnou gramotnosťou a vojenská prokuratúra nepomáha, pokiaľ sa nestalo niečo, čo im aktuálne vyhovuje riešiť.

Pokračujúc v tejto téme, ešte vám poviem, prečo som vo všeobecnosti proti službe žien v ruskej armáde. Buď nech slúžia ako v armádach Izraela alebo USA, teda zároveň s mužmi, alebo nech ani vôbec neslúžia. Jedine v našej armáde slúži väčšina žien len ako dekorácia, ktorú si tam naaranžovali ich muži a milenci. Výnimkou sú len ojedinelé prípady rotných mediciek, ktoré sa reálne snažia pomôcť, bez ohľadu na svoje malé právomoci. Radšej už pomlčím o civilnej hodnosti generálovej ženy, ktorá by podľa hodnosti a postavenia mala stáť nad veliteľmi plukov. Ten, kto to vymyslel, naozaj nemohol chápať a vážiť si vlastnú armádu.

Ešte ku vojenskej medicíne v ruskej armáde, za všetko vypovedá porovnanie poľnej lekárničky ruského vojaka a amerického. V našej je škrtidlo, obväz a promidol.¹⁷ V praxi ale vojaci v prvej línii často nemajú ani to. Americké lekárničky sú časté v ukrajinskej armáde a tak som mal možnosť si ju prezrieť. Pokiaľ s ňou nemáte skúsenosť, pozeráte na to a netušíte čo vlastne obsahuje, je to ako porovnávať ladu žiguli a mercedes. No a potom, že prečo nám

¹⁷ Typ opiátu vyvinutý v ZSSR v 50-tych rokoch, používaný hlavne ako liek proti bolesti.

zakázali hovoriť o našej službe... Keby sa všetci dozvedeli o týchto problémoch... Lenže problémy je vždy ľahšie skrývať ako riešiť.

A tak ma vodič viezol v dodávke na druhý koniec mesta, na oddelenie očnému lekárstvu, fajčil som a snažil sa potlačiť hnev. Od vodiča som sa dozvedel, že v tej novej nemocnici nikoho nedržia dlho, a hneď ako je to možné, porozhadzujú pacientov po nemocniciach a sanatóriách v iných mestách. Všimol som si dokumenty, ktoré pani majorka dala vodičovi. Poprosil som ho, aby mi ich ukázal. Aj napriek zákazu od pani majorke súhlasil. Otvoril som zakladač a videl formulár so všetkými mojimi zdravotnými problémami, výkazmi o prehliadkach, ktoré mi neboli vykonané, papierov tam bolo celá kopa, hotový album so všetkým o mojom zdraví. Toľko nezmyslov, pričom podstatné bolo len, že počas špeciálnej vojenskej operácie na Ukrajine mu spadla hlina do oka.

Lekári preťaženi nekonečnými smenami a ešte nekončenejšou byrokraciou takto nie sú schopní venovať dostatok pozornosti liečbe pacientov.

A ja sa tu sťažujem, že ma boli chrbát, že ma bolia nohy...

A dole ešte fixou narýchlo dopísané: „Správa sa agresívne a narušuje vojnovú disciplínu!“

No, a to je asi tak všetko čo ti treba vedieť o našej armáde. Pokiaľ neskáčeš ako povedia dôstojníci, ako bola tá pani majorka, pokiaľ zo seba nerobíš úslužného hlupáka, potom schytáš takúto stigmú. A vynútiť si súlad vojenskej disciplíny vo vzťahu od nich k tebe zákonným spôsobom je takmer nemožné. Niektorí vstupujú do otvorených konfliktov s dôstojníkmi, kvôli nespravodlivosti, ktorú od nich cítia. Lenže potom to v armáde nikde nedotiahnu, takých žiadna kariéra nečaká, veď celá naša armáda potrebuje počuť len: „Gerasim zo všetkým súhlasí.“¹⁸

Jazda nočným Sevastopolom sa skončila. Vošli sme do vojenskej nemocnice. Rozkladala sa na obrovskej ploche, ale budovy fakt neboli práve nové, boli len dedičstvom po našich predkoch zo ZSSR, ako asi všetko, čo nás obklopuje, zvyšky veľkého impéria minulosti. Opäť ma zaregistrovali a poslali na očné oddelenie. Bolo okolo 21:00. Očné oddelenie zďaleka nevyzerala ako v predchádzajúcej nemocnici. Už som skoro mal tú hriešnu myšlienku, že tých,

¹⁸ Ruský frazeologizmus podľa poviedky Mumu Ivana Turgeneva, Gerasim bol sluha, ktorý bol hluchý a tak na všetko prikyvoval, preto Gerasim zo všetkým súhlasí (poviedku som nečítal, len podľa: [https://en.wikipedia.org/wiki/Mumu_\(short_story\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Mumu_(short_story)))

čo bojovali na fronte budú kvalitne liečiť ale no... Tá prvá nemocnica bola ako tank Armata, len na ukážku.

Pri vstupe na oddelenie ma čakala postaršia sanitárka. Dala mi staré papuče, každú inej veľkosti, a odviedla dovnútra spolu s mladým chlapcom, vojakom povinnej vojenskej služby. U očného lekára ma už druhýkrát vyšetřili, a druhýkrát navrhli liečbu.

Liečil som sa tam celý týždeň. Väčšinu času som spal a pomedzi to pozeral televízor, hlavne správy o Ukrajine. Chcel som získať všetky dostupné informácie, z televízie, alebo od iných ranených. Väčšinou som sa s nimi zblížil na cigaretke vo fajčiarke. Oddelenie bolo plné ranených od šrapnelov, s popáleninami, s kontúziami očí.¹⁹

Pozeral som správy v televízií, pozeral a nerozumel, prečo tam niet žiadnej pravdy. Vojne sa takmer nevenovali a ak, vôbec to nebolo objektívne.

Sú dva prípady, o ktorých vám odporúčam si vypočuť.

Počas prvého dňa na oddelení som si sadol pred televízor a hľadel na obrazovku hltavo, s túžbou počuť skutočné správy z frontu, no okrem sračiek a reportáží natočených nikto nevie kde, tam nebolo vôbec nič. Pocítil som bolestivý rozpor medzi tým, čo som videl, a tým, čo ukazovali v správach. Bolo mi vyložene nepríjemné na to pozerat'. V pozíciách na fronte, pod paľbou som mal pocit, že ideme štýlom: „Ani krok späť, za nami je Stalingrad!“²⁰ Musíme sa udržať zo všetkých síl, nezáleží na našom hlade, nezáleží na našej bolesti, nezáleží na tom, že nespíme, nezáleží na stratách. A tu v správach rozprávajú, že máme len minimálne straty a sme kvalitne zásobovaní našou vlast'ou, že máme všetko, po čom človek túži. Moderátorka povedala krátku správu o tom, že na krížniku Moskva došlo k požiaru, no úspešne ho uhasili a krížnik niekam odtiahli.

Vtedy ma tá správa nezaujala. Vôbec sa v námorníctve nevyznám. No chlapec sediaci vedľa mňa zrazu hovorí: „To je moja loď, Moskvy už niet.“ Chlapec mal tiež niečo s očami kvôli výbuchu a tak tu bol so mnou. Povedal mi, že Moskva, pýcha a vlajková loď Čiernomorskej flotily, bola zasiahnutá tromi raketami 40 kilometrov od Odesy, počas toho ako sama odpaľovala rakety. Z troch rakiet dva zasiahli trup lode, začala horieť a posádku evakovali, no nie celú...

¹⁹ Zranenie spôsobené úderom do oka.

²⁰ Odkaz na situáciu, keď sa v lete 1942 Sovietom pred Stalingradom zrútil front a pokúšali sa všetkými silami zastaviť vlastný ústup, aj paľbou do vlastných radov.

Ešte týždeň stratu lode tajili, no teraz už o tom vedia všetci. Taká hanba a taká tragédia. Nemyslím, že by Peter I. a F. F. Ušakov²¹ boli hrdí na stav nášho námorníctva.

Po tejto príhode všetko do seba zapadlo a ja som si spomenul, že televízoru veriť nemožno...

Druhým dôležitým momentom bola príhoda s vojakom povinnej vojenskej služby.

Mladík, chudý a zhrbený, ležal tam, kde ja. Z rozhovoru s ním som pochopil, že on bol tiež poslaný do vojny.²² Povedali mu, že je tam nutné ísť, a veď, ty si len signalista, ty aj tak dokopy nič nebudeš robiť. Boli zaradení pod delostrelectvo. Počas prvého dňa vojny vyrazili smerom na Cherson. Na Ukrajincov narazili na moste ponad Dneper a vypukol boj. Niekde tam sme boli aj my, časť nášho pluku sa spolu s 11. výsadvkovo-útočným bataliónom prebila cez most a bojovala tam. Delostrelci pochopili, že sa odrazu ocitli v prvej línii, a vidiac ukrajinské grady,²³ otočili sa a vyrazili späť po diaľnici, aby mohli pripraviť húfnice na boj. Bola už tma. Tak, ako všetci ostatní, ani oni nemali žiadne spojenie. Jediným identifikačným prostriedkom bolo sotva viditeľné Z na vozidlách. V temnote bola kolóna rozstrieľaná, časť vozidiel zhorela, veľa mŕtvych a ranených, ostatný sa v panike rozprchli. Tento chlapec s niekoľkými kamarátmi ušiel a až ďalší deň došiel k našim jednotkám. Podľa toho, čo viem ja (ráno som zvyšky tej kolóny videl na vlastné oči) a podľa toho, čo hovoril vojak povinnej vojenskej služby, kolónu sme si rozstrieľali sami.

Zdá sa mi, že korupcia a neporiadok v armáde nás vychádzajú trošku draho.

Umrieť len tak, počas prvého dňa vojny, kvôli streľbe do vlastných radov, kto bude zodpovedný za takto stratené životy a ranených?

Veď za ich smrť nemohli schopnosti ukrajinskej armády, no babráctvo našej.

Za zvyšný týždeň mojej liečby sa mi zrak vyčistil, lekár mi dovolil nosiť šošovky a ja som tak opäť dobre videl, napríklad ošarpaný stav oddelenia, kde som ležal, napríklad to, že tu bol jeden záchod pre 40 ľudí.

Pacientov tam nedržali dlho, lebo o nových nebola núdza, každý deň pribúdali.

²¹ Peter I. Veľký vydobyl pre Rusko prístup k moru, Ušakov je považovaný za jedného zo zakladateľov ruskej námornej flotily a priekopníka jej taktiky, v 18. storočí velil Čiernomorskej flotile a podieľal sa na výstavbe ruskej námornej základne v Sevastopoli.

²² V Rusku existuje zákon, podľa ktorého vojaci povinnej vojenskej služby nemôžu byť vysielaní do bojov mimo územia Ruska.

²³ Typ sovietskeho raketometu používaný vo vojne Ukrajinou aj Ruskom.

Predtým, ako ma pustili, ma ešte vzali na traumatologické oddelenie, keďže som sa neustále sťažoval na bolesť v nohách a chrbte, bolelo ma vstávať z postele, chodiť po schodoch, alebo vôbec len chodiť. Na traumatológii veselý doktor, tučnučký s ružovým ksichtom (samozrejme tiež major), si vypočul moje sťažnosti a poslal ma na röntgen. Po röntgenoch nôh a chrbtice mi s radosťou povedali, že nič nemám zlomené, a pokiaľ bolesť neprestane, mám sa hlásiť v nemocnici príslušnej k môjmu miestu výkonu služby. Takýto ignorantský postoj nebol vhodný od doktora, ktorému štát platí za moje zdravie, no vtedy som ešte nechápal, čo mi vlastne je a vyhládka na slobodu za bránami nemocnice bola krásna, bezmyšlienkovito som túžil po tom všetkom už len žiť ako obyčajný človek, túžil som po teple domova, po tom vypiť si a zjesť dobré jedlo, alebo hoci len poprechádzať sa po meste a popozerať na ľudí...

Zo sevastopolskej vojenskej nemocnice všetkých, ktorý sem dorazili z Ukrajiny, posielali priamo do kasární jednotiek námornej pechoty nachádzajúcich sa na druhom konci mesta. Viezli nás UAZom Buchanka (úplne super auto, sa čudujem, prečo na nich poslanci nejazdia). V Buchanke došiel benzín a nás siedmich vyhodili pred supermarketom Metro. Stáli sme tam a desili okoloidúcich našimi šialenými pohľadmi, neupravenými bradami a ošúchanými uniformami. Boli sme z rôznych miest, z Čerkesku,²⁴ z Volgogradu, z Rostova, z Naľčika,²⁵ z Ulan-Ude²⁶ a všetci sme túžili ísť čo najrýchlejšie domov. Zapamätal som si najmä jedného chlapca z Volgogradu, na uniforme mal doteraz označenie náš-cudzí (kus bielej látky na ľavej ruke a bielej nohe).²⁷ Bol mechanikom-vodičom BMP-3²⁸ (mal šťastie na jedno z novších), v okamihu priletel Javelin, vozidlo zhorelo, celá posádka okrem neho zahynula. Chudák chlapec strašne koktal, povedať jedno slovo mu trvalo od 5 do 10 sekúnd. Nejako nám však dokázal povedať, že ho chceli poslať na psychiatriu, no on sa bránil, podpísal reverz a ide domov.

Keď sme dorazili do komplexu námornej pechoty, zadelili nás do jednej z kasárenských budov, oddelenej od ostatných, kde boli ľudia prepustení z nemocnice a čakajúci na návrat k svojim jednotkám na fronte. Tej časti som fakt nič nezávidel.

²⁴ Mesto na podhorí Kaukazu, hlavné mesto Karačajsko-Čerkeskej republiky Ruskej federácie.

²⁵ Mesto na podhorí Kaukazu.

²⁶ Mesto na Sibíri.

²⁷ Okrem písmen ZOV sa ukrajinskí a ruskí vojaci v boji odlišujú aj tým, že ruskí na uniformách nosia zaviazané biele pásiky látky a ukrajinskí žlté, prípadne, ruskí vojaci oranžové, ukrajinský modré.

²⁸ Typ sovietskeho/ruského pásového bojového vozidla pechoty.

Množstvo ľudí vracajúcich sa z vojny sa zbláznilo od pocitu ohromného šťastia, že prežili, že sa vrátili do civilizácie. Niektorí z toho kokce, videl som dvoch, ktorý stratili pamäť (raz si pamätali odkiaľ pochádzajú, potom už nie), mnohí fakt drsne pili, postupne prepíjajúc všetko, čo vo vojne zarobili a chodili v noci za prostitutkami. Vedeli premárniť stotisíc rubľov²⁹ za deň (niektorí neodišli domov ani do desiatich dní). Mnohí dostali 3 milióny³⁰ za zranenie, či už za zlomené rebro alebo za postrelenie. Chápem ich, človeku z toho skutočne zadráva, túži po všetkom, čo si nemohol dovoliť na fronte, po tom, čo prežil, je tá túžba fakt silná, tí, čo sa vrátili z frontu majú pocit, že sa nanovo narodili, no ja som chcel odísť hneď v ten deň. Poznal som, aké je to, keď sa odviažete s kamarátmi z vojny, s ľuďmi, ktorí zažili to isté, s tými, ktorí ťa teraz chápu viac, ako tvoji najbližší. Musel som sa veľmi silne zatáť, aby som odmietol (od 2007 do 2010 som slúžil v Čechensku a padol do rovnakej pasce ako oni dnes). No a hlavne, žiadne 3 milióny som nedostal, tak ako veľa iných, na účte mi za 2 mesiace „špeciálnej vojenskej operácie“ pribudlo 215 000.³¹ Keď som videl môj zárobok, zamyslel som sa nad našimi pre spoločnosť absolútne nevyhnutnými poslancami, o ktorých ľudia ani nevedia ako sa volajú, no dostávajú za mesiac 500 000 a neobetujú svoje zdravie a životy pre blaho Ruska). 215 000 za dva mesiace...Obyčajný programátor toľko zarobí za mesiac. Taký je teraz život no...

Tie 3 milióny za zranenie sme volali putinskými, podľa jeho vyhlášky o ranách, pomliaždeninách, zmrzačeníach a zraneniach účastníkov špeciálnej vojenskej operácie na Ukrajine. Samozrejme, po čase ich prestali vyplácať všetkým. Dostali ich len tí, ktorí boli zranení serióznym spôsobom, teda, rozumej tomu, niekomu šrapnel nevníkol dosť hlboko do tela, tak nedostal nič, a niekomu vyplatili 3 milióny za zlomený prst v prvých dňoch vojny. Boli také pletky, že niektorí na tom dobre zarábajú, označia za raneného nejakého vojaka, ktorí o tom ani netuší, nič mu reálne nie je, no oni uvedú za neho požadované informácie a tadada, zarobeno. Ďalšie fámy hovoria o tom, že niekto podľa výkazu bojuje na fronte, dostáva peniaze, no v skutočnosti je niekde inde. Koniec koncov, aj ja, som už dva mesiace v Rusku, prečo mi ešte stále len tak prichádza 120 000 rubľov mesačne, keď niekto iní nedostane ani kopejku,³² pričom bojoval tak ako ja? Žiadne sťažnosti na ministerstvo obrany nevyriešia tento problém. Tou vyhláškou len zhoršili korupciu a nespokojnosť v armáde. Odtrhlo ti nohu? Tu máš tri

²⁹ 853 eur alebo 21 019 českých korún.

³⁰ 25 597 eur alebo 629 099 českých korún.

³¹ 1834 eur alebo 45 191 českých korún.

³² Najmenší ruský peniaz, cent/halier.

milióny. Zlomil si si rebro? Na, tu máš tri milióny. Šrapnel ti prerazil len cez kožu? Aaale, to predýchaš, čo by si chcel.

Nechcem už hovoriť o odborníkoch, ktorí si sami strelia do nohy, veď pokiaľ majú svoju hodnotu a plat, na tie tri milióny by museli pracovať 100 mesiacov (no pochopte, také pokušenie!).

Zase, odkiaľ vôbec môže velenie vedieť o problémoch obyčajných vojakov, ktorí robia všetku špinavú prácu. Vo výkazoch, ktoré dostávajú je predsa všetko v poriadku.

Odkedy ma pustili z nemocnice, bol som rozhodnutý odtiaľ čo najskôr zmiznúť, hoci aj bez toho, aby som na to mal papiere. No keď som dorazil k svojej jednotke, odrazu som dostal dva týždne dovolenky, že vraj som mal ešte nevyčerpanú z minulého roku. Zároveň však dodali, že po dovolenke sa treba vrátiť a „zachrániť Ukrajinu okupovanú nacistami.“

Nastal čas vám vysvetliť môj vzťah k vojne ako takej. Asi ako hociktorý vojak so zdravým rozumom, mám k vojne negatívny postoj. Samozrejme, mám rád všetko, čo sa spája s vojenským remeslom, koniec koncov tak ako väčšina mužov som s tým vyrástol. No ako sa hovorí: „o vojne najviac kričia tí, ktorí v nej nebudú bojovať.“ Vôbec nechápem, na čo nám je dobrá vojna proti Ukrajine, nevidím na to čo i len jediný zmysluplný dôvod, a čo viac, bol som proti pripojeniu Krymu (kde píšem tieto riadky), rovnako ako som bol proti eskalácii situácie v LĽR a DĽR. Tým viac som proti tomu, že Ukrajinci sú pre Rusov najbližší národ, z môjho pohľadu to nie je nič iné ako Občianska vojna.³³ Môj pradedo, podľa ktorého ma pomenovali Pavel, bol ukrajinským kulakom,³⁴ bojoval v prvej svetovej vojne (ktorá mimochodom našej krajine nič okrem smrti a utrpenia nepriniesla), v nej bol prežil otravu plynom, ktorý na nich pustili Nemci a preto do konca života necítil vôň. Keď sa vrátil domov, pôdu mu zhabali a poslali ho na Sibír. Za storočie, ktoré odvtedy uplynulo, krajina šla z rúk do rúk až pokiaľ jeho pravnuka Pavla neposlali do vlasti jeho pradeda, aby teraz on obetoval svoje zdravie absolútne zbytočne. Cár, potom Vodca³⁵, potom sekretár, teraz prezident...

Ako sa hovorí: „Bojari sa hádajú a mužikom padajú čiapky.“ Najlepšie by bolo z môjho pohľadu, aby sa Putin zo Zelenským postavili jeden druhému a vyjasnili si, čo je koho. Tak by mohli desiatky tisíc ľudí ešte žiť, ukrajinských aj ruských vojakov a civilistov, stovky tisíc by nemali zničené zdravie, milióny domov a iných nehnuteľností by neboli zničené. No o tom mi

³³ Konflikt po prvej svetovej vojne a Októbrovej revolúcii na území bývalého Ruského impéria.

³⁴ Bohatším gazdom hospodáriacim na vlastnej pôde.

³⁵ Vodca je titul, ktorý sa spája hlavne s Hitlerom, no Filatev možno myslí aj Stalina, ktorý tiež používal titul veľký vodca, veľký vodca a učiteľ (великий вождь, великий вождь и учитель).

zakázali hovoriť, nemám na to žiadne právo, preto nebudem nič také navrhovať, preto nikdy nikto taký obraz neuvidí.

A zase, kto som ja aby som nad tým špekuloval, som len obyčajný kontraktčík – výsadkár, dostal som rozkaz, hlavné velenie povedalo: „Vykonať!“

A zase, armáda je skutočne postavená na jednote. Z môjho pohľadu je to správne, lebo veď keby niekto napadol našu krajinu, a armáda by začala špekulovať, je to dobré alebo nie, čo je pravda a čo lož, mohlo by to Rusko vyjsť draho, mohli by začať bombardovať a dobýjať naše mestá, naši príbuzní a blízki by trpeli, pokiaľ by každý z vojakov nenasledoval príkazy velenia.

A tak sme 24. februára vykonali rozkaz. Osobne by som sa hanbil, keby som odmietol prekročiť hranicu Ukrajiny, veď ja som nemal dost informácií, nepoznal som strategickú a vojensko-politickú situáciu. Tieto veci majú ovládať veľké ryby tam hore, preto im dali národy našej krajiny neobmedzenú moc, dôverovali im, to všetko preto, aby rozmnožili alebo aspoň udržali blahobyť, silu a veľkosť našej krajiny. Sila ruskej armády je v jej rukách, no hlava zabudla, že ľud jej nedal moc, aby ho ničila. Ľud jej dal moc, aby sa hrôzy tatársko-mongolskej invázie, Moskvy zapálenej Napoleonom alebo Stalingradu zničeného Hitlerom už nikdy neopakovali.

Zabudol som, alebo odignoroval to, že sa Rusko pre celý svet zmenilo na Štvrtú ríšu? Kto je za to vinný? Ja? Som tu a sledujem pád Ruska medzi absolútnu spodinu sveta. Som človek vychovaný vo vojenskej rodine, môj otec slúžil v 56. výsadkovo-útočnom batalióne, tak ako teraz ja. Úpadok vzdušno-výsadkových vojsk tak sledujem celý život.

Môj otec bol súčasťou ruskej časti mierových jednotiek OSN v Juhoslávii, bojoval v prvej aj druhej čečenskej vojne, celé svoje zdravie a život obetoval ako ruský vlastenec, nadšene veril tomu, že majú s nami dobré úmysly, počas druhej vojny v Čečensku bojoval aj keď mal len jednu obličku, bola by pre neho hanba, keby nešiel, bojoval v oboch čečenských vojnách...

V 2017 zomrel na rakovinu. Môj posledný rozhovor s ním bolo o tom, či to ľutuje. Viezol som ho domov do Kamišinu z onkologickej nemocnice vo Volgograde, mal vtedy 52 rokov. Z Volgogradu je to do Kamišinu 200 kilometrov. Bol začiatok augusta, mesiac predtým mu vyoperovali močový mechúr, a ako som už hovoril, už od 1999 mal len jednu obličku a aj tak slúžil vo vzdušno-výsadkovom vojsku, zúčastňoval sa bojových operácií. Rakovinu u neho diagnostikovali pred dvoma mesiacmi, jeho stav sa prudko zhoršoval, bolo ho nutné okamžite

operovať, no doprosiť sa pomoci od armády, aby ho operovali napríklad v Burdenkovi³⁶, sa mi nepodarilo, a tak ho za poplatok zoperovali aspoň v Nižnom Novgorode. Vo Volgograde bolo potom nutné už len vymeniť trubičku od jedinej obličky do katétera.³⁷

Pamätám si, ako ten deň pomaly plynul, zatiaľ čo sme stáli v radoch, bolo tak dusno, že ešte aj mne, zdravému, sa z toho točila hlava a nakoniec sme sa dostali pred nejakú komisiu, kde údajne rozhodovali, či ho poslať na nejakú procedúru, alebo nie, spomínam si na otca (pár mesiacov dozadu bol ešte silný a športovo založený), sedel tam vyčerpaný, chudý, bez jednej obličky a močového mechúra pred komisiou zo siedmych lekárov, na čele ktorej stála žena vo veku 35 rokov, ktorá mu hrubo a podráždene kládla otázky, pozeral som na oca a videl, že mu je už fakt zle, že fakt nevie, čo sa ho pýtajú, a pani doktorka sa pýta ďalej zvyšujúc na neho hlas, také nervy som chytil, navrieskal som na nich všetkých. Normálne nechápem, ako sa môžu takto chovať k chorým ľuďom! Ja fakt nerozumiem, prečo sa naša krajina takto nefér chová k tým, ktorí obetovali život a zdravie pre ňu, a rešpekt k nim prejavujú len propagandistickými rečami na kanáloch federálnej televízie. Nechápem, ako musela prehniť celá naša spoločnosť, keď si lekári dovoľia takto sa chovať k pacientom.

Potom, čo som sa na nich vykričal, vyšiel som von a šiel priamo za primárom, vtrhol som mu do kancelárie a povedal, že môj otec je veteránom na výsluhovom dôchodku, a či by nemohol on spraviť procedúry, ktoré potrebuje, hneď teraz, lebo inak tu otca rovno nechám umrieť a pôjdem za novinármi, za FSB³⁸, prokurátorom, políciou, za kým len chce, no môj otec tu zostane. Nečakane, primár povedal, že to spraví a nemusíme ani nič platiť, či už mu prišlo ľúto, alebo sa ma bál, predsa len v tomto systéme zostali ľudia s citmi. No a potom veziem otca, po niekoľkých dňoch v nemocnici späť, a hovorím s ním celých 200 kilometrov cesty a mojou dušou sa rozlievali myšlienky z piesni „Povedz že, otec, povedz,“ od Galubych Beretov.³⁹

Predtým, než budete, čítať ďalej, vypočujte si ju.⁴⁰

Bolo mi ho veľmi ľúto, bolo mi ľúto ľahostajnosti k veteránovi bojových akcií zo strany nášho zhnitého systému, teda, výsluhový dôchodok mu platili, no bolo to len máličko, 15 000 rubľov.⁴¹ Za invalida ho neuznali, človek by musel ísť do pekla a späť alebo neviem, aby mu

³⁶ Myslí Hlavnú vojenskú nemocnicu pomenovanú po N. N. Burdenkovi, ruskom a sovietskom chirurgovi, veteránovi viacerých vojen a hlavnom chirurgovi Červenej armády počas 2. svetovej vojny.

³⁷ Rúrka von z tela slúžiaca na vyprázdňovanie, v tomto prípade asi moču.

³⁸ Ruská tajná služba.

³⁹ Голубые Береты, spevácka skupina Vzdušno-výsadkových vojsk.

⁴⁰ Akože, je to riadny pop folk ruského militarizmu 90-tych rokov, , ale keď chcete veľmi precítiť tú situáciu, nech sa páči, tu je link: <https://www.youtube.com/watch?v=TuvWbl2rzK0>

⁴¹ 127 eur alebo 3145 českých korún.

nakoniec uznali, že je invalid. A môj otec bol pritom skutočný patriot, jeden z tej starej gardy sovietskych výsadkárov, akých už bohužiaľ nemáme. Do konca, hoci bol v takej situácii, akú som opísal, veril, že vláda má z krajinou dobré úmysly, že dokáže urobiť našu krajinu a jej armádu lepšou. Niekedy mohol emigrovať do Nemecka (moja prababka bola Nemka, ktorú tiež poslali na Sibír), no veril v Rusko, veril v jeho vedenie a považoval sa len a len za Rusa. Bez ohľadu na to, že bol päťdesiatdvaročným výsluhovým dôchodcom a odmietli ho liečiť vo vojenských nemocniciach a poslali len do civilných, a teraz bol skutočným invalidom, ktorý okrem rodiny a zopár starých priateľov nikoho nezaujímal. Bolo mi ľúto, že všetko, čo dostal za trápenie a choroby počas služby vo vojnách, ktoré Rusko viedlo, bol len mizerný dôchodok, nič viac. A keď potreboval liečbu, štát na neho zabudol, tak ako aj na mnohých iných, ktorí obetovali zdravie a životy, nie pre jachty, nie pre paláce, nie pre slasti, ale pre šťastnú budúcnosť našej veľkej krajiny, a jej ľudí, ktorí si toľko vytrpeli, a ktorým ich predkovia, ktorí porazili fašizmus, priali len, aby už nikdy nezažili vojnu. Tu som cítil a chápal, že mu už nezostáva veľa života, no z ľútości nad ním, nad tým, že opúšťa rodinu tak skoro, ako päťdesiatdvaročný, hovoril som s ním, o politike, o čečenských vojnách, o korupcii, o úpadku armády, pýtal som sa ho, či neľutuje, že obetoval pre armádu zdravie, a dostal za to nezaujmem ho vôbec liečiť, bez ohľadu na to, že zo všetkých síl vyrevujú o vzostupe našej armády neporaziteľnosti ruských zbraní (už vtedy som tomu neveril, mal som pohľad zvnútra).

On mi protirečil, že nie je všetko až tak zlé, že sa veci zlepšujú, dobre bude a naša armáda ide správnym smerom, prezident robí všetko správne...

A preto sme sa pohádali a poslednú pol hodinu cesty mlčali. Zaviedol som ho domov k sestre a mame, sadol som do auta a odišiel (vtedy som pracoval vo Volgograde). Za tri týždne som sa vrátil ho pochovať. Štát mu zaplatil náhrobný kameň, miesto na cintoríne a pohrebnú službu. Veľmi ľutujem, že som vtedy začal vtedy s tým posledným rozhovorom, no to mi leží na srdci až dodnes, to, že nič v našej armáde sa nič nezmení k lepšiemu. Prečo sa tieto problémy neriešia?

Mal by som ešte povedať niečo o sebe, aby som doplnil celú mozaiku. Od 2007 do 2010, po výcviku za seržanta jednotiek OVG⁴², som šiel ako kontraktčík do Čečenska v 46. ORBON.⁴³ Veľmi som chcel zažiť skutočné nasadenie. Otec, bez ohľadu na to, že ma kedysi posielal na vojenskú vysokú školu, teraz ma odhovárал od toho, aby som šiel do Čečenska.

⁴² Z ruského охрана важных государственных объектов ochrana dôležitých štátnych budov.

⁴³ Z ruského отдельная бригада особого назначения alebo отдельная бригада оперативного назначения osobitná brigáda špeciálneho určenia, alebo osobitná brigáda operačného určenia.

Rozhodol som sa, že to urobím podľa seba. Mal som geniálny plán. Teda, aspoň vtedy som si myslel, že je geniálny. Po tom, čo by som mal odslúžené, by som mohol ísť na vojenskú vysokú školu bez prijímačiek. Nehľadiac na to, že už vtedy nebolo všetko ideálne, až teraz, po dvanástich rokoch chápem, že služba tam bola celkom vážna záležitosť. Mal som plán, že obabrem systém, odídem pol roka pred ukončením kontraktu. Mal by som už odslúžené dost', aby mi priznali status veterána, čo by mi dávalo právo študovať na univerzite, zároveň by som mal aj po povinnej vojenskej službe. Celý rok som sa chystal na to, prechádzal komisiami a zháňal potrebné dokumenty. Školu som skončil v 2005, vtedy nebolo EGE,⁴⁴ ktoré je teraz povinné pre všetkých. Ja ako veterán som musel nazberať potrebný počet bodov, nie pripravovať sa na EGE. Šiel som na univerzitu v Saratove, no ako sa ukázalo, moje výsledky z EGE sem neprišli a mňa v prijímacom konaní odmietli.⁴⁵ Snažil som sa tam dostať, hľadal nejakú právnu fintu, šiel na prokuratúru, no nenašiel som žiadnu cestu. Odprisahal som, že už nikdy nechcem mať nič spoločné s týmto systémom a nespravodlivým štátom.

Nakoniec som šiel študovať za učiteľa dejepisu, lebo sa mi zdalo, že človek by mal mať nejaké vyššie vzdelanie, vlastne ani neviem prečo, všetci vravia, že treba mať titul, tak ho asi ozaj treba.

Čoskoro som sa ale začal v živote venovať koňom. Najskôr len ako koniar, neskôr ako ten, čo vedie koňa po zosadnutí jazdca,⁴⁶ tak som naberal skúsenosti ako bereitor,⁴⁷ inštruktor jazdy, správca žrebčína, a tak som sa opäť priblížil štátu, keď som sa stal hlavným zootechnikom pre kone v teraz už v mnohom preslávenom podniku Miratorg.⁴⁸ Zo začiatku sa mi tam páčilo, práca ma obohacovala, spoločnosť sa kvôli podpore zo štátneho rozpočtu prudko rozvíjala, dokonca tam pracovalo okolo 300 amerických a austrálskych kovbojov, ktorí s nami zdieľali svoje neoceniteľné znalosti. Celý podnik mal zakúpenú zo západu poľnohospodársku techniku, dobytok, kone a technológie v takej cene, akú som si ani nevedel predstaviť. Všetko bolo že úplne dobre, až pokiaľ neprišiel rok 2017 a naša vláda sa do rozhodla dosrať. Nariadili vypovedať pracovné zmluvy zo všetkými Američanmi pracujúcimi v spoločnosti Miratorg,

⁴⁴ Z ruského Единый государственный экзамен - jednotná štátna skúška.

⁴⁵ Nevraavel, že EGE nepotreboval? Alebo myslel nazberané body? Toto je buď nad moje schopnosti s ruštinou, alebo som tomu nepochopil. Originál: „Школу я закончил в 2005, тогда не было ЕГЭ, но теперь оно обязательно для всех. Мне как ветерану надо пройти проходной бал, не готовясь сдать ЕГЭ, набираю необходимое количество баллов. Еду в военный институт в Саратове, но как оказывается, мое ЕГЭ туда не пришло и мне отказывают в поступлении“.

⁴⁶ Fakt neviem ako sa to povie v slovenčine/češtine jedným slovom, sa nevyznám v koňoch, v ruštine je to konovod - коновод

⁴⁷ Ten, kto trénuje koňa, aby bol vhodný na jazdu.

⁴⁸ Ruská súkromná firma podnikajúca v poľnohospodárstve, hlavne v živočíšnej výrobe, zároveň ale podporovaná štátom ako jeden z takzvaných kľúčových podnikov.

v rámci odpovedi na sankcie. Došlo to do tak absurdných rozmerov, že odfotili Američanov, ako pijú pivo v bare a na základe toho im dali výpovede. Všetci sme sa pred nimi strašne hanbili za taký prístup, veď to boli ľudia, ktorí s nami zdieľali neoceniteľné vedomosti. Konali úplne nelogicky, veď celá produkcia mramorovaného hovädzieho mäsa⁴⁹ plemena Black Angus sa zakladá na amerických koňoch a kravách. Takto nenávratne zničili vzťahy, a riaditelia ti povedia, nájdite náhradného dovozcu, asi im že vôbec nedochádza, že v Rusku nevyrábajú západné postroje na kone a už vôbec nechovajú kone plemena Quoter Horse. Niekedy bolo v Rusku mnoho prekrásnych koní, ktoré nám zostali zo ZSSR (tie však posledných tridsať rokov miznú), no nemáme taký druh koní, ktorý by sa svojimi vlastnosťami hodil na danú prácu. No nie, dali nám príkaz, asi ako v armáde: „Vyšľachtit’!“ Bolo treba nájsť sedlára, ktorý by vedel urobiť také postroje na kone. S hrôzou som zistil, že v Rusku nevyrábajú ani také obyčajné veci ako zubadlá, to je taká tá vec, čo sa dáva koňovi do úst, aby sa dal riadiť. Potreboval som niečo v mojej funkcii vyčarovať a tak som odcestoval na Kaukaz hľadať vhodné kone. Firma mi dala rozpočet 75 000 rubľov na koňa, čo je asi najnižšia cena, za ktorú môžete kúpiť koňa na trhu. Pri takom nízkom rozpočte som musel neustále hľadať, byť priberčivý a zjednávať, aby som priviezol mladé a zdravé kone. Všetci robotníci na farmách boli nespokojní kvôli nedostatku koní a strojov, kvôli čomu nemohli vykonávať svoju prácu. Prišiel som na otvorenie novej farmy a kone s kravami tam boli v otrasnom stave, robotníci boli nespokojní zo situáciou. Farmy otvárali jednu za druhou podľa toho, ako rada riaditeľov rozhodla, no bolo im už jedno, ako to tam bude potom, hlavne, že plán splnili a mohli to dať do výkazu. Chceli, aby som tých ľudí upokojil hocijakým spôsobom, aby som im nasľuboval veci, čo sa nikdy nesplnia. Plán bolo treba splniť všetkými spôsobmi, ak to nechceš robiť ty, nájdeme druhého, ľudia sú predsa len nástroje, nič viac. Všetci zamestnanci vedeli, že hoci na papieri sú majiteľmi bratia Linnikovci, všetko v skutočnosti patrí Medvedevovi, jeho žena bola dokonca v rade riaditeľov. Spoločnosť fakticky mala monopol na Briansku, Orlovskú, Kalužskú, Smolenskú a Kaliningradskú oblasť. Hovoril som s ľuďmi na vysokých pozíciách vo firme (ktorí sa taktiež často menili) a mal som možnosť neraz počuť, že do spoločnosti sa nalialo toľko peňazí, že to nikdy nebude možné vrátiť, že funguje na úkor rozpočtu, na úkor dotácií. V 2018 nám pripravili nové prekvapenie, keď sa celá rada riaditeľov stala terčom sankcií. S tým prišli ďalšie obmedzenia. Všetkým popredným špecialistom prestali preplácať nájom, nehľadiac na služobné cesty. Niektorí sa snažili hájiť si svoje práva, niektorí sa súdili, ja som chcel odtiaľ čo najskôr vypadnúť, lebo toto všetko bolo príliš drahé. Neplatili mi toľko, koľko sľúbili a ešte mi

⁴⁹ Luxusná hovädzina, kravy sa musia v lete pásť na voľno (tam asi potrebovali tie kone a kovbojov) a v zime sú prikrmované špeciálnou zmesou obilnín.

aj vzali peniaze na nájom, teda mínus 15 000 rubľov. Opäť som oľutoval, že som sa nejako zamotal zo štátom. Dospel som k presvedčeniu, že tu pre mňa asi fakt niet miesta. Začal som rozmýšľať nad možnosťami ísť do zahraničia. Aspoň pozrieť, ako to tam vyzerá.

O mesiac som mal možnosť ísť do Nemecka, do Bavorska, na výmenu skúseností s koňmi. Pamätám si, aký som bol z toho vyklepaný, že prvýkrát idem do zahraničia. Toľko som o ňom počul, no boli to samé pochybné informácie, niekto bol nadšený, inde vraveli, že tam žijú samí divní ľudia a je to hrozné miesto, kde sa nedá nič robiť. Potreboval som to vidieť na vlastné oči a spraviť si svoje závery.

Nakoniec, neskutočne som obdivoval poriadok, estetiku, to, ako sa tam ľudia tešia zo života, je tam plno dôchodcov, ktorí si užívajú život, obdivoval som, ako sú v Bavorsku kone doslova na každom kroku, nechovajú ich tam len tak z rozmaru, ale mnohí Nemci s nimi vedia pracovať, fascinovalo ma, že zatiaľ, čo v Rusku som profesionál, v Nemecku som bol amatér...

Úprimne, chcel som tam zostať, ale nenašiel som žiadny legálny spôsob, ako to spraviť a ani som na to nemal peniaze. Aj tak som po nejakom čase rozmýšľal, že natvrdo odídem. V Rusku som sa nevedel nájsť a cítil som sa tam zbytočný. Rozmýšľal som nad odchodom do Austrálie alebo Kanady, učil sa jazyk a chystal sa na to. No tak v 2019 prišiel covid, krajiny sa začali zatvárať jedna pred druhou a ja som sa musel s touto situáciou zmieriť. Prestupoval som na mieste, robil s koňmi na rôznych miestach, platy v tak špecializovanej oblasti stále padali a tak som na začiatku 2021 rozhodol vrátiť sa do armády. Mladší už nebudem, mám 33 a nemám ani vlastný domov. Rozhodol som sa, že budem vo vzdušno-výsadkovom vojsku a pôjdem k tomu pluku, pri ktorom som vyrástol, k 56. výsadkovému útočnému bataliónu v Kamišine, bez ohľadu na to, že minister obrany C. K. Šojgu sa ho rozhodol zreformovať a preveliť do Feodosije, teda na Krym. Rozhodol som sa, že pokiaľ je mojím osudom vrátiť sa k armáde, tak len tam, kde som vyrástol. Po prekonaní ťažkostí s podpisovaním zmluvy mi prišiel príkaz doraziť k jednotke.

18. augusta 2021 som nanovo podpísal kontrakt. Najprv som chcel podpísať kontrakt v meste Kamišin, v 56. výsadkovo-útočnom batalióne (kde som vyrástol a kde slúžil môj otec). No ako som už hovoril, vyššie miesta sa ho rozhodli zreformovať a preveliť do mesta Feodosija na Kryme. Vo Feodosiji bol už pred pár rokmi vytvorený 181. výsadkovo-útočný batalión, na báze ktorého plánovali zostaviť 56. výsadkovo-útočný pluk, tvorený dvoma bataliónmi. Zásadne som chcel slúžiť v 56., preto som odišiel 18. 8. 2021 do Feodosije, ku 181. výsadkovo-útočnému bataliónu, aby som potom, od 1. 12. 2021 slúžil už v 56. výsadkovo-útočnom pluku.

Do Feodosije som dorazil 18. 8. 2021 celkom šťastný, no pri tom, čo som tam videl, sa začal optimizmus rýchlo vytrácať. Prešiel som cez kontrolné stanovište, kde som ukázal papiere s osvedčením o kontrakte. Hneď za rampou sa pred mnou zjavila nádherná scenéria môjho nového domova. Priamo za checkpointom bolo malé kasárenské nádvorie s jamami a rozbitým betónom, dva staré, rozpadnuté, dvojposchodové kasárenské budovy, stará jedáleň a neveliká plocha na tréning výsadku. Šiel som na personálne oddelenie, nachádzajúce sa v jednej z kasární. Cestou som minul dvoch psov, ktorí si to rozdávali priamo na nádvorí (milé tety z jedálne ich pravidelne krmili a tak sa tu super žilo kope túlavých psov). Prišiel som na personálne a odovzdal papiere. Povedali mi, že velenie tu teraz nie je a mám ísť k svojej jednotke, ktorá je na druhom poschodí. Vyšiel som tam a zoznámil sa s pár kontraktčikmi. Videl som, že dôstojníci tu fakt nie sú, a že ako kontraktčik tu nemôžem byť ani ja, lebo polovicu mojej roty tvoria vojaci povinnej vojenskej služby. Navyše, ani tu nie sú voľné posteľe, v ubytovni tiež nie je miesto (a tá ubytovňa, ako som sa neskôr presvedčil, je totálne na hovno). Poradili mi, že mám ísť do susednej kasárne, k inejrote. Prišiel som tam a objasnil veliteľovi problémy druhej roty. Povedal mi, že tu sú ubytovaní vojaci mínometnej batérie, ktorí boli teraz na cvičisku, kde prieskumníci z 56. výsadkovo-útočného bataliónu už dovezli techniku (začala reorganizácia, 56. presunul časť svojej techniky sem). Zoznámil som sa s mínometnou batériou, boli to dobrí chlapci a moji krajanovia, mali ešte aj voľnú posteľ. Super. Hlavne nech sa dokončí ta reorganizácia a potom bude dobre, veď za mestom už stavajú nové kasárne ... síce ani teraz, po roku, ešte stále nie sú dostavané, ale to už predbieham.

Pri tom, ako som sa s nimi zoznamoval, pýtali sa, prečo som vlastne podpísal kontrakt. Vysvetlil som, že chcem stabilný príjem a možnosť dostať hypotéku. Pokrútili prstom okolo hlavy, že som šibnutý.

Veď dobre, každý nech si myslí svoje.

Asi desať dní som sa len flákal a snažil sa dostať uniformu...

Vo vrecku som mal posledných 15 000 rubľov,⁵⁰ v jedálni varili zle, nebolo dosť pre všetkých, raz sme v polievke dostali surové zemiaky, inokedy starý chlieb...

Zoznámil som sa mojimi druhmi v nešťastí, ktorí tam tiež došli po podpísaní kontraktu a teraz tu boli ponechaní sami na seba...

⁵⁰ 128 eur alebo 3133 českých korún.

Bol problém sa umyť, sprchy boli rozbité, vody bolo málo a preto záchody často zamykali...

Za desať dní som dostal uniformu, no len letnú, pesčanku a zelenku⁵¹, no nemali kanady mojej veľkosti. Aby som už konečne začal akože slúžiť a nemotal sa tu v civilnom, kúpil som si kanady sám...

Na rannom nástupe som nakoniec bol už v uniforme. Myslel som si, že teraz začne byť všetko zaujímavejšie, no s hrôzou som začínal chápať, že to bude kurva zlé. Na nádvorí rozvinuli dva otrhané vlajky – Ruskej federácie a Vzdušno-výsadkových vojsk. Zo stĺpu hrala hymna. Znela nejakú smutne. Polovica vojakov ani nespievala. Od 2007 do 2010 som slúžil na kontrakt v 46. ORBON, do 15 rokov som žil v 56. výsadkovo-útočnom batalióne, chodil s otcom na cvičisko, no to čo som teraz videl sa podobalo len na dav ľudí v uniformách, nie armádu.

Po nástupe, na ktorom sa nakoniec objavil aj veliteľ mojej roty, nás, ktorí sme tu boli noví, poslali rozobrať nejaký odpad z uzamknutého kontajneru. Boli tam nejaké náhradné diely a handry, ktoré nepotreboval. Čoskoro mala byť inventúra a on to potreboval všetko spočítať, tak vzal 10 ľudí, päť nových, a päť takých, s ktorými sme sa ešte nepoznali.

Niekoľko hodín sme prekladali nejaký odpad z jedného miesta na druhé, pamätám si, že to bola taká špina, že sa mi to hnusilo brať do rúk. Hovorím si, no super, isto potom bude lepšie. Veď ešte v 2007, na povinnej vojenskej službe, počas základného výcviku sme každý deň mali hodiny teórie, taktiky a posilňovania od rána až do obeda.

Toľko rokov a reforiem prešlo, určite je teraz všetko lepšie.

Po pár dňoch, z ktorých si nepamätám vôbec nič, sa veliteľ po nástupe o 18:00 rozhodol zoznámiť. Šlo o to, že ten deň som sa sťažoval na ľahostajnosť veliteľa a niekto mu povedal, že kontraktčiaci sú nespokojní s veliteľom. Rotný sa teda predstavil pred celým mužstvom a potom k nám jednotlivo podišiel a my sme mu povedali meno, priezvisko, rodinný stav a mesto, odkiaľ sme. Keď prišiel rad na mňa a ja som povedal, že som z Kamišinu, pozrel na mňa a opýtal sa: „Počúvaj, a ty si sem na akú piču došiel?“

⁵¹ Ruský armádny slang pre uniformu púštneho a lesného maskovania. To púštne maskovanie nie je až taká hlúposť ako znie, Krym a južná Ukrajina je dosť suchá oblasť, jej veľkú časť tvoria stepi.

Stál som tam a pozeral, rozmýšľal, že fakt by som sa nemal hádať z veliteľom, a tak som sa radšej zasmial.

Hľadel som na neho, boli sme rovesníci, obaja sme mali 33, no on vyzeral kúsok staršie, taký tučko s vychytralými očami.

Ešte celý ďalší týždeň sa nedialo vôbec nič, okrem jedného dňa, keď sme šli na parkovisko, kde stáli UAZy Kozly.⁵² Išli sme tam trhať trávu... Idem a trhám a rozmýšľam, že mi netreba vyskakovať.

Nakoniec sa mladý zampolit⁵³ našej roty rozhodol z vlastnej iniciatívy viesť hodinu taktiky, bez ohľadu na to, že velenie chcelo všetkých poslať na ďalšiu absolútne nevyhnutnú robotu, už len z princípu, aby vytvorili zdanie, že zampolit spôsobil zmätok.

Ďalší deň sme mali ísť na streľby. Vstali sme o piatej ráno, tri hodiny sa pripravovali a tak čakali na KAMAZy.⁵⁴ Trvalo až do 12:00 kým po nás konečne došli a odviezli nás na cvičisko. Tam sme sa pripravili, nastúpili sme a nič. Veleniu sa nepozdávalo niečo v papierovačkách. Major roztrhal papier a hodil ho po našom zampolitovi, hystericky kričiac, že kvôli tomu žiadne streľby dnes nebudú, a my tam všetci stojíme, s pohrdaním hľadáme na hysterického majora, všetci sme sympatizovali s mladým zampolitom, ktorého práve zbavili zdravej iniciatívy a túžby prežiť svoj život v armáde. Nakoniec, po ďalšej hodine, streľby konečne začali, no bolo už 13:00, vonku 50 stupňov, nemáme vodu, prišli sme tu len na dopoludnie, ale ako sa ukazuje, budeme tu celý deň, plus ešte nočné streľby. Späť sme vyrazili až o jednej v noci, úplne dehydrovaní, všetko, čo sme zjedli bola jedna dávka suchej stravy pre troch až štyroch chlapov. Samozrejme, toto všetko trápenie nás asi spraví silnejšími, alebo tak. Ved' na zdravie nejedného človeka blahodarne pôsobil nedostatok normálneho spánku, jedla a vody. Všetko to ničí zdravie ľudí, pričom v Ústave je napísané, že oni sa majú starať o naše zdravie, najmä o zdravie nás, od ktorých zdravia závisí obranyschopnosť našej krajiny. Toto nie je žiadne zocel'ovanie tela, toto je sabotáž vlastnej armády.

⁵² Typ sovietskeho/ruského terénneho auta.

⁵³ Z ruského заместитель командира по политической работе, teda zástupca veliteľa pre politické záležitosti. V podstate politický komisár, no nepoužívam pojem politruk (skratka z ruského – *политический руководитель*), ale zampolit, lebo síce ide o to isté, no funkcia politruka zanikla spolu zo ZSSR, a v roku 2018 na základe Putinovho príkazu, zriadili Hlavnú vojenskú politickú správu a vznikla funkcia zástupcu veliteľa pre politické záležitosti, v skratke zampolit, ktorý ma dohliadať na mravnú a ideologickú kvalitu jednotky, disciplínu... Je to teda to isté, len pod iným menom, ale používam súčasný termín, nakoľko ide o inú armádu a nie je tu priama kontinuita.

⁵⁴ Typ sovietskeho/ruského nákladného auta.

Kontraktčici sa navyše často na príkazy niečo čistiť, kosiť, prenášať vykašľú a nechajú to na vojakov povinnej vojenskej služby. Tí potom pôsobia ešte špinavšie, a berúc do úvahy, že uniformy už dostanú obnosené a zodrané... vôbec sa to nepodobá na 56. výsadkovo-útočný batalión v rokoch 1993 – 2003.

V polovici septembra som si našiel izbu v hoteli za 12 000 rubľov.⁵⁵ Obdobie dovolení sa už skončilo, do ďalšieho môžem niečo vymyslieť, lebo od mája do septembra sa ceny oproti zvyšku roka aj strojnásobia.

Začali sme sa pripravovať na to, aby nám dali povolenie na zoskoky. Trvalo to tri týždne, tak sme dostali povolenie a už len čakali na zoskoky.

Celý október sľubovali, že už začneme zo zoskokmi, no nedočkali sme sa.

Všetkých donútili ísť na dvojdávkové očkovanie proti covidu, pretože v batalióne sa masovo šírila nákaza. Rozhodol som sa ísť, aby som nemal spory s velením.

Keď som sa nakazil ja, mal som asymptomatický priebeh, no po očkovaní som preležal s horúčkami tri dni. Rozhodol som sa, že druhú dávku nechcem ani za svet.

Mimochodom, do mesiaca nejakým zázračným spôsobom covid všetkým z testov zmizol, bez ohľadu na to, či boli očkovaní, alebo nie, hotový zázrak.

V strede októbra začali pridelať prechodnú a zimnú uniformu, no len obnosenú a v nesprávnych rozmeroch. Odmietol som prebrať obnosenú uniformu v nevyhovujúcom rozmere, čo bol dôvod, prečo sa začal zhoršovať môj vzťah s velením. Špekulantov tu fakt nemali radi. Po hádke s rotným som sa zobral a kúpil si zimnú bundu sám. Rotný ma z pomsty nútil chodiť počas dňa vo výstroji.

Začiatkom novembra všetkých poslali na povinnú dovolenku, pretože prezident práve objavil „dni pracovného pokoja.“ Nikto neriešil, že som ešte v skúšobnej dobe a dovolenku dostať nemôžem. Dostal som pätnásť dní dovolenky, no nikam som nešiel, lebo každých pár dni niekto sľúbil, že už začneme zo zoskokmi, a musel som ten kurz dokončiť zoskokom.

Došla mi výplata 27 000 rubľov.⁵⁶ Zaplatiť z toho nájom bolo takmer nemožné, fyzické skúšky pre nových kontraktčikov doteraz nespravili a pokiaľ sa mi nepodarí urobiť štyri zoskoky, celý ďalší rok bude môj plat 27 000 rubľov. Na krymské pomery, keď nemáte bývanie, je to

⁵⁵102 eur alebo 2521 českých korún.

⁵⁶ 230 eur alebo 5672 českých korún.

fakt málo, no koho to zaujíma, treba spraviť fyzické testy a zoskoky, potom môžeš dostať vyšší plat.

O týždeň prišla správa, že zoskoky určite budú. Podpísal som ukončenie dovolenky a po niekoľkých dňoch to začalo. Pri skladaní padákov sa ukázalo, že polovica ľudí ani netuší, ako sa to má robiť a tak to trvalo od rána do 21:00.

O 2:00 sme vyrazili na zoskoky.

Dorazili sme na miesto na zoskoky o 4:00, v noci mrzlo a my sme šli na otvorenej korbe KAMAZu, všetci boli vyklepaní zo zimy, poskakovali sme z nohy na nohu až do 9:00, aby sme sa aspoň nejako zahriali. O 11:00 začali zoskoky. Omylom nás vyhodili z lietadla nad cintorínom, našťastie bolo dobré počasie a všetci pristáli bezpečne, nikto nepristál na kríži alebo nejakom náhrobku.

Cestou späť som sa pohádal s rotným, lebo počas zoskoku sa mi na bunde rozišiel zips, a pán rotný mi prikázal sa zapnúť. Očividne som mal zapnúť nefunkčný zips, alebo neviem, odkedy som odmietol obnosenú uniformu, mal som s rotným špeciálne vzťahy.

Na ďalší deň, v sobotu, som sa zobudil s teplotou, došlo mi, že som sa nachladil a tak som si šiel sám kúpiť aj zvyšok prechodnej a zimnej uniformy, lebo z princípu nebudem nosiť obnosenú uniformu zlého rozmeru.

V nedeľu som teplotoval tiež.

V pondelok som nastúpil do služby a instantne sa pohádal s rotným, lebo ma nechcel pustiť do nemocnice.

Zobral som sa a šiel aj tak. Na fluorografii zistili, že mam obojstranný zápal pľúc.

„Liečili“ ma v nemocnici.

Keď som vyšiel z nemocnice, zistil som, že za ten čas boli fyzické testy, ktorý mi ohodnotili na dvojku⁵⁷, čiže veliteľ roty ma nezapísal do zoznamu chorých a zakryl to, že som ležal v nemocnici. A kvôli tej dvojke nedostanem za výsledky fyzických testov žiadne príplatky počas celého ďalšieho roku. Šiel som na velenie jednotky, no vydobýť si pravdu nebolo možné. Vedel som, že tu už mám stigmú problematického jedinca a tak som sa obrátil na ministerstvo obrany:

⁵⁷ Ak sa to známkuje rovnako ako v ruskej škole, dostal vlastne štvorku, preto s tým mal problém.

Ja, vojak slúžiaci na základe kontraktu mladší seržant. Filatev, Pavel Olegovič, narodený 9. 8. 1988,

som nútený sa na vás obrátiť zo žalobou vo veci, že moje priame velenie v jednotke číslo 81505 nedodržiava vo vzťahu ku mne moje práva vojaka a veterána bojových akcií, a taktiež sa dopúšťa nasledujúcich protiprávností:

Opäť som podpísal kontrakt na tri roky počnúc 19. 9. 2021.

Poslednou kvapkou, aby som sa na vás obrátil, bolo pre mňa, keď som po absolvovaní prvého zoskoku padákom 12. 11. 2021 dostal zápal pľúc, pretože sme prišli na zoskoky do Džankoj⁵⁸ o druhej v noci, vonku bolo mínus šesť, viezli nás na otvorených KAMAZoch, dorazili sme tam o piatej, vystúpili sme a čakali do 8:00, keď sa začalo zo zoskokmi. Celý ten čas nebola žiadna možnosť sa zohriať okrem poskakovania na mieste, mnohí vojaci nemali teplé oblečenie, dostali ho len niektorí, iní, tak ako ja, dostali obnosené uniformy, alebo uniformy zlého rozmeru. Na ďalší deň po zoskokoch som sa začal cítiť zle z toho, že som premrzol, chcel som sa vyliečiť cez víkend, no keď som v pondelok o piatej nastúpil na rozcvičku, mal som teplotu a vedel som fungovať len s ťažkosťami vďaka tabletkám. Keď o 8:00 dali rozchod, cítil som dýchavičnosť. Zašiel som za veliteľom čaty aj za veliteľom roty s tým, že mi je zle, mám teplotu a potrebujem ísť k zdravotníckej jednotke. Odpoveďou od veliteľa roty bolo, že sa mám ísť zapísať do knihy chorých a zajtra môžem ísť do nemocnice, teda nepustil ma a prikázal mi vykladať padáky spolu s ostatnými. Okolo 10:00, keď už boli padáky vyložené, povedal, že teraz môžem ísť k zdravotníckej jednotke. Tam mi zmerali teplotu, mal som 37,5 (treba brať do úvahy, že som si predtým dal tri paracetamoly) a poslali ma do nemocnice na fluorografiu, kde na základe snímok určili diagnózu ako obojstranný zápal pľúc a spravili mi ešte test na koronavírus. Tak mi povedali, že je nevyhnutná hospitalizácia. Pýtal som ich, nech mi dajú radšej ambulatnú liečbu, no lekári mi povedali, že pokiaľ mi vyjde pozitívny test, môžem byť za to braný na zodpovednosť, a že maximálne si môžem ísť domov po veci.

O tomto som telefonicky informoval veliteľa čaty. Ten mi povedal, že sa mám vrátiť k jednotke, spísať o tom hlásenie a predložiť potvrdenie od lekára. Poprosil som lekárov v nemocnici o potvrdenie, no odvetili, že u mňa je nutná hospitalizácia, a o nej bude podané hlásenie iným spôsobom, a k jednotke sa vrátiť nesmiem.

⁵⁸ Mesto strategického významu na severe Krymu s vojenskou základňou, na ktorú zaútočila Ukrajina v auguste 2022.

Rozhodol som sa aj tak počúvnuť rozkaz veliteľa a vrátiť sa k jednotke, aj keď som ten príkaz pokladal za nelegitímny. Dorazil som k zdravotníckej jednotke, vysvetlil som im situáciu, službukonajúci medik mi tvrdil, že žiadne hlásenie a potvrdenie mi netreba a mám sa okamžite vrátiť do nemocnice, kde mi poskytnú pomoc. Chodenie ma v takomto stave vyčerpávalo, dusil som sa a tak som si vzal taxík na vojenskú prokuratúru. Tam mi odporučili, aby som šiel do nemocnice a ostatné veci vyriešil potom. Tak som večer opäť dorazil do nemocnice. Lekári ma pokarhali za nedodržanie ich požiadaviek. Potom ma odviezli na sanitke na infektologické oddelenie. Počas jedného týždňa sa na infektológii vystriedalo asi tridsať vojakov mojej jednotky (všetci sa zúčastnili na zoskokoch) s diagnózami akútna respiračná vírusová infekcia, bronchitída, angína. Ležal som týždeň na infektológii s antibiotikami, spravili mi tri testy na koronavírus, všetky negatívne, prosil som ich, aby ma poslali na ambulantnú liečbu, keďže pobyt na infektológii neumožňoval vyjsť vonku, nedalo sa tam nikde normálne umyť, nemohli sa používať telefóny, človeku nemôžu nič doniesť, teda kompletná izolácia, a kvalita nemocničnej stravy, no môžete len dúfať v niečo jedlé. Počas celého tohto času nejaký muž v civilnom odeve, ktorého som nepoznal, vyžadoval od vojakov aby pomáhali s prácou. Ja som sa vyhovoril na to, že mám teplotu, a že nerozumiem, z akej moci mi tento chlap niečo prikazuje. Následne sa ukázalo, že bol majorom zdravotnej služby. V nedeľu 21. novembra okolo 8:00 mi opäť zadal nejakú prácu, ako mi objasnili sestričky. Opäť som sa vyhovoril na teplotu a spochybnil legitimitu jeho príkazov. Nakoniec si vypýtal od sestričiek vyhlásenie, že sa vyhýbam každodennej práci, ktoré mám vykonávať o 14:00, hoci bolo len 8:00.

Odpoveďou na moje prosby o ambulantnú liečbu bolo zamietnutie a odporúčenie stráviť ešte týždeň na infektológii. V tom čase robili v mojej jednotke fyzické testy. Ešte predtým som podal žiadosť o testy fyzickej zdatnosti vyššej úrovne, keďže na mojich 33 rokoch som nebol v zlej forme. Teraz už svoj stav hodnotím ako neuspokojivý. A v spojení s tým, že nemôžem vrátiť dokumenty o mojom zdravotnom stave a výpis o hospitalizácii z dôvodu zápalu pľúc, som nútený slúžiť ďalej bez možnosti zotavenia.

Nakoniec, ako som bol naštvaný, dopustil som sa priestupku, keď som si zapálil na nemocničnej toalete, kvôli čomu prišiel môj ošetrojúci lekár a začal vraviť, že kvôli fajčeniu ma pošlú preč z dôvodu narušenia poriadku, poprosil som ho, nech ma ozaj pošle preč, čo on odmietol. Zobral som si veci a prišiel za ním v civilnom oblečení a začal ho prosiť, nech podpíše a môžem ísť. On na to povedal: „Dobre, ale bude to z dôvodu narušenia poriadku.“

Bol som s tým ochotný súhlasiť, len nech to vypíše. On na to s opovrnutím: „Stojí mi tu pán dôležitý mladší seržant nespokojný s mojou liečbou.“

Ja som mu na to odpovedal: „A vy, pán dôležitý major, si dovoľujete sa posmievať nižšej vojenskej hodnosti.“

Zareagoval na to tým, že prikázal sestričke zavolať vojenskú políciu, sám zdvihol slúchadlo a vravel do neho, že robím bordel a treba ma zavrieť. Tak som teda čakal vojenskú políciu, ale nedorazila, lebo ten jeho hovor bol falošný, škoda, chcel som ich počkať, nech chránia moju česť a dôstojnosť, ako by mali. Tú situáciu by som im vysvetlil. Po hodine mi zavolať veliteľ roty a povedal, že teraz za mnou príde veliteľ oddelenia a spolu s ním mám ísť k jednotke. Znova som ho počúvol a šiel s ním. Major zdravotnej služby, ako vedúci oddelenia mi odmietol vydať potrebné dokumenty a potvrdenie o liečbe. Dorazil som k mojej jednotke, veliteľ roty ma poslal s veliteľom čaty za hlavným lekárom, ktorý mi hrubým spôsobom vysvetlil, že odteraz mám ísť normálne slúžiť, zle som sa správal a spíšu zápis o prepustení z nemocnice na základe narušenia poriadku. Keďže som zo zdravotných dôvodov nemohol vykonávať svoje povinnosti, odobral som sa k veliteľovi jednotky s prosbou, nech ma zbaví povinností, kým doberiem antibiotiká. Súhlasil a dostal som len ambulatnú liečbu. Za pár dní som skončil antibiotiká, ktoré mi predpísal ešte ošetrujúci lekár a nastúpil som do služby bez ďalších ospravedlnení, aj keď som sa necítil zdravý. Vtedy som zistil, že som chýbal na fyzických testov bez zákonného dôvodu a ohodnotili ma známkou dva, čo znamená, že mi strhnú z mesačných príplatkov 24 percent, celú ročnú prémie, a tiež som stratil možnosť dostať 70 percentný príplatok k mzde. V tomto momente je moja výplata 27 000 rubľov, z ktorých 12 000 ide za nájom bývania. V čase výkonu fyzických testov som bol v nemocnici so zápalom pľúc, čo je všade doložené, okrem mojej jednotky, teda testov som sa v skutočnosti nezúčastnil. Obrátil som sa na velenie ohľadom zákonnosti tohto konania, konkrétne na veliteľa roty, zástupcu veliteľa jednotky, zástupcu veliteľa jednotky pre politické záležitosti, hlavného zdravotníka a veliteľa jednotky. Všetci vyššie spomínaní sa ma snažili povýšeneckými tónmi presvedčiť, že si za to môžem sám, a teraz mám sám dokázať, že som ozaj vtedy bol v nemocnici. Z toho som vyvodil záver, že velenie chce skryť moju chorobu, lebo som ju dostal pri výkone služby. Okrem toho mi ešte zampolit bataliónu tvrdil, že som v skúšobnej dobe a môžu mi dať okamžité výpoved' (skúšobná doba mi pritom skončila dva týždne dozadu), dostal som NSS⁵⁹ za fajčenie na záchode, a k tomu ešte zampolit vyslovil podozrenie, že hodnosť mladšieho seržanta som získal na základe úplatku, a takéto podozrenie musí byť preverené! Urážal ma ako vojaka a hanobil moju česť

⁵⁹ Z ruského неполное служебное соответствие, asi niečo ako nesúlad služby s predpismi, aj keď to nie je presný preklad.

a dôstojnosť. Okrem toho veliteľ roty „stratil moju žiadosť o veteránsku dovolenku,“ a to je tiež moja vina, lebo som mu ju nedal priamo do rúk. Tým porušil federálny zákon o veteránoch.

Od môjho príchodu k jednotke som mohol sledovať viaceré pochybenia, konkrétne som si sám musel hľadať ubytovanie, lebo ubytovňa bola plná a veliteľ roty nepovolil vojakom slúžiacim na základe kontraktu žiť v kasárňach, teda musel som ako bezdomovec behať z jednej kasárne do druhej hľadajúc si posteľ na noc, pokiaľ som si po troch týždňoch neprenajal vlastné bývanie.

Problémy s uniformami.

Do dnešného dňa, teda do 1. 12. 2021, som nedostal kompletnú uniformu, v sklade s oblečením vydajú uniformu, no buď zlého rozmeru, alebo obnosenú, odmietol som prijať takúto uniformu na základe toho, že vojak je povinný dbať na svoj vzhľad, kvôli čomu som začal priťahovať pozornosť velenia a budovať si negatívny obraz, najmä u veliteľa roty. Rozhodol som sa to vyriešiť sám tak, že som si nutné časti uniformy kúpil v obchodoch, do dnešného dňa som si kúpil celú VKPO⁶⁰- prechodnú uniformu, zateplenú vetrovku, vyteplené nohavice, zimnú čiapku, opasok, insígnie. Zabezpečenie si svojej uniformy bolo čiastočne mojím rozhodnutím, keďže som odmietol uniformu v zlom stave a nevyhovujúcej veľkosti odmietol prijať.

Problémy s jedlom.

Jedlo v jedálni je mimoriadne zlé, surové zemiaky vo vodovej polievke sú bežná vec, takmer sme nemali žiadne rezne, šalát, chýbalo maslo, chlieb alebo slaný!!! čaj.

Kontraktčiaci takmer nikdy nejedia v jedálni a vojaci povinnej vojenskej služby nemajú na výber.

Kniha nadčasov neexistuje a rozpis služobných časov sa nedodržiava.

Za tri a pol mesiaca mojej služby takto nemám ani vo vojenskom preukaze zapísané, že slúžim v tejto jednotke! Stále som nedostal zbraň! Neraz som sa to snažil riešiť. Na dva mesiace služby taktiež veliteľ roty vzal všetkým vojenské preukazy. Keď som po pár dňoch vošiel do jeho kancelárie, preukazy ležali pohodene na stole. Rozhodol som sa zobrať môj, obávajúc sa, že ho zapotrošia, veď aj tak si ma nikto nepamätá a hovoriť to veliteľovi roty mi prišlo zbytočné, aj tak má vlastnú hlavu.

⁶⁰ Z ruského ВКПО - Всесезонный Комплект Полевого Обмундирования - celoročná súprava poľných uniform.

Za tri a pol mesiaca nás nič nenaučili, ak nerátam školenie pred zoskokom. Medzi kontraktčikmi je apatická atmosféra a 90 % chlapov vo fajčiarke rozmýšľa, ako ukončiť kontrakt predčasne.

Vojaci povinnej vojenskej služby už vôbec nechápu, prečo tu vlastne kontraktčici sú dobrovoľne. Rovnako som počul aj od viacerých dôstojníkov, že tu nechcú slúžiť.

Nie raz som zastupoval pozíciu pomocníka službukonajúceho dôstojníka jednotky, kde bolo mojou úlohou prijať vlajky Ruskej federácie a Vzdušno-výsadkových vojsk. Vlajky vyzerali, akoby prešli vojnou (a to ich dva týždne dozadu menili), a už ich museli zašívajúť, lebo boli samá dierka. Keď sa ráno vztyčujú tieto vlajky za tónov hymny Ruskej federácie, polovica vojakov ani nespieva.

Jednotka pre mimoriadne situácie⁶¹ a protiteroristická jednotka existujú len na papieri a Ingoda je prítomná len pri rozchode.⁶²

Rozumiem, že sa musím bezodkladne obrátiť na vojenský súd. To, čoho som bol svedkom počas tri a pol mesiaca ma desí, najmä keď v takomto mimoriadne dôležitom strategickom smere vidím úplnú anarchiu, nie je tu ani náznak bojovej pripravenosti, ešte aj od miestnych obyvateľov som počul veľa vtipov na tému feodosijského vzdušno-výsadkového vojska. Niekedy som slúžil na základe kontraktu v 46. OBRON, som veteránom vojenských operácií v rokoch 2007 – 2010, slúžil som na Kaukaze, no vidiac, čo sa deje teraz, a vediac, že ja, a ani budúci kontraktčici nemajú kde žiadať o pomoc okrem ministerstva obrany a médií, obraciam sa na ministerstvo obrany, aby ochránilo česť a dôstojnosť vojaka Vzdušno-výsadkových vojsk Ruskej federácie, občana Ruskej federácie a veterána bojových akcií Ruskej federácie.

Žiadam o nezávislé preverenie mojich svedectiev. Dovtedy žiadam o ochranu a som ochotný niesť trestnoprávnu zodpovednosť, ak by sa tieto svedectvá ukázali ako lživé.

Keď som písal tento list, mal som ešte nádej, že v ruskej armáde nie je všetko stratené, hoci mi väčšina kolegov vravela, že to nemá zmysel a neprinesie mi to nič okrem problémov. Po odpovedi ministerstva obrany na moju sťažnosť, v ktorej mi popriali pevné výsadkárske

⁶¹ Jednotka pre mimoriadne situácie je môj preklad, v ruštine Дежурное подразделение, podľa <https://dic.academic.ru> je definícia назначается в гарнизоне или внутри воинской части на случай усиления караулов или срочного вызова при пожаре, стихийном бедствии и происшествии. Teda v slovenčine: pomenúva sa tak oddiel v posádke alebo vojenskej jednotke určený na posilnenie stráží, riešenie naliehavých záležitostí, požiarov, živelných pohrôm a nehôd.

⁶² To neviem, čo môže znamenať, v ruštine „...заступают лишь на бумаге и Ингода присутствуя на разводе.“ Ingoda je rieka na Sibíri, ale tu sa to asi používa v inom význame.

zdravie a odporučili popracovať na mojej disciplinovanosti, som definitívne stratil záujem slúžiť v tomto kráľovstve debility.

Moje nádeje sa spájali aj s tým, že od 1. 12. 2021 tu bude prevelený môj „rodný“ 56. a bude tu väčší poriadok. No nič, okrem nejakých nemotorných pokusov o upevnenie disciplíny nenastalo. Legendárny 56., zostal pre mňa ponorený v minulosti, rovnako ako ľudia, ktorí ho kedysi sformovali. 1. decembra sme sa oficiálne stali jednotkou číslo 74507, 56. výsadkovo-útočný pluk sa skladal z dvoch bataliónov, ako tak kompletných, na akt sformovania pluku dorazil zástupca veliteľa celého Vzdušno-výsadkového vojska s obrovskou suitou zo štábu, kvôli ktorému sme všetko pripravovali od 8:00 do 15:00, ako zvyčajne sme sa úplne zbytočne zajebávali celý deň, namiesto toho, aby nás niečo naučili, ako zvyčajne, nikto nič neskontroloval, generál sa ani neunúval k nám podísť, stojíme tam, zatiaľ, čo oni preverili techniku, UAZy, KAMAZy, BMD2⁶³, NONy⁶⁴. Všetka technika mala tak sto rokov, často ani poriadne nefungovala, no na ich výkazoch bolo všetko v poriadku a to zostávali do špeciálnej vojenskej operácie len dva mesiace. Ja, stojac s ostatnými v rade, som si myslel, že generál nás teraz všetkých obíde, opýta sa nás nejaké otázky, vypočuje sťažnosti a vtedy mu priamo poviem o našich problémoch, no nie, ku nikomu z kontraktčikov generál nepodišiel, rovnako ako obišiel vojakov povinnej vojenskej služby nastúpených v zodraných uniformách zlých rozmerov.

Keď som vyrastal v 56., vojaci povinnej vojenskej služby tak nevyzerali a to bolo pred dvadsiatimi rokmi reforiem.

V sobotu 4. decembra sme chystali padáky. Mnohí ešte stále nemali skončený program zoskokov, stále som ešte dúfal, že ho stihnem dokončiť a ďalší rok budem mať lepšiu výplatu. Doobeda sme poskladali jeden padák, to je proste vtipné...

Dôstojníci nám nepomohli, s výnimkou vdsnikov,⁶⁵ keď som to celé vysvetlil veliteľovi roty, zaškeril sa a zo smiechom odvetil: „Ved' ste profesionáli! Máte vedieť ako sa to robí!“

K obedu, keď som s jedným kamarátom ukladal náhradné koleso, rotný ku mne podišiel a napäto povedal: „Mladší seržant Filatev, uniforma číslo 5, predvolali nás pred veliteľa pluku.“

⁶³ Typ sovietskeho/ruského pásového bojového vozidla pechoty pre potreby výsadkárov. V menšej miere ich používa aj Ukrajina.

⁶⁴ Typ sovietskeho/ruského výsadkárskeho pásového mínometného vozidla. Rovnako sa ale môže myslieť aj iný zbraňový systém s mínometom, 120 mm mínometom sa všeobecne hovorí nony.

⁶⁵ To netuším čo znamená, v ruštine je to „...кроме вдсников...“ ale na internete som nič o tom výraze nenašiel, možno to je nejaký slang, znie akoby bolo odvodené od skratky, VD, sú zväčša písmená pre vzdušno-výsadkové (Воздушно-десантные), možno je to niečo ako názov pre dôstojníka zodpovedného za zoskoky.

V tom momente mi bolo jasné, že sa hore už dozvedeli o mojej sťažnosti na Ministerstvo obrany, cestou sa rotný pokúšal zistiť za čo ho žalujem, či za to, že nosí na krku retiazku s krížikom, alebo čo, nič väčšie mu fakt nenapadlo. Odpovedal som, že som všetkých varoval, že to nenechám len tak. Už po tom konflikte okolo nemocnice som mal sto chutí na neho napľuť, keď mám bojovať za pravdu, tak až do konca.

V skutočnosti, a to sa ho nechcem nejako dotknúť, ale človek ako on je ukážkou všetkých problémov našej armády, veliteľ, ktorý kašle na svojich mužov, gul'atučký, čo sa vkuse zadýcha, obvinený z krádeže, ktorá mu prešla len preto, lebo ju nevedeli dokázať na súde, nevyšla mu kariéra v 56. v Kamišine a tak sa odvalil do Feodisije, no osud po pár rokoch poslal 56. tiež do Feodosije, na čo sa pred svojimi mužmi nikdy neprestal sťažovať.

Dorazil som do kancelárie veliteľa pluku, ktorý mi začal vysvetľovať, že sťažovať sa nie je správne. Vysvetlil som mu podstatu mojich výhrad a to, že boli adresované predchádzajúcemu veleniu.⁶⁶ V tom momente sa veliteľ pluku pustil do veliteľa roty a no, to vám radšej ani nebudem opisovať...

Potom ma poslal preč.

Po odchode od jednotky mi začali vyvolávať. Zástupca veliteľa divízie pre personálne záležitosti mi zavolať a nespokojný od mňa požadoval vysvetlenie pôvodu mojich sťažností na ministerstvo obrany, snažili sa mi dať najavo všetkými možnými spôsobmi, že som narobil len hanbu.

Až dokiaľ som neposlal sťažnosť, nemal som žiadne napomenutia, no potom som mal odrazu tri.

Niektorí dôstojníci v rozhovore medzi štyrmi očami uznali, že mám pravdu, že so mnou plne súhlasia a ma podporujú, no sťažovať sa je zbytočné. Dostala sa ku mne aj taká informácia, že moji velitelia prichystali podklady na moje obvinenie, lebo som ich akože ohováral, no z toho, čo som sa dopyčul, veliteľ divízie to zastavil...

Ako som už povedal, úplne som stratil túžbu slúžiť. Vidiac všetko okolo, pochopil som, že naša bojaschopnosť je no, jemne povedané slabá, zaoberáme sa nezmyslami, zbytočnými prácami, riešime oblečenie, tvárime sa, že máme nejaké školenia (aj to sme sa tvárili len veľmi

⁶⁶ Predtým ako tam 1. 12. dorazil 56. DŠB z Kamišinu a vytvorili z dvoch bataliónov nový pluk, mal 181. DŠB vo Feodosiji asi iné velenie, sťažnosť napísal pred 1. 12., odpoveď došla po 1. 12.

zriedkavo). Po 15. januári som sa rozhodol, že idem preč, šiel pred VVK,⁶⁷ zaľahol som do nemocnice, no a samozrejme velenie na mňa nemalo dobrého slova, a mne to začalo byť jedno a na veľa vecí som kašľal. V armáde sa cení tvoje umenie nevynikať, vždy súhlasiť, nehájiť si svoje práva, neprejavovať nespokojnosť, a pokiaľ si nespokojný, že tvoje práva sa nedodržiavajú, velenie použije všetky prostriedky, aby ti znepríjemnilo život. Najlepšie bolo, že väčšina vojakov mi vravela, že som urobil správne, keď som napísal na ministerstvo obrany, že väčšina by naozaj chcela poriadok a zmeny, naozaj by sa chcela venovať bojovej príprave, a nerobiť tieto nezmysly, no hovorili, že keď vidia príklady ľudí ako ja, pri ktorých snaha niečo vyriešiť vedie len ku konfliktom s velením, sami sa za takú cenu nechcú domáhať poriadku.

Dostať sa z armády je vždy ťažšie ako sa dostať do nej...

Nehľadiac na to, že už celá krajina vie, že v ruskej armáde vládne debilita a všetko je len na ukážku, aj tak tam vždy prídu ľudia, ktorí si myslia, že to nemôže byť až tak zlé, alebo sa to aspoň zlepšuje. Bohužiaľ, v armáde sú aj tí, ktorí to celé vytvorili, tí, ktorí celý život robili kariéru, dosiahli hodnosť majora alebo vyššie a teraz im už len kúsok zostáva do dôchodku a nechcú všetko stratiť (a na takých stojí celý tento zhnitý systém), tí, ktorí slepo veria, že to tak musí byť, tí, ktorí verili, že s takým bordelom na ministerstve obrany dobyjeme Ukrajinu za tri dni...

Kto sa bude zodpovedať za takýto stav armády!? A toto ju Vzdušno-výsadkové vojsko, elita, záloha najvyššieho velenia! Ako musia vyzerat' bežné jednotky, to je hrôza si vôbec predstaviť.

V strede februára bola moja rota, tak ako mnohé iné na cvičisku Starý Krym.⁶⁸ Pozeral som správy a začínalo mi dochádzať, že sa niečo chystá. Na cvičisko nahnali všetkých, aj tých, čo mali voľno, alebo boli chorí. Na jednej strane som už nechcel mať nič spoločné s armádou, v ktorej nie si nikto, kde zarábaš menej ako vodič Magnitu,⁶⁹ ktorá ani nie je bojaschopná, o čom som aj písal na ministerstvo obrany, ktoré mi v odpovedi zaželelo len pevné výsadkárske zdravie a odporučilo popracovať na mojej disciplíne. Čo viac povedať, napíšeš, aký bordel je v armáde a ministerstvo ti zaželelo pevné výsadkárske zdravie a odporučí popracovať na sebe. Na čo je nám také ministerstvo obrany? Aby zničilo seba samého? Ako som sa neskôr dozvedel, velenie jednotky rýchlo urobilo nejaké vyšetrovanie, v ktorom ma odhalilo ako pravidelného

⁶⁷ Z ruského Военно-врачебная комиссия - vojenská lekárska komisia.

⁶⁸ 160 kilometrov od ukrajinskej hranice.

⁶⁹ Ruská sieť obchodov.

narušovateľa disciplíny a najhoršieho vojaka jednotky. A ešte ani nevedeli nájsť moju fotku v uniforme, aby ju k tomu priložili, tak zobrali moju fotku z internetu a fotku nejakého iného vojaka a dophotoshopovali mu moje oči, nos a ústa, pozerám, veď to nie som ja na tej fotke!

Na druhej strane, odísť teraz, keď sa niečo ide stať, to by bola hanba, to by vyzeralo, že sa bojím.

Chodili rôzne pletky, od toho, že Ukrajina spolu s NATO napadne Krym a my sa máme len zhromaždiť pri hraniciach aby si to nemohli dovoliť až po to, že Ukrajina napadne DLR a LLR. Nič z toho som nepodporoval, no odmietnuť ísť na cvičenia zo strachu z vojny, to by bola hanba. Nevieam, čo ma viedlo, či patriotizmus alebo som len nechcel zutekať. Navyše, na uvoľnenie zo služby treba čakať dlho a v takej situácii ma určite neprepustia. Neveril som, že by ozaj Ukrajina alebo NATO zaútočili, no keby k tomu náhodou došlo, vyzeral by som ako zbeh. Zdalo sa mi pravdepodobnejšie, že nás za chvíľu všetkých pošlú do DLR a LLR, ostaneme na ich území, tam pod ruskými vlajkami zorganizujeme referendum a pričleníme ten prekliaty Donbas. Napadlo mi, že možno dôjde k boju, no len obrannému, na hraniciach Ukrajiny a Donbasu alebo Krymu. Prišlo mi logické, že operáciu uskutočnia tak, aby sme pôsobili ako mierotvorcovia.

Na cvičisko som dorazil 15. februára. Došiel som za zampolitom bataliónu. Zampolit bol zodpovedný za to, aby dostal všetkých na cvičisko. Tak povedal aj mne – treba ti ísť na cvičisko, lebo niečo sa tu ide stať. Mal ma za blázna a poslal ma na cvičisko, aj keď som vtedy bol zaradený do kategórie G, čo znamená dočasne neschopný služby. Dorazil som tam teda a okamžite ma skoro porazilo z toho, ako to tam vyzerá. Celá rota žila v jednom stane, 40 ľudí (všetci vojaci povinnej služby zostali v kasárňach). V stane boli dvojposchodové posteľe, piecka na varenie. Opäť, ešte aj v Čečensku bolo bývanie lepšie zorganizované, a to sme tam žili len v stanoch a zemľankách. Jedlo v jedálni bolo ešte horšie ako v kasárňach, pričom vždy, ešte aj počas mojej vojenčiny v dávnom 2007, bolo jedlo z poľnej kuchyne vždy lepšie. Umývať sa tam nebolo kde. V našejrote bola situácia taká, že bojovú výstroj Ratnik, batoh a spacák ti vydajú len rozhodnutím veliteľa roty, napríklad na obhliadku alebo cvičisko. Už dávnejšie som počul, že vrote týchto vecí nemáme dosť a veliteľa už za to súdili. No a ozaj, tí čo došli neskôr, tak ako ja, boli sme dokopy piati, nedostali ani spacák, ani kamufláž, ani nepriestrelnú vestu, ani prilbu atď. Nakoniec sme si tieto veci striedali.

Dorazil som do stanu. Moji spolubojovníci už z takého nádherného života vyzerali polodivo (boli tam už dva týždne). Zistilo som, že nemám spacák ani miesto na spanie, tak som

si ľahol na miesto veliteľa roty. Dozvedel som sa, že celá rota sa nahlas sťažovala na nevyhovujúce ubytovanie, jedlo, že tu nemajú žiadnu hygienu... A tak rotný s nimi už v stane radšej nespí. Neskôr som od mnohých jednotiek poslaných na Krym na „cvičenia“ počul, že zažili aj horšie podmienky ako my. Napríklad, niektorí nemali čím kúriť v piecke. Vo februári. Niekde sa nemali kde umývať a tak to vyriešili tak, že sa šli v zime umyť do mora. Potom boli plné nemocnice už vo februári a tak vydali zákaz posielat' ľudí do nemocnice.

Veliteľa som videl len večer a nevyzeral šťastný, že okrem iných nespokojencov tu má ešte aj mňa. Pýtal som sa ho, kde je môj Ratnik. Odpoveď bola, že nie je, a vlastne všeobecne, kde spím a odkiaľ vezmem muníciu je môj problém. Od začiatku som pocítil, aká je vrote atmosféra. Vysvetlil by som to tak: veliteľ sa snaží problémy hodiť na veliteľov čiat, vykresliť ich v zlom svetle. Oni sa potom niečo snažia dokazovať mužstvu. Vojaci sa sťažujú, že niečo nemajú, alebo majú nejaké problémy, no kvôli takému prístupu velenia, tieto problémy zostávajú visieť vo vzduchu. Problémy vojakov zostávajú problémami vojakov a tak to skončí pri tom, že každý bojuje sám za seba.

Ďalších pár dní sme chodili na strelnicu, zbytočne plytvali muníciou, tam som nakoniec aj prvýkrát vzal do rúk môj samopal, ktorý mi rotný křčovito zavesil na krk priamo na nádvorí ešte 1. decembra, keď bol u nás generál. Až teraz som ho použil, po štyroch mesiacoch. Opäť, počas mojej služby v 2007 – 2010 by bolo čosi také nepredstaviteľné.

No, a čo sa asi tak mohlo ukázať. Ten môj samopal mal roztrhnutý popruh a bol hrdzavý. Na prvých nočných streľbách sa zasekol po niekoľkých výstreloch. Kvalitne som ho vyčistil a naolejoval, aby som ho dal dokopy.

Každú noc sme postavili strážu. Obchádzali stanové mestečko. Jednu noc som s kamarátom nastúpil na hliadku presne podľa poriadku o jednej v noci. Šli sme na cestu pred táborom. Zhruba za pol hodinu sme v diaľke uvideli auto, ktoré sa ku nám približuje po ceste. Postavili sme sa do stredu cesty s cieľom ho zastaviť a nahlásiť službukonajúcemu dôstojníkovi jednotky, ako nám sám prikázal. Auto sa približovalo stále bližšie a bližšie oslepujúc nás svetlami. Roztiahli sme ruky. Bolo jasné, že auto nezastaví a v poslednom momente sme sa uhli z cesty. Mal som vysielaciu, tak som odišiel bokom, no vyplašený z rýchlosti neznámeho šoféra som sa udrel do tela anténou. To som už videl, že to neznáme auto je vojenský UAZ Patriot. Zastavilo asi 20 metrov od nás a ozval sa od neho krik s tým, že nám asi zajebalo alebo čo, že aký kokot vydal rozkaz zastavovat' autá, rovno som dostal poznámku, že nemám

predpisovú čiapku a potom ... potom veliteľ pluku pokračoval v ceste. Túžba plniť rozkazy velenia sa okamžite stratila.

Zhruba 20. februára dorazil rozkaz urýchlene sa dať dokopy, zbaliť sa naľahko, pripraviť sa na pochod nikto nevie kam. Väčšina sa vtedy potešila, že tento pochod znamená koniec cvičení. Pár ľudí vtipkovalo, že teraz zaútočíme na Ukrajinu a dobyjeme Kyjev za 3 dni. Už vtedy mi to neprišlo veľmi vtipné a utvrdil som sa v mojich dohadoch, že nás pošlú na Donbas.

Zbierali sme sa celý deň, väčšina vojakov tam nechala svoje mobily, no zobrali sme naše zbrane zo sebou. O 17:00 sa náš pluk vydal na cestu. Môj útočný batalión na UAZoch, mínometná batéria a výsadkový batalión na BMD2, tak rota rozvedky so zníženým počtom mužov, delostrelecký oddiel so 120 mm mínometmi a húfnicami d30 a osobitné čaty.

Podľa mňa tam bolo 500 až 600 ľudí.

A opäť, každý si bral jedlo a vodu ako chcel, velenie to vôbec nezaujímalo.

Výzbroje bolo na rotu veľmi veľa. NSV Ut'osy,⁷⁰ AGS⁷¹, RPG-7,⁷² strely Fagot,⁷³ guľomety Pečeneg⁷⁴ a AK 74⁷⁵ s granátometmi. Jediný problém bol, že nikto netušil, ako strieľať Fagoty. Alebo napríklad, mne prideliť AK 74 s granátometom a kamarátovi, ktorý mal choré nohy a len kvôli zákazu ho neposlali do nemocnice prideliť PKP,⁷⁶ a ako bonus sme ešte dostali na starosť NSV Ut'os⁷⁷ a granátometčík dostal k RPG-7 ešte aj AGS, no čo už, keď musí byť tak, bude tak.

Zhruba o 20:00, keď sa stmievalo, kolóna vyrazila na cestu. Okrem nás vyrážali aj iné kolóny s rôznymi jednotkami, na ceste sme stretli vozidlá GAI⁷⁸ a VAI⁷⁹ s majákmi, míňali sme nekonečné kolóny, ktoré sa kamsi plazili, celú cestu sme hádali, kam ideme, vodiči len nasledovali auto pred nimi a netušili, kde je naša konečná destinácia.

⁷⁰ Sovietsky/ruský typ ťažkého guľometu.

⁷¹ Sovietsky/ ruský automatický granátomet.

⁷² Sovietska/ruská z ramena odpaľovaná protitanková strela.

⁷³ Sovietska/ruská navádzaná protitanková strela. Je väčšia a ťažšia ako RPG, neodpaľuje sa z ramena, ale zo statívu (trojnožky).

⁷⁴ Typ ruského guľometu. Pečeneg nesie vojak v rukách zavesený na ramene, zatiaľ čo NSV Ut'os je kvôli väčšej váhe a sile statický, postavený na nejakom statíve.

⁷⁵ Sovietsky/ruský samopal, vylepšený AK 47 kalašnikov.

⁷⁶ Typ sovietskeho ľahkého guľometu. Teda, „ľahkého.“ Váži 9 kíl a jeho kamarát mal fakt problém s nohami a musel to všade vláčiť. Filatevov ak 74 mal tri kíl plus granátomet.

⁷⁷ Ten už má 25 kíl a tiež ho niekto musí niesť.

⁷⁸ Z ruského Главное управление по обеспечению безопасности дорожного движения - dopravná polícia.

⁷⁹ Z ruského Военная автомобильная инспекция - dopravné oddelenie vojenskej polície.

Nakoniec naša cesta skončila niekde v poliach pri Krasnom Perekope⁸⁰, zhruba o 3:00 v noci.

V mnohých UAZoch nefungovalo kúrenie.

Ráno nám prideliť len suchú stravu.

Už vtedy boli všetci špinaví a unavení, niektorí žili celý mesiac na cvičisku, bez toho, aby mali vyhovujúce podmienky na život, všetci boli na hrane s nervami, tým viac, že atmosféra začínala byť seriózna, ale nič poriadne sme nevedeli.

Väčšina už nemala žiadne spojenie zo svetom a tak vedeli len to, čo počuli. A to, čo počuli bolo, že atmosféra hustne. Myslím si, že na úrovni veliteľov plukov už vtedy vedeli, čo sa stane. O dva dni sme sa opäť v noci, v kolóne presunuli na nové miesto, bližšie k hranici, niekde ku Armjansku.⁸¹

Spali sme v autách, po nociach sme usilovne hliadkovali. V noci s 22. na 23. februára dorazila informácia od velenia, že k nám cez hranicu prešli diverzné skupiny s cieľom sabotáže našich jednotiek. Noc bola mimoriadne napätá, no vtip bol v tom, že aj napriek hláseniu o diverzných skupinách z druhej strany hranice nám nikto nevydal muníciu a niektorí, ako ja, boli stále bez bojovej výstroje Ratnik...

Jeden z mojich spolubojovníkov, ktorý sa k tomu celému staval mimoriadne vážne, navrhol všetkým omotať ruky, aby sme vedeli rozpoznať našich od cudzích.⁸² Potom zo smiechom vymyslel heslo na dnešnú noc: „Cherson bude náš.“ (veta sa ukázala byť prorockou).

V temnote, roty stáli kúsok od seba. Tej noci pršalo a bolo zamračené.

Nikto nevedel, čo sa deje, všetci len hádali.

23. februára dorazil veliteľ divízie a všetkým nám zablahoželal k sviatku⁸³ a oznámil, že od zajtra bude denná mzda 69 dolárov, kurz bol vtedy viac než 100 rubľov za dolár a podľa našich prepočtov by to bolo viac než 200 000 za mesiac, plus naša bežná výplata. Také peniaze boli jasný znak, že sa ide stať niečo vážne. Po nástupe začali vojakom prideliť muníciu,

⁸⁰ 20 kilometrov od ukrajinskej hranice.

⁸¹ 5 kilometrov od ukrajinskej hranice.

⁸² Aby sa ukrajinskí vojaci vedeli odlíšiť od ruských, nosia jedni aj druhí okolo nôh a rúk omotané stužky s rozličnými farbami. Ukrajinci väčšinou žlté alebo modré, Rusi biele.

⁸³ 23. februára je v Rusku Deň obrancu vlasti (День защитника Отечества), v podstate niečo ako deň armády.

granáty a promidol. Došli k nám pletky, že zaútočíme na Cherson, no stále som to považoval za nezmysel.

Nikto nevedel, čo bude zajtra, niekto vravel, že budeme brániť hranice Krymu. Iný tvrdil, že vyrazíme na Kyjev a obsadíme ho do troch dní. S takým som sa hneď hádal, čo je to za blbosť, za tri dni nič neobsadíme, to bude jedine tak veľká sprostosť, veril som, že taký príkaz jednoducho nikto nevydá a nepáčil sa mi taký ľahkovážny postoj k tomu od mojich spolubojovníkov. Ja som sa utvrdil v dojme, že buď nám hrozí, že nás napadnú a celé to je len, aby sme ukázali, že sme pripravení, alebo nás naložia do vrtuľníkov a vyhodia v Donecku a Lugansku. Ešte nás môžu nechať na hranici ako hrozbu silou zatiaľ, čo z východu dorazia do ľudových republík vojská a urobia referendum. Nevedeli sme presne že čo, ale bolo jasné, že sa niečo stane. Nemali sme žiadne spojenie a internet sme už tiež dlhšie nechytali. V ten deň som sa dohádaval s veliteľom čaty aj veliteľom roty. Situácia sa vyhrocovala a ja som nemal ani že nepriestrelnú vestu.

Vydal som sa hľadať veliteľa práporu (carstvo nebesnoje mu prajem). Podplukovník bol jedným z tých mužov, ktorým bola daná vzácna kombinácia veliteľských cností; vedel kričať ako otec a zároveň dostať sa k jadru problému ako mama.

Našiel som ho pri mínometnej batérii. Otcovsky mi podal ruku, pochválil ma, že som došiel až sem, vypočul si moje problémy, že nemám ani Ratnik a on povedal, že už nariadil, aby večer od pluku dovezli Ratniky tým, ktorí ich nemajú. Už dlho vedel o mojich konfliktoch s rotným a navrhol preveľiť ma k mínometnej batérii, ktorej z nejakého dôvodu vždy chýbali ľudia. S veliteľom mínometnej batérie som sa párkrát stretol v telocvični a nepôsobil na mňa ako zlý dôstojník. Súhlasil som s tým. Bol som už zo všetkých tých konfliktov unavený, zmieril som sa s tým, že nič nedokážem zmeniť a chcel som len, aby to všetko čo najrýchlejšie skončilo.

K večeru, keď padla tma, dostal som nepriestrelnú vestu, prilbu a batoh. Takto som šiel ku KAMAZu s mínometčikmi, podišiel k ich veliteľovi, ktorý už vedel, že ma sem preveľili. Povedal som mu, že ja mínometom síce vôbec nerozumiem, ale budem robiť všetko, čo mi povie. Veliteľ rozhodol, že budem s veliteľskou čatou a ukázal na ich KAMAZ. Zašiel som tam. Boli tam piati vojaci. Poznal som ich tváre. Slúžili v rovnakom batalióne ako ja.

Bola čoraz väčšia tma a kolóna sa opäť začínala chystať na cestu.

V ten deň sa začalo všetko meniť. Videl som, že aj ľudia boli iní. Z niektorých som, úprimne povedané, cítil strach, iní boli naopak, až podivuhodne veselí a vtipkovali. Ja som cítil kombináciu pokory a jemného nadšenia. To sa už do tela začal vyplavovať adrenalín.

Kolóna vyrazila. Poradie v nej sa menilo. Mínometná čata s piatimi 82 mm mínometmi bola naložená na troch KAMAZoch a troch URALoch. Jeden bol veliteľský KAMAZ, v piatich ďalších boli mínometry, míny a k nim po päť ľudí na každú zbraň.

Počas jazdy mi chlapci začali vysvetľovať, že funkcia veliteľskej čaty je prieskum a korekcia paľby mínometov, a že aj keby sa náhodou niečo zvrhlo, tak my budeme tri kilometre vzadu, ako podpora útočných rôt. Tu som sa zamyslel, ako to vychádza, moja rota bude v prvej línii a ja za ňou skrytý, všetko len kvôli mojím konfliktom. Tak som ale zahnal takéto myšlienky, veď čo by sa malo stať? Nič sa nestane, že vojna v 21. storočí, hlúposť, maximálne budeme niekde stáť a pôsobiť odstrašujúco... Ale tak mi napadlo, že všetko je akési divné, vkuse niekam ideme, všetci spíme v noci tak po päť hodín, doslova žijeme po holým nebom. Zaspal som spolu s ostatnými na korbe KAMAZu.

0:00. 24. február.

Čo sa týka vzdialenosti, prešli sme len kúsok cez nejaké polia, tej noci pršalo a všade bolo blato, zobudil som sa o druhej v noci po asi hodine spánku, naša kolóna sa zoradila v lesnej húštine poniže železnice do niekoľkých radov, všetci vypli motory a svetlá, prišiel rozkaz, aby si všetci omotali biele prúžky svoj-cudzí na ľavú ruku a pravú nohu, odniekadiaľ nám zrazu na to podali bielu maliarsku pásku.⁸⁴

Už keď sme vyrážali 19. 2. zo cvičiska, na všetky autá namaľovali dve horizontálne čiary bielej farby.

Večer 23. februára, tesne predtým ako sme vyrazili, dorazil rozkaz vodičom dokresliť k týmto čiarom ďalšiu. Stáli niekde pri železnici, v úplnej tme, omotávali si ľavú ruku a pravú nohu, a popri tom dokresľovali na autá ešte jednu čiaru tak, že sa tam objavilo písmeno Z.

Zatiaľ, čo sme tam stáli, omotávajúc si nohy a ruky, rozprávali sme sa a fajčili okolo nahusto zaparkovaných áut, došli ku mne chlapci z vedľajšieho auta s mínometom.⁸⁵ Presviedčali ma, aby som šiel k nim, že pri ich mínomete sú len traja ľudia namiesto piatich.

⁸⁴ V tomto prípade na rozlíšenie nepoužili prúžky látky ale bielu maliarsku pásku, podstatná je farba, nie materiál.

⁸⁵ V ruštine орудие, slovo sa používa všeobecne na označenie delostreleckých zbraní (delo, húfnica, mínomet), keďže predtým sa spomínalo, že Filatev sa 23. februára večer presunul do veliteľského auta mínometnej jednotky, predpokladám, že toto vedľajšie auto bolo jedným, z tých, ktoré viezli už jednotlivé mínometry.

Z tmy sa vynoril mladý poručík a povedal, že ďalšie ruky sa im isto zídu, tak sa zober a pod'. Napadlo mi, že tam možno budem užitočný, hoci o mínometoch neviem ani hovno a tak som vzal svoj ľahký guľomet s prilbou a šiel k vedľajšiemu URALu.⁸⁶

Vyhodil som batoh s prilbou na zakrytú korbu a začal som tam štverať. Bola absolútna tma. Lezúc cez bočnicu som sa o niečo zachytil zásobníkmi strčenými v nepriestrelnej veste, kvôli nohavičiam som nemohol nohu dvihnúť vyššie, tak tam visím, zachytený nepriestrelnou vestou o bočnicu URALu. Nakoniec som sa prevalil do korby hlavou napred, v tej sekunde som zreval od bolesti a mal oči aj napriek okolitej tme plné svetla.

Ničomu som nerozumel. Ležal som na korbe, držal sa rukou za oko, cítil som niečo mokré na rukách a intenzívnu bolesť.

Okolo bola tma, niekto na korbe cvakal zapalovačom, aby si posvietil na moju tvár. Sňal som ruku s oka a snažil sa zistiť, či vidím na obe, alebo len na jedno. Ten, čo mi svietil do ksichtu vyhrkol: „Oj do piče!“

Ja sa ho pýtam: „Mám ešte oko?“ Svieti na mňa a hovorí: „Daj preč ruku, nevidím.“

Pozerám, že na ruke mám krv a cítim, že niečo horúce mi tečie po tvári. Ukázalo sa, že oko mám celé, ale rozťal som si vrchné aj spodné viečko. Rozhliadal som sa vo svetle slabého plamienku po korbe a vidím, že som napálil okom do rúčky termonádoby na jedlo. Od zlosti som do nej kopol a až tak sa rozhliadol. Bol tam mladý mínometčík a inak bolo všetko zapratané prepravkami s mínami, mínometom, stojanom na neho a zameriavacím zariadením.

No super, viesť sa na korbe s mínami do mínometu, úplne na hovno, neviem na akú riť mi toto treba v 33 rokoch, akoby som toho nezažil dosť už na Kaukaze, mohol som byť ticho a spokojne si sedieť so svojou rotou, aspoň, že som si to oko nevybil, dal som ešte cigaretku, zoznámil sa a opäť ľahol spať.

Zhruba o 4:00 som opäť otvoril oči. Počul som hluk, dunenie, celá zem vibrovala, vo vzduchu páchol pušný prach. Odtiahol som plachtu a vyhliadol z korby. Salvy presvetľovali tmú noc a nasvecovali oblaky s dymom na oblohe. Napravo aj naľavo od našej kolóny strieľalo raketové delostrelectvo, počul som silné salvy ďalekonosných zbraní niekde spoza nás. Vzduch bol plný napätia a vibroval, okamžite ma prešla ospalosť, nedokázal som pochopiť, čo sa deje, kto strieľa odkiaľ a po kom, no moja otupenosť s nedostatku jedla, vody a spánku okamžite

⁸⁶ Typ sovietskeho/ruského nákladného auta.

zmizla. Za minútu som stiahol celú cigaretu na prebranie. Došlo mi, že paľba smeruje na pozície 10-20 kilometrov pred našou kolónou, okolo sa všetci budili, okamžite fajčili a šepkali: „Už to začalo.“

Určite máme nejaký plán...

Dofajčil som cigaretu a vidiac, čo sa deje, pocítil som prílív adrenalínu, okamžite som bol plný energie, nikdy som nemyslel jasnejšie. Chápal som, že toto nebude žiaden scenár na štýl Krymjenáš⁸⁷, bolo jasné, že sa rozpútalo nejaké poriadne hovno. Nedokázal som pochopiť celý rozmer toho, čo sa dialo. Strieľame po útočiacich Ukrajincoch? Môže za to NATO? Alebo útočíme my? Po kom sme rozpúťali túto pekelnú paľbu? Čo tu robí raketové delostrelectvo? Referendum v LDĽR? Dobytie Chersonu? Zaútočila na nás Ukrajina? Pomáha jej NATO?

Každopádne, určite musíme mať nejaký plán.

Armáde je organizácia, kde sa nie je koho pýtať, veď aj velenie dostáva príkazy len postupne, za pochodu, nikto mi nebude nič vysvetľovať. Mám len dva možnosti. Odhodiť zbrane a bežať niekam naspäť, stať sa zbehom, alebo nasledovať ostatných. Čím si vyššie, tým skôr chápeš, že moje postavenie výsadkára – kontraktčíka je asi tak super, ako postavenie žrebca, ktorého idú vykastrovať.

Niekedy dávno, ako som už hovoril, som býval trénerom koní, a vôbec mi to nešlo zle, ale potom mi preplo a vrátil som sa k armáde.

Niekedy dávno sme s jedným kamarátom kúpili desať mladých divokých žrebčov určených na mäso. Čakala ich istá smrť v mäsokombináte, ale my sme sa rozhodli, že ich kúpime za cenu ako na mäso, vykastrojeme, trochu vycvičíme a predáme. Nielenže budú koneďalej žiť, my na tom ešte aj zarobíme. Nehľadiac na to, že nám to bolo proti srsti, že sme s koňmi silne súcitili, všetko sme spravili podľa plánu. Sami sme sa presvedčili, že sme vykonali menšie z dvoch cieľ. Ale aj tak, na to, aby ste mohli vykastrovať divokých žrebčov, musíte ich skrotiť, aby si nechali navliecť uzdu, aby sa nechali vami vodiť, a k tomu zdravých dvojročných žrebčov nedokázate presvedčiť silou. Museli sme použiť rôzne triky, riskovať vlastné zdravie. Keď už žrebec chodil za nami a nechal si navliecť uzdu, vyviedli sme ho do výbehu, no tam sme ho namiesto maškrty na záver zviazali, zvalili na zem a odrezali mu vajcia...

⁸⁷ Odkaz rok 2014, keď sa na Kryme objavili neoznačení ozbrojenci (ruskí vojaci) a bez otvoreného násillia docielili anexiu Krymu.

Žrebec nemal ani poňatia, čo ho čaká, no bol zvyknutý nechať sa viesť, vedel, že je ľahšie súhlasiť, veď potom dostane ešte aj kocku cukru. Presne tak je na tom kontraktčík v armáde, chod' sem, chod' tam, si super, teraz by sme chceli, aby si šiel sem a hop, v jednom nádhernom okamihu ťa tento prístup dovedie do riadnych hovien. Takto si ťa vycvičili. Nič ti netreba vedieť, len urob, čo treba. Teraz už chápem, že ma vychovali tak ako tie kone, niekedy šli na mňa rozumom (médiá a patriotizmus), inokedy silou (zákony a tresty), dostal som kocku cukru (výplatu), občas aj pochvalu (ocenenia a vyznamenania). A kdesi nad mnou sedí ujko, ktorý tejto hre rozumie. Používa rovnaké triky, ako ja s koňmi, aby mi dal výchovu, ktorú potrebujem. Otázka je len, aké ciele sleduje, ktoré z dvoch ziel je menšie. Je veterinárom, ktorého najali, aby kone vykastroval? Robí to preto, aby boli poslušné? Alebo je len sadista? Odpoveď pozná len ten ujko.

Kolóna ožila a pomaly vyrazila vpred. Videl som, ako moja rota prešla okolo mňa. Smerovali vpred. Bol to zvláštny pocit. Bez ohľadu na to, že som ich včera bez zaváhania opustil, teraz, keď sa rútili do neznáma, do nebezpečia, túžil som byť s nimi, ako kôň, ktorý sa chce držať stáda. Možno nakoniec nie sme až tak odlišní od zvierat...

Možno to niektorým z vás príde odporné, no chcem vám to povedať úprimne a bez zatajovania tých emócií a myšlienok, čo som vtedy mal.

Dorazili sme do Armjansku.⁸⁸ Z mesta bol cítiť nepokoj, prelietali ponad neho strely smerom na Ukrajinu, prechádzala ním obrovská kolóna, VAI a DPS⁸⁹ zatarasili bočné cesty, aby sa do kolóny nezamiešali náhodné civilné vozidlá. Cez odkrytú časť korby URALu som videl domy, v ktorých už zažali svetlo, ľudia na náš pozerali z okien a balkónov bytoviek. Odrazu sme do niečoho narazili. Ukázalo sa, že môj URAL nemal brzdy a keď auto pred nami prudko zastavilo, vodič to vyriešil tak, že strhol volant doprava a nabúral do plotu, veď predsa, vo vojne sa toho zničí oveľa viac ako jeden plot, koho by zaujímal plot, keď ponad nás letia rakety. Okolo nás šli UAZy útočného bataliónu spolu s parašutistickými BMD⁹⁰, miestami nás obiehali, miestami zaostávali. Zatiaľ, čo UAZy mojej roty boli vpredu, bližšie k hranici, ja som akurát vyšiel z Armjansku, vľavo sa rozprestieral les, vpravo polia. Vtedy sa spredu ozvala strelba a výbuchy. Smerovali sme k nim. V tom momente som ľutoval, že som súhlasil s prevelením k mìnometčíkom. Nepoznal som ich veľmi, mal som s nimi len malú emocionálnu

⁸⁸ Mesto 5 kilometrov od ukrajinskej hranice, počas noci bola kolóna skrytá v poliach a lesoch okolo, teraz dorazili priamo do mesta.

⁸⁹ Z ruského Дорожно-патрульная служба alebo Дорожно-постовая служба teda po slovensky cestná strážna služba.

⁹⁰ Typ sovietskeho/ruského výsadkárskoho pásového bojového vozidla pechoty.

väzbu. Navyše, zdalo sa mi, že mìnometná jednotka bude mať len druhoradú rolu. Z tej podrbanej korby vidím len to, čo je za nami. Čo keď to moja rota nedáva? Čo sa tam deje? Kam ideme? Chcem byť vpredu, ovláda ma adrenalín, jemná nervozita. Vtedy som ešte ničomu nerozumel. Ponad nás začali prelietať bojové lietadlá, za nimi útočné vrtuľníky, smerovali dopredu, odkiaľ zneli výbuchy, vzduch páchol pušným prachom. Celá tá scenéria bola tak krásna, tak znepokojivá, tak prít'azlivá, tak desivá . Svitalo. Mohlo byť šesť hodín ráno. Slnko žiarilo jarnými lúčmi, začínalo hriať po odporhom nočnom vlhku a daždi, pozeral som na desiatky vrtuľníkov naraz letiace nad mnou, desiatky lietadiel, po poli vpravo sa rútili BMD, odkiaľsi sa zjavili tanky, stovky kusov techniky s vlajkami Vzdušno-výsadkových vojsk a Ruskej federácie, a to bolo len to, čo som videl svojimi rozbitými a opuchnutými očami, z korby URALu bez brzd.

Pomyslenie na to, čo sa vlastne deje sa mi v hlave miešala s očarením, zmätkom a úzkosťou. Bol to stádový efekt, cítil som sa súčasťou obrovskej sily, ten pocit je tak opojný, no kam pod tými salvami smerujeme a čo sa vlastne deje netuším.

Môj URAL pomaly prechádzal zničeným pohraničným priechodom Krym-Ukrajina. Kolóna začala spomaľovať, raz zastavovala, tak opäť naberala rýchlosť, videl som pokazené, dymiace a rozstrieľané autá, priamo na hranici som videl ako sa útočný batalión rozostavil okolo cesty, na ktorej okraji stáli ich UAZy. Držali priechod pokiaľ sme ním prechádzali. Všimol som si tam stopy po krvi, no mŕtvoly tam už neboli. Možno ich odpratali. Napravo od nás pásová technika prenikla hranicou v poliach. Videl som, ako sa jeden obrovský prúd techniky začal deliť na menšie, odchádzali do polí napravo. My sme zatiaľ prešli checkpointom, za ktorým boli smerové tabule s nápismi v ukrajinčine, vlajky Ukrajiny, pocítil som nový pocit, pocit, že ničomu nerozumiem, že to všetko okolo bolo najviac reálne, ako sa dá, a zároveň mi to celé prišlo ako sen. Žiadne video nedokáže sprostredkovať ten pocit, o to viac, že tam, kde sa ozaj niečo deje, niet reportérov, a očití svedkovia sa nemajú k tomu, aby to natáčali. Za checkpointom horela rozstrieľaná benzín pumpa, dopredu sa pchali BTR⁹¹ našich prieskumníkov, tu zase niekto práve umieral, tam ležali na ceste opustené a rozhádzané veci, zničené autá. Kolóna neustále zastavovala a opäť sa rozbiehala, UAZy mojej roty nás raz obiehali, tak zase zaostávali, autá šli vedľa seba v dvoch, troch radoch, vpravo sa objavili veterné mlyny, prekrásne polia, počasie ako začiatkom apríla, salvy delostrelectva ustali, videl som okolo miesta dopadov delostreleckých granátov a kúsky rakiet zo salvových

⁹¹ Sovietsky/ruský typ kolesového obrneného transportéru.

raketometov⁹², vyzerá to, že strieľali na prázdny priestor, a možno, možno tu nepriateľ bol, len odišiel.

Naša kolóna zišla z cesty doprava, teda, z pohľadu vodiča doľava. Vždy, keď kolóna zastavila, vstal som a pozeral z korby dopredu, len aby som videl, ako kolóna odrazu opäť vyrazí vpred. To som sa musel rýchlo vrátiť na svoje miesto, sadnúť na prepravku s mínami, ktoré nadskakujú na korbe a nedodávajú mi práve nádej na krajší zajtrajšok, cesta je stále užšia a užšia, prepravky s mínami nadskakujú viac a viac, mínometníkom sa mi páči byť menej a menej. Kolóna sa raz zužuje, tak rozširuje, striedajú sa poľné a asfaltové cesty. Tí, čo vedú kolónu pravidelne zastavujú, asi aby počkali na nové súradnice, kam ísť, ideme stále ďalej a ďalej na západ. Pravidelne nad nami vidno útočné vrtuľníky a lietadlá, raz sa vracajú, tak opäť smerujú do vnútrozemia Ukrajiny.

Odrazu sme prudko zastavili na akejsi opustenej ceste. Došiel rozkaz: Pripraviť sa na boj!“ Všetci sme rýchlo, no nevelmi šikovne vyskákali z áut a rozbehli sa po stranách cesty, zaujímajúc bojové pozície, niekto kľáčal, iný ležal, ďalší len postával, lebo sa nechcel zašpiniť, šťastie, že to bol falošný poplach, lebo dobre pripravený nepriateľ by nás s takouto prípravou a výcvikom krásne rozbil.

Cez prvú dedinu, na ktorú sme narazili, sme prešli rýchlo po dobrej, asfaltovej ceste. Pri nejakých garážach som videl skupinu chlapov, podľa vzhľadu to boli očividne len obyčajní poľnohospodárski robotníci, ktorým sa nepáčilo, ako toto ráno začalo, no držali si dostup. Netušili, čo sa deje, rovnako ako vojaci v našej kolóne, netušili, kam ideme a prečo, videl som im to na unavených a zmätených tvárach, no čo robiť? Mám vyskočiť z auta, odhodiť samopal a kričať: „Nespravím ani krok ďalej, pokiaľ mi to niekto celé nevysvetlí?“

Všetci sa vezú mlčky, nálada je na chuja, ale tak, musíme mať nejaký plán?

Po chvíli sme boli za dedinou, okrem zmätenej partie robotníkov som videl zopár starčekov, ktorí vychádzali z domov a žehnali nám, človek mal z toho taký rozporuplný pocit, tu ľudia umierali, tu nám ľudia žehnali....

Keď sme šli cez tú dedinu, prekvapilo ma, že vyzerala celkom dobre, okrem po novom nepriateľských ukrajinských vlajok a plotov natretých na žlto-modro.

⁹² Typ raketometu, ktorý väčšinou naraz odpáli väčšie množstvo nenavádzaných rakiet. Typickým salvovým raketometom používaným na Ukrajine je sovietsky Grad, ktorý používajú obe strany. Najznámejším historickým príkladom je „kat'ušá“ z druhej svetovej vojny.

Prešli sme ešte zopár dedín s nespokojnými skupinkami chlapov a ojedinelými starčkami, ktorí nám žehnali.

Celú cestu som mal nabitý samopal, pripravený vystreliť v hocijakom okamihu, kam a prečo ideme stále nebolo jasné, bolo zrejme len, že teraz je už všetko naostro a očividne začala skutočná vojna.

Prechádzali sme okolo nejakých garáží. Šli sme pomaly, najpomalšie ako sa dalo. Šli sme nadol okolo opustených budov. Vyzeralo ako typické sovietske kravíny. Zbadal som medzi nimi natiiahnuté maskovacie siete a KAMAZ typu KŠM.⁹³ Bola pri ňom nejaká zvláštne vyzerajúca veža. Intuícia mi vravela, že sme v nebezpečenstve a chcel som spustiť paľbu tým smerom, aby som na to upozornil aj ostatných. Logika mi ale kázala, že vpredu idú prieskumnícke BTR a UAZy útočného bataliónu a keď si oni nevšimli nič zvláštne, asi to bude ok. No a znovu som sa mýlil. Logika a súčasná armáda Ruskej federácie nemajú nič spoločné, len čo môj URAL prešiel okolo toho miesta, vypukla chaotická paľba, kolóna zastavovala a pripravovala sa na boj, teda ja som sa stal mínometčíkom, spolu s ostatnými som rýchlo vyskočil z nákladiaku, chystali sme sa na boj, vyťahovali mínometry a míny do nich. Boli sme priamo za rohom budovy, na ktorej druhej strane som videl divný KAMAZ. Za približne jednu minútu prišiel rozkaz ustúpiť, strelba pokračovala, nahádzali sme mínometry do nákladiakov a UAZov, prešli sme po ceste asi 300 metrov a tak opäť prišiel rozkaz: „Pripraviť sa na boj!“ Opäť sme vyskákali z nákladiakov, brali míny a mínometry, chystali ich na paľbu. Odvšadiaľ znela strelba zo strelných zbraní a Ut'osov⁹⁴ smerom na miesto, kde som videl KAMAZ, ktorý sa nepodobal na náš. Mínometry boli prichystané na boj, no veliteľ vrieskal, že ich treba posunúť o sto metrov ďalej, schytili sme mínometry a míny a utekali smerom, ktorý nám ukázal. Utekal som, celého ma oblieval pot, v každej ruke som mal debničku s mínami. „Sú kurva ťažké, na hovno sú mi aj celí mínometčíci!“ Počas behu na tú stranu sa okolo nás rozprskala zem, rozkývala tráva, počul som svišťanie guľiek okolo nás, došlo mi, že strieľajú po nás, no zvyšným mladým chlapcom mínometčíkom to nedochádzalo, kričal som: „K zemi! Strieľajú po nás!“ Odkiaľ strieľajú som však nevedel ani ja, no to už dorazil rozkaz, aby sme utekali späť kvôli „zmene pozície.“ Nevedel som, ako poskladať mínomet a tak som začal nosiť veci, nech je zo mňa aspoň nejaký úžitok. Hneď som vzal debničku s mínami a utekal od nákladiaku k vypočítanému miestu. Popri tom som opäť nadával na to, že som sa dostal k mínometčíkom,

⁹³ KAMAZ je typ sovietskeho/ruského nákladného auta a KŠB je skratka z ruského Командно-штабная машина čiže veliteľsko-štábne vozidlo.

⁹⁴ Typ ťažkého sovietskeho/ruského guľometu.

nerozumiem ani trochu tomu, čo sa deje, vláčim tu len ťažké veci pod paľbou, dochádzal mi dych, počasie bolo nádherné a teplé, pot zo mňa tiekol v prúdoch, ako som bežal, opäť som pred sebou videl ako guľky rozrývajú zem, spomenul som si, že som si pár dní dozadu robil srandu, že keď ozaj bude vojna, skôr mi hrozí, že ma zabijú moji vlastní ako chochlovia.⁹⁵ Veliteľ bol asi ešte sto metrov za nami. Tam vytiahol zameriavanie a zadával koordináty na ostreľovanie tej zvláštne vyzerajúcej veže. Ja som sa vrátil k nemu a zaľahol, mieriac samopalom smerom na garáže za veliteľovým chrbtom, keďže dorazila informácia, že aj tam je nepriateľ. Videl som, že do tých garáží vbehli vojaci z čela našej kolóny. Začali nad nami krúžiť naše útočné vrtuľníky, strieľali rakety, no opačným smerom, nevidel som, čo tam je, tak niekoľkokrát preleteli ponad nás, asi sa snažili zistiť, čo sa vlastne na zemi deje. V tom momente asi sto metrov za veliteľom zo zameriavaním zadávajúcim koordináty paľby niečo explodovalo, zdalo sa, že to bolo paľbou z granátometu, rozmýšľal som, ako na to upozorniť ostatných, došlo mi, že veliteľ si to kvôli paľbe okolo nevšimol, zakričal som: „Míny!“ Niektorí vojaci sa otočili, no ďalšie výbuchy už neprišli. Rýchlo sme nasmerovali mínometry na zadané koordináty a čakali na rozkaz zahájiť paľbu. Vežu vedľa KAMAZu ostreľovali z Ut'osov pripevnených na UAZoch. Veža začala horieť. Vraj sme zajali zopár Ukrajincov, od jedného do troch, ako uvidíte, do dňa sa s ním zoznámim. Po tejto prestrelke sme naskákali do URAllov. Bol som si istý, že všetky tie strely, ktoré dopadali počas prestrelky okolo, tak ako aj výbuch granátu za veliteľom, boli v skutočnosti vypálené našimi vojakmi. Keď kolóna zastavila, začali sme strieľať do troch strán, po nás pálili tí, čo strieľali zo vzdialenosti tristo metrov, z druhej strany, zatiaľ, čo „protivník“ bol v strede.⁹⁶

⁹⁵ Pejoratívny termín pre označenie Ukrajincov v ruštine, v podstate niečo ako nazvať černochoch negrami. Niekedy sa aj pre celú Ukrajinu použije názov Chochlostan. odvodený od slova хохол (chochol) označujúceho účas ukrajinských kozákov, keď si vyholili celú hlavu okrem jedného dlhého prameňa vlasov.

⁹⁶ V ruskom origináli: „После этой перестрелки, запрыгнув в Урал, я точно был уверен что пули ложившиеся рядом, как и взрыв гранаты подствольника за командиром, были своими же, колонна остановилась и начала палить с трёх сторон, по нам были прилеты тех кто стрелял метрах в трёхсот с другой стороны, «противник» был посередине.“ Táto veta je pre mňa ťažko preložiteľná, možno preto to nedáva veľmi logiku. Skôr mi prišlo zrejme, že to bola pasca, kde cesta prechádzala pomedzi dve budovy, pričom Ukrajinci sa rozostavili v nich a vyčkali na kolónu, ktorá pôjde pomedzi. Po tejto vete mi to už tak zrejme nepríde. Asi najlepšie vysvetlenie, ktoré mi napadá, je že Rusi v kolóne si mysleli, že po nich strieľajú z troch strán, z oboch budov a spredu. Ukrajinci boli naozaj v budovách po stranách cesty, no jednotky vpredu boli ich vlastné (spomínaní prieskumníci na BTR, vojaci útočného bataliónu na UAZoch). To si vojaci okolo Filateva neuvedomili a strieľali aj po vlastných vpredu, ktorí v chaose paľbu opätovovali. Vrtuľníky tiež strieľali niekam dopredu, čo mohlo byť po iných ukrajinských jednotkách, no temnejšia možnosť je, že tiež pálili po prieskumníkoch a útočnom batalióne vpredu. To, že bol na zemi chaos potvrdzuje, že vrtuľníky v jednom momente, ako spomína Filatev, krúžili nad bojiskom a snažili sa zistiť, čo sa deje. To je len moja interpretácia textu, pravdepodobne bol na bojisku totálny chaos, koniec koncov šlo o prvý väčší stret medzi dvoma armádami, z ktorých ani jedna nebola v perfektnom stave, ruskú Filatev už skôr opisoval ako neveľmi bojaschopnú, ukrajinskej sa medzi Krymom a Chersonom veľmi nedarilo, čiže jednotky, na ktoré pravdepodobne narazili nepatrili k elite. Dôkazom je, že nemali takmer nič okrem ľahších palných zbraní. Na kolónu nevystrelili žiadne RPG, Javelin, vrtuľníky krúžili nad bojiskom a neboli ohrozené žiadnou protiletackou paľbou. V realite je asi najlepšou charakteristikou boja totálny chaos.

Tu som svoju rotu stratil z dohľadu, lebo sa kamsi otočila a pokračovala inou trasou. Až potom som počul, že ich cieľom bol útok na mosty cez Dneper pri Chersone. My sme tam mali doraziť tiež, ale inou cestou, čo sme však nestihli včas.

Okolo obeda kolóna dorazila do piesčitých borovicových lesov chersonského národného parku. Veľmi mi pripomínal lesnú škôlku v Kamišine, ktorú som tak dobre poznal...

V týchto pieskoch sme sa ešte párkrát pripravili na boj, počuli sme streľbu, kolóna sa postupne naťahovala, niekde niekto po niekom strieľal, no detaily nepoznám.

Čím hlbšie do Chersonskej oblasti sme prenikali, tým sme vídali naše vrtuľníky a lietadlá menej a menej.

Technika sa nám kazila a tak sme ju nechávali len pohodenú na okrajoch cesty. Jej posádky presadali k iným.

O jednej poobede sme vošli do obrovského poľa. Za nami bol piesok a borové lesy, pred nami obrovské pole s už alebo ešte stále zelenou trávou, nálada sa všetkým už dojedbávala, a to akurát naše nákladiaky začali zapadať do blata v tomto obrovskom poli. Celý tento kraj bol jedna veľká nížina, kde sa sneh už dávno roztopil, no voda do zeme ešte nevsiakla a tak sa celá krajina zmenila v močiar.

Časť UAZov sa dostala dopredu, lebo boli príliš ľahké, aby zapadli, no naše nákladiaky zapadli v blate. Zostala tu jednotka na ochranu kolóny tvorená niekoľkými prieskumníkmi BTR, zopár BMD, prevelili sem zo 7. divízie KŠM,⁹⁷ rakušky⁹⁸ a BMD 4.⁹⁹ Dokopy tvorili akúsi nepochopiteľnú zmesku techniky. Prišlo mi, že v tej kolóne mohlo uviaznuť zhruba 300 ľudí, väčšina zo 7. divízie Vzdušno-výsadkového vojska, plus ďalších 300 ľudí pred nami, pretože kolóna sa rozdelila. BMD sa pokúšali vytriahnuť nákladiaky a pri tom sami zapadali do blata

⁹⁷ KŠM je z ruského Командно-штабная машина teda Veliteľsko-štábne vozidlo, ale nedáva logiku, prečo by ku kolóne zapadnutej v blate poslali takéto vozidlá. Zase, armáda, najmä ruská armáda nie je miesto, ktoré nutne musí dávať logiku.

⁹⁸ Rakuška, rusky Ракушка je slangové pomenovanie pre BTR-MD, ruský pásový obrnený transportér určený pre výsadkové vojská, ktorý je zároveň obojživelný.

⁹⁹ Ruské obojživelné pásové vozidlo, taktiež určené pre výsadkové vojsko. Spolu s Rakuškou sú to moderné vozidlá vyvinuté po rozpade ZSSR.

Jedno auto vytiahli a druhé zapadlo miesto neho. Zapadlo aj obrnené vozidlo Linz, jediné nové vozidlo v našej kolóne okrem BMD 4 a Rakušiek. Bolo očividné, že zľava a sprava, po okrajoch poľa možno prejsť, ale všetci ako idioti uviazli v strede...

Pozeral som na to asi pol hodinu a potom začal chytať nervy. Obrovská kolóna v strede otvoreného poľa, zľava sú asi tak kilometer ďalej kopce, sprava kilometer ďaleko les, kolóna stojí v strede poľa už pol hodinu, sme ideálny cieľ. Keď je nepriateľ nablízku a všimne si nás, sme v piči, sme ideálny cieľ pre delostrelectvo alebo letectvo. Veľa vojakov vyliezlo z áut a postávali pri nich, fajčili, stretávali sa a hovorili o tom, čo už všetci vedeli, rozkaz je ísť smerom na Cherson a dobyť mosty cez Dneper.

Začínalo byť zrejmé, že sme napadli Ukrajinu...

Počas našej cesty, nehľadiac na to, že sme počuli strelbu a občas míňali zničenú ľahkú ukrajinskú techniku, letectvo niekde útočilo, no mimo toho sme sa až doteraz nestretli so serióznym odporom.

Stáli sme v poli a nemohli sme prijať rozhodnutie, že tam treba naše nákladiaky zanechať. Časť vojakov šla ďalej. Došlo mi, že využívame moment prekvapenia. Kľúčové sily šli inou cestou. Vzdušno-výsadkovému vojsku zostala úloha urobiť tajný manéver a cez polia a lesy doraziť k mostom, obsadiť ich a vytvoriť predmostie pre hlavné sily. Bolo očividné, že hocijaké spomalenie je prehreškom. Teraz tu stojíme a niekde inde chýbame, neukážeme sa načas tam, kde nás treba, tam, kde s nami počítajú na základe plánu, nebudeme tam, lebo nikto nevie prijať rozhodnutie zanechať v poli zapadnuté nákladiaky. Situáciu ešte zhoršilo, že pred nami, vpravo aj vľavo sa bojovalo, počuli sme to, no nevedeli, kto bojuje s kým, a obrovská kolóna len tak stojí v odkrytom poli a nezaujímá obranné postavenia.

Už odbili dve hodiny poobede.

Nemali sme čo piť, nemali sme čo jesť, nevedel som sa rozhodnúť, či som alebo nie som hladný.

Vľavo za kopcom zvuk boja silnel, niečo tam horelo, inokedy sme počuli výbuchy, strieľalo tam delostrelectvo, vzal som od veliteľa ďalekohľad a kľáčiak v blate som sa snažil niečo zahliadnuť, no bezvýsledne. Bol som už celý zablatený a špinavý od cestného prachu, tak ako všetci ostatní, a mokré termoprádlo mi nepridávalo na komforte...

Spoza kopca, kde sa bojovalo, vyleteli k nebu biele a červené signálne strely...

Nepoznal som určené signály a začal som chodiť od auta k autu a pýtať sa, čo to znamená, no nikto nevedel. Tak som sa začal pýtať dôstojníkov ukazujúc tým smerom. Atmosféra bola divná, všetci už boli unavení, všetci videli a počuli to isté, no došli im už sily (niektorí spali v autách), všetko bolo, tak ako obyčajne, úplne na hovno. Zozadu prišli BTR prieskumníkov, vyťahovali zapadnuté nákladiaky z piesku v lese za nami. Šiel som za nimi aby som zafajčil a hádam sa aj niečo dozvedel. Títo chlapci sa zaujímali hlavne tým, čo sa odohrávalo okolo nich. Boli všeobecne v lepšej nálade, veď nakoniec, prieskumníkov považovali za bojaschopnejšie jednotky, než útočné a výsadkové batalióny, väčšina ľudí v priekupníckych jednotkách bola ideologicky motivovaná. Keď som s nimi pofajčieval, dozvedel som sa, že už máme prvých zranených a mŕtvych, jedného chlapca doniesli z piesku, náboj ráže 7,62 ho trafil medzi lopatky a preletel ním. Strela ho zabila. Či to bola ukrajinská alebo ruská strela nikto nevedel. Nehľadiac na to, že práve dorazili, zdieľali môj názor, že všetko je tu na hovno, hľadiac na chaos pred nami. Ukazoval som na kopec a hovoril, že spoza neho strieľajú signálne strely, streľba tam utíchla a k oblohe sa valil dym z horiacej techniky. Prieskumníci rozmýšľali, že tam zídu a prehľadajú kopec, či tam niekde nie je nepriateľ. Taktiež som od nich zistil, že veliteľ kolóny šiel k podplukovníkovi, ktorého našiel pri vozidlách, ktoré tiež zapadli, keď sa snažili vytriahnuť z blata nákladiaky.

Podplukovník stál so skupinou ľudí, kto bol dôstojník nebolo vidno, keďže všetci mali na sebe kamufláž a taktickú výbavu Ratnik a nemali na sebe insígnie svojej hodnosti. Podišiel som k podplukovníkovi a hovorím: „Pán podplukovník, tam za kopcom sa bojuje, vidím červené a biele signály, neviem čo znamenajú. Buď potrebujú naši chlapci pomoc, alebo ich vypúšťajú chochlovia.“

Pozrel na mňa divným pohľadom, no očividne skúmal, kto vlastne som, mal unavenú tvár, uniformu špinavú od krvi, ktorá očividne nebola jeho, asi len pomáhal ranenému, alebo čo. Po chvíľke, kedy raz pozeral mne do očí a tak na kopec, povedal: „A chuj viem, čo to znamená, my by sme sa hlavne mali stadiaľ odjebať niekam do piče!“

Potom sa začal o tom vybavovať s dôstojníkmi, vypadol som z tej paródie na vojnu k môjmu autu, lebo, ako som už pochopil, nikto nič netušil, nepoznali sme osudy tých, ktorí šli napred, tých, ktorých sme mali dobehnúť, spredu znela paľba a občasné výbuchy, kto tam bojuje s kým sme netušili, kde sa nachádzame sme tiež netušili, podľa pletiek sme mali byť neďaleko Chersonu. Keď som kráčal späť, videl som, ako dva BTR našich prieskumníkov idú do kopca. Cestou k môjmu URALu som sa pri všetkých zastavoval a vymieňal si zo všetkými pletky. Niektorí spali v autách, iní sa brodili blatom od jedného auta od druhému, no všetci

vyzerali ustato a zmätene. Nieкто zazrel dron a kolónou sa šíril nepokoj. Tak nízko nad nami preletela stíhačka, či naša alebo nie nikto nevedel, velenie nemalo žiadne spojenie.

Odišiel som asi 150 metrov ďaleko od áut, sadol si, na kolená položil samopal, pokiaľ spustia paľbu na kolónu, radšej budem ďalej od áut, pozeral som okolo a dochádzalo mi, že ešte stále nerozostavili ani hliadky, ani nikoho, kto by chránil kolónu stojacu v strede poľa, autá stáli takmer vedľa seba, keď po nás začne jebať delostrelectvo alebo letectvo, potom celý tento zástup skončí zle, 200 alebo 300 ľudí. Sedel som, fajčil a pozeral okolo, počasie bolo nádherné, zdalo sa, že nastala jar, no okolo 17:00 slnko vychladlo, písal sa 24. február 2022, pociťoval som akési vzrušenie, spomínal na moju mamu v Krasnodare, moju sestru v Moskve, spomínal som na moje bývalé, až doteraz som sa so žiadnou neoženil a nemal som deti, netušil som prečo, no akosi mi zovrelo hrdlo.

Posledných desať rokov som pracoval s koňmi, nebol som v tom až tak zlý, no zarobených peňazí nebolo toľko, aby som si mohol odložiť na kúpu bývania, chcel som mať nejaké peniaze, na život a na bývanie a tak som v 32 v rokoch vymyslel, že sa vrátim do armády, vezmem si vojenskú hypotéku, veď roky ubiehajú a treba sa seriózne zamyslieť nad budúcnosťou. No a nakoniec nezarábam ani viac ako 30 000 rubľov a slúžim v armáde, v ktorej nemám žiadnu túžbu slúžiť. Spomínal som na to, ako tí, ktorí ma naozaj poznali, hovorili, že môj problém je v tom, že som pravdovravný, hrdý, tvrdohlavý a idealista, že chcem, aby okolo mňa bolo všetko ideálne, no tak svet nefunguje. Možno mali pravdu, len, čo som prišiel do armáde, pre celé velenie som sa stal prekážkou, nedomáhaj a svojich práv, hovorili mi ostatní vojaci, keď som písal žalobu na Ministerstvo obrany, to nepovedie k ničomu, proti tomuto systému nemáš šancu, tento systém ťa zomelie a vyplúje. A asi nakoniec aj mali pravdu, okrem toho, že som si pokazil vzťahy s velením, sa nezmenilo vôbec nič. Možno aj teraz je to tak, nemáme žiadne spojenie, všetci sú už unavení a tak ako ja, ani oni nechápu, čo sa vlastne deje. Nepostavili žiadne hliadky, možno majú informácie, že okolo nás nie sú žiadne nepriateľské jednotky. Možno to nie je až tak zlé, len ja sa tu rozhorčujem. Chápem, že sa deje niečo globálne, no čo presne netuším, v hlave sa mi miešajú rozličné myšlienky, veď sme predsa nemohli len tak napadnúť Ukrajinu, možno sa do konfliktu naozaj zamiešalo NATO, možno sa bojuje aj v samotnom Rusku, možno sme na Ukrajinu vtrhli v rovnakom čase ako vojská NATO, možno sa bojuje aj na Ďalekom východe, pokiaľ s nami Amerika naozaj začala vojnu, rozsah tejto vojny bude obrovský, a v takom prípade isto niekto použije aj jadrové zbrane, no do piče, toto môžem jebať ... buď odhodím zbraň a vyberiem sa späť, smerom na Krym, alebo spravím, čo mi prikazujú a nebudem špekulovať o hovadinách, keď o tom teraz nič neviem.

Po stranách od kolóny odchádzali UAZy a vytvorili aspoň nejakú stráž. Vpred vyrazila ďalšia skupina vozidiel, väčšinou BMD, „no toto je kokotina, jasne som vedel, čo sa zasraný bordel je to počas mieru, počas vojny s týmto môžeme ísť jedine tak do piče, na aký kokot som sa vrátil k armáde!?! Nepotešilo ma opätovné pripojenie Krymu, bol som proti bordelu v LDĽR, myslel si, že celá Sýrie je nám na hovno, a teraz som ja sám netuším kde, pod tým pochybným velením. Toho chlapca medzi lopatky isto trafil nejaký náš somár, tak ako mňa skoro dnes ráno zastrelili vlastní. Veď jednému už dnes zlomili nohu, keď netuším ako otočili delo na BMD, tak ešte jednému prešli pásom po nohe, táto armáda nepotrebuje protivníka, sama sa zničí.“

Vstal som a prešiel asi 250 metrov. Oni sa tam, och do piče, oni sa tam, v strede poľa, keď sa okolo bojuje, nastúpili do formácií, lebo sa zhromažďoval delostrelecký oddiel, ku ktorému moji mínometčiaci patrili. Veliteľ delostreleckého oddielu sa so mnou neochotne pozdravil, pozerajúc na moje rozťaté obočie. Niekedy sme sa v pohode bavili, no po mojej žalobe na Ministerstvo obrany ma nemal veľmi v láske a držal si odstup. Chystal som sa spolu s ostatnými a popri tom sa mi v hlave miesili rozličné myšlienky na to, aké je toto tu celé choré, spomínal som na môjho predčasne zosnulého otca, na to, ako som celé svoje detstvo až do 15 rokov prežil v 56. výsadvko-útočnom batalióne, na to, ako sa to za 17 rokov všetko zmenilo, nevidel som nič, čo by mali Vzdušno-výsadvkové vojská minulosti spoločné so Vzdušno-výsadvkovými vojskami prítomnosti, ľudia sa zmenili, lesk vybledol, plamienky v očiach zhasli, teraz už aj slúžim v 56. výsadvko-útočnom batalióne, no všetko, čo z neho zostalo, je názov.

Veliteľ nás chcel rozveseliť, povedal, že nemáme spojenie, srať na to, čo sa deje, hlavné je z toho nepustiť do gátí, teraz pôjdeme ďalej, zapadnutú techniku tu necháme (keby sa ma tak opýtali skôr), všetci sa majú pripraviť na boj, prerazíme k našim, ktorí šli dopredu, čakajú nás, no nemáme spojenie ani s nimi a očakáva sa, že na nás budú útočiť diverzné skupiny ukrajinskej armády. Hovoril to všetko s predstieranou odvahou, no videl som mu na očiach, že aj on je posratý.

No šikovní chlapec, aspoň nám to všetkým došlo.

Kým sme sa rozišli k autám, už padal súmrak. V hlave sa mi poskladal scenár toho, čo sa deje. Roty útočného bataliónu spolu s mojou jednotkou očividne šli napred, moja rota sa už dávno niekde na ceste otočila a mala za cieľ doraziť k mostu inou cestou. Veliteľ pluku s BMD vyrazil za nimi až pred chvíľou, lebo nemali spojenie, my sme mali za úlohu ich tiež dohnať a byť spolu s nimi na moste, pôvodne sme mali viesť náš pluk posilnený posilami zo 7. divízie

Vzdušno-výsadkového vojska, mali sme tam doraziť okolo obeda, spojiť naše sily na mostoch a vstúpiť do Chersonu.

Kolóna pokračovala ďalej až po zotmení. Časť zapadnutej techniky sme nechali za nami. Šli sme ďalej, ja som opäť sedel na debničkách s mínami s mladým mínometčíkom, v URALe bez báz, prichystal som samopal na boj, premýšľal o mojejrote a tých, ktorí sú tam vpredu, tam sa isto deje nejaký bordel, bolo mi nanič z toho, že tam nie som s nimi, nemám tam žiadnych poriadnych kamarátov, no čo keď sú v nejakých sračkách a ja som ich opustil len pre moju poburujúcu povahu. Niektorí vrote sa zo mňa vysmievali, „kde je náš veterán,“ vtedy ma to urážalo, no teraz je rota v prvej línii a veterán ďaleko za nimi, a celá rota je v sračkách, a ja idem tu, sedím na sude pušného prachu, celá kolóna takto v tme, keby sme mali schopného protivníka, sme sto percent v piči. Nikto sa už nesmiel, všetci dospeli a boli vážni, po pol hodine pomalej jazdy kolóna opäť zastavila. Stáli sme asi hodinu. Bola už úplná tma a dorazil rozkaz, že tu budeme stáť až do úsvitu, motory boli vypnuté, čakali sme útoky nepriateľa, svetlá vypli, kolóna sa rozostavila ako na strelnici. Mrazilo ma vedomie, že keď nás v noci napadne schopný protivník, máme len malú šancu, ja osobitne, keďže som v URALe s mínami. V kolóne bolo tridsať vozidiel, nákladiaky, UAZy, dva BTR82 patriace prieskumníkom, zopár BMD2 a BMD4 a KŠM Rakušky. Tieto obrnené vozidlá nevydržia ani paľbu z RPG,¹⁰⁰ o Javelinoch ani nebudem hovoriť, stačí, že začnú v noci ostreľovať kolónu z guľometov a v tej tme, ospalí, nebudeme mať ani poňatia, odkiaľ prichádza paľba.

Chceli sme spať, ja aj ten druhý chlapec na korbe, chlapani mi zohnali niekoho spacák, dvaja, čo šli v kabíne sa rozhodli spať s nami na korbe, boli sme tam štyria, celá zostava mínometu, od každých troch áut bola určená dvojčlenná hliadka, teda v noci strážilo kolónu 20 ľudí. Vliezli sme do spacákov bez toho, aby sme sa vyzuli, ležali sme na debničkách s mínami, v objatí s našimi samopalmi. Nemali sme čo zjesť. Zaspali sme okolo 23:00. Akurát začal padať mrznúci dážď.

25. februára.

Zdalo sa mi, že sme len zaspali, a už nás budila hliadka, aby sme ich vymenili, bolo 2:00, počas spánku sme premrzli až na kosť. V diaľke bolo počuť streľbu a výbuchy. Hliadkovali sme v úplnej tme, chodili rýchlo, aby sme sa aspoň nejak zahriali. Stali sme sa bližšími jeden druhému, dôstojníci sa stali prístupnejšími.

¹⁰⁰ Z ruského *ручной противотанковый гранатомёт*, ručný protitankový granátomet – RPG.

O hodinu nás na hliadke vymenili a my sme sa opäť chúlili v spacákoch a premrznutí zaspávali. O piatej ráno začali všetkých budiť, pripravovali sme sa na cestu ďalej, teda, všetci už boli pripravení, nikto sa predsa nevyzliekol, nikto neležal v posteli, všetci „spali“ v autách s vypnutými motormi, nevidel som nikoho, kto by sa hoci len vyzul.

Vyrazili sme s úsvitom nevediac, čo nás čaká. Autami sa šírilo, že máme byť pripravení na prepadnutie. Vpredu šli BTR rozviedky, ostatné vozidlá trochu za nimi. Naša nálada sa zlepšila. Prekvapilo ma, že nás v noci nikto nenapadol, boli sme predsa v celkom zraniteľnej pozícii. Zase mohlo to znamenať, že na tom nie sme až tak zle, že v ukrajinskej armáde je situácia ešte horšia ako u nás, ale aj to, že sa rútime do pasce.

Kolóna sa plazila úzkymi dedinskými a poľnými cestami, jeden z nákladiakov opäť zapadol, preťažené auto stálo v piesku v kopci, začali sme prekladať míny¹⁰¹ z neho do ostatných nákladiakov. Všetci sme sa trápili s ťažkými debnami (už aj bez toho sme boli vysilení). Hundral som, že lepšie by bolo kašľať na zapadnutý nákladiak, vrátiť sa do svojich a pokračovať, veď zase len strácame čas. Dôstojník stojaci vedľa (môj starý známy) sa usmieval a podpichoval: „No keď si nespokojný, môžeš napísať na ministerstvo obrany.“ Pozeral na mňa unaveným pohľadom a vyčkával na moju reakciu. Zastavil som, prišiel k nemu a dal prehovor, že keby všetci konali ako ja a nevenovali sa zbytočným fotoreportážam, stavbám a prácam namiesto toho, aby sa učili a venovali skutočnej príprave na boj, tak by sme teraz neboli v týchto sračkách, bez spojenia a s technikou, čo nevie doraziť ani len do Chersonu.

Odvrátil od mňa pohľad a tváril sa, že niekde inde sa deje niečo zaujímavejšie. Nepochopil som, čo to malo znamenať, či sa so mnou len nechcel rozprávať, alebo súhlasil. Podľa zásad vojenskej disciplíny som s ním aj tak nemal čo hovoriť týmto spôsobom, tak som už radšej bol ticho a nosil ďalej debničky s mínami.

Trvalo ďalšiu hodinu, pokiaľ sa vyložený nákladiak vyhrabal z piesku.

Kolóna vyšla na asfaltovú cestu a opäť zastavila. Nadával som na všetko dookola, stáli sme na ideálnom mieste pre prepad, po oboch stranách cesty bol les.

Vyskočil som z URALu bez brzd a začal som fajčiť chodiac okolo kolóny. Vedľa URALu bez brzd stál BTR82¹⁰² patriaci prieskumníkom. Stretli sa nám pohľady, no nemal som

¹⁰¹ V origináli мы начинаем перегружать мины to v tomto význame to nie sú míny do zeme, ktoré vybuchnú, keď na nich stúpi človek, prejde po nich auto/tank, ale míny ako strely do mínometov.

¹⁰² Pôvodný osemkolesový obrnený transportér BTR-80 pochádzal z 80tych rokov. BTR-82 je jeho vylepšená súčasná verzia (od 2009) s novou vežou, lepším opancierovaním, klimatizáciou.

počít, že niekoho z nich poznám. Náš pluk sformovali len nedávno a tak sme sa nepoznali ešte všetci medzi sebou. Navyše, keď vezmem do úvahy, že k nám prevelili RazvedBat 7¹⁰³ našej divízie, nie je šanca, že by som tu niekoho poznal. Bez slov som prešiel okolo BTR, vychutnávajúc si jednu z posledných cigariet, ktoré som mal.

„A ty sa mi čo nezdravíš!“ zvolal odrazu niekto z BTR. Otočil som a hľadal zdroj hlasu. Došlo mi, že je to mladý poručík, ktorí viedol môj úvodný výsadkárske výcvik. Nehľadiac na to, že bol od mňa o dosť mladší, bol to jeden z mála mladších dôstojníkov, ktorých som skutočne uznával. Občas sme sa strelili na štadióne. Bol dobrý bežec, možno najlepší v celom pluku. Vyšší dôstojníci ho ešte neobrali o chuť slúžiť vo vojsku. Podarilo sa mu vybaviť prevelenie do roty rozvedky, niečo, čo sa mne nepodarilo, vďaka mojím super vzťahom s rotným a tomu debilnému nápadu napísať na Ministerstvo obrany s cieľom poraziť prehnutý systém.

Začali sme sa baviť o ničom a o všetkom, usmievajúc sa jeden na druhého.

Všimol som si, že odteraz sa všetci združili, volali jeden druhého „bráško“ a keď stretli známych, bavili sa s nimi oveľa vrúcnejšie.

Odrazu sa zjavil hlavný lekár pluku, chodil od auta k autu a hľadal, kam uložiť raneného. V noci na hliadke som pána lekára stretol, a nehľadiac na naše konflikty, keď som ležal v nemocnici so zápalom pľúc, dali sme celkom priateľskú reč o tom, čo sa deje. Keď videl, že na korbe nášho URALu bez bŕzd sú debničky s mínami uložené tak, že na nich možno rovno položiť nosidlá, a že sme tam len dvaja, vybral naše auto.

Chlapca v delíriu položili na debničky, lekár vyliezol na korbu, pichol ranenému injekciu, zabalil ho do fólie a zakryl spacákom. Povedal nám, aby sme na neho dávali pozor a pokiaľ začne krváčať, utiahnuť škrtidlo. Zdalo sami, že to je ten chlapec, ktorému zlomili nohu pri otáčaní dela na BMD. Ležal tam a ticho stonal. Pravidelne som kontroloval, či nekrváca. Dookola hovoril, že mu je zima, tak sme ho zhora prikryli aj našimi spacákmi.

Neskôr mi jeden človek povedal, že ten chlapec nakoniec zomrel. Namiesto toho, aby sme ho ako v amerických filmoch poslali do nemocnice v zázemí, k starostlivým sexi sestričkám, viezli sme ho zo sebou ďalej a ďalej do tyla nepriateľa na debničkách s mínami v URALe bez bŕzd.

¹⁰³ Z ruského РазведБат 7, разведывательный батальон 7, prieskumný batalión číslo 7.

Celú cestu som sedel s jedným mladým mìnometníkom na kraji korby, na debničke s mìnami, pripravení na útok. Už som pochopil, že našou úlohou v boji je rýchlo vyložiť mìnometry, dať ich do palebnej pozície, namieriť ich podľa zadaných súradníc a podporovať našou paľbou pechotu. Mali sme mìnometry s priemerom 82 mm a maximálnym dostrelom 4 kilometre, no nikto z nás z nich nikdy nestrielal. Mìnometným batériám ich prideliť na poslednú chvíľu. Dovtedy používali 120 mm mìnometry.

Úplne geniálne, ako vždy, všetko sa robí na poslednú chvíľu a rieši za pochodu.

Šli sme absolútne otrasnými cestami, pomedzi nejaké chatky, skleníky a osady.

V dedinách sme stretli len zopár ľudí, ktorí na nás pozerali namosúrenými pohľadmi. Nad niektorými domami viali ukrajinské vlajky. Nedali sa prehliadnuť. Vyvolávali zmiešané pocity. Od tých ľudí to bol odvážny prejav vlastenectva, no tieto vlajky odteraz patrili nepriateľovi a títo ľudia nimi demonštrovali, že nás tu nevidia radi. Keď človek pozeral na tie domy, cítil úzkosť a ohrozenie, no zároveň obdivoval ich patriotizmus. Taktiež som si uvedomoval, že keď budem mať pocit, že nám hrozí nebezpečie z niektorého z domov, okolo ktorých sme prechádzali, budem bez váhania strieľať. Nepozornosť alebo zaváhanie znamená smrť mňa a mojich druhov, nesmiem pochybovať. No zároveň, nechcel som nikoho zabiť. Nepochyboval som, že to urobím, keď budem musieť, keď budem ohrození ja alebo moji druhovia, no zároveň som túžil, aby sa to všetko zaobišlo bez krvi. Stále som nechápal, čo nás čaká, kam smerujeme? Čo sa vlastne deje vo svete? Kto na koho zaútočil? Načo je nám Cherson? Čo sa stalo s tými, čo šli včera večer napred? Na jakú riť som sa dal k mìnometom?

Okolo 8:00 sme vyšli na asfaltku, pomaly prešli kúsok a tak začali stretávať našich na BTR, Tigroch...¹⁰⁴

Zakričal som smerom k Tigrom, ktoré sme v 56. nemali: „Chlapci, a vy ste odkiaľ?“

„11. brigáda. A vy?“ kričali späť.

Pomaly sme šli ďalej a zbadal som zničený BTR, ktorý zišiel z cesty a potom ďalšie zničené vojenské vozidlá, rozstrieľané alebo zhorené, nákladiaky s húfnicami odhodené bokom, s dierami po streľbe. Netušil som, koho technika to bola, húfnice mali nezvyčajnú farbu, niektoré vozidlá boli natreté na zeleno ako naše, iné boli zvláštnej, neidentifikovateľnej farby. Na ceste bolo sklo, krv, stopy po ohni, bahne, rozhádzané nábojnice, vzduch páchol

¹⁰⁴Celým názvom GAZ Tiger. Typ ruského opancierovaného terénneho vozidla. Jedno z novších vozidiel vyvinutých až za Putina, niečo ako ruská verzia Humvee v americkej armáde.

krvou a bojom, z niektorých áut ešte stúpala dym, zdalo sa mi, že na niektorých vidím po bokoch Z, no len také malé Z, bolo vidno, že technika šla opačným smerom ako my, človek by povedal, že naši rozstrelali kolónu ukrajinskej armády, ktorá šla z Chersonu, no čo s tým Z, to si Ukrajinci nakreslili na svoje vozidlá po bokoch malé Z, alebo to bola naša technika?

Neskôr vznikli pletky, že v noci zničili naši vojaci svoju vlastnú kolónu. Neskôr, keď som ležal v stane očného oddelenia nemocnice v Sevastopoli, malý a zhrbený vojak základnej vojenskej služby, ktorý tam so mnou bol, vravel, že bol delostrelcom a v prvých dňoch vojny ich v noci prepadli a ich kolóna sa dostala pod paľbu našich vlastných vojakov. Boli akurát v Chersonskom národnom parku a tak sa väčšina rozutekala do lesov okolo cesty bez toho, aby tušili, čo sa vlastne deje...

Hneď vedľa sa zoradili do radu UAZy, došlo mi, že to sú UAZy našej roty, vyskočil som z URALu bez brzd a šiel som ku kamarátom.

Keď som k nim došiel, videl som, že majú akési pološialené ksichty, chodím od auta k autu a pýtam sa, čo sa deje. Odpovedali len niečo nejasné:

„To je v piči, to je kokotina.“

„Celú noc sme sa s tým jebali, nemáš cigu?“

„Som hotový z toho, to čo máš s okom?“¹⁰⁵

„Pratal som mŕtvoly z cesty, po jednom tam na asfalte zostal mozog.“

„Daj mi cigaretu, nám už došli, tebe kto prijebal?“

„Ahoj, a ty kde si bol, dáš zafajčiť?!“

Môj pohľad sa stretol s jedným seržantom, ktorý bol ešte starší ako ja, chcel som len prejsť okolo, teraz už bez konfliktov. V 2014, v prvých dňoch vojny, bol ten seržant ranený¹⁰⁶,

¹⁰⁵ Filatev ešte pred prekročením hranice narazil hlavou, keď liezol do URALu bez brzd, preto to všetci komentujú.

¹⁰⁶ V 2022 seržant ruskej armády, v 2014 ranený v prvých dňoch vojny, predpokladám, že na Donbase. Seržant bol starší ako Filatev a Filatev mal už po tridsiatke, čiže seržantovi mohlo tiahnuť na 40. Čo robil v 2014 na Donbase? V 2014 mohol mať v ruskej armáde odslužených už viac ako 10 rokov a mohol byť relatívne skúsený. Podstatné je, čo tam robil v prvých dňoch vojny, teda niekedy v apríli 2014. Celkom zaujímavé vysvetlenia by sa mohli skrývať v tejto vete. Ale ak by som mal byť diablov advokát, poviem, že mohol byť jeden z pôvodných separatistov a neskôr odišiel do Ruska a pridala sa k armáde. Mohol byť jeden zo skutočných dobrovoľníkov, ktorý tam vtedy z Ruska došiel. Mohol tak ako Filatev niekedy slúžiť, tak z armády odísť, byť na Donbase a tak sa opäť k armáde pridať. Mohol byť dokonca vojak ukrajinskej armády slúžiaci napríklad v Donecku ešte pred vojnou a pridala sa na stranu separatistov. Navyše, je otázne, či by ho Rusi vyznamenali, keď by tam bol ako vojak ruskej armády tajne. Toto vyznamenanie ale mohlo byť od separatistov a mohol ho dostať, keď bol hocičo z vyššie uvedeného.

dostal vyznamenanie za odvahu a rád sa pred tými, ktorí nikdy nebojovali, chválil aký je profesionál. Celkom som sa pri počúvaní jeho bľabotov zabával, no nikdy som mu nič nepovedal, len ho s úsmevom počúval. 22. februára chlapcom okolo ohňa rozprával, ako jeho brigáda vyprášila Chochlov v nejakej dedine ako starý koberec, alebo ako jeho rota zničila celý pluk ukrajinskej armády. To ma už začalo srať. Chápal som, aké sú tieto táborákové legendy nebezpečné. Zasiahol som a začal som sa s ním sporiť, pýtal sa ho nepríjemné otázky a naše vzťahy boli veľmi rýchlo pokazené. Očividne mu trochu spľasol hrebienok.

Chodil som od auta k autu tej roty, zdravil som im a tešil som sa, že ich vidím. Bola to taká iná, skutočná radosť. Chcel som vedieť, či máme straty. Povedali mi, že mladý poručík, ten ktorý velil čate, ten s ktorým som sa dohádaval, a kvôli ktorému som v prvý deň vojny odišiel k mínometníkom, tak ten poručík padol. Neskôr sa ukázalo, že šiel s veliteľom práporu a dvoma rotami napred. Čo sa s nimi stalo, nikto nevedel, no najskôr: „boli v piči.“

Boli zmätený, no ešte viac ich to zomklo.

Okolo nás bez prestávky prechádzali civilné autá, pchali sa pomedzi techniku, videl som taxi, sanitky, niektoré autá vyzerali podozrivo, no nikto civilné vozidlá neriešil, len občas ich zastavili a pýtali od civilistov cigarety.

Nikdy som nepochopil, prečo moja 6. útočná rota zostala stáť tu, zatiaľ, čo ostatné útočné roty spolu s veliteľom práporu šli inde.

Jeden z chápanejších chlapcov mi hovoril novinky: „Paša¹⁰⁷, toto je celá chujovina, vyzerá, že rotný to posral a šiel s nami zlým smerom, zablúdili sme, no svojou debilitou nás všetkých zachránil, lebo veliteľ práporu s ostatnými rotami to už asi majú za sebou. Ráno tu bol veliteľ pluku, rotnému to pred všetkými vysvetľoval. Ty si sa kde vlastne flákal, daj cigaretu!“

Kráčal som kolónou a stretol ďalších chlapcov z 11. DŠB a specnaz námornej pechoty.¹⁰⁸ Zo specnazu ich tam bolo len zopár, no mali obrnené Tigre.

Jediné, čo som zistil bolo, že rota mala za sebou svoj krst ohňom, a že sú radi, že sú v nej všetci celí, čo bolo divné, lebo boj trval celú noc. Hovorili, že prestrelky sa zúčastnili tri strany, Ukrajinci, my a nikto nevedel, kto bol tretí. Prišlo mi úplne nereálne, že by pestrelka trvala celú noc a neboli žiadne obeť. No zase, ako sa hovorí, strach má veľké oči. Prišiel

¹⁰⁷ Prezývka pre Pavla, Paša Filatev = Pavel Filatev

¹⁰⁸ Špeciálne jednotky námornej pechoty.

rozkaz: „Do áut.“ Vyliezol som na korbu URALa bez brzd. Dobre, že som si pri tom neudrel ešte aj druhé oko. Snažil som sa spracovať všetko, čo som počul. Raneného odniesli niekde inde. Zdalo sa, že to s nami vlastne nie je až tak zlé. Kolóna vyrazila po ceste v niekoľkých radoch.

Dorazil k nám spolubojovník mínometník a dal nám vodu a dva balíčky suchej stravy pre vojakov.

Posledný deň sme nejedli. Napili sme sa a otvorili jeden z balíčkov, každý vzal jednu konzervu a začali sme ju za studena jesť. Vlastne, ani som nemal veľmi hlad, adrenalín porážal hlad, veď bolo jasné, že teraz sme opäť vyrazili smerom na Cherson. Určite sa bude bojovať.

Okrem našej kolóny po ceste kráčali civilisti s taškami, očividne utekali pred vojnou, v podstate každý šiel pešo alebo autom preč z Chersonu. My sme šli presne tam, odkiaľ všetci utekali. Bolo mi ľúto týchto ľudí. Zároveň ma išlo poraziť od nervov, že autá, bez toho, aby sme ich hocijako preverili, prechádzali cez kolónu, narúšali jej usporiadanie, veď predsa, každému už bolo jasné, že toto je vojna a nikto nás nevíta s otvorenou náručou, medzi tými ľuďmi v autách sú isto aj vojaci, v hociktorom momente môžu hlásiť našu polohu delostrelectvu, letectvu alebo dronu a potom pôjde celá kolóna natisnutá na ceste do prdele.

Do očí mi udrel mladý chlapec v civilnom odeve prechádzajúci okolo, ktorý na rozdiel od ostatných šiel smerom do Chersonu. Vstal som a skríkol na neho: „Hej, pod' sem!“ Chlapec celý vyklepaný dobehol. Vyzeral tak na dvadsať, mal oblečenú veľkú špinavú bundu, bol nižší, počernejší, trošku sa pred mnou triasol od strachu, bolo v ňom niečo, čo ma znepokojovalo. Začal som sa ho pýtať, kto je a prečo ide týmto smerom. Odpovedal mi so silným ukrajinským prízvukom, hovoril nejaké rozprávky o tom, ako pracoval kdesi na farme, kde pestujú zeleninu, a že hneď ako začala vojna mu hospodár povedal, že za vojny nebude práca a teraz ide domov, lebo býva v Nikolajevskej oblasti.

Celé mi to prišlo ako nejaký nezmysel, pôsobil na mňa nedôveryhodne, vyzeral ako vojak, ktorého prezliekli do civilných šiat a poslali na prieskum, alebo ako niekto, kto dezertoval. Povedal som mu to do očí, začal sa triasť, zajakávať, ukazoval nám svoj pas, skutočne mal len dvadsať.

Začali sme ho upokojsť: „Neboj sa, nič ti nespravíme, no nechod' teraz do Chersonu, radšej pokračuj až keď naša kolóna prejde okolo, teraz bude v Chersone bordel a civilisti by sa nemali motať medzi vojakmi.“ Chlapec hovoril, že musí ísť ďalej, lebo nemá čo jesť... Vymenili

sme si pohľady so spolubojovníkom a hodili mu jeden z balíčkov so suchou stravou. Povedal som mu, nech ide preč z cesty, niekam do lesa, spraví si oheň a zohreje sa, naje, a pôjde ďalej až keď naša kolóna prejde okolo. Zobral balíček s jedlom a šiel do lesa. Zdalo sa mi, že chlapec klamal, no čo keď nie, nevedel som, čo s ním. A možno bol len dezertér, ktorý nechce bojovať. Necítil som k nemu žiaden hnev, srať na to, možno mi ho aj bolo trochu ľúto, pocítil som vinu za to, že sme tu vtrhli a rozvrátili týmto ľudom životy. A čo keď som mal pravdu ja a on teraz pôjde ku svojim a dá im našu polohu. Ale tak, prešli okolo nás už tucty áut s prístrojovými kamerami,¹⁰⁹ a niektorí nás cez sklo absolútne otvorene fotili, čo je toto za debilizmus.

Trvalo to asi až do obeda, potom začala kolóna naberať rýchlosť a rútila sa smerom na Cherson. Prechádzali sme okolo rozbitej, zhorenej alebo opustenej ukrajinskej techniky, teda, väčšinou to bola stará sovietska technika v ešte horšom stave ako u nás. BTR, BRDM,¹¹⁰ GAZy, URALy, staré protiletcecké systémy typu OSA, vyzeralo to, že na nich udreli vrtuľníky a veľká časť bola opustená, alebo rozstrieľaná strelnými zbraňami, najskôr asi našimi chlapcami, čo sa prebili vpred, kto vie, čo je s nimi teraz.

Niekoľkokrát kolóna zastavila a my sme podľa rozkazov vyskákali z áut, zaujali sme pozície na kraji cesty, pripravili sa na boj, z čela kolóny, kde boli BTR prieskumníkov, znela strelba. Banda asi desiatich ľudí si ľahla vedľa mňa do priekopu za krajnicou, začal som po nich kričať aby sa rozptýlili a nezakukovali, všetci boli akýsi zmätení, kričal som po nich, nech aspoň dávajú pozor, aby nemierili zbraňou jeden na druhého, jeden s vymletým pohľadom začal vtipkovať: „Ooooo, máme tu pána profesionála!“ Zrazu vodič URALa bez brzd vystrelil rovno vedľa mňa. Potom sa celý červený pred všetkými ospravedlňoval, že to bolo omylom zatiaľ, čo pozeral do lesa, lebo tým smerom niekto vypálil z BTR zopár dávok z dela, čím roztrieštilo kmene viacerých stromov na triesky. Aj ďalší spredu pálili dávky do lesa, došla informácia, že sa tam skrýva nepriateľ, ležal som a pozeral do lesa, adrenalínu som mal vyše hlavy, počasie bolo sivé a studené, les pred nami vyzeral pochmúrny a nebolo v ňom vidno ani hovno, niekto vedľa vrazil, že sa mu zdá, že tam videl postavu, no za desať minút dorazil rozkaz nastúpiť do áut.

Na ďalšej križovatke boli smerové tabule na Cherson a Odesu, rozmýšľal som o to, že celý život som chcel ísť do Odesy, vždy so mal pocit, že by sa mi tam páčilo a teraz, naše vojská určite už vstupujú do všetkých veľkých oblastných miest, spravia tam referendá

¹⁰⁹ V originále сотни автомобилей с видео регистраторами. V Rusku, neviem ako na Ukrajine, musia mať autá takúto kameru nad prístrojovou doskou, preto existuje toľko divokých videí z tamojších ciest.

¹¹⁰ Typ starého sovietskeho obrneného auta zo šesťdesiatych rokov.

o pripojení k Rusku, prišlo mi smiešne, keď som si spomenul na frázu: „Naše osudy sa spájajú.“ Hej, naše osudy sa spájajú a ja držím na muške pochmúrny les napravo, sediac na debničke s mínami na kraji korby URALu bez brzd, zatiaľ, čo môj spolubojovník sleduje les naľavo. Kolóna šla vysokou rýchlosťou, videl som niekoľko rozbitých civilných vozidiel, jeden náš zhorený Tiger a tiež jeden z našich Rysov.¹¹¹ Trafili do predného okna strelou z RPG, bolo opustený a vyradený, no nezhořel.

Trápilo ma, ako budeme útočiť na Cherson, lebo no, nemyslel som si, že nám vyjde v ústrety primátor s chlebom a soľou a vztýči nad svojim úradom ruskú zástavu a my v úhladnej kolóne vstúpime do mesta. Predsa len, nič z toho, čo vidím za posledné dva dni sa nepodobá na krymský scenár.¹¹² Ani po dvoch dňoch vojny som tomu nerozumel. Čo sa to vlastne deje, čo sa deje v Rusku? Čo sa deje na Donbase? Čo sa deje na celom svete? Hlavne dúfam, že naše velenie si nemyslí, že vojde do mesta len tak v kolóne. Počul som, že Cherson je veľké mesto, keď sa do neho pokúsime vstúpiť v kolóne, sme v riti, Groznyj bol omnoho menší a ako to dopadlo, hádam nás chyby minulosti niečo naučili.¹¹³ Vedel som, že úroveň prípravy a organizovanosti v našej armáde nie je najlepšia a pripravoval som sa na najhoršie. Ako veľmi zlé by museli byť pomery v ukrajinskej armáde, aby sme Cherson dobili z chodu a ešte včera, ako to pôvodne plánovalo naše velenie. Včera sme mali na našej strane aspoň moment prekvapenia.

Už v mieri bol bordel, počas vojny to bolo ešte horšie.

Sedel som tam v nepriestrelnej veste a prilbe, ochranné okuliare z prilby síce chránili oči pred prachom, no značne zhoršovali výhľad, taktická vesta na mne nesedela dobre, môj samopal mal roztrhnutú úchytku popruhu a tak som ho musel len uviazať o koniec zbrane, kukla bola nepohodlná a studená, bránila v dýchaní, nepriestrelnú vestu som si nedal dole už dva dni a od jej popruhov ma boleli ramená, nohy v kanadách som mal otlačené a zmrznuté, tie debilné biele pružky látky na nohách a rukách už neboli veľmi biele, prach a špina menili ich farbu, tiež by ma zaujímalo, ktorý génus ich vymyslel, toto nie je airsoft, v boji na väčšiu diaľku nám vôbec nepomôžu pri rozpoznávaní kto je náš a kto cudzí. V krabičke mi zostávali už len dve

¹¹¹ Ruské vojenské terénne vozidlo, podobné ako GAZ Tiger, taktiež jedno z novších.

¹¹² Obsadenie Krymu neoznačenými ozbrojencami (ruskými vojakmi) v 2014 prebehlo v podstate bez násilia.

¹¹³ V roku 1994 sa ruská armáda pokúsila potlačiť povstanie v Čečensku tak, že do jeho hlavného mesta Groznyj poslala niekoľko kolón tankov. Boli tvorené vtedy najmodernejšími tankami T-80 a Čečenci nemali takmer žiadne, prípadne len zastarané tanky. V meste to však nehralo žiadnu rolu a veľké množstvo moderných tankov bolo zničených v uliciach mesta čečenskými polovojenskými oddielmi vyzbrojenými len RPG. Podobná situácia ako na začiatku tejto vojny pri Kyjeve s Javelinami.

cigarety, no aspoň som ich mal, lebo všetkým okolo už došli. Výborne sa to vyvíja, ale tak, isto máme nejaký plán!

Zdalo sa mi, že tu už niekde musí byť most cez Dneper, no začali sme spomaľovať, hýbali sa nízkou rýchlosťou, zastavovali, tak sa znova rozbehli, no z nejakého dôvodu okolo nás šli opačným smerom naše vlastné vojenské autá, a ich vodiči teda riadne tlačili plyn na podlahu, žmýkali z áut čo to šlo, videl som známe tváre v autách, ktoré nás míňali, pocítil som úzkosť, ani hovno som nerozumel, čo sa deje, prečo sa rútia plnou parou späť, tak sme sa už otáčali aj my a uháňali maximálnou rýchlosťou späť, obehovali nás všetci, ktorí mohli, a za chvíľu naše nákladiaky, už bez akejkoľvek ochrany doháňali ostatných.

Do piče, čo sa tam deje?

Bolo už 16:00, netušil som, čo sa deje, šli sme opačným smerom a mal som pocit, že sme mohli prejsť aj 50 kilometrov, kolóna sa znova usporiadala a odbočila do lesa, šli sme po piesku asi 150 metrov lámajúc stromy a tak sme začali odstavovať techniku v miestach, ktoré nám ukázali. Ľudia vyliezali z vozidiel, začínali si vymieňať pletky o tom, čo sa vlastne deje, snažili sa zohnať cigaretu, cez veliteľov sa k nám donieslo, že v prvej línii boli zaregistrované ukrajinské GRADy, všetkých pripravovali na to, že budeme napadnutí, rýchlo sme sa mali zakopať najhlbšie ako sa dá, autám už dochádzalo palivo, komunikácia stále správne nefungovala, nerozumel som, akým spôsobom rozostavujú kruhovú obranu, stále som nechápal, kde máme akože rozostaviť mínomety, pôsobilo to na mňa tak, že pozície si vyberal každý z veliteľov po svojom. Niektorí kopali zákopy, niekto šiel niekam preč, netuším prečo, iní rýchlo využívali tieto momenty na jedlo, nebolo jasné kto komu vlastne velí...

S kamarátom sme tiež rozmýšľali, že zohrejeme jedlo na horáku, nikto nám neukázal pozíciu na náš mínomet, za pätnásť minút sme si ohriali a naložili teplú kašu, vtedy sa niekto z mínometníkov sťažoval nášmu veliteľovi, práporčíkovi z Dagestanu, že on už dva dni nejedol a ani nevedel o tom, že máme nejaké balíčky suchej stravy a vodu, práporčík na neho nakričal, že jemu je to jedno, tam v tom KAMAZe je jedlo, keď chce, môže tam ísť a zožrať aj všetko naraz, sedel som tam na zemi, mlčal a sledoval túto scénu ako sa hádajú, oni, dvaja kamaráti, vedel som, že musím jesť, pokiaľ to je možné.

Zajedol som a vedel, že okolo už nikto nemá cigaretu, pozície pre mínomety ešte stále neboli určené, tak som sa rozhodol, že idem obísť tábor a pohľadať nejaké fajčivo. Pátral som po známych tvárach. S tými, ktorých som nepoznal, som sa hneď zoznamoval. Niekomu, koho som náhodne stretol hovorím: „Bráško, daj zafajčiť.“

Zastavil sa, pozrel na mňa unaveným pohľadom a povedal: „Bráško bráško, ja som zástupca veliteľa divízie.“ Pri tom mi dal cigaretu a zapálil mi, ja som zobral cigaretu a len tak mám vpičisticky povedal: „V takom prípade odpustite, ďakujem za cigaretu.“ Reálne som v tom momente mohol osrať, akú má hodnotu a pozíciu, a on to asi cítil podobne. Koniec koncov, všetci okolo chodili bez insígnií svojich hodností. Keď uvážim, že čakáme ostreľovanie GRADmi, isto budú ranení aj obeť, a my sme zaujali kruhovú obranu, nikde nevidím naše lietadlá ani naše vrtuľníky, nemáme spojenie, sme možno 100 kilometrov v tyle nepriateľa, všetci sú unavení a túžia spať, no niektorí ešte z posledných síl kopú zákopy, celí mokří od potu...

Vychutnával som si cigaretku, chodil po tábore, zháňal informácie, a samozrejme, chcel som zohnať ešte jednu cigaretu do zálohy. Popri tom som zistil, že sme sa rozostavili v štvorci o veľkosti asi kilometer na kilometer, mohlo tu byť asi 500 ľudí, technika bola rozostavená chaoticky, kopali sa zákopy, no pôda bola piesčitá. Vedel som, že zákopy v piesčitej pôde nás nezachránia pred raketovým delostrelectvom. Aspoň, že nad hlavami sme mali borovicové konáre, hádam aspoň tie v niečom pomôžu, lebo rakety vybuchnú pri náraze do nich, nie až na zemi. Potom na zem poletia len ich úlomky, ale aj tak zabijú a zrania mnohých. Chodil som okolo, s'ahovalo mi hrdlo z toho, že sa možno nedožijem rána, ja ani nikto z ľudí okolo. O to väčšiu radosť sme mali z toho, že sa vidíme.

Prišiel som k jednej zo skupiniek vojakov a opäť zháňal cigaretu. Povedali mi, že cigaretu nemajú, ale majú nasvaj,¹¹⁴ no čo už, teraz som rád aj za nasvaj, dal som si zelené granulky do úst, kvalitne ma upokojili, odpľúval som si a rozprával sa s chlapcami, hovorili mi, že všetci sú z 11. brigády, konkrétne, sú všetko, čo z 11. brigády zostalo, jedine oni prežili, potom, čo ich tu vyhodili z vrtuľníkov.

Vypočul som si to s chladnokrvným pokojom a šiel ďalej, no v srdci som cítil odpor voči našej armáde, ktorá sa venuje všetkým bludom, ktorým môže, okrem reálnej prípravy na boj, a teraz sa nachádza v takomto stave. Bolo mi ľúto, keď som si uvedomil, že umriem spolu s nimi takto neslávne, pod paľbou raketometov alebo pri protiútoky ukrajinskej armády, alebo Boh vie koho. S kým vlastne bojujeme, s NATO? Kto mohol zničiť tých, ktorí prerazili

¹¹⁴ Niečo ako orientálna verzia nášho žuvacieho tabaku, populárna v Afganistane a moslimských oblastiach ZSSR, neskôr sa rozšírila do celého ZSSR.

dopredu? Kde sú naše hlavné sily? Kde sú všetky tie Armaty¹¹⁵, Sarmaty¹¹⁶, Biele Labute¹¹⁷ a všetky tie hovadiny z televíznej propagandy? Vnútorne som sa už vyrovnával s tým, že smrť je blízko, no bol som rozhodnutý nenechať sa zabiť len tak, nehovoriac o tom, že keď som obchádzal tábor, zistil som, že je tu zhruba polovica môjho pluku, plus 11. brigáda 7. divízie, specnaz námornej pechoty, ktorý neviem ako sa ku nám dostali, no v skratke, všetci tu boli výsadkári...

Ďalej som chodil po tábore a bol presvedčený, že naše pozície sme už vyradili, že raketové delostrelectvo na nás na 100 percent udrie, a bude ešte viac strát, ak na nás po salve rakiet ešte zaútočia diverzné skupiny ukrajinskej armády, bude to hotový mlynček na mäso, sme vyčerpaní, v cudzej krajine, nepoznáme okolie, nemáme spojenie, letecká ani delostrelecká podpora nie je, a tí, čo prerazili dopredu, padli.

Chodil som po tábore a hľadal moju rotu, spomínal som si na otca, na všetko, čo som vedel o 56. a ich pôsobení v Juhoslávii, v prvej a druhej čečenskej vojne, boji o výškový bod 776,¹¹⁸ a o 6. rote, teraz nás čaká ich osud. Bordel, korupcia, nedostatok normálnej bojovej prípravy a zrazu je z toho kokotina, vo vojne jeden na bojisku nie je vojakom¹¹⁹, úspech bude závisieť od koordinácie, prípravy a motivácie, s koordináciou a prípravou sú u nás problémy, no chodiac po tábore som zistil, že motiváciu máme, nehľadiac na to, že situácia je zlá. Všetci sa už zmierili s tým, že tí, čo šli napred zahynuli. Mohla ich byť aj tisícka. Ja, a mal som pocit, že aj ostatní, si uvedomovali, že tu asi zomrieme. Hľadal som moju rotu so zovretým hrdlom a zhnusením z tejto chujoviny okolo, zhnusením, že mnohí tak absurdne zomrú, no nakoniec sa moja myseľ upokojila, nehľadiac na to, že som proti vojne, za VDV som ochotný umrieť,¹²⁰ za všetkých výsadkárov, ktorí padli pred mnou, nech je ako je, škoda, že náš výcvik bol len na papieri, no nemôžeme poškvrniť slávu výsadkových vojsk minulosti¹²¹, umrieme vo veľkom štýle. Pokiaľ naši bratia Ukrajinci pobili tých, čo šli vpred, znamená to, že toto je seriózný

¹¹⁵ Najnovší typ ruského tanku, ktorý by mal svojimi vlastnosťami prekonať západné tanky, prvýkrát ukázaný na prehliadke v roku 2015, v nasledujúcich rokoch ho nezačali vyrábať, dokonca aj oficiálne ruské správy hovoria o tom, že by ich mali vyrobiť len 40 a aj to až v roku 2023. Je to tank pre prehliadky a nie pre vojnu na Ukrajine.

¹¹⁶ Nový typ balistickej strely s dostrelom 18 000 kilometrov, o ktorom hovoril Putin už v roku 2018, no reálne prvý let sa uskutočnil až v apríli 2022.

¹¹⁷ Prezývka pre Tupolev 160, bombardér sovietskej výroby, ktorý sa dokáže aj pri svojej veľkej váhe pohybovať rýchlosťou mach 2. Pochádza ešte zo 70tych rokov a v súčasnosti sa odhaduje, že má ruské letectvo len okolo 20 týchto strojov, čo je síce celkom dosť, ale na Ukrajine neboli žiadne z ruských bombardérov nasadené vo väčšom množstve. Väčšinou len odpaľovali rakety zo vzdušného priestoru Ruska alebo Bieloruska.

¹¹⁸ Bojový stret počas druhej čečenskej vojny v roku 2000, 90 ruských výsadkárov bránilo pozíciu odrezanú od zvyšku vojska, v boji ich 84 zahynulo.

¹¹⁹ Ruský frazeologizmus, originál: „в войне один в поле не воин“.

¹²⁰ Vzdušno-výsadkové vojsko.

¹²¹ Výsadkové vojsko má v Rusku okolo seba vytvorenú celú legiendu, sú o nich piesne, sú považovaní za elitu armády, povest' podporená okrem propagandy aj bojmi v Afganistane a Čečensku.

konflikt a treba sa pripraviť na boj až do konca, lebo len tak nás nedostanú. Isto teraz nejaký odkundes, čo sedí v teple, bľaboce o tom, ako sa hanbí za to, že je Rus (to sa mi potvrdilo po návrate). Myslel som na všetko, čo sa teraz asi deje, útočia aj na Moskvu? Mám tam sestru.

Čo sa deje vo svete 25. 2. sme netušili...

Konečne som našiel svoju rotu a videl, že vo veľkom zhone kopú zákopy. Myšlienka bola, že čím hlbšie sa zakopeš, tým máš väčšiu šancu prežiť, keď na nás zaútočia delostrelectvom. Zem bola mäkká a piesčitá, čiže pri výbuchu zákopy najskôr rýchlo zasype. Prišlo mi, že lepšie by bolo rozmiestniť ľudí na väčšiu plochu, ďalej od seba, veď tu bolo 500 ľudí na ploche kilometer krát kilometer, spolu s nákladiakmi zo strelivom. Keď po nás tuto začnú strieľať, každá ich trefa bude trefou do čierneho.

No mňa sa nikto na nič nepýtal, „otcovia velitelia“ to isto predsa vedia lepšie, ale kto velí všetkým týmto bezmozgom som nechápal. Tak som šiel ďalej a zdravil sa s chlapcami, chcel som ich všetkých vidieť, chcel som ich všetkých rozveseliť, a chcel som, aby niekto rozveselil aj mňa, veď, možno sa už nikdy nevidíme. Spomínali sme na prvý zoskok padákom, skákali sme na základni Džankoje na Kryme. Vtedy to bolo pre všetkých prvýkrát. Keď vrtuľník začal prudko stúpať k oblohe a na rampe sa rozsvietilo žlté svetlo, mali sme všetci plné gate. Vtedy sa tváre zmenili, zbledli, a vtedy som sa začal nasilu usmievať a ukazovať všetkým palec hore, hľadájąc očný kontakt. Myslel som len na to, aby sa to nepokazilo, podobne ako teraz, len teraz sme boli v rozhodne horšej situácii.

Zbadal som zajatého Ukrajinca. Už ráno som si všimol viacerých zajatcov v UAZoch. Tento sedel pri strome zo zviazanými rukami, vedľa ležalo pár prázdnych konzerv a prázdna plastová fľaša na vodu. Konzervy boli ukrajinské, najskôr jeho vlastný prídel, bolo vidno, že len nedávno dojedol. Vedľa stála jeho stráž, môj kamarát, Dagestanec, dobrák, človek s veľkým Č¹²², mal som dojem, že Ukrajinca stráži pred našimi spolubojovníkmi. Jeden z našich, ktorí šli okolo totiž povedal rotnému: „Podme, odstrelíme ho, do piče s ním, koľko našich pobili.“ Videl som na ňom, že by ho naozaj bez váhania zabil, keby mohol. Po tom, ako sme utrpeli prvé straty, v ľudoch sa objavila krutosť a túžba po pomste. Zajatec mal pod okom veľký monokel. Úder, ktorý ho spôsobil, musel byť veľmi silný a asi nebol rukou. Netušil som prečo, no túžil som sa s ním porozprávať, tak som si prisadol k nemu. Bol to zavalitý muž, mohol mať možno 45 rokov, žiadostivo fajčil tabak z fajky, ktorý mu tam opatrne dal Dagestanec. Zajatec mi prišiel zároveň tak cudzí a tak známy, celý rozdiel medzi nami bol v tom, že teraz sú naše

¹²² V originály: „дагестанец, к слову человек с большой буквы,“ ruský frazeologizmus.

krajine v konflikte, a to sme sa všetci kedysi narodili v jednom štáte. Pozeral som na neho ako na cudzinca, no nič nezvyčajné na ňom nebolo. Necítil som zlosť, skôr mi ho bolo akosi divne ľúto. Pozerajúc mu do očí, z nejakého dôvodu som nahlas povedal: „No čo bratku, poumierame tu spolu?“

Vyzeral byť zmierený zo svojím osudom, no teraz na mňa vyjavene pozrel a opýtal sa: „To už prečo?“

Vysvetlil som mu, debilne sa usmievajúc: „Lebo teraz po nás pôjdu tvoji, napália to do nás GRADmi.“

Vtedy sa usmial a odpovedal: „Tak teda naozaj spolu.“¹²³

Od Dagestanca, ktorý ho strážil, som sa dozvedel, že jeden z našich sa rozhodol zajatca vypočúvať a odpovede, ktoré dostal, sa mu nevelmi páčili, tak mu to vysvetlil nohami.¹²⁴ Veliteľ pluku to zistil a vyhrážajúc sa tribunálom ho donútil ospravedlniť sa pred zajatcom.

Kde vlastne bol veliteľ pluku? Nenarazil som na neho, ani ho nikde nevidel, len vedel, že by mal byť niekde blízko.

Zato ma uvidel rotný a uštipačne sa opýtal: „No tak ako Filatev, páči sa ti pri mínometoch? Ušiel si nakoniec od veliteľa, ktorý ti spôsobil všetko nešťastie v živote?“

Nazlostene som odvetil, že teraz sme už všetci na jednej lodi a nie je najlepší čas riešiť, kto môže za koho nešťastie. Odvrátil pohľad akoby so mnou aj súhlasil a šiel ďalej, kričiac na celú hrdlo nejaké príkazy, ktoré sa skôr pôsobili ako nezmyselný vreskot.

Niektorí niekam bežali, niektorí niekam kráčali, niektorí niečo pokrikovali, niektorí niečo vykladal...

Vstal som a šiel späť k mínometom, bolo nutné sa ponáhľať, keďže rýchlo padala tma. Keď som prechádzal okolo roty KAMAZov, zastavil ma staršina roty¹²⁵ a nervózne ma prosil

¹²³ Táto časť môže mať podľa mňa aj druhý význam, v okupovanej časti Ukrajiny, ale aj v Rusku sa robí propaganda o tom, že Rusko a Ukrajina už budú teraz navždy spolu. Či to mohol takto skoro niekde vidieť a počuť neviem, ale ak by to tak bolo, bol by to celkom premyslený výsmech Filatevovi do tváre. Z kontextu to nie je úplne isté, či odkazuje len na Filatevovu prvú vetu, či by to mohlo znamenať viac. Ruský originál: „«Ну что Братишка, вместе подыхать будем?» , он сидел смирившись, удивлено посмотрел на меня и спросил «почему?», я глупо улыбаясь пояснил «потому что сейчас по нам теперь ваши, будут херачить градами», тот улыбаясь ответил «наверное вместе».“

¹²⁴ V ruskom origináli: „не понравилось как тот ему отвечает в за что тот прописал ему с ноги.“ Rozumiem tomu tak, že zajatca následne dokopal.

¹²⁵ Тип војenskej hodnosti v ruskej armáde.

o to, aby som im pomohol naložiť zopár dvestoviek.¹²⁶ Povedal som mu, že sa musím ponáhľať, no on trval na tom, že to nebude dlho trvať. Pár ľudí na korbe preberalo mŕtvolu na nosidlách, iní zase spúšťali nosidlá nadol, no všetci boli veľmi unavení. Na zemi boli tri mŕtvolu na nosidlách, koľko ich už bolo poukladaných na korbe KAMAZu som nevidel, no tie tri som pomohol naložiť. Zdali sa mi extrémne ťažké, ale možno som bol len unavený. Počas toho, ako sme ich nakladali, som sa pýtal, či boli z našej roty, no odpovedali mi, že nie.

Naložil som telá a ponáhľal sa k mínometníkom. Keď som k nim konečne došiel, zistil som, že boli vytýčené pozície pre mínometry a je ich nutné vyložiť. Ku každému mínometu boli pridelení štyria ľudia. Niesli sme mínometry ešte hlbšie do lesa, šlo to ťažko, nohy sa nám od váhy, ktorú sme niesli, borili do piesku, tak sme tam konečne dorazili, zhadzujeme na zem míny a mínometry...

Stojím, pozerám a nadávam. Toto je kokotina a nie pozícia. Rozostavili sme päť mínometov vedľa seba, hlavňami do rôznych smerov. K najbližšej našej pozícii je odtiaľ dvesto metrov, nemáme žiadne krytie, jediné naše zbrane sú samopale.¹²⁷ Keď na nás vyrazia z lesa, sme v riti. Ostatní ani nevedia, že sme tu, čiže nás v noci ani nemôžu kryť Uťosmi a automatickými granátometmi.

Tak mi došlo, že mi z chrbta niekam zmizol samopal...no a až toto je v piči... zámok na popruhu bol pokazený a zatiaľ, čo sme niesli debny s mínami na chrbte, necítil som, že zámok sa rozpadol a samopal spadol.

Okamžite som sa vydal späť po rovnej ceste a hľadal samopal, už sa zotmelo, došiel som až do stredu tábora, kde stáli nákladiaky mínometníkov, a tam na mňa jeden z našich kričí: „Komu sa podarilo odjebať samopal?“

Odľahlo mi a utekal som k nemu kričiac: „To je môj!“ Preveril som, či je ozaj môj, povedal: „Ďakujem,“ a šiel späť k mínometom. Tam už chlapci kopali pod mínometmi zákopy, pridali som sa k nim, zatiaľ nastala už úplná tma, kopali sme, hoci sme nemali vôbec žiadne sily...

Keď sme skončili, bola už dávno tma, zhruba 21:00.

¹²⁶ V origináli: „просит помощь загрузить 200.“ V ruskom armádnom slangu 200, alebo aj: „Груз 200“ – teda náklad 200 znamená mŕtvolu vojaka zabitého v boji. Jednotlivými číslami od 100 po 800 sú označované rozličné typy nákladov.

¹²⁷ Mínometry sa nedajú použiť na boj zblízka.

Boli sme mokří od potu a v lese začínalo byť celkom zima.

Stále nás nikto neostreloval, čo bolo super, no možno nepriateľ špeciálne čaká, aby na nás vypustil salvy v noci a tak na nás v absolútne temnom lese udrie pechota. Ako inak by sa dalo vysvetliť, že nepriateľské GRADy na nás ešte stále neudreli.

Pamätám si, že som mal z rozmiestnenia našich pozícií pocit, že keď vypukne boj, omylom sa postrieme navzájom.

Začali sme sa radiť, čo budeme robiť a ako budeme spať. Náš mínomet bol úplne na kraji, z troch strán nás obkolesoval les, v ktorom nebol nikto z našich. Ak nás napadnú, naše mínometry budú ľahkou korisťou.

Aký idiot vymyslel, že toto je vhodná pozícia pre mínometry? Tu v lese nemajú veľký zmysel. Jeden z mladších chlapcov mal teóriu, že nás velenie úmyselne poslalo do lesa, lebo mínometry sú nám teraz aj tak na nič, z výzbroje máme len samopale, čo stačí, lebo sme len návnada. Ostatní vidia cestu k nám a čakajú, či na nej nevidia protivníka. Ak by útok prišiel z lesa, sme ľahký cieľ, na ktorý sa isto vrhnú ako prvý a tým sa odhalia.

Došlo mi, že nás asi hodili cez palubu, no treba sa ukládať, plány velenia aj tak nikto nepozná, povedali nám len, že sa treba zaryť do zeme, pripraviť sa na ostrelovanie GRADami a útok nepriateľa, spojenie aj tak nemáme, letectvo nikde nevidím, palivo došlo, sme hlboko v riti. Pokiaľ na nás udrú, pobijú nás len základné sily. A možno má ten mladík pravdu, sme len návnada? Kde sú predsa prieskumníci? Logické by bolo rozostaviť ich na utajené pozície okolo tábora, no nikto to neurobil. Niečo je zle. Veliteľa našej mínometnej batérie sme odvčera nevideli, podľa pletiek ho zo sebou vzal veliteľ bataliónu ako korektirovščika,¹²⁸ a ak je to tak, asi spolu s ním aj padol. Pýtal som sa na to toho mladíka, no ten povedal, že mu toho kokota aj tak nie je ľúto, výborný postoj, už ľutujem, že som vytiahol túto tému.

A možno, možno nepadli, možno sa už prebili do Chersonu, opevnili sa tam, sú obkľúčení a čakajú na nás.

Nám tu zostali dvaja poručíci, velitelia čiat, no oni sú spolu s velením niekde v strede tábora. Kto nám dá koordináty paľby? Teoreticky môžeme strieľať z mínometov na cestu

¹²⁸ Niečo ako pozorovateľ, ktorý vykonáva korektúru paľby. Ja si to predstavujem tak, že je to osoba, ktorá sleduje cieľ paľby a hlási strelcom (delostrelectvo, mínometry), s akou presnosťou strieľajú, o koľko majú zmeniť namierenie zbrane, aby trafili, okrem iného, tu je to obsiahlo vysvetlené v ruštine, či existuje slovenský/český ekvivalent tohto výrazu neviem:
https://bstudy.net/773920/bzhd/rabota_korrektirovschika_artilleriyskogo_ognya_podgotovke_vyvodu_korrektirovaniya

k tábora, no stromy okolo sú na to príliš vysoké. Navyše, v tábore je plno techniky zo zbraňami všetkých rozmerov, ktoré môžu po tej ceste strieľať, naše 82 mm mìnometry tam netreba. Pozície, kde bola v tábore moja rota boli zhruba smerom k nám, len sme ich za lesom nevideli.

V skratke, pokiaľ na nás nepriateľ zaútočí cez les, tak doslova nemáme šancu. Aj keby sme počas boja začali utekať naspäť do tábora, postrieľajú nás naši vlastní, keďže v chaose nebudú vedieť, kto sme. Pripravoval som sa na to, že v prípade útoku sa musíme brániť, lebo ustupovať niet kam. Opäť, tak ako minulú noc, som podvedome premýšľal o Bohu. Asi je to s nami ľuďmi ozaj tak, že keď nás zatlačia do kúta, spomenieme si na neho.

Zmieril som sa s tým, že sa asi nedožijem rána, no nedám sa len tak. Minulú noc na nás nezaútočili, aj keď sme tam stáli v rade ako na podnose, a dokonca neďaleko sa aj bojovalo. Druhýkrát už nebudeme mať také šťastie. Teraz už isto celá Ukrajina vie, kde sme a koľko nás je. Občas sa len zďaleka doniesli zvuky strelby a výbuchov, inak nič. Miestni vojaci musia určite dobre poznať tento les.

Teoreticky, keď skutočne začala plnohodnotná vojna, naši určite museli ostreľovať raketami a bombardovať všetky vojnové objekty nepriateľa, zničiť všetky väčšie zhromaždenia nepriateľských síl, no niečo mi hovorilo, že to nejde podľa plánu.

Les pohltila absolútna tma a ticho, jedine svetlo hviezd presvitajúce cez oblaky dopadalo na našu lúčku, cez nočné videnie sme videli len po okraj našej lúčky, medzi stromami nebolo nič vidno, počuť sme nepočuli nič a nočné videnie sme nemohli používať vkuse, bolo treba šetriť baterky.

Začínali sme zaspávať, nehľadiac na chlad. Presviedčal som chlapcov, nech dvaja spia v zákope okolo mìnometu a dvaja ležia na okraji zákopu a sledujú les okolo, naša pozícia je na okraji lúčky a pokiaľ nepriateľ príde z našej strany, nemáme sa na koho spoliehať.

Argumentoval som, že lepšie bude meniť sa každú pol hodinu, aj tak už dávno nikto z nás nespí normálne, a keď by sme náhodou všetci zaspali, prespíme naše životy.

Tak sme aj robili, dvaja spali, dvaja sledovali les. Len, čo si zaspal, už ťa budili, aby si šiel strážiť ty. Ako krásne.

A je taká zima...

A tak sa chce spať...

Umyť sa...

Zjesť niečo teplé...

A dať si šálku horúcej kávy...

A otvoriť Youtube a pozrieť, čo sa deje vo svete, a čo človek vie, nezakázali už Youtube?

Kdesi ďaleko sa strieľalo...

Prečo nemáme žiadne spojenie, žeby už použili jadrové zbrane?

Kde sa podelo všetko naše letectvo?

Joooj, a zafajčil by som, ale cigarety mi už dávno došli...

Hlavne nezaspať na stráží, hlavne nech nás neprekvapia...

Kdesi ďaleko, niečo vybuchovalo...

Čas pokročil, bolo päť ráno, brieždilo sa...

Úsvit je najlepší čas na útok...

Je šesť hodín ráno a svetlo...

Ono nám to naozaj prešlo a nerozstrieľali nás raketovým delostrelectvom, ani na nás nepustili pechotu cez les.

26. februára.

Okolo šiestej sa začalo brieždiť. Nový deň sme vítali s radosťou, s úsvitom predsa prišla aj nádej, že možno tu neumrieme hrdinskou smrťou v obklúčení, a navyše sa otepľovalo.

Telo bolo strápené a stuhnuté, nepriestrelnú vestu som si ešte stále nedal dole.

Z diaľky sa ozval hluk idúcej kolóny. Bolo počuť pásovú techniku, no diaľka skreslila zvuk, tak sme netušili kde, a ktorým smerom.

Zo stredu nášho tábora znel pokrik: „Pozor! Všetci sa pripravte!“

Hluk od kolóny na ceste narastal, musela byť obrovská, plná tankov.

V mysli ma znepokojovala otázka, či je to vlastne technika?

V lese bolo ticho. Všetci stíchli a v napätí počúvali.

Kolóna bola už úplne blízko, takmer na našej úrovni. Z tábora som započul radostné výkriky: „To sú naši!“

Prechádzala okolo nás kolóna 33. motostreleckého pluku, v kolóne boli tanky a BMP,¹²⁹ cisterny, systém protiletectvej obrany Pancir-M,¹³⁰ a samohybné húfnice typu Msta.¹³¹

33. motostrelecký pluk pochádzal z Kamišinu, kde ho sformovali minulého roku na základe rozpusteného 56. výsadvkovo - útočného pluku. Časť výsadvkárov vtedy zostala v Kamišine a prešli pechote 33. motostreleckého pluku, časť odišla, iní sa nechali preveliť do iných miest, ďalší zostali v 56. výsadvkovo - útočnom pluku a dorazili spolu s ním do Feodosije. Preto mnohí z 56. výsadvkovo – útočného pluku kedysi slúžili spolu s ľuďmi s 33. motostreleckého pluku, mnohí v 33. motostreleckom pluku boli niekdajší výsadvkári. Povedali nám, že nás už v mysliach pochovali, že si mysleli, že nás pobili a preto s nami ani nenadväzovali spojenie. Bolo to radostné stretnutie. Všetkým zlepšilo náladu. Čoskoro, Panciry, ktoré dorazili spolu s kolónou, začali zostreľovať drony a bezpilotné lietadlá z oblohy. Asi toto nás zachránilo pred úderom ukrajinského raketového delostrelectva.

Kolóna stála na ceste a my v lese. Ľudia sa ukludnili a vrátil sa optimizmus. Zložili sme oheň, aby sme si ohriali jedlo a nechali zovrieť vodu na kávu a čaj.

Pred jedenástou dorazil rozkaz pripraviť sa na odchod. Naložili sme veci do nákladiakov a zoradili sa v nich na okraji cesty. Dopĺňali nám palivo a ja som sa zase túlal po kolóne a spoznával nových ľudí, aby som zistil, čo je nové.

Jeden z nových chlapcov, s ktorým som sa práve zoznámil, mi dal nasvaj. Dal som si ho do úst a pocítil jeho účinky. Stál som tam a omráčený nasvajom hovoril s tým chlapcom. Tak prišla ohlušujúca rana. Stáli sme vedľa Panciru a ten vypálil raketu. Letela nahor zanechávajúc na modrej oblohe kľukatú bielu stopu. Bolo to nádherné. Tak vybuchla vysoko nad nami, ničiac pri tom dron. Počas toho dňa zostrelili dvadsať dronov.

Pred obedom dorazil rozkaz zaujať bojové pozície. Bola pozorovaná obrnená technika nepriateľa a hýbe sa k nám v smere od Chersonu.

¹²⁹ Typ sovietskeho/ruského pásového bojového vozidla pechoty.

¹³⁰ Moderný ruský systém protiletectvej obrany, väčšina z nich vyrobená až za Putinovej éry, mimoriadne drahý kus techniky, jeden stojí 13 miliónov dolárov. Určený na zostreľovanie stredne vzdialených cieľov, očividne tu bol nasadený ako protiletectká obrana kolóny. Na tomto úseku boli nasadené, pri Chersone jeden získali Ukrajinci potom ako zapadol v bahne, iný bol na rovnakom fronte upustený pred Mikolajivom.

¹³¹ Sovietska/ruská samohybná húfnica z konca osemdesiatych rokov, s dostrelom 20 – 30 km (podľa použitej munície), kvôli schopnosti vystreliť a rýchlo sa premiestniť často a viac menej efektívne využívaná ruským delostrelectvom.

Všetci sa ako stádo rozbehli do lesa a chaoticky zaujímali pozície. Opäť mi napadlo, že ak budú prechádzať okolo, polovica z nás sa postrieľa medzi sebou...

Skúšal som nájsť pozíciu, kde by mi nehrozilo, že ma zastrelia vlastní, no tak mi došlo, že je to nemožné a tak som len sedel opretý o strom, zložil som si prilbu, slnko prudko svietilo, bolo mi teplo...

Vtedy mladší poručík mìnometnej batérie vydal rozkaz postaviť mìnometry. Hundrali sme, no museli sme utekať k nákladiakom, vyložiť mìnometry aj s mìnami a snažili sa s tým utekať, aby sme ich čo najskôr postavili, nohy sa nám borili do piesku, všetko sme to zhodili až kilometer ďaleko na starých pozíciách z noci. Začuli sme paľbu od cesty, niekoľko kilometrov pred nami, zo strany Chersonu. Vtedy mi došlo, že som nechal prilbu v lese tam pri strome kde som sedel. Keď prišiel rozkaz vytiahnuť mìnometry, vyskočil som, utekal s ostatnými a na ňu zabudol.

Nič som nevidel, no z toho, čo som sa dozvedel, na čele našej kolóny stáli BTR prieskumníkov a tanky, oni spustili paľbu, zničili niekoľko vozidiel protivníka, potom sa ostatné otočili a utiekli späť. Pochopil som to tak, že to bola len nevel'ká kolóna nepriateľa, možno vyrazili na prieskum, detaily som nemal ako vedieť.

Akurát, keď sme postavili mìnometry, prišiel rozkaz zložiť ich a vrátiť sa. Opäť sme zobrali zbrane aj debničky s mìnami a tackali sa s nimi späť. Pokiaľ sme šli späť, cítil som, ako sa vo mne nahromadila únava, ako nemám už žiadnu energiu.

Pokiaľ sme ešte stáli, blúdil som po lese a pýtal sa všetkých okolo, či niekto náhodou nezobral moju prilbu, v lese bolo päťsto ľudí, no nikto nič nevidel a strom, za ktorým som vtedy bol, som nemohol nájsť. Asi už únava začína otupovať môj mozog.

Včera v noci sme premrzli až na kosť a dnes bolo tak horúco, že som prepotil celú uniformu.

Ešte pár hodín sme stáli v kolóne, cisterny dopĺňali našim autám palivo.

Tak dorazil rozkaz nastúpiť. Všetci sedeli na svojich miestach a čakali na rozkaz vyraziť.

Pohli sme sa až okolo 16:00.

Opäť prišiel rozkaz okamžite sa pripraviť na útok. V čele hlavnej kolóny, kde som šiel aj ja, šli BTR prieskumníkov a tanky. Periodicky sme počuli paľbu tankových kanónov a ťažkých guľometov.

Kolóna sa hnala vysokou rýchlosťou, no zároveň pravidelne zastavovala. Vtedy sme dostali rozkaz vyskočiť z áut a pripraviť sa na boj, no tak prišiel rozkaz nastúpiť naspäť a opäť sme šli ďalej.

Jeden chlapec z druhého nákladiaku nestihol naskočiť k sebe na korbu, a tak sme ho počas jazdy doslova nahodili k sebe. Bol to mladík z Krymu, ktorý kedysi býval v Chersone a ako sme prichádzali k mostu, komentoval to, ako sprievodca na exkurzii. Mal dosť ostrý postoj k Ukrajine, s hnevom nám rozprával o nacistoch. Ja som v sebe necítil žiaden hnev, no páčilo sa mi ho počúvať, takto som sa mohol lepšie pripraviť na to, keď sa s Ukrajincami stretne. Keď sa s nimi stretne, bude jedno, kto sme my a kto oni, bude to kto z koho, a ja som vedel, že keď to bude nutné, bez váhania stlačím spúšť. No zároveň, nemal som pocit, že to, čo robím je správne, bol to celé jeden divný sen.

Slnko rýchlo padalo pod obzor, všetko zošedivelo, vo vzduchu smrdel pušný prach a dym, šli sme ďalej a pravidelne vídali rozbité autá a starú techniku, zdalo sa mi, že je to opustená ukrajinská technika, mal som pocit, že tú istú sme už videli včera, bola zničená, no možno ju tanky idúce vpredu znovu rozstrieľali, aby nič neriskovali. Rovnako sa okolo našej včerajšej cesty povalovalo aj mnoho našej techniky, väčšinou BMD2¹³² a UAZy, technika sa proste kazila cestou a my sme ju zanechávali na okraji cesty.

Pred mostom som uvidel poničené GRADy.¹³³

Vyšli sme na most ponad Dneper. Dneper sa ukázal byť dosť širokým, v mnohom mi pripomínal Volgu. Videl som pár mŕtvol ležiacich na moste, netušil som číh. Za mostom bol opevnený checkpoint a pumpa. Bolo vidno, že sa tu bojovalo, no netušil som, kedy.

Celou cestu som videl okolo rozhádzané rozbité debničky s muníciou a zásobníky.

Spredu periodicky zaznievali salvy z tankov.

Rýchlo padala tma a ochladzovalo sa.

¹³² Sovietske/ruské pásové bojové vozidlá pechoty.

¹³³ Kvôli ukrajinským GRADom včera utekali späť od Chersonu a celú noc čakali, že po nich ukrajinská armáda spustí paľbu. Zničené GRADy za mostom cez Dneper sú asi odpoveďou, prečo sa to nestalo.

Mladík z Krymu povedal, že za chvíľu už uvidíme Cherson. Naozaj, čoskoro sme naľavo v súmraku zazreli svetlá veľkého mesta. Naša obrovská kolóna ho obchádzala po diaľnici s vypnutými svetlami.

Prechádzali sme okolo rozbitých, horiacich ukrajinských vozidiel. Jedno bolo v poli asi sto metrov od diaľnice a horelo. V temnote nebolo jasné, či je to tank alebo bojové vozidlo pechoty. Vtedy zahrmel výbuch, oslepilo nás jasné svetlo a veža vozidla vyletela do výšky. Všetci sme vyskočili a namierili zbrane na tú stranu zatiaľ, čo náš nákladiak prechádzal okolo. Asi najskôr len vybuchla munícia, no také výbuchy som ešte nikdy nevidel.¹³⁴ Všetci boli nervózni, čakali sme boj. Raz sme prudko zrýchľovali, tak prudko zastavovali, no šli sme ďalej a ďalej. Zrazu vodič prudko strhol volant doľava, leteli sme na druhú stranu korby, my aj debničky s mínami, mínomet mi dopadol na nohu. Prechádzajúc okolo sme v temnote uvideli zničený tank, asi ukrajinský, ktorý vodič v tme uvidel až na poslednú chvíľu, tak strhol volant. Koniec koncov, za to, že dorazil s URALom bez brzd až sem si vodič zaslúžil medailu. To je ale blbosť, URAL bez brzd vyrazil do vojny.

Cesta bola rozbitá, tma, kolóna sa už len plazila, vozidlá sa zhromaždili za sebou aby vytvorili perfektný cieľ pre letectvo a delostrelectvo.

Ako zlá musí byť situácia v ukrajinskej armáde, keď po nás ešte stále nespustili paľbu? Obrovská kolóna, idúca pomaličky po diaľnici okolo mesta nadol, perfektný cieľ pre letectvo a delostrelectvo.

Takto sme sa plazili celé hodiny, nadol, okolo mesta, po diaľnici, v diaľke som videl niekoľko dávok vystrelených po našej kolóne z guľometu. Leteli k nám smerom od mesta. Stopová munícia svietila v tme. Kolóna len pokračovala ďalej a ďalej.

Šli sme krokom. Niektorí začali vyskakovať z nákladiakov, zabiehali do rozbitých obchodov okolo cesty, brali z nich cigarety, chipsy, minerálku... Nikto už nemal cigarety, a povedzme si rovno, tiež som tam chcel zabehnúť, dosť som túžil po cigarete popri všetkom tom adrenalíne, únave, zime, hlade, smäde, neprišlo mi to ako krádež, bolo mi to jedno, no nevedel som nájsť vhodný moment, aby som to spravil. Stále sme šli krokom a je jednoduchšie

¹³⁴ Väčšina tankov používaných ukrajinskou krajinou na začiatku vojny boli stroje typov T – 64 a T – 72. Obe majú automatické nabíjanie (<https://www.youtube.com/watch?v=JJzcY3ZNwcE>) To im umožňuje mať len troch členov posádky a rýchlejšiu paľbu. Nevýhodou je, že najmä pri starších typoch, je zásobník s municiou slabo chránený. Nad ním je veža a strelec s veliteľom. Pri zásahu tanku sa tak často stáva, že táto munícia vybuchne a vyhodí vežu do vzduchu. To isté, čo videl Filatev len za dňa a pri ruskom tanku: <https://www.youtube.com/watch?v=QiybJ8UuHXA>

vyskočiť z UAZu a vrátiť sa do neho, ako vyskočiť z URALu a tak naskakovať naspäť na jeho korbu.¹³⁵ Nikto by ma nečakal. Ešte by som v temnote spadol pod kolesá.

Na chvíľu sme zastavili. Okolo utekal chlapec za Tigrom s celou krabicou cigariet. Už do neho chcel naskočiť, keď som po ňom zakričal: „Bratku, daj nejaké fajčivo!“ Hodil nám do korby tri balíky cigariet a naskočil do svojho idúceho Tigra.

Konečne som si mohol zapáliť. Vyfajčil som niekoľko cigariet za sebou. Radosť z tých cigariet bola neopísateľná, ukrajinské cigarety neboli predsa len až tak zlé, westky červené, celkom silné, u nás také nepredávajú.

Nepáčilo sa mi veľmi, že som si ich nekúpil, brat si cudzie nebol úplne môj štýl, no utešoval som, že miestni predsa už začali rabovať tiež, tak čo. Fajčil som a hneval sa na velenie, že sme tu už tri dni a hore nikto nemyslel na to, čo budeme fajčiť, jesť a piť. Nie tak dávno sme ešte boli na cvičisku a predtým, než sme sa zoradili do kolóny, prišiel rozkaz ísť naľahko, to ešte väčšina verila, že sme tu ozaj len kvôli cvičeniam, ja som už tušil, že tu niečo nehrajú, no čakal, že to skončí maximálne v DLR alebo LER, toto som nečakal ani v mojich najhorších predstavách, a možno, možno som sa len oblboval nádejou.

Okolo jednej v noci som pred sebou uvidel celý Cherson. Kolóna stála natiahnutá na diaľnici. Mal som pocit, že sa snažíme obkľúčiť mesto, teda, dúfam, že naši veľkí vojvodcovia nás teraz nevedú v kolóne, počas noci, do mesta. V takom prípade by to dopadlo veľmi žalostne.

Vytiahli mìnometry s priemerom 120 mm a niekam začali strieľať. Ich dostrel bol 8 kilometrov. My sme zostali sedieť v autách, lebo naše 82 mm mìnometry mali dostrel iba 4 kilometre a boli vhodné len na krytie útočiacej pechoty. Vrátili sa myšlienky, že som na hovno medzi mìnometčíkmi, že by som teraz radšej bol útočnej roty, ako sedieť tu, na debničkách s mìnami, na sude s pušným prachom...

Takéto myšlienky umocňovalo, že moja pôvodná rota stála neďaleko.

Došiel k nám chlapík z kabíny a dal nám fľašu minerálky, vraj mu ktosi dal zopár fliaš. Na počkanie sme ju vypili, minerálka bola osladená a tak nám dodala aspoň kúsok energie. O druhej v noci naša prieskumná rota vyrazila na prieskum smerom ku Chersonskému letisku. Naš pluk dostal rozkaz ho obsadiť. Hneď za prieskumníkmi sme šli my na nákladiakoch

¹³⁵ Ľahšie vyskočiť a naskočiť za jazdy krokom do terénneho auta ako vyskakovať a zoskakovať z korby nákladiaku.

s mìnometmi a tak útočná batalión na UAZoch, teda, z celého útočného bataliónu zostala len moja bývalá rota, zvyšné dva od 24. februára nikto nevidel. Tak nás smerom na Chersonské letisko nasledoval parašutisticko-výsadkový batalión na BMD 2 (aj tých sa mi zdalo byť málo, buď čas niekam odbočila, alebo sa pokazili cestou).

Ako som neskôr zistil, zostával kúsok cesty, no plazili sme sa slimačou rýchlosťou.

Už bolo vidno paneláky, nejaké iné budovy, obchody, pumpy a sklady. Boli sme na predmestí, uvidel som smerovú tabuľu: LETISKO. Vkuše sme prechádzali okolo rozbitých vozidiel, pravidelne odniekadiaľ znela streľba, bol som z toho všetkého čakania, napätia, hladu a zimy unavený, maximálne ma ťahalo spať, no bál som sa zaspáť, bál som sa, že ma potom prekvapia v spánku, kolega už vedľa spal a videl som toľko miest, kde by sa tak dobre dalo spať...

Zdalo sa mi, že sme pomaly vošli na letisko, náš URAL bez brzd zastavil priamo vedľa terminálu, ľudia pokojne vchádzali dnu a vychádzali von, velenie sa rozhodla zriadiť si štáb v budove terminálu. Vyzeralo, že na tom nie sme až tak zle, svoj cieľ sme predsa len dosiahli, a s tou myšlienkou som, ani netuším ako, zaspal.

27. februára.

Jasné svetlo, nejaký hluk, niekto kričal, že sa treba pripraviť na boj, náš URAL niekam uháňal, no zrazu zastavil, vyskakovali sme z nákladiakov, nikto nevedel, čo sa deje, odrazu nás všetkých oslepila silná explózia. Rozhliadol som sa. Videl som šesť nákladiakov mojich mìnometníkov, UAZy mojej bývalej roty¹³⁶, nejakú ďalšiu techniku, a pri tom na vzletovej dráhe explodoval KAMAZ, neviem koľko z tých áut začalo horieť, možno dva alebo tri, ľudia utekali do všetkých strán, hádzali sa na zem, iní zaujímali pozície, horiace autá vybuchovali, iné vozidlá sa náhlili preč od ohňa a výbuchov, od budovy terminálu letiska počujem dávky guľometnej palby, čo sa tu do riti deje, nechápem, pýtam sa všetkých okolo, nikto netuší, ozývajú sa ďalšie silné výbuchy, počuť bzučanie a svišťanie šrapnelov pretínajúcich vzduch

¹³⁶ V origináli nie je slovo bývalej (рядом УАЗы моей роты). Filatev bol pôvodne zaradený v 6. výsadkovo-útočnejrote, ale po sporoch s velením sa nechal preveliť k mìnometom. Z toho, čo sa dialo (6. rota šla napred, mìnometry zostali vzadu, a nie ako palebná podpora, ale mnoho kilometrov vzadu s inými jednotkami), si myslím, že mìnometná batéria nepatrila k 6.rote, aj keď Filatev bol oficiálne stále členom 6. rot, aj na začiatku tohto textu sa tak predstavil. Aby nevznikol v texte chaos, o akých UAZoch jeho rot, hovorí, keď šli celý čas na URALoch s mìnometmi, som doplnil tu aj v ďalších prípadoch slovo bývalá (UAZy mojej bývalej rot), aj keď teoreticky to bola stále jeho rota.

okolo nás, hádzal som sa na zem pri každom výbuchu, a hneď potom vyskakoval na nohy a pýtal sa všetkých, odkiaľ na nás útočia, kto a z čoho po nás strieľa.

KAMAZ horel jasným plameňom osvetľujúcim obrovskú plochu letiska. Viezol náboje do húfnic, preto keď horel, prichádzali ďalšie a ďalšie výbuchy.

Mladší poručík od mínometky taktiež nerozumel, čo sa deje a tak dal rozkaz: „Pripraviť mínometry na boj!“ Stavali sme mínometry, zaujímali pozície. Reflexívne som sa hádzal na zem pri každom výbuchu a tak vstával. Prišlo mi z toho zle a tak som šiel asi 50 metrov ďalej a ľahol si na zem zakrývajúc hlavu samopalom, oľutoval som, že som stratil prilbu, od horiaceho KAMAZu ma delilo 200 metrov, no šrapneli lietali vzduchom, zarývali sa do zeme okolo mňa, videl som, že horel aj ďalší KAMAZ. Pozeral som okolo, moja rota zaujímala pozície, ležali pravidelne rozostavení dookola. Ľahol som k nim a pýtal sa, čo sa to deje, no nikto nič netušil.

Za asi desať minút mi došlo, že sme to síce schytali, no nikto nás ďalej nenapadne. Netuším ako, no zničených bolo zopár nákladiakov, nevedel som, či máme aj zranených a mŕtvych. Za pár hodín nákladiaky zhoreli do tla, výbuchy ustali a už len ich trosky pomaly dymili zatiaľ, čo svitalo. Začali sme sa zakopávať. Moja bývalá rota rozptýlila UAZy do línie zo stometrovými rozstupmi. V každom UAZe boli štyria až piati ľudia, dokopy mala rota štyridsať mužov, plus desať k nim prevelených šoférov. S tými vodičmi, si zoberte, jeden z vodičov bol z jednotky, ktorá mala ovládať drony, dokonca mal na to výcvik a fakt neprosil o tom, aby bol vodič, no z nejakého dôvodu ho určili za vodiča ešte na cvičisku na Kryme. Videl som pred sebou natiahnutú líniu UAZov, sto metrov jeden od druhého, za nimi sa tiahla vzletová dráha, tak terminál, kde sa usadilo velenie a vedľa neho stála technika. Naše mínometry sme zakopávali pred UAZom na kraji rady. Hovorím poručíkovi, že to je nezmysel, zakopávať sa priamo pred našou útočnou pechotou, že by sme si mali premyslieť pozície, no chodil ako hluchý, vraj mu povedali, tu majú byť naše pozície a hotovo, a keby len UAZy, hneď vedľa sú ešte aj nákladiaky s mínami, veď to je hlúposť, ak na nás teraz zaútočia, tak sa tie nákladiaky zmenia na poriadny ohňostroj, a my spolu s nimi.

Konečne som zastavil poručíka. Povedal mi, zober sa, choď do terminálu a povedz toto všetko veleniu. Ostatní mínometníci už hundrajúc kopali. Došlo mi, že zase, ešte aj tu sa začínam dostávať do sporu s velením, tak som si kusol do jazyka a začal kopáť. Navyše, nemal som sily sa hádať, a mal som pocit, že aj tak nemám na výber. Rozdelili nás po štyroch.

Hlina bola tvrdá a ťavovitá a tak nám kopanie trvalo až do 11:00. Tak vydali rozkaz presunúť naše nákladiaky do vetrolamu vysadeného pozdĺž prístávacej dráhy. Vodiči nastúpili

do šiestich áut a vyrazili nimi k 250 metrov vzdialenému vetrolamu. Problém bol, že vetrolam tvorili nízke a vyschnuté stromčeky, videl som, ako sa skúšali maskovať, ale bolo mi jasné, že ich bude vidno z hociktorej strany, stromy koncom februára predsa nemajú listy, a navyše, tieto sú suché a nižšie ako nákladiaky. Aspoň, že sú ďalej od nás.

V poli pred nami, možno dva kilometre ďaleko, sa objavilo auto. Vošlo do vetrolamu, v ktorom stáli naše nákladiaky. Netušili sme, kto to je, tak sme tým smerom vypálili z mínometu, aby im v aute došlo, že nemajú pokračovať. UAZy vyrazili na prieskum, no to už auto fujazdilo späť plnou rýchlosťou, zanechávajúc za sebou len stĺp prachu na poľnej ceste.

O 12:00 dorazil ďalší rozkaz. Presuňte mínometry bližšie ku terminálu a postavte ich pri meteostanici (presne ako som hovoril, zákopy sme tam kopali tak na veľké hovno). Dorazili sme k terminálu a velenie hneď zvolalo poručíkov na poradu. Keď vyšli z porady, boli viditeľne znepokojení. Naša nová pozícia mala byť vo vetrolame pri nákladiakoch. Dovláčili sme tam mínometry a naložili ich do nákladiakov. Až vtedy nám povedali, čo sa vlastne deje: „Našou úlohou je ubrániť chersonské letisko za každú cenu. Podľa správ od prieskumníkov k nám v smere z Nikolajevska¹³⁷ smeruje zhruba 20 tankov spolu s 2000 pešákmi, medzi ktorými sú aj žoldnieri.¹³⁸ Okrem toho možno očakávať ostreľovanie GRADmi. Zďaleka nás bude kryť naše ťažké delostrelectvo, ale aj tak je nutné sa zakopať, ak sa nepriateľ dostane príliš blízko, delostrelectvo môže zasiahnuť aj nás. V takejto situácii nedáva použitie 82 mm mínometov zmysel, preto sa zakopete okolo nákladiakov a budete bojovať ako pechota. Komu sa to nepozdáva, odovzdajte mi zbraň a nech sa páči, Krym je týmto smerom.“

Videl som, že aj poručíci sú z toho vyľakaní, no snažili si udržať tvár. Všetci boli z toho mimo. Niektorí vyhlasovali, že má v piči, že toto v živote nepotreboval, iní sa povzbudzovali, ďalší len ticho maskovali autá a to bol teda pohľad. Ledabolo ich prikrývali suchými vetvami zo stromov vetrolamu a tak nákladiaky za chvíľu vyzerali ako kopa suchých konárov pred táborovou vatrou. Problém bol, že olamovaním konárov ešte viac preriedili už aj tak riedky vetrolam a bolo už zďaleka vidno, kde vlastne stojí šesť nákladiakov s mínami prikrytých suchými vetvami, opäť raz som sa neudržal a hovorím, že toto je nezmysel, toto nie je

¹³⁷ Mesto Mikolajiv, no keďže Filatev je Rus, používam jeho ruský názov Nikolajev.

¹³⁸ Žoldnieri sa pravdepodobne myslia žoldnieri z krajín NATO, ktorí podľa ruskej propagandy tvoria významnú časť ukrajinskej armády. Rusko označuje za žoldnierov aj všetkých zahraničných dobrovoľníkov bojujúcich na Ukrajine. 27. 2. 2022 sa však zahraničných dobrovoľníkov na Ukrajine ešte podľa mňa nemohlo nachádzať veľa. Aj napriek tomu, že sa na Ukrajine dosť možno nachádzajú aj skutoční žoldnieri, ide o značne prehnané tvrdenia a polopravdy a v tomto prípade pravdepodobne len chceli zastrašiť vlastných vojakov, ktorým sa mohol boj s čisto ukrajinskou armádou protivíť (v predchádzajúcej časti Filatev spomínal, že tam dokonca mali aj jedného vojaka, ktorý sa narodil v Chersone, síce ten tam bol ironicky ako jediný ozaj ideologicky zapálený, v iných podobných prípadoch to tak byť nemuselo)

maskovanie, čo potrebujeme je kopať rýchlejšie a ďalej od nákladiakov, lebo keď vybuchnú počas bitky, budeme v prdeli spolu s nimi. Poručík ma tentokrát súhlasil a navrhol, aby sme začali kopať tridsať metrov od nákladiakov. Lenže to sa začali všetci hádať, kde je vlastne dobré kopať zákopy, každý si vyberal svoje miesto a tak niekto kopal tridsať metrov ďaleko a niekto hneď vedľa áut, bola to samovražda, ale tak, čo viac som mal robiť, len som si znovu povedal, že armáda je skvelá v učení ľudí nemyslieť. Ale tak, aspoň sú pri nás, nie ako velenie, všetci s hodnosťami vyššími ako veliteľ roty sedeli v terminále. Zopár chlapcov tam šlo po vodu. Vrátili sa s toľkými fľašami, koľké dokázali odniesť, napili sme sa a popri tom nám povedali, že velenie je tam, majú tam vodu a duty free obchod už celý vyrabovali. My tu nemáme dokopy nič. Všetci cítili tú nespravodlivosť. Velenie si sedí tam s jedlom, alkoholom, cigaretami a vodou, budova terminálu vyzerá byť dosť pevná na to, aby tam mali lepšiu šancu na prežitie. Ale tak, taký je poriadok sveta no. Nám treba kopať zákopy, lenže ja už nevládzem, pol hodinu som len tak ležal a hľadel na nádherné belasé nebo, rozmýšľam, či nepôjdem k veleniu roty, že nechcem byť pri mínometníkoch, no zase, zostali by len traja pri zbrani, pričom z tých troch je ešte jeden vodič, chýbali by im tu ľudia. Zostal som s nimi. Asi to tak má byť. Vstal som a prešiel sa popri našich pozíciách. Mínomety boli rozostavené úplne vľavo, trochu viac dopredu a doprava bola moja bývalá rota, ešte viac vpravo vedľa nej stáli UAZy 4. a 5. výsadvko-útočnej roty, tak tí, čo nešli napred s veliteľom bataliónu, naše pravé krídlo mali kryť BMD¹³⁹ bataliónu parašutistov, no letisko malo tak obrovskú rozlohu, že som ich nevidel. Velenie bolo spolu s medikmi v terminále. Prešiel som sa okolo pozícií mojej bývalej roty. Všetci už toho mali dosť, boli vyčerpaní, no aj tak kopali zákopy, rozostavili AGS¹⁴⁰, Ut'osy¹⁴¹ a Ptury¹⁴² (aj keď z Ptura nikto nikdy predtým nestrieľal, keďže jedna raketa stojí 500 000 rubľov, ma asi fakt jebne z našej armády), porozkladali okolo zákopov granáty, náboje, RPG, pozerám, že munície máme dosť, pokiaľ budeme šetriť, môžeme sa udržať aj celú noc, teda, len za predpokladu, že nás tanky zďaleka nerozstrieľajú delami, prípadne ešte pred nimi nás nerozmetajú salvy z GRADov. Proti pechote máme šancu.

Jediný problém bol, že vedľa stáli staré UAZy, ktoré ráno poničili výbuchy, čím odhaľovali, kde sú pozície. V očiach ľudí som videl zvláštnu zmes pocitov, niečo, čo v mieri nikdy nevidíte, každý bol ponorený do seba a zároveň tu bol s ostatnými, všetci vedeli, že toto môže byť posledný deň našich životov, no zároveň, pôsobil tak obyčajne. Fascinovali ma tváre

¹³⁹ Typ sovietskeho/ruského výsadvkárskoho pásového bojového vozidla pechoty.

¹⁴⁰ Sovietsky/ruský automatický granátomet.

¹⁴¹ Sovietsky/ruský typ ťažkého guľometu.

¹⁴² Typ sovietskej/ruskej riadenej protitankovej strely schopnej preraziť aj reaktívne pancierovanie.

Ľudí, ktorí sa nedávno chystali dobyť Kyjev za tri dni a teraz im to začínalo celé dochádzať. Bolo mi ich aj trochu ľúto.

Nehľadiac na to, všetci kopali zákopy. Nikto sa nerozhodol ujsť. Niekedy sme si často robili srandu z toho, kto je ako „profesionálny“, no teraz to brali vážne, všetci sme v tom boli spolu. Možno som pocítil aj akúsi hrdosť na ľudí okolo mňa. Doteraz sme mali šťastie, no už sa minulo. Rozmýšľal som nad našimi predkami, výsadkármi, ktorí držali pozície až do konca. Pokiaľ teraz nadišla naša hodina, musíme si udržať dôstojnosť, umrieť vo veľkom štýle. Uvedomoval som si to a bolo mi ľúto, že celý náš výcvik sa odohral len na papieri, že naša technika je beznádejne zastaralá, UAZy aj s URALmi, BMD 2, Uťosy, AGS, všetko to bola rovnaká výzbroj ako pred päťdesiatimi rokmi! Samozrejme, jasné, vtedy to bola výborná technika, výborné zbrane, lenže odvtedy prešlo 50 rokov! A ešte aj taktiku máme rovnakú ako naši dedovia! My, výsadkovo-útočný batalión ideme do vojny na UAZoch.¹⁴³ A ešte aj to rozbitých, v mnohých nejde kúrenie alebo im nedovierajú dvere. Kedy dôjde všetkým, že chválime svoju techniku a armádu, slepí voči reálnym problémom, rútiac sa do samodeštrukcie. Polovica mužov slúžila v armáde a vedia ako to tam vyzerá, no len, čo skončia, začnú sa byť do hrude a rozkrikovať, ako sme neporaziteľní a môžeme všetky naše víťazstvá hocikedy zopakovať. Koľko som len ja stretol v živote takýchto idiotov, ktorí budú donekonečna dokazovať, že sme vo všetkom najlepší. Niečo 50 rokov staré nemôže byť najlepšie, už len preto, že roky nešetria nič, prečo asi toľko techniky nemohlo ani doraziť do boja, ani prejsť 200 – 300 kilometrov!

S takými myšlienkami som narazil na ďalší z UAZov mojej bývalej roty, chlapci sa trochu zakopali, no teraz už len sedeli, zohrievali si jedlo a niekto splašil fľašku koňaku.

Polka fľašky už chýbala a na nich štyroch už bolo vidno, že si trochu dali do nosa. Podali mi fľašu a sadol som si vedľa nich. Na kapote UAZu ležala modrá bareta¹⁴⁴, ako z pekného obrázku. Pokrútil som fľašou vo vzduchu. Už na pohľad to bol dobrý koňak. Ten, čo mi podal fľašku, povedal: „Na našich chlapcov.“ Štrngol som fľašou o ich päste a hodil do seba pár hltov a cítil, ako sa mi od hrdla do brucha šíri teplo...

¹⁴³ UAZy sú obyčajné terénne autá, bez akéhokoľvek pancierovania (vo verzii, ktorú mali oni).

¹⁴⁴ Ruské výsadkové vojsko má ako súčasť uniformy modré barety, často podľa nich prezývajú aj celé Vzdušno-výsadkové vojsko, napr: <https://www.youtube.com/@user-bn5zc4uv5d/videos>

Dal som s nimi cigu, sedel a pozeral na naše pozície. Ukrajinské tanky zničia UAZy už z diaľky, budeme sa musieť brániť v zákopoch, ale je nás tu príliš málo, kde sú naše tanky, ktoré tu boli včera?

Isto ostatní obklúčili mesto a my musíme brániť letisko.

Trochu mi z toho koňaku zapísalo, sedel som tam, fajčil, bľabotal o tom, že: „Rusi sa nikdy nevzdávajú,“ dostávali sme sa do nálady.

Taká sprostosť, ale v takých situáciách môžete jedine spomínať na hrdinstvá ľudí, ktorí padli už dávno, v iných vojnách. Inú pomoc nedostanete. Patriotizmus musí nahradiť dobrý výcvik, kvalitné zabezpečenie aj súčasnú techniku.

Musel som si ísť vykopať vlastný zákop pre streľbu ležmo. Vrátil som sa dvesto metrov nazad a doľava, ku mojej mínometke. Väčšina ľudí už bola zakopaná, videl som líniu zákopov na streľbu ležmo,¹⁴⁵ vybral som si miesto vedľa mojich štyroch mínometníkov a začal bez prestávky kopať...

Keď som dokopal, obložil som zákop granátmi a jeden si nechal vo vnútri. Tak som aj so štyrmi ďalšími šiel jesť. Zohriali sme si jedlo, dobre sa najedli, naša suchá strava bola normálne že aj jedlá, som nechápal, nechali sme zovrieť vodu a zaliali si kávu.

Počas celého dňa občas zďaleka znela streľba a salvy, párkrát som videl ako spoza terminálu letisko vylietajú rakety z Pancira a zostreľujú ukrajinské drony.

Stmievalo sa. Motal som sa po pozíciách mínometky, kecal s ľuďmi, ocenil náladu nášho staršinu¹⁴⁶ Dagestanca,¹⁴⁷ môjho rovesníka, ktorý, hoc bolo vidno, že je tým všetkým pohnutý, rozprával všetkým navôkol, že ubránime, že jebe celých Chochlov, že sa budeme držať do posledného muža.

¹⁴⁵ Najjednoduchšia verzia zákopu, ktorá stačí na to, aby do nej vojak mohol ľahnúť a bol krytý, na tomto obrázku vľavo hore:

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Z%C3%A1kop#/media/Soubor:%D0%A0%D0%B8%D1%81%D1%83%D0%BD%D0%BA%D0%B8_%D0%BA_%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%8C%D0%B5_%C2%AB%D0%9E%D0%BA%D0%BE%D0%BF%D1%8B%C2%BB._%D0%A2%D0%B0%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D1%86%D0%B0_%E2%84%96_1._%D0%92%D0%BE%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B0%D1%8F_%D1%8D%D0%BD%D1%86%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%8F_%D0%A1%D1%8B%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0_\(%D0%A1%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D1%82-%D0%9F%D0%B5%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B1%D1%83%D1%80%D0%B3,_1911-1915\).jpg](https://cs.wikipedia.org/wiki/Z%C3%A1kop#/media/Soubor:%D0%A0%D0%B8%D1%81%D1%83%D0%BD%D0%BA%D0%B8_%D0%BA_%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%8C%D0%B5_%C2%AB%D0%9E%D0%BA%D0%BE%D0%BF%D1%8B%C2%BB._%D0%A2%D0%B0%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D1%86%D0%B0_%E2%84%96_1._%D0%92%D0%BE%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B0%D1%8F_%D1%8D%D0%BD%D1%86%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%8F_%D0%A1%D1%8B%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0_(%D0%A1%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D1%82-%D0%9F%D0%B5%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B1%D1%83%D1%80%D0%B3,_1911-1915).jpg)

¹⁴⁶ Typ vojenskej hodnosti v sovietskej a dnes aj ruskej armáde.

¹⁴⁷ Pravdepodobne sa jedná o Dagestanca, ktorého spomínal skôr, že strážil zajatého ukrajinského vojaka (podľa Filateva ho strážil skôr predtým, aby ho tam niekto na mieste nezastreľil).

Pred polnocou som prestal veriť, že na nás niekto zaútočí. Šiel som do môjho zákopu v lese. Chlapci mi zohnali spacák s pokazeným zipsom. Lahol som si do zákopu, zababušil sa do spacáku, ležal na chrbte v objatí zo samopalom, granát, ktorý som predtým hodil do zákopu som si teraz strčil pod hlavu.

Ležal som na chrbte a pozeral na oblohu. Dnes bola obzvlášť krásna, s množstvom hviezd a nezvyčajne veľa družicami, na chvíľu som mal pocit, že život je krásny, nemal som už sily analyzovať všetko okolo, chcel som spať. Druhý deň po sebe som zaspával s tým, že keď príde na boj, nevydám svoju kožu lacno, pokiaľ by som mal byť ranený, pokiaľ by ma mali zajať, odpálím sa granátom, na ktorom mám hlavu.

„Hospodi, daj mi síl dôstojne prijať to, čo mi bolo dané.“

„V 56. DŠB som sa narodil, v 56. DŠB aj zomriem.“

Tých desať rokov, čo som nebol v armáde, ale robil s koňmi, buď sa to odohralo v nejakej inej dimenzii, alebo som to nebol ja, skutočne som sa stal opäť sám sebou až tu. Také myšlienky mal človek v hlave. Cítil som absolútne šťastie z prijatia môjho údely a zaspával som...

Nestihol som úplne zaspať a jeden z vojakov na hliadke došiel ku mne so slovami: „Paša, vidím, že ešte nespíš, pod', zafajčíme.“

A potom mi začal rozprávať niečo o svojej rodine, deťoch, žene... Sedel vedľa v podrepe v úplnej tme, ja som ležal na chrbte v objatí so samopalom, fajčili sme, chápal som, že sa potrebuje vyrozprávať, že potrebuje podporu, niečo som mu hovoril a postupne pri tom zaspával, až som zaspal definitívne.

28. február.

Vstal som spolu s úsvitom. „Hospodi, ale nádherný je ten svet.“ Opäť človek túži žiť.

V noci som počul nejaké výbuchy a streľbu, netušil som kde, spal som dosť tvrdo a budil sa len na to, že mi je zima, no aj tak som hneď zase zaspal.

Pomotal som sa okolo a dal reč s ľuďmi. Popri tom sme zohrievali náš prídely suchej stravy. V noci na nás nikto nezaútočil. Pletky vraveli, že delostrelectvo nedovolilo Ukrajincom priblížiť sa, no detaily som netušil.

Ďalšia pletka vravela, že prieskumníci našli veliteľa práporu spolu s veliteľom mínometky a všetkými, ktorí šli 24. februára dopredu, no netušil som, či to bola pravda alebo nie.

Ďalšia vec, ktorá sa sem doniesla bola, že niekto rozstrieľal civilné auto z dela BMD, lebo odmietlo zastaviť. Neskôr zistili, že v aute bola matka s niekoľkými deťmi. Prežil len jeden chlapec, ktorého zobrali do terminálu. Nepatrím medzi ľudí, ktorí majú o vojne nejaké ilúzie, smrť nevinných civilistov bola a bude súčasťou každej vojny, no aj tak mi z toho bolo zle. Naše vlády si nevedia vyjasniť kto má ako žiť, my, vojaci, sme len nástrojmi našich vlád, a tu hynú mierumilovní ľudia a ich zvyčajní spôsob života je rozvrátený. Každý tomu rozumie, no nikto nevie, čo s tým urobiť. Keď odhodíš zbraň a ujdeš, staneš sa zbabelcom a zradcom, no keď zostaneš a ďalej sa toho zúčastňuješ, si spolupáchateľom vraždenia a ľudského utrpenia. Je to šach-mat.

Zanedlho som uvidel UAZy 4. a 5. roty ako prichádzajú a zaujímajú pozície pred nami a naľavo od nás. Potešilo ma to. Nie sme na tom teda až tak zle. Šiel som ich pozdraviť a zistiť, čo sa s nimi dialo, kde vlastne boli?

Šiel som od auta k autu a zistil, že oni si ako prví prebojovali cestu cez most¹⁴⁸ a potom sa skryli v lese a čakali na zvyšok kolóny, keďže nemali spojenie. Nebudem rozpisovať všetky detaily, ktoré mi plní emócií vyrozprávali. Čo je pravda a čo lož vedia aj tak len tí, ktorí tam vtedy boli. Zobral som od nich zopár škatuliek cigariet a šiel späť s lepšou náladou. Prežili. Aspoň nejaká dobrá správa.

Došiel som k zákopom mínometky a videl jej navrátiťšieho sa veliteľa. Vyzeral inak, než keď som ho videl naposledy. Všetci sa asi menili. Opäť sme začali kopat' zákopy pre mínometry.

Tak prišiel rozkaz zastaviť a pripraviť sa na útok na Cherson. Všetkým bolo akosi divne. Možno to spôsobila únava, možno to, že sme nemali poňatia o väčšom obraze toho, čo sa deje, nikto to netušil a nebolo ako to zistiť, všetko sa aj tak riešilo na poslednú chvíľu. Podľa teórie bolo úlohou Vzdušno-výsadkového vojska rýchlym úderom vytvoriť predmostie a udržať ho, až dokiaľ nedorazia hlavné sily, celé Vzdušno-výsadkové vojsko má v celej krajine maximálne len 40 000 mužov, z toho je ešte časť vojakov povinnej vojenskej služby, ktorí zostali

¹⁴⁸ Dneper je obrovská rieka a ústi pri Chersone a tak je tu len málo mostov, jediným pri Chersone je Antonivský most.

v kasárňach.¹⁴⁹ Kde je vlastne bežná armáda? Prečo má zostať brániť letisko len moja 6. útočná rota a 4. s 5., ktoré práve dorazili potom čo boli pár dní stratené, majú vyraziť do útoku na Cherson. To má celé letisko akože ubrániť jedna ešte ani nie kompletná rota?¹⁵⁰

S takými myšlienkami sme sa chystali na útok, nemali sme na výber a ujsť nikto neutekal.

Poobede, až tak okolo 17:00, sme sa zoradili na vzletovej dráhe do kolóny, ktorú tvorilo zhruba 30 UAZov 4. a 5. roty. Naša mínometka mala ísť s nimi v UAZoch spolu s mínometmi a nevelkým nákladom mín, zatiaľ, čo nákladiaky zostanú na letisku. Narýchlo sme naložili mínometry a hľadali si miesto v UAZoch. Nechcel som sedieť v nejakom preplnenom UAZe a tak som čakal na posledný v kolóne. Zhodou náhod to bol UAZ mojej bývalej roty, ktorý z nej celej ako jediný šiel do útoku. Naskočil som do neho a kolóna vyrazila. V UAZe nás sedelo šesť, tlačili sme sa tam so strelivom, granátmi, Uťosom a Pturom. Dalo mi námahu sa tam nejako usadiť. Pripravili sme zbrane na boj, všetko okolo kontrolovali a boli pripravení v ľubovoľnom momente spustiť paľbu.

Vyšli sme z areálu letiska, cestou som videl druhú stranu letiska s miestami, kde sa očividne strieľalo. Kolóna šla rýchlo, všetci boli napätí, narýchlo sa ku nám pripojilo niekoľko Tigrov, očividne s kadyrovcami¹⁵¹, zvitáli sme sa podaním rúk. Šli sme cez predmestia, okolo nejakých hangárov, rodinných domov, míňali sme civilistov s taškami, ktorí utekali z mesta.

V napätí sme sa snažili udržať ma odkrytej korbe UAZu, tlačili sa tam s granátmi a granátometmi rozhádzanými po podlahe, snažili sa na nich udržať v nejakom divnom polosede. Takýmto spôsobom jedine sami vyletíme do vzduchu a potom k našim menám napíšu: „Hrdinsky padol v boji.“

Cestou som hľadel okolo na svet za mieridlami samopalu a premýšľal, čo budem robiť pri prepade. Musím niečo vymyslieť. Bude treba zoskočiť z korby UAZu, lebo tu by nás prestrieľali guľkami skrz na skrz. S tým množstvom granátov a RPG, ktoré náš UAZ vezie sme pojazdný sud s pušným prachom.

Šli sme len chvíľku a pred nami sa objavil maličký most cez vyschnuté koryto rieky porastené vysokým porastom trstiny. Týmto mostom sme už vchádzali do samotného mesta,

¹⁴⁹ Podľa ruských zákonov nemôžu byť vojaci povinnej vojenskej služby nasadení do bojov mimo územia Ruska. Síce aj v ZOV sa spomína, že niektorých poslali na Ukrajinu, vyzera, že pri Vzdušno-výsadkovom vojsku v tejto časti vojny zákon dodržali (podľa toho, o tu napísal Pavel Filatev).

¹⁵⁰ Kompletná rota výsadkárov v ruskej armáde by mala 75 mužov.

¹⁵¹ Čechenské jednotky verné Ramzanovi Kadyrovovi, prezidentovi Čechenskej republiky v rámci Ruskej federácie.

okolo nás sa týčili výškové budovy. Tak som dúfal, že do mesta nevojdem ako kolóna, ale mylil som sa, zastavili sme všetci zoradení za sebou na moste...

Dokonalé miesto pre prepad, celá kolóna stojí na úzkej ceste, nad suchým korytom porasteným vysokou trstinou, za nami rodinné domy, vpredu a vľavo začína výšková zástavba, vpravo nejaká továreň...

Moja hlava nebola schopná absorbovať túto mieru debilizmu...

Stojíme tu dvadsať minút, v našich neopancierovaných UAZoch, tak dokonalý cieľ...

Okolo nás prechádzajú civilné vozidlá. Za chvíľu padne úplná tma...

Toto je paródia. Pýtal som sa sám seba, prečo na nás doteraz nezaútočili, buď nás chcú nalákať hlbšie do mesta alebo nám chcú mesto odovzdať...

Kolóna takto stála 20 až 30 minút, auto vedľa auta.

Odrazu sa prvé autá v kolóne začali otáčať na úzkej ceste a pomaly šli opačným smerom. Vyšlo najavo, že sme minuli správnu odbočku. Jedna rota zaujala pozície napravo od mosta, druhá naľavo od mosta. Časť mínometov bola napravo, časť naľavo. Ja som skončil naľavo. Okolo v obrovskej rýchlosti preletelo osobné auto, z polovine áut nás ľudia natáčali na telefóny, okolo preletel celý mikrobús Volkswagen plný statných chlapov... No nikto neprikázal blokovať cestu. Preletela okolo nás aj motorka a motorkár si nás natáčal na GoPro...

Celý čas sme zaujímali pozície na spôsob kruhovej obrany. Za nami boli súkromné domy a firmy, pred nami, za vyschnutým korytom zarasteným rákosím Cherson. Na oboch stranách mosta bolo zhruba 15 UAZov podporovaných 82 mm mínometmi, spolu s Utosmi, AGS a Pturmi.

Atmosféra bola na hovno, rýchlo padala temnota, z mesta pred nami znela občasná streľba. Vydali rozkaz zakopať sa. Nikto z našich neprenikol do mesta, no postupne ku mne došlo, že kvôli tomu, že naše vojská nemali jednotné velenie,¹⁵² do mesta dorazili zvyšné vojská v zostave našej 7. divízie, niekde medzi nami bol aj náš parašutistický batalión. Každá jednotka mala svoje rozkazy. Nám určili za bod, ktorý musím obsadiť, Morský prístav v Chersone. Tak nás teda ozaj poslali do mesta v noci...

¹⁵² Jeden z hlavných problémov ruských vojsk v úvodnej časti vojny.

Druhou stranou rieky sa tiahol nevelký hlinený val, celkom schopná pozícia, za nami rodinné domy, ak budú chcieť, obídu nás a udrú zozadu, pre nepriateľa, ktorý to tu pozná, to nebude ťažké. Všade bola tma, v rodinných domoch sa nesvietilo. Nemal som v sebe dost adrenalínu, aby ma povzbudzoval, netušil som, aký máme plán, nikto nič nevedel, ako obyčajne.

Z rodinných domov začínali vychádzať skupinky chlapov a dávali najavo svoj očividný nesúhlas s našim príchodom, snažili sme sa im to nejako slušne vysvetliť, väčšina ľudí sa nás bála, no niektorí civilisti si nebrali servítky pred ústa, my sme mali tiež nervy, keďže sme nevedeli, čo od koho čakať.

Zhruba o 23:00 začalo niečo horieť na našich pozíciách na pravej strane cesty a o ďalších desať minút už horelo aj naľavo. Nieкто zapálil naľavo aj napravo od našich pozícií zoschnuté rákosie. Očividne to nieкто spravil úmyselne a určite to nebol nikto z našich. Rozfúkal sa vietor a rozdúchal plamene až horeli ako gigantický táborák, osvetľujúci naše pozície. Okolo nás bolo svetlo, no nič za plameňmi sme nevideli.

Šíril sa nepokoj. Všetci zaujali pozície a pozorne sledovali okolie. Miestni k nám už neprichádzali. Možno nás nasvietili pre delostreleckú paľbu.

Rákosie horelo silnejšie a silnejšie, chytili sa od neho aj stromy, oheň sa stával silnejším a väčším. Stál som na nábregí. Ležalo na ňom zopár vojakov, ktorý sledovali druhý breh cez suché koryto rieky naplnenej ohňom. Nieкто povedal, že tam kohosi vidí, zakričal: „Stoj, lebo strelím!“ Dobehol som k nemu a zaľahol na nábregí. Mieril som nadol a pozeral do temnoty pred nami na medzery v rákosí, ktoré ešte nevzbĺkli. V jednom z miest ešte nezachvátených ohňom som aj ja uvidel temnú siluetu, namieril som na ňu a skríkol najhrozivejším hlasom, akého som bol schopný, zhruba niečo ako: „Stoj do piče, ti odstrelím hlavu! Ruky hore! Doplaz sa sem! V podrepe!“ Čosi podobné kričali aj ďalšie hlasy okolo.

Temná silueta zaváhala, no potom sa skutočne začala približovať k nám, lezúc po štyroch hore bregom. Keď sa postava dostatočne priblížila, vyskočil som a schytil ju za golier a prehodil cez vrch nábregia. Dopadol na mňa zvrchu statný mladík, nejako som stratil rovnováhu a spadol z kopca na kolená.

Vyskočil a vybehol hore kopcom späť k neznámemu mladíkovi, chcel som ho opäť schytiť za golier. Videl som, že sa nieкто rozmáchol a už už ho skoro udrel pažbou do hlavy, zakričal som: „Nebi!“ Pažba zbrane trafila moju ruku a skĺzla na mladíkovu hlavu do ktorej

s cinknutím narazila (niežeby mi ho bolo v tom momente nejako ľúto, ale porozprávať sa s ním mi prišlo oveľa zaujímavejšie, ako ho mlátiť, pokiaľ sa nebránil, necítil som potrebu ho biť).

Mladík začal kričať: „Nebite ma!“ Natiahol som mu jeho bundu na hlavu. Bol oblečený len v čiernych nohaviciach a čiernej bunde, aj keď bola zima, skrútili sme mu ruky a začal som ho prehľadávať. Nemal nič okrem zapalovača a smrdel od nafty. Pýtali sme sa, prečo zapálil trstinu a kto mu to prikázal, raz sme zastrašovali krikom, tak sa ho pýtali pokojným tónom, no povedal len, že šiel domov a opakoval: „Len ma prosím nebite.“ Naozaj ho nikto nebil. Nemôžem sa samozrejme zaručiť za celú našu armádu, no ja som nikdy nevidel, aby niekto niekoho ponižoval alebo dokonca znásilňoval.

Postavili sme ho na nohy a so sklonenou hlavou viedli k veliteľskému UAZu. Pri ňom už ležalo viacero podobných chlapov v civilných odevoch so zviazanými rukami. Šiel som sa popýtať chlapov na iných pozíciách, čo si o tom myslia. Ja som nepochyboval, že ten chlapec zapálil trstinu. Určite sa tu len tak nezatúlal. Idúc opačným smerom som videl, že skupina chlapov vyšla z rodinných domov a jeden z nich celkom ostro hovorí s našimi, idem tam s pripraveným samopalom, nás staršina Dagestanec sa im úctivo snažil vysvetliť, že ich nijako neohrozujeme a presviedčal ich, aby šli domov. Za päť minút síce začali chlapi odchádzať, no nevyzerali priateľsky, obával som sa, či to nemohli byť ukrajinskí vojaci prezlečení do civilného oblečenia, ktorí takto došli k našim pozíciám, aby si ich lepšie obzreli. Všade bola tma, okrem ohňa v koryte rieky, občas bolo počuť vzdialenú strelbu, mali sme zopár zadržaných v civilných odevoch, no ľudia stále neprestávali chodiť okolo. Už sme zistili, že ten požiar mal označiť naše pozície. Cítil som úzkosť a privaly adrenalínu, nevedel som, čo čakať. Pocítil som aj akýsi hnev voči civilistom. Áno, končene som pochopil, že sme tu nezvaní hostia, no pre ich vlastné bezpečie by sa mali držať ďalej, to ma na ich správaní hnevalo a zároveň prekvapovalo. Nechápal som, o čo sa tu vlastne pokúšame, civilisti nie sú naša špecializácia, my máme bojovať s ukrajinskou armádou, toto má riešiť Rosgvardija¹⁵³, my nie sme polícia ani OMON¹⁵⁴, nikto z nás nemal chuť vysvetľovať civilistom prečo sme tu kurva došli, ani sami sme to netušili, velenie vydávalo rozkazy na poslednú chvíľu. Teraz je už neskoro sa hádať, sme v prvej línii a je to kto z koho.

O jednej, druhej v noci začalo mrznúť. Niektorí na striedačku spali. Problém bol, že nikto z mínometky zo sebou nezobral spacáky. Rozfúkal sa prudký vietor a mráz prenikal až

¹⁵³ Osobitná ozbrojená organizácia v Rusku, niečo medzi armádou a políciou, určená hlavne na potlačanie nepokojov. Do angličtiny prekladane ako National Guard of Russian Federation.

¹⁵⁴ Špeciálna policajná jednotka, okrem iného používaná aj na potlačanie nepokojov.

do kostí. Spolu s ďalšími som hliadkoval, pokiaľ ste sa neprestali hýbať, bolo vám teplejšie. Občas bolo vidno, ako niekto v diaľke hodil Molotovov kokteil, aby oheň náhodou nevyhasol. Dostala sa ku nám informácia, že v telefóne jedného zo zadržaných našli skupinu na Telegram¹⁵⁵, kde ľudia zdieľali informácie, fotky a videá o tom, kedy, kde a koľko videli našich vojakov. Sledujú nás online a väčšina civilistov sa toho zúčastňuje. Na nálade to nijako nepridávalo, atmosféra bola na hovno, akoby nestačilo, že nemáme čo jesť, lebo mínometka vyrazila nielen bez spacákov, ale aj bez jedla.

Kráčal som po nábreží, kde sme sa zakopali a sledovali mesto. Opäť som počul, ako niekto kričal, že kohosi vidí dole v kanále, kde ešte stále miestami horeli veľké ohne. Rozbehol som sa do koryta kanálu, jeden z vojakov výhražne kričí smerom nadol: „Ruky hore!“ Vtedy som aj ja uvidel siluetu, tiež som začal kričať mieriac na ňu samopalom, vedel som, že keď začne robiť niečo divné, budem bez váhania strieľať, mal som maximálne našponované nervy. Silueta sa ku nám plazila po štyroch. Až keď bola priamo pri nás, uvidel som, že je to dievča. Schytil som ju za golier a prehodil cez vrch nábrežia. Taktiež nebola dostatočne odetá do tejto zimy. Dievča bolo strašne prestrašené, len niečo habkalo miešajúc ruštinu s ukrajinskými slovami, ktorým som nerozumel. Viedol som ju nabok ku veliteľskému UAZu. Držal som ju popod ruku. Vyzerali sme ako pár. Tak ju môj kamarát chytil z druhej strane a pomaly sme s ňou kráčali ďalej. Snažili sme sa ju ukládať, no hystericky plakala, že ona len v tom kanále hľadala svojho muža a skrývala sa pred nami, lebo sa nás bála. Nezdalo sa mi to. Hovorím jej, aby mi ukázala, čo má vo vreckách. Okamžite vybrala mobil a strčila mi ho do rúk hovoriac niečo na štýl: „Vezmite si všetko, čo chcete!“ Vzal som do rúk dotykový mobil a poprosil ju, aby ho odblokovala. Urobila to. Otvoril som správy a upozornenia. Takmer všetky posledné správy boli na štýl: „Kde si? Ja som tu. Všade sú tu vojaci. Na (adresa) sú tiež vojaci.“ Veľa zo správ napísaných po ukrajinsky som nevedel prečítať. Nečítal som ich ďalej a vrátil jej telefón. Bolo mi z tohto celého akosi zle.

Upokojovali sme ju za pochodu a keď sme došli k veliteľskému UAZu, zostali sme s ňou. V tom momente sa z druhého brehu vyschnutej rieky k nám doniesli výkriky na štýl: „Sláva Ukrajine!“ Niekto z druhého brehu niekam vystrelil, no na veľkú vzdialenosť, nič nebolo poriadne vidno a tak sme neopätovali paľbu.

Bolo strašne zima a boli sme tak unavení, že sme ledva stáli na nohách.

¹⁵⁵ Sociálna sieť populárna v bývalom ZSSR.

Za pol hodinu k nám dievča došlo hovoriac, že ju prepustili a pôjde domov. Vybrala sa smerom k rodinným domom za nami. Na konci ulice, asi dvesto metrov za nami, postávala skupina chlapov, ktorí sa k nám nepribližovali. Došla ku nim a spolu sa skryli za križovatkou vzadu za našimi pozíciami. Nepáčilo sa mi rozhodnutie prepustiť ju. Keď som uvidel veliteľa, všetko som mu to povedal. Tiež mi to bolo celé proti srsti, ale tak, ktorá žena so zdravým rozumom by sa zakrádala po tme popri vojenských pozíciách, navyše, keď to tam ešte celé horí. Čo tam skutočne robila, môžeme len hádať.

Okolo tretej v noci ma už proste len vypínalo. Uistil som sa, že okrem mňa má ešte kto hliadkovať a ľahol si pod strom, vedľa ktorého sa povalovala betónová rúra. Ležal za ňou jeden chlapec z mínometky. Skryl sa tam pred vetrom. Celý sa aj tak triasol, drkotajúc zubami, hovoril, že mu je strašná zima, ja som bol tiež premrznutý až na kosť a tak som sa rozhodol vstať a ísť hľadať spacák. Mali sme viac ľudí ako spacákov. Nie každý si vzal spacák, väčšinu vecí ľudia nechali na pozíciách pri letisku. Obchádzal som všetkých, no tí, ktorí mali spacák, sa ho nechceli vzdať, každý spal pokiaľ mohol. Väčšinou to bolo tak, že dvaja spali a tretí bol na stráž. Niektorí pozhánali nejaké kartóny a handry a prikryli sa nimi. Musím zaspať pokiaľ nepôjdem na stráž ja. Našiel som nejaké staré obrusy, no chcel som sa ešte niečím prikryť. Vybral som sa medzi rodinné domy, ktoré stáli desať metrov za našou pozíciou. Jeden vyzeral byť opustený. Otvoril som bránu a vstúpil v úplnej temnote na dvor. Bol to starý dom, no stál na jednom dvore s celkom dobrým, očividne obývaným domom. Opatrne som vstúpil som opusteného, ošarpaného domu, no nebolo v ňom vôbec nič. Pozeral som na obývaný dom na tom istom dvore. Stál som tam a bojoval s túžbou vojsť do neho. Ak by tam boli ľudia, poprosil by som ich o perinu, alebo hocičo iné na prikrytie. Ak by tam nebol nikto, tak by som len vošiel dnu a vzal si niečo na zohriatie...

Niekoľko minút som sa odhovárал od tejto myšlienky. Premýšľal som o tom, že pokiaľ tam sú ľudia, navyše možno ľudia s deťmi, môj nočný príchod do ich domu ich len všetkých vystraší a potom môžu zareagovať dosť zle. Vedť okolo nich sa už dejú veci, ktoré by človek nikomu neprial. Potichu som za sebou zavrel bránu, zobral nájsené obrusy a vybral sa priamo k tej rúre, kde skúšal spať drkotajúc zubami môj mladý kolega s mínometky. Bolo mi z toho celého zle. Chceme len žiť, tak ako všetky ostatné stvorenia, nepotrebujeme žiadneho nepriateľa, no naše velenie nás poslalo do takých podmienok, že tu žijeme tak, že ešte aj bezdomovci sa majú lepšie. Niektorí, zúfalí od mrazu, hundrali, že sa teraz hneď zoberú, rozbijú na nejakom dome okno a vlezú tam, no nikto to nespravil. Prestrel som jeden obrus na zem, ľahli sme si s kolegom mínometčíkom k sebe, aby sme sa aspoň nejako zahriali a prikryli sme

sa druhým obrusom, nehrial, no aspoň nás trochu chránil pred vetrom. Zhruba pol hodinu sme strávili v polospánku, no tak nám bola už taká zima, že sme vstali a začali chodiť, aby sme sa zohriali. Veľmi to nepomáhalo, no kvôli zime sme nemohli spať. Takto „spali“ všetci, ktorí si nevzali spacáky. Autá mali vypnuté motory a nebolo v nich oveľa teplejšie. 150 až 200 ľudí sa aj tak nemohlo napchať do tridsiatich UAZov. Velenie zakázalo zakladať oheň a ešte večer prikázali vypnúť motory. Bolo absolútne jedno, že už každý v tomto meste vedel, kde sme a koľko nás je, bolo absolútne jedno, že pred nami horelo a osvetľovalo nás to v tme tak, že nás mali ako na dlani.

Okolo štvrtej som videl, že vo veliteľskom UAZe rozkúrili piecku. Ostatné UAZy, ktoré mali funkčnú piecku, ho okamžite nasledovali, všetkým to bolo už jedno, mráz a únava premohli ostražitosť. Pozbieral som nejaké drevo a zapálil oheň pod stromom vedľa betónovej rúry. Nejaký dôstojník mi vravel, že zapalovať ohne je zakázané, no taký rozkaz mi bol ukradnutý, a všetci sa striedali okolo ohňa, aby sa aspoň trochu zohriali. Od ohňa sa šírilo teplo a zanedlho aj ten dôstojník, ktorý mal ešte prednedávnom reči, nepohrdol a prišiel sa zohriať k ohňu.

Takto sme privítali úsvit ďalšieho dňa.

1. marca.

Od piatej ráno nikto nespál. Veliteľ bataliónu zobral so sebou celú 4. a 5. rotu a na pešo vyrazil do mesta.

Mínometry ostali na starých pozíciách s úlohou kryť rotu vpredu svojou paľbou, ak to bude nutné. Spolu s nimi tu zostali aj iné osobitné jednotky a šoféri.

O hodinu sa vrátili a hovorili, že na druhej strane suchého koryta rieky boli vykopané zákopy a naukladané fláše s horľavinami. Čakali na nás celú noc. Pokiaľ by naša kolóna v noci pokračovala ďalej, bolo by nám až príliš horúco. Chlad by rozhodne nebol problém. Roty vykonávali prieskum.

Našiel som UAZ s pieckou a vliezol som dnu. Boli tam len dvaja ďalší. Chcel som sa zohriať a tak som tam vliezol a dal reč zo šoférom.

Až po zohratí som pocítil, ako ma bolia nohy. Vytiahol som si nohavice a uvidel modriny na mojich opuchnutých kolenách a holenných kostiach (následky pádu z brehu suchého kanála, keď som z neho vyťahoval statného mladíka – podpaľáča.) Ďakujem mojej vlasti za kolenačky. Trel som si rukou moje opuchnuté nohy a s túžbou som povedal, že by som

si dal pivo. Doľahla na mňa únava, smäd, hlad, chlad, nedostatok toho, čo bežne potrebujeme. Až spánok nám rýchlo pripomenie, že si neceníme všetko, čo nám je bežne dostupné v normálnom živote. Predstavil som si, ako by som teraz vypil fľašku chladného piva a nahlas som o tom sníval pred vodičom.

Vodič ma pozorne počúval pozerajúc na mňa a po asi minúte môjho rozprávania sa natiahol dozadu a vytiahol spod zadného sedadla dve fľašky piva. Jednu mi podal. Povedal, že už nemá viac, no keď počul moje rozprávanie, rozhodol sa podeliť, veď aj tak nikto nevie, čo bude. Neveril som tomu, aké mám šťastie. Pomaličky som upíjal z piva a pocítil neopísateľnú pohodu. Odrazu bolo všetko lepšie. Únava trochu ustúpila, trošku mi zapísalo. Také dobré pivo som nikdy nepil.

4. a 5. rota opäť dostali rozkaz pripraviť sa a narýchlo vyrazili späť do mesta, bez toho, aby mali čas si oddýchnuť. My sme tam opäť ostali, mínometry a osobitné jednotky. Opäť mi prišlo na um, že som tu zbytoční pri týchto mínometoch s dostrelom 3 km. Radšej by som šiel s nimi dopredu. Mesto pred nami bolo sivé, obloha zamračená, k mrazu pribudol dážď zo snehom. Z mesta sa ozvala strelba, presne z toho smeru, kam šli naši. Intenzita strelby stúpala a k bežnej paľbe sa pridali aj výbuchy granátometov.

Rádiostanica vo veliteľskom vozidle začala dostávať informácie o bojových stretoch. Na cestu vyšlo zopár Tigrov a začali krátkymi dávkami ostreľovať strechy výškových budov. Šírila sa informácia o sniperoch na strechách budov. Bitka sa ďalej stupňovala, prišli informácie o tom, že máme zranených. Šírila sa medzi nami úzkosť, videl som, že niektorí nezvládajú nervy.

Nepáčilo sa mi, že ja sedím tu, zatiaľ, čo vpredu sa bojuje. Netúžil som zabíjať „náckov“ ale hanbil som sa, že tam nie som s nimi. Podľa strelby a výbuchov v meste som mal pocit, že je to tam s nimi zlé. Strelba znela aj z iných častí mesta, čo znamenalo, že do nich taktiež vstúpila naša armáda.

Do rádiostanice sme dostali informáciu, že smerom k nám z mesta vyrážajú dva Tigre Specnazu¹⁵⁶ zo zranenými. Nemáme strieľať, keď sa budú približovať. Preleteli okolo smerom k letisku.

¹⁵⁶ Specnaz, z ruského Войска специального назначения, čiže vojská špeciálneho určenia, ruské špeciálne jednotky.

Naši začali skladat' posádku UAZu, ktorý mal odvieť našich ranených na letisko. Hľadali dvoch dobrovoľníkov – vodiča a guľometníka k Uťosu namontovanému na UAZE. Vodič sa našiel a ja som sa prihlásil ku guľometu (aj keď som strieľal z Uťosu len raz v živote). Bol som podráždený od mrazu a adrenalínu, chcel som niečo robiť a nesediť len stranou. Po pol hodine zmenili plány a ranených odviezli inými autami. Podľa informácií, ktoré sem dorazili, sme mali len dvoch ranených. Nemohol som tomu uveriť vzhľadom na tempo streľby a trvanie boja.

Viackrát sme dostali koordináty pre navádzanie paľby mínometov. Chystali sme sa spustiť paľbu na zadané ciele, no vždy boli po chvíli rozkazy zmenené.

Pozorovatelia zazreli v rákosí vyschnutej rieky pohyb. Ukázalo sa, že tam vidia ženu. Rozbehol som sa tam spolu s veliteľom mínometky. Bežali sme tam¹⁵⁷, neustále pripravení strieľať, dobehli a našli zhruba päťdesiatročnú ženu. Prehľadali sme jej tašku a zistili, kto vlastne je. Pracovala vo vodárňach, no keď začala streľba, utekala preč z práce a bývala za našimi pozíciami. Odprevadili sme ju cez naše pozície na druhú stranu.

Mesto bolo sivé, páchlo pušným prachom, zaznievala streľba a výbuchy, niekde horelo, odniekadiaľ stúpala dym, civilistov už takmer nebolo vidno, akoby celé mesto náhle vymrelo a sneh s dažďom a vetrom len podčiarkovali chmúrnú atmosféru.

Okolo obeda začala streľba ustávať.

Došiel rozkaz pripraviť autá na vstup do mesta.

Okolo 17:00 sme stáli v kolóne pripravení na cestu. Vedľa stál UAZ Patriot¹⁵⁸ veliteľa práporu, no okrem vodiča tam nikto nesedel. UAZ, v ktorom som sedel ja s chlapcami od môjho mínometu, bol preplnený, nemal žiadne kúrenie. Keď vodič veliteľa videl, ako sa tiskáme, mával na nás rukami, aby sme prišli k nemu do jeho UAZu. Bez rozmýšľania som vyskočil z UAZu a sadol si do Patriotu. Konečne som sa začal zohrievať. Vodič veliteľa bol len rád, že keby sa niečo zvrhlo, má ho kto kryť.

¹⁵⁷ Toto je veľmi pochybný preklad, v ruštine je to „Короткими перебежками, на изготовке открыть огонь...“, перебежки, teda perebežky nie sú úplne obyčajný beh, ale spôsob presunu vojakov, keď prebehujú od jedného bodu za ktorým sa môžu kryť k druhému rýchlym krátkym behom. Vyzerá to nejaký taktó, len v prípade Filateva a veliteľa mínometky nestrieľali, len sa presúvali: <https://www.youtube.com/watch?v=VeY6KA8zdQY> Nepoznám slovenský ekvivalent slova perebežky a nechať ho tam by pôsobilo rušivo, tak som to preložil trochu bez nuansy ako „Bežali sme tam...“

¹⁵⁸ Modernizovaná verzia starého terénneho UAZu, predávaná aj komerčne.

Zapálil som si a dal samopal do okna, kontrolujúc všetko, okolo čoho sme prechádzali. Na uliciach sa povalovali autá, zásobníky, mesto malo vlastne šťastie, že taktom obstálo, ak to možno vôbec nazvať šťastím. Občas kolóna zastavovala. Raz sme zastavili vedľa nejakého domu. Videl som vedľa neho muža so ženou. Pozorovali nás. Opýtal som sa muža, či tu niekde videl ukrajinské vojská. Divne sa usmial a zakrútil hlavou. Povedal, že mi nič nepovie a odišiel do domu.

Za pol hodinu sme dorazili do Chersonského morského prístavu. Už sa zotmelo, no predchádzajúce roty už prístav obsadili a zaujali pozície, popri čom hľadali, kde budú spať a kde sa budú umývať.

Areál morského prístavu sa skladal z vrátnice s rampou, administratívnej budovy a budovy, ktorá sa podobala na ubytovňu zo skladmi, šatňami a sprchami. Pri móle stáli lode. Mínometke prideliť kanceláriu na prvom poschodí. Do prístavu začali prichádzať ďalšie jednotky, Stavropoľský¹⁵⁹ pluk Vzdušno-výsadkových vojsk a Stavropoľský specnaz (niekdajšie GRU¹⁶⁰). Šiel som sa rozhliadnuť po okolí. Videli ste niekedy obraz Barbari v Ríme? To asi najlepšie vystihuje, čo sa odohrávalo. Všetci vyzerali pochudnuto a zdívelo, prehľadávali budovy, hľadali jedlo, vodu, sprchu a miesto, kde sa vyspia, niektorí začali odnášať počítače a všetko cenné, čo mohli nájsť. Nebol som výnimkou. Našiel som čiapku v rozbitom kamióne a zobral si ju. V kukle mi bolo príliš zima. No potom, čo som žil nadvoko bez strechy nad hlavou, sa mi protivilo začať brať domáce spotrebiče. Chodil som po budove a našiel kabinet s televízormi. Sedelo tam zopár ľudí a pozeralo na správy. Okrem televízora tam našli aj fľašku šampanského. Uvidel som ho tam, fajn a vychladené, odpil si niekoľko glgov z fľašky a sadol k nim, sústrediac sa na správy. Boli po ukrajinsky, polovici som nerozumel, všetko, čo som pochopil bolo, že ruské vojská postupujú vo všetkých smeroch, okupujeme Odesu, Charkov, Kyjev,¹⁶¹ ukazovali zábery zničených budov a zasiahnutých žien a detí. Bolo mi ľúto mŕtvych a ranených, hlavne mŕtvych a ranených civilistov, no predsa mi správy dodali optimizmus, čím skôr naši obsadia Kyjev, Odesu a Charkov, tým skôr sa celá táto hovadina skončí.

¹⁵⁹ Stavropoľ, mesto na juhu Ruska.

¹⁶⁰ GRU, ruská skratka z Главное разведывательное управление, Hlavná správa rozvedky, ruská vojenská rozvedka.

¹⁶¹ Zaujímavé aké správy pozerali. Buď mohli ísť o nejaké ruské propagandistické vysielanie v ukrajínčine, ktoré vysielali na novookupovanom území, tomu by odpovedalo klamstvo o okupovaní Odesy. Na druhej strane, Filatev vetu predtým priznal, že rozumel tak polke z toho, čo hovorili, keďže nerozumel veľmi po ukrajinsky, čiže druhá možnosť je že to boli ukrajinské správy hovoriace o Kyjeve a Charkove, ktoré boli v tom čase v podstate obliehané a niektoré ich predmestia okupované, a na Odesu dopadali útoky z lodí a lietadiel. Vďaka jazykovej bariére sa ale nuansa stratila.

Vyšiel som z budovy a uvidel veliteľa bataliónu s ďalšími dôstojníkmi. Pozdravil som mu podľa predpisov, on mi pozdravilo podaním ruky, podarilo sa mi od neho získať cigaretu, červenú malborku, stál som pri ňom, fajčil, a pýtalo sa ho na to, čo sa deje. Všetko, čo mi povedal, bolo, že všetko je dobre tak, ako je a čoskoro sa to celé skončí...

S týmto poznatkom, s nádejou, že naozaj sa všetko čoskoro skončí, som šiel do kancelárií, kde sa zložila mínometka. Chcel som si ľahnúť spať.

Okrem kancelárií tam bola aj jedáleň spolu s kuchyňou a chladničkami. Zjedli sme všetko ako divosi, hoci tam boli len cereálie, ovsená kaša, džem, med a káva...

Všetko bolo rozhádzané a vyjedli sme všetko, čo sme mohli zjesť...

Všetkým to bolo jedno, dotlačili nás na až na hranicu, väčšina žila celý mesiac pod holým nebom¹⁶², bez akéhokoľvek náznaku pohodlia, bez sprchy, bez normálneho jedla, a ani potom nedali ľuďom oddýchnuť, ale poslali ich do vojny.

Všetci si v tom chaose hľadali miesto na spanie, hádali sa o poradie do sprch. Bolo mi z toho celého zle, hoci som chápal, že som toho súčasťou. Ako veľmi velenie sralo na svojich ľuďoch, na tých, ktorí potom, krvou, zdravím a životmi musia premeniť ich myšlienky, ktorým nikto nerozumie, na realitu. Do ako veľmi znivočeného stavu možno doviest' ľudí, keď nemyslíte na to, že potrebujú spánok, jedlo a sprchu. Ešteže nám tak veľké mesto ako Cherson padlo do rúk s tak malým krviprelieváním.

Síce mi nechýba drzosť, nemal som chuť začínať hádku o poradie do sprchy. Mal som pocit, že teraz budeme brániť mesto a budú ešte možnosti sa umyť. Blížila sa polnoc. Dal som si dole nepriestrelnú vestu (prvýkrát za týždeň), vyzliekol sa len do termoprádla a vyvalil sa spolu so zbraňou na veľký, dvojmetrový stôl. Bol to najvyšší level slasti, celé telo sa mi chvelo a túžilo po spánku. Ležal som chrbtom na stole, so samopalom a uniformou pod hlavou, ležal som tam a spomínal, že kedysi som pracoval v podobnej kancelárii. Vtedy som bol iným človekom, v inom živote. Teraz ležím ako divoch v kancelárii, ktorú sme rozhádzali, na stole, a cítim sa pri tom ako v päťhviezdičkovom hoteli, teda, keby človek ignoroval, že z diaľky sem doznieva streľba.

¹⁶² Už v januári/februári boli tieto jednotky poslané na „cvičenia“ k ukrajinskej hranici.

2. marca.

O piatej ráno ma zobudili. Mal som ísť ešte s ďalším kamarátom hliadkovať na pridelený post. Pridelili nám vchod do areálu prístavu. Všetci rýchlo vstávali, stavropoľský pluk Vzdušno-výsadkového vojska niekam odchádzal. Nechcel som ich pustiť, ani veliteľa bataliónu, ani veliteľa pluku. Ani jeden z nich nevedel heslo. Niečo bolo zle, heslá nesedeli. Nakoniec som sa na to vykašľal a pustil ich. Nedošlo k žiadnej dohode, len nastúpili do BTR pred bránou a čo som mal robiť, pustil som ich.

Naši kolegovia zo Stavropoľu odišli spolu s úsvitom do neznáma. Naši sa tiež začali zberať a nastupovať do áut. Prekvapilo ma to, čakal som, že teraz budeme brániť mesto. Všetky moje nádeje na to, že tu ešte trochu ostaneme, stihnem sa umyť a poležať, sa rozplynuli. Šiel som dnu, aby som sa osprchoval a umyl si zuby. Idúc cez kancelárie som videl, že za noc sme všetko prevrátili hore dnom. Vyšiel som na druhej strane budovy. Doviedla ma tam zvedavosť. Videl som, ako vojaci rozbíjajú automat na kávu, aby sa dostali k hrivnám¹⁶³ v ňom, neviem odkiaľ ho vôbec vzali.

O jedenástej roty vyrazili do mesta. Vraj šli zabezpečiť rozhovory s úradníkmi miestnej samosprávy. Mínometka a stavropoľský Specnaz ostali v prístave, aby ho strážili a v prípade potreby zabezpečili potrebu iným jednotkám. V meste zostali partizáni a občas zaznel výstrel snipera.

Sledovali sme situáciu z pozícií v oknách budov, mínometry boli pripravené na boj. Moja pozícia bola v kancelárii riaditeľa. Bola obrovská s veľkým stolom, koženým nábytkom, otvoreným trezorom a peknou knižnicou, s väčšinou kníh v ruštine. Rozdelili sme si okná, aby sme mali výhľad na všetky strany. Dorazil ku mne chlapec s fľaškou koňaku a čokoládou, ponúkol ma a ja som neodmietol. Bol zo stavropoľského Specnazu. Vypili sme spolu po pár hltoch koňaku a dali reč. Potešilo ma, že nebol sprostý, tiež mu bol celý tento nezmysel okolo nás proti srsti. Hovoril, že tento blud bude trvať ešte dlho, vedel, ako je ukrajinská armáda opevnená pred Doneckom a neveril, že by tam mohli naši rýchlo preraziť obranu.

¹⁶³ Ukrajinské peniaze.

Pýtal sa ma, prečo mám zelenku v prechodnej verzii. Vysvetlil som mu, že som si ju musel kúpiť sám, lebo inak by som nemal novú uniformu a nebola by v správnom rozmere. Chlapec mi podaroval maskovaciu súpravu Ratnik a tenisky.¹⁶⁴ Vraj toho má viac, lebo ich jednotka je lepšie zabezpečená. Ratnik ani tenisky neboli nové, no celkom čisté. Mal som z toho neopísateľnú radosť. Zaráža ma, ako si vedia naši prostí vojaci pomáhať, ako sa vo vojne spoja do jedného bratstva, niečo, na čo v mierovom živote zabúdame. Skoro rovnako silno ako si obyčajní vojaci pomáhajú sme zároveň vyššiemu vedeniu ukradnutí...

Poobede dorazilo niekoľko UAZov. Vliezli sme do nich aj s mínometmi a vyrazili do centra mesta k zvyšku našich jednotiek. V UAZoch sme sa tisli ako sardinky. Rozostavili nás okolo centra mesta. Strážili sme centrum až do večera. Okrem nás tam bol aj oddiel Specnazu, myslím, že Rosič¹⁶⁵ (ale nie som si istý, nebola s nimi normálna reč). Mínomety nemali v tejto situácii využitie a tak sme len spolu s ostatnými strážili centrum mesta, zatiaľ čo na úrade prebiehali rozhovory.

Začalo sa stmievať a my sme sa opäť ako sardinky natlačili do UAZov. Šli sme z mesta na Chersonské letisko. Prechádzali sme mestom nachystaní na útok, držiac pripravené zbrane. Míňali sme civilistov rabujúcich obchody v ich vlastnom meste. Na vjazde do mesta sa objavili naši – OMON posilnení o BTR. Dohliadali na riedku civilnú premávku. Vrátili sme sa na letisko už po tme a skončili v tých istých zákopoch, ktoré sme pred tromi dňami vykopalí. Tam sme sa dozvedeli, že zatiaľ, čo sme boli v meste, letisko ostreľovali delostrelectvom a mali sme aj obeť.

3. marca.

Ďalšie ráno sa rozšírila pletka, že čoskoro vyrazíme dobyť Nikolajev¹⁶⁶ a po ňom aj Odesu. Nemohol som tomu uveriť. To im naozaj tam hore nedochádza, že ľudia sú vyčerpaní...

Čoskoro dorazil rozkaz naložiť všetko do áut a vyraziť.

Kolóna nášho pluku pozostávala s UAZov, nákladiakov a BMD. Vyrazili sme smerom na Nikolajevsk, no mali sme očividne menej techniky ako predtým. Najprv sme šli po diaľnici,

¹⁶⁴ Ruská ani sovietska armáda pred ňou nevyňikala kvalitou obuvi a tak vojaci v akcii bežne nosili rôzne tenisky, často Adidas. Je to vidno aj na videu, ktoré vysvetľuje, čo je perebežka: <https://www.youtube.com/watch?v=VeY6KA8zdQY>. Druhí dvaja vojaci majú civilné topánky, z toho jeden tenisky a druhý nejaké bežné zimné topánky.

¹⁶⁵ Rosič je názov 7. oddielu špeciálneho určenia patriaceho pod Ruskú národnú gardu, Rosgvardiju. Sídlí v Novočerkasku, pri Rostove nad Donom, teda blízko ukrajinských hraníc.

¹⁶⁶ Mykolajiv, dôležité mesto na pobreží Čierneho mora, ruský názov Nikolajev, Filatev je rus, tak používam ruský názov.

tak zišli do nejakých polí. Naším cieľom bolo dobytie nikolajevského letiska. Po obede našu kolónu idúcu cez polia začalo ostreľovať delostrelectvo. Zastavili sme. Delostrelecké granáty vybuchovali okolo nás. Vyskákali sme z áut, pripravili mìnometry na paľbu, no museli prejsť cez priekopu, v ktorej sme po kolená zmočili. Netuším kto nám zadal koordináty, no vypálili sme tam zopár sálv. Smerom, kam sme strieľali vyrazilo zopár UAZov. Zastavili sme paľbu. Videl som, ako delostrelectvo zasiahlo začiatok kolóny vedľa nás. Dorazila tam sanitka a tak šla späť nasledovaná rozbitým UAZom. Ostreľovanie pokračovalo, no strieľali po nás z maximálne troch zbraní. Koordináty pre paľbu nám už nikto nevydal. Za asi pol hodinu kolóna pokračovala v ceste. Objavili sa pred nami rodinné domy, opustená ukrajinská technika a ukrajinské pozície. Boli nové a dobre opevnené. Dorazil rozkaz zakopať sa tu, na okraji. Zatiaľ, čo sme stavali mìnometry, pred nami sa odohrával boj podporovaný jednotkou s PTURmi. Boli tam takmer všetci. Okolo nás, na opustených pozíciách sa povalovala opustená ukrajinská výzbroj, prepravky od Javelinov a opustené ukrajinské BMP. Vpredu sa strieľalo a ozývali sa výbuchy, no bol to chaos, nedalo sa zistiť, kto, kde a po kom strieľa. Leteli ponad nás rakety typu Kinžal¹⁶⁷, počuli sme letectvo, niekoľko rakiet Javelin preletelo ponad naše hlavy dozadu. Keď sa začalo stmievať, naše UAZy sa začali ustupovať okolo nás. Zopár sme zastavili a pýtali sa, čo sa vpredu deje, no nikto to nevedel poriadne vyjasniť, proste skončili v pekných sračkách, ukrajinská armáda tam má dobre opevnené pozície, mal som pocit, že naši chaoticky ustupujú...

Kto riadi celú túto debilitu?

Bola už skoro úplná tma...

Aj my sme dostali rozkaz nastúpiť do áut. Šli sme päťsto metrov dozadu. Tam sme mali podľa rozkazov stráviť noc, zaľahnutú a potichu. Vyčerpaní sme spali v kríkoch na zemi, bolo veľmi zima, hliadkovali sme, netušili kto je kde, donieslo sa k nám, že vraj zabili veliteľa bataliónu...

4. marca.

S úsvitom sme nastúpili do áut a šli späť, netušili presne kam. Po asi troch kilometroch sme zaujali pozície medzi stromami vetrolamu. Dopredu leteli vrtuľníky. Každý chcel využiť

¹⁶⁷ Toto je silné tvrdenie, Kinžal sú hypersonické strely, drahé a zriedkavo používané, jedna z najnovších ruských zbraní, verejne je známych len zopár prípadov ich použitia na Ukrajine. Ale neviem, nebol som tam, prekladám, čo vidím: „Шла стрельба и взрывы рядом с нами но немного впереди, кто, где, кого не понятно, летели ракеты типа Кинжал, слышна авиация, несколько ракет типа Джавелин пролетели над нами назад.“

túto pauzu. Nieкто chcel jesť, nieкто spať. Videl som lekára roty. Spýtal som sa ho: „Bráško, počúvaj, ako je na tom rota?“ Odpovedal: „Toho zabili, toho, toho a toho ranili.“

Opäť po nás začalo strieľať delostrelectvo, netušili sme kto a odkiaľ. Skrýval som sa vo vetrolame za veľkým stromom spolu s jedným dôstojníkom. Ktosi sa na neho obrátil: „Súdruh major, čo máme robiť?“

Odpovedal: „Ani piču nemám poňatia, ja nie som veliteľ bataliónu, ja som zampolit!“¹⁶⁸

Všetko sa vysvetlilo, nikto nepotreboval ďalšie odpovede.

Znova sme naskákali do áut a chaoticky ustupovali. Cestou som videl NONY parašutistického bataliónu, ktoré zaujímali pozície a pálili smerom na Nikolajev, míňal som svoju rotu naskakujúcu do UAZov.

Vo všeobecnosti som mal pocit, že všetci chaoticky ustupujú, no nieкто vydal rozkaz a streľba utíchla.

Videl som vrtuľníky letiace späť z Nikolajeva, neskôr som sa dozvedel, že minimálne päť z nich zostrelili.

Ideme späť, nič nevieme...

Netuším prečo, no cestou späť som mal pocit, že sme možno uzavreli mier. Ved' veliteľ divízie hovoril, že 8. marca už budeme doma oslavovať, a pár dní dozadu, keď sme v chersonskom prístave pozerali televíziu, hovorili, že Kyjev a Charkov bombardujú, mestá sú v našom obklúčení, počuli sme pletky, že vraj námorná pechota obsadila Odesu...

Neviem, či to bolo absolútnym vyčerpaním, únavou, alebo som len hľadal nejakú nádej, no mal som pocit, že možno je toto naozaj koniec vojny, ved' tí hore musia rozumieť, že 11 dní bez oddychu nemôže nikto efektívne útočiť'...

¹⁶⁸ Z ruského заместитель командира по политической работе, teda zástupca veliteľa pre politické záležitosti. V podstate politický komisár, no nepoužívam pojem politruk (skratka z ruského – политический руководитель), ale zampolit, lebo síce ide o to isté, no funkcia politruka zanikla spolu zo ZSSR, a v roku 2018 na základe Putinovho príkazu, zriadili Hlavnú vojenskú politickú správu a vznikla funkcia zástupcu veliteľa pre politické záležitosti, v skratke zampolit, ktorý ma dohliadať na mravnú a ideologickú kvalitu jednotky, disciplínu... Je to teda to isté, len pod iným menom, ale používam súčasný termín, nakoľko ide o inú armádu a nie je tu priama kontinuita.

Poobede sme sa vrátili na Chersonské letisko. Videli sme, že tam pribúdajú ďalšie a ďalšie jednotky. Objavili sa tam samohybné húfnice typu Msta, Buratiná¹⁶⁹, protivzdušná obrana a pechota. Nebolo to s nami až tak tragické. Len pechota vyzerala zvláštne. Bola nezvyčajne odetá, zo starými prilbami a maskáčmi. Neskôr vysvitlo, že to boli mobilizovaní vojaci z Doneckej ľudovej republiky. Pozerali sme na nich povýšenecky, lebo sme vedeli, že z nich nebude veľa úžitku. Väčšina mala okolo 45 rokov a dovliekli ich tu nasilu. Začali k nám prenikať pletky, že pechota z motostreleckej divízie masovo odmieta ísť bojovať. Možno preto si nemôžeme oddýchnuť

Pocítili sme hnev na tých, čo odmietajú bojovať.

Ja som už na všetko zabudol. Ľudia sa zohrievali pri ohňoch, ohrievali si prídely jedla. Najedol som sa a počúval pletky okolo ohňa. Tak sme sa všetci, absolútne vysilení, odobrali spať do zákopov. Vďaka novým jednotkám, ktoré dorazili, som mal pocit, že teraz si môžeme trochu odpočinúť.

5. marca.

Hned' ráno sa rozšírilo, že vyrážame späť smerom na Nikolajev... Celú noc ho ostreľovalo naše delostrelectvo.

Zhromaždili sme sa do kolóny a vyrazili.

Motali sme sa po poliach na predmestiach Nikolajeva, vkuse nás ostreľovalo delostrelectvo, až do noci sme vkuse museli meniť pozície...

6. marca.

Deň opäť začal rannou paľbou delostrelectva po našich pozíciách. Naskákali sme do áut, hodili dymové granáty a menili pozície. Opäť sme sa celý deň zastavovali na rôznych miestach a vkuse po nás strel'alo ukrajinské delostrelectvo, tentokrát aj GRADy s kazetovou muníciou.¹⁷⁰ Treba však dodať, že presnosť ukrajinského delostrelectva nebola v tom čase bohvieaká.

¹⁶⁹ Prezývka pre TOS 1, sovietsky/ruský salvový raketomet na podvozku z tanku T – 72, používaný na odpaľovanie termobarických striel. V ruštine ho prezývajú Buratino, čo je meno pre Pinocchia v ruskej interpretácii tohto príbehu. Podvozok z tanku s odpaľovačom rakiet na vrchu vraj vyzerá, akoby mal podvozok veľký nos.

¹⁷⁰ Strela s kazetovou muníciou vybuchne nad svojim cieľom a do všetkých strán sa z nej rozsypú menšie bomby, ktoré následne zasiahnu veľký priestor. Je to dosť nepresná zbraň, ktorá dokáže napáchať škazu na veľkej ploche, teda nie nutne zasiahne len plánovaný cieľ. Od roku 2008 ich väčšina krajín postupne prestáva používať a ich použitie považuje za vojnový zločin. Ukrajina ani Rusko k dohovoru o zákaze kazetovej munície nepristúpili. Rusko kazetovú muníciu na Ukrajine použilo a je dosť pravdepodobné, že Ukrajina ju používa tiež.

Podvečer sme konečne našli pozíciu niekde v oblasti hraníc Chersonskej a Nikolajevskej oblasti. Kvôli tomu, že nás nebolo dost', museli sme sa extrémne rozptýliť, aby sme obsadili 20 km frontu.

7. marca.

Moju jednotku mínometov odvelili na pozície vedľa mojej bývalej, 6. roty. Dorazil som tam a stretol svojich starých kolegov. Po prvej noci som vyhlásil, že sa chcem vrátiť k mojejrote, k jednotke seržanta, s ktorým som vtedy hovoril. Povedal mi, že má v jednotke málo ľudí a pred Nikolajevom štyria jeho chlapi padli. Bez uvažovania som šiel k nemu. Okrem iného aj preto, že až doteraz mínometka, nepekne povedané, sedela vždy bokom.

O niečo neskôr zasiahli prvé straty aj mínometku. Viac než polovica jej vojakov utrpela zranenia.

Ďalší viac než mesiac bol každý deň ťažký. Zakopávali sme sa, ostreľovalo nás ukrajinské delostrelectvo, naše delostrelectvo opätovalo paľbu, naše letectvo väčšinu času nebolo vidno. Držali sme pozície v zákopoch v prvej línii, nemohli sme sa umyť, nemali sme čo jesť, nedalo sa normálne spať. Všetci boli zarastení a zablatení, uniforma a kanady sa nám rozpadávali. Vyššie velenie sme vôbec nevideli. Dostávali sa k nám rôzne pletky, že vraj nám vyplatia po návrate 5 miliónov rubľov, že sme už zvíťazili, že máme obrovské straty, že NATO posiela svojich vojakov, že za dolár dostanete 150 rubľov, že cukor zdražiel trojnásobne. Okrem prídelenov suchej stravy sme nemali čo jesť a často sa stávalo, že jeden prídelen nám musel vystačiť na dva dni. Za istú dobu sa nejaký génus rozhodol postaviť poľnú kuchyňu za našimi pozíciami. Našli spomedzi vojakov našej roty zopár dobrovoľníkov, aby robili kuchárov. Kvôli poľnej kuchyni po nás strieľali ešte častejšie. Oznamovali, že nám budú vyplácať peniaze za každého zabitého ukrajinského vojaka a za každú zničenú nepriateľskú techniku, tak ako to robili niekedy v Čečensku. V našejrote hľadali ďalších dobrovoľníkov do poľnej kuchyne, no predchádzajúci povedali, že z tých hovien, čo sem posielajú, nie je možné uvariť nič jedlé. Väčšina ľudí odmietala jesť jedlo z poľnej kuchyne. Géniovia s dôstojníckymi výložkami zakázali cez deň presúvať techniku. Nepriateľ počas dňa pozoroval presuny techniky a potom väčšinou spustil paľbu. Lenže bez pohybu naša technika stála a kazila sa. Povedali, že to nevádi, lebo stále máme BMP 1!¹⁷¹ A za chvíľu ich dostanete. BMP 1, ktoré sú šesťdesiat rokov staré! Nikto nám nepriviezol nové uniformy, obuv, muníciu a teplé oblečenie. Dostali sme len zopár krabíc s nápisom HUMANITÁRNA POMOC obsahujúcich lacné ponožky, tričká, trenky

¹⁷¹ Typ sovietskeho pásového bojového vozidla pechoty.

a mydlo. V skutočnosti sme priamo my dostali len balíky od príbuzných a manželiek z Feodosije.¹⁷² Rád by som sa spýtal prečo balíky nie vždy dochádzali k svojim adresátom a keď prichádzali, tak otvorené. Ale zase, žehnám im za to, že sme vďaka nim mohli existovať aspoň trochu normálne s čajom, kávou, sladkosťami a konzervami.

Ukrajinská armáda sa v rozličných smeroch pokúšala prejsť do protiútok, no pokiaľ front držalo Vzdušno-výsadkové vojsko spolu s motostreleckými jednotkami, neboli úspešní.

Niektorí si začali strieľať do rúk a nôh alebo sa snažiť o to, aby boli nahradení z osobitných dôvodov. Chceli zhrabnúť 3 milióny¹⁷³ a vypadnúť z tohto pekla. Nášmu zajatcovi odrezali prsty a genitálie. Mŕtvolu ukrajinských vojakov na jednej z pozícií posadili na sedadlá, dali im mená a ponúkali im cigarety. V noci oblohu nad nami križovali satelity ako nikde vo svete. Dievčaťu zo susednej dediny paľba ukrajinského delostrelectva utrhla chodidlo a naši medici jej pomáhali. Kvôli delostreleckej paľbe niektoré dediny prakticky prestali existovať. Vo všetkých narastala zloba. Nejaká babička otráвила našich chlapcov koláčmi. Takmer všetci mali niekde pleseň, niekomu začali vypadávať zuby, lúpala sa nám koža. Mnohí hovorili, že keď sa vrátia, budú sa pýtať velenia na naše zabezpečenie a na kompetentnosť nášho velenia. Niektorí od únavy zaspávali na svojich postoch. Občas sa nám podarilo naladiť ukrajinské rádio, v ktorom na nás kydali špinu a nazývali nás orkami, čo nás ešte viac rozhnevalo. Neskutočne ma bolel chrbát a nohy, ale rozkaz bol nikoho chorého neevakuovať. Niektorí začali veľa piť, netuším, odkiaľ mali alkohol. Došli pletky o tom, že nás doma prirovnávajú k veteránom Veľkej vlasteneckej vojny. Zoskupenie O¹⁷⁴ ustúpilo od Kyjeva, vraj ako znak dobrej vôle a teraz začínajú mierové rozhovory. Povedal som, že je to chujovina, nikto by len tak neustúpil, ak to urobili, museli mať veľké straty. Po ústupe zoskupenia O sa tlak na nás ešte zintenzívnil, dokonca na naše pozície začali útočiť aj vrtuľníky a lietadlá ukrajinského letectva. Náš pluk držal pozície a nestupoval, no mali sme obeť. Vždy, keď som počas delostreleckej paľby tisol hlavu k zemi, hovoril som si: „Hospodi, ak prežijem, spravím všetko, aby sa toto zmenilo!“ Nevedel som, ako to spraviť, no chcel som, aby všetci vinníci tohto bordelu a debility v našej armáde boli potrestaní. Túžil som, aby sa vojna skončila, mal som nádej, že politici sa nakoniec nejako dohodnú. To, čo sa tam odohrávalo, možno porovnať len s príbehmi o Veľkej vlasteneckej vojne. Občas som mal pocit, že celý svet je vo vojne. Nebál som sa zomrieť, no hneval som sa za všetkých, ktorí padli, ktorí obetovali život a zdravie za túto chujovinu, za čo

¹⁷² Mesto na Kryme, kde Filatevova jednotka sídlila pred vojnou.

¹⁷³ Odmena, ktorú ruský štát na základe Putinovho výnosu mal vyplácať za zranenie v „Špeciálnej vojenskej operácii“ na Ukrajine.

¹⁷⁴ Pomenovania zoskupenia podľa písmen na technike. Okrem Z používali rôzne zoskupenia aj O a V.

vlastne, alebo lepšie povedané, za koho? Hneval som sa za otca, ktorý celý život slúžil v 56., kde som teraz slúžil aj ja, kde som prežil detstvo a mladosť. Kde zmizlo všetko, čo tu bolo? Ako mohli pochovať legendárnu 56, ktorú som si pamätal?! Hnevalo ma, ako na nás tí tam hore serú, všetkými možnými spôsobmi nám dokazujú, že sme pre nich ako dobytok, podľudia. Hneval som sa, že pred vojnou, ktorú oni sami začali, spravili všetko pre rozvrat našej armády. Vždy, keď som tam ležal pod paľbou delostrelectva vravel som si: „Hospodi, keď prežijem, spravím všetko, aby som to zmenil.“ Vtedy som sa rozhodol, že opíšem posledný rok môjho života, aby sa čo možno najviac ľudí dozvedelo, ako je na tom dnes naša armáda. Armáda, ktorú suverénne rozvrátili zatiaľ, čo sme my všetci mlčali a verili prehliadkam 9. mája na Červenom námestí, toho 9. mája, keď oslavujeme predkov, ktorí ukončili vojnu, len aby sme ju my, ich potomkovia, nanovo rozpúťali.

V strede apríla mi počas ostreľovania delostrelectvom vošla do oka hlina. Moje oči na tom boli zle aj bez toho, mal som založené kontaktné šošovky dva mesiace vkuse, čo mi vysušilo oči a hlina to ešte zhoršila. Dostal som zápal rohoviek. Po piatich dňoch trápenia, keď som už oko nevedel držať otvorené a hrozilo, že o neho prídem, rozhodli o mojej evakuácii do zázemia.

Konečne pre mňa celý ten nezmysel skončil, no neopúšťa ma zlosť, že sa tam ľudia stále medzi sebou zabíjajú a s každým dňom sa stupňuje vzájomná nenávisť.

Pri mojom prerozprávání týchto udalostí som sa snažil čo najčestnejšie a najpresnejšie opísať, čo sa tam dialo, opísať svoje pocity a myšlienky ohľadom toho, čo sa videl okolo. Prerozprával som to, akoby som sa sám sebe spovedal. Nemal som za cieľ nikoho oklamať, nemal som za cieľ nič prifarbovať alebo skrývať. Vnímam som tú vojnu tak, ako som opísal.

Po návrate som neveril vlastným ušiam, reálne je zakázané nazývať to vojna? Čo to do prdele je, ak nie vojna? Zákon o diskreditácii Ozbrojených síl Ruskej federácie¹⁷⁵ je namierený proti samotným Ozbrojeným silám! A čo všetky ostatné zákony, ktoré majú zabezpečiť, aby som sa ja ako občan necítil byť otrokom? Zrušili ich?

Naša vláda našla nádherné riešenie celej tejto situácie, zakázali ľuďom hovoriť o tom, čo sa deje, a ak chcú hovoriť, môžu to opisovať len v pozitívnom svetle. No ja som presvedčený, že ak to budeme skrývať, nič sa nikdy v našej krajine nezmení. Na problémy treba upozorniť, prediskutovať ich a riešiť. Ak budem mlčať a zakrývať problémy, sám ešte

¹⁷⁵ Zákon, ktorý bol v Rusku schválený po začiatku vojny, ktorým možno za šírenie „živých“ informácií o ruskej armáde uložiť trest až vo výške 15 rokov väzenia.

zhoršujem súčasný stav. Je pre mňa desivejšie o tom hovoriť, než byť vo vojne, lebo tu viem, že systém ma pomliaga a vyplŕuje s nálepkou ZRADCA.

No na rozdiel od mnohých iných, ja som prežil. Svedomie ma núti spraviť niečo, aby som zastavil toto šialenstvo. Neviem odkiaľ som dostal tie myšlienky, ale keď som ležal pod delostreleckou paľbou, pred Nikolajevom, v hlave som počul len: „Hospodi, ak prežijem, spravím všetko, aby som to zmenil.“ A tento sľub musím dodržať...

Ako sa spieva v jednej známej pesničke: „Stojím na zlej strane raja a a na správnej strane pekla.“ – a to odmietam.

O príčinách „neúspechu“ našej armády sa vyjadrovala už celá horda „expertov,“ často nemajú veľa spoločného z armádou.

Teraz opíšem môj pohľad na to:

1. Hlavnou príčinou „neúspechu“ ruskej armády je, že sme nemali žiadne morálne právo napadnúť inú krajinu, navyše krajinu obývanú naším najbližším národom. Väčšina ľudí v dnešnom Rusku si tým nechce zaťažovať mozgy a nechce vidieť, že Ukrajina sa proti nám zjednotila tak, ako ZSSR v 1941.¹⁷⁶ Teraz sa obe krajiny nenávidia, no tridsať rokov dozadu sme všetci žili v jednom štáte, korene ruskosti sú v Kyjeve, Ukrajinci a Rusi sú rovnakí ľudia, máme medzi sebou mnoho rodinných väzieb. Hlavne preto nás Ukrajinci tak znenávideli, zrada príbuzného vždy bolí viac ako zrada cudzinca. Rozdelili nás hranice a politické názory našich vlád. A predsa, keď sa to celé rozpútalo, poznal som len málo ľudí, ktorí ozaj verili príbehom o nacistoch na Ukrajine a chceli bojovať v tejto vojne. Nepocíťovali sme nenávisť a nepovažovali ukrajinskí ľud za nepriateľa. A podľa rozhovorov s ľuďmi okolo, mnohí občania Ruska si to stále o Ukrajincoch nemyslia.
2. Druhou príčinou je, že „špeciálnu vojenskú operáciu“ sme začali ostreľovaním územia Ukrajiny pomocou delostrelectva, letectva a rakiet. Aké privítanie od civilného obyvateľstva sme čakali, keď sa ľudia 24. februára prebudili na výbuchy delostrelectva, letectva a rakiet? Ukrajinci, rovnako ako my, prežili inváziu fašistov v 1941 – 1945. Boli vychovaní na príbehoch o hrdinstve ich dedov bojujúcich s fašizmom. Na príbehoch o hrdinstve tých, ktorí za cenu svojich životov bránili

¹⁷⁶ ZSSR v 1941 bolo tvorené mnohými národmi, ktorým bola komunistická vláda krvavo nanútená a Stalin nebol práve populárny, no nemecký útok a ich besnenie zjednotili ľudí za Stalinom a sovietskou vládou.

krajinu. Ako sme pre nich museli vyzerat' 24. februára? Kto čakal, že po takom úvode sa národ nespojí proti útočníkom? Alebo rozdúchať skutočnú nenávisť medzi nami bolo súčasťou plánu?

3. Treťou príčinou je hrozivá korupcia a bordel v našej armáde, jej morálna a technická zaostalosť. Dvadsať rokov sa na vojenské školy nastupovalo podľa úplatnosti a láskavostí. Mnoho zanietovaných ľudí s akou takou dôstojnosťou odišlo z armády, lebo pochopili, že bojovať s týmto systémom je bezvýsledné. Vedeli, že sa budú v armáde zaoberať všetkým, len nie skutočnou bojovou prípravou. Kariérny postup možno dosiahnuť len cez známosti a lojálnosť systému. V dnešnej armáde, ak nechcete mať problém, musíte robiť presne, čo vám povedia, aj keď je to absolútna blbosť. Systém vojenských škôl a dôstojníckych hodností je zaostalý. Dôstojníci budú vravieť, že odkiaľ ja môžem niečo také vedieť, keď som neskončil žiadnu vojenskú školu, na to im odpoviem, že o to viac to vidím, niektoré veci lepšie vidno zvonku. Nie som jeden z tých, ktorých len päť rokov učili mlčky vyplňať každý príkaz, ja som žil pri armáde od detstva a videl, to, čo teraz vidí už celý svet, a to že v ruskej armáde je niečo zle. Dôstojníkov doteraz učia, ako veliť armáde brancov, no naša armáda je armádou profesionálov – kontraktčikov, ktorí majú väčšinou viac rokov než mladí dôstojníci. Výber ľudí do armády má ďaleko od zdravého rozumu, je ťažké dostať sa do nej a ešte ťažšie dostať z nej. Z týchto všetkých dôvodov, mnoho perspektívnych ľudí so záujmom o vojenstvo sa radšej stane žoldnierom, než by mali ísť do armády. Platové ohodnotenie kontraktčika nie je vôbec dôstojné. Je to dosť peňazí len pre najchudobnejšie časti obyvateľstva. A potom sa divia, že veľa chlapov nechce podpísať kontrakt. A potom sa divia, že niekto sa neudrží a vezme si trofej v podobe počítača, keď mu jeho výplata nestačí na to, aby si kúpil vlastný počítač? Ako môžu veliť armáde ľudí, ktorí v nej ani neslúžia? Odkiaľ môžu vedieť a pochopiť problémy a potreby armády? Ako sa majú skutočne perspektívni a iniciatívni kontraktčici dostať na vrchol? Nijako! Človek sa musí uchádzať o miesto na vojenskom inštitúte hneď po škole a nastúpiť ako dvadsaťjeden ročný poručík do armády, tak prejsť 100 kruhmi pekla¹⁷⁷ tvorenými byrokraciou, neporiadkom a ponižovaním, aby sa stal veliteľom roty, tak ďalšími kruhmi pekla, aby sa stal zástupcom veliteľa bataliónu, a tak znova a znova. To je dôvod prečo sa

¹⁷⁷ Kruhy pekla je slovné spojenie pochádzajúce od Danteho, no Danteho peklo má len deväť kruhov, na rozdiel od 100 a viac kruhov pekla ruskej armády.

veľké množstvo dôstojníkov na takúto službu vykašle a odíde z armády. Tí, ktorí zostanú a dostanú sa na vysoké pozície, mlčia a držia sa ich zubami nechtami, lebo pretrpeli veľa, aby sa do nich dostali. Pri tom nerozumejú, že práve kvôli ich mlčaniu tento systém požíra sám seba. V takých podmienkach nemožno vytvoriť silné a priateľské kolektívy. Všetci sme snívalo o tom, byť vojakmi, a nie zaoberať sa všetkým, okrem skutočnej bojovej prípravy. Systém neprepúšťa návrh najperspektívnejších, najsilnejších a najmúdrejších, ale tých, ktorí sa mu najlepšie prispôbia a čím vyššie si sa v našej armáde dostal, tým viac si si musel zašpiniť ruky. Milióny mužov v našej krajine odišli z armády, lebo v tomto systéme bez zdravého rozumu sa môžeš len prispôbiť, alebo odísť. Vojenské predpisy sú napísané pre armádu minulosti a nikto ich do dnes neprispôbil súčasným problémom. Všetci tam len slúžime, no nerobíme armádu silnejšou. Všetci o tom vieme, no mlčíme. Zakázali nám o tom hovoriť, pomenúvať problémy, ak sa ozveš, si zradca, a takto sa teraz rútime do bezodnej priepasti našej pasivity. Súčasnú vojnu nevyhráme množstvom nevytvorených pechoty. Tanky, lietadlá, lode a rakety sú super, no potrebujú byť doplnené profesionálnou, mobilnou a disciplinovanou útočnou pechotou. A takou sa tá pechota nestane bez školenia, prípravy, výberovosti a silnej motivácie. A aby mohla byť takáto pechota efektívne nasadená, potrebujeme spojenie a spätnú väzbu od velenia, ak sú dole problémy a vojaci niečo potrebujú, hore si to vypočujú a začnú to riešiť, nie ako teraz, že od nás chcú, aby sme predstierali, že je všetko v poriadku. Tak aj teraz tí, ktorí sa vracajú z vojny, odchádzajú aj zo svojimi skúsenosťami, ktoré, hoci sú možno negatívne, sú cenné. No nevedia sa domôcť prisľúbených výplat, liečby a vidia, že nikto sa nič nechystá meniť. Všetci vedia o tom, že nie všetci dostali finančnú kompenzáciu za to, že niekto z ich rodiny padol. Započítajú ho ako nezvestného a serú na to, keď sa prihlásia svedkovia a hovoria, že ho videli padnúť. Náhrady dostanú aj tí, ktorí si ich nezaslúžili a naopak, nedostanú ich tí, ktorí si ich zaslúžili. V našom pluku neviem o tom, žeby niekomu niečo vyplatili, jedine ak, tak posmrtné. A popri tom všetkom som sa dozvedel, že podpísali dekrét, že mi udelia Žukovovu medailu. Nепreberiem si ju, lebo si myslím, že som neurobil nič dobré a nezaslúžil si ju. No späť k téme. Nemožno vyhrať súčasnú vojnu množstvom mobilizovanej a nevytvorených pechoty. Delostrelecké salvy a paľba zo salvových raketometov sa o kopu takej pechoty postará. Mnoho našej techniky zastaralo a dodávky novej nefungujú efektívne. Veľa z nej existuje len na papieri a vo výkazoch. Naše postroje

a uniformy sú nepohodlné a nekvalitné. Aký lepší dôkaz toho potrebujete, ako to, že väčšina našich vojakov si radšej sama kupuje americké alebo európske maskáče a nosí ich. Vojaci sa dokonca radšej prezliekli do ukrajinských maskáčov, než by mali nosiť naše. Prečo sa nikto nikdy neopýta vojaka, čo potrebuje? Ale predtým, než sa ho to opýtate, mu zabezpečte, že za pravdu od svojich nadriadených nedostane...

Prečo sme opäť, tak ako v 1941, nepripravení na súčasnú vojnu? Ak by nás teraz niekto napadol, stálo by nás to milióny mŕtvych. Prečo nás históriou ničomu nenaučila?

Prečo o tom milióny mužov v našej armáde vedia a mlčia?!

Keď som sa vrátil z frontu, ako som písal v úvode, ošetrili mi oči a poslali nás preč, bez toho, aby riešili, že som skoro chromý do bolestí nôh a chrbta, a na pravé oko vidím zle aj so šošovkou.

Po pozorovaní v nemocnici prislúchajúcej mojej jednotke, vyšlo najavo, že príčinou bolesti nôh a chrbta bola sekvestrovaná hernia v spodnej časti chrbta, hernia na krku a tri protrúzie. Diagnostikovali mi dorzopatiu chrbtice z dôvodu degeneratívno-dystrofických zmien v spodnej časti chrbtice, funkčné poškodenie chrbtice a neurastenický syndróm.¹⁷⁸ Buďme realisti, to je niečo, čo v našich nemocniciach nebudú liečiť. Vystavili mi príkaz o rehabilitáciách v sanatóriu, no nikto ma tam neposlal. Liečiť sa a kupovať si lieky som teda musel na vlastné náklady. Dva mesiace som sa domáhal liečby od armády, chodil na prokuratúru, chodil za velením, k riaditeľovi nemocnice, písal prezidentovi. Všetkým to bolo jedno, nikto mi nemohol. Nemáš poistenie, nedostaneš liečbu. Žiadal som o preradenie k inej časti armády, buďme objektívni, slepci s boľavým chrbtom nemajú vo Vzdušno-výsadkovom vojsku miesto a vďaka osudu môjho otca som vedel, že to nikoho nebude zaujímať a moje problémy ostanú mojimi problémami. Povedal som si, že na to seriem a po rozhovore so zástupcom veliteľa divízie som požiadaval o vyšetrenie vojenskou lekárskou komisiou a prepustenie zo zdravotných dôvodov. Odovzdal som doklady a prešiel cez lekárov, no zasadanie komisie sa akosi nedialo, prešiel mesiac, hovorili, že stratili moje papiere, a velenie uviedlo, že sa vyhybam službe a poslalo moje doklady na vojenskú prokuratúru, aby proti mne

¹⁷⁸ V normálnej reči mal na rozličnej úrovni vyskočených päť platničiek, chrbticu a svaly okolo poškodené nosením nákladov, prípadne spánkom na zlom podklade a celkové nervové vyčerpanie, kvôli stresu a veľkej psychickej záťaži.

mohli začať trestné stíhanie. Bránili mi prejsť vojenskou lekárskou komisiou, hovädá. Toto predvádzali pri mnohých v snahe poslať ich späť na front.

Hlavný zampolit bataliónu, major Ščennikov, kokot a alkoholik,¹⁷⁹ ktorý sedel vedľa mňa počas delostreleckej paľby pri neúspešnom útoku na Nikolajev, pri ktorom zahynul veliteľ nášho bataliónu, ktorý na otázku vojakov: „Čo robiť?“ odpovedal: „Ja fakt neviem, čo mám robiť, som len zampolit bataliónu!“. No tak on sa potom neskôr opitý prevrátil na UAZe a prešlo mu to ako zranenie počas bojových operácií. Tak ho velenie poslalo do zázemia ako alkoholika. No a tento „dôstojník“ ma po návrate z vojny statočne žaloval za vyhýbanie sa službe. Chcel sa mi pomstiť za to, že som vyžadoval, aby vo vzťahu ku mne dodržiavali zákony, za to, že som sa na neho sťažoval, za moje neúspešné snahy domôcť sa spravodlivosti cez Ministerstvo Obrany, Hlavnú vojenskú prokuratúru a list prezidentovi. Využil situáciu, že som chcel odísť z tohto nezmyslu kvôli zdravotným dôvodom, že Vojenská lekárska komisia nezasadala už viac než mesiac a termín ďalšieho zasadania neurčili, a nakoniec moje doklady jednoducho stratili, lekárov v nemocnici nie je dost', stará rozpadnutá nemocnica je preplnená ranenými, ležia ešte aj na chodbách.

Doslova včera tu pred všetkými stál a pred všetkými vykladal, že môžeme robiť čo chceme, hoci aj písať prezidentovi, jemu je to jedno. Stal sa panovačným vďaka svojej beztrestnosti, uveril, že teraz si môže robiť, čo chce, a mám taký pocit, že im na také chovanie dali zhora bianco šek. Ich cieľ, spôsob, ako si pridať na uniformu ďalšiu hviezdičku, je vrhnúť čo najviac ľudí späť na front, hoci aj bez výcviku a vybavenia. Našiel vojaka, ktorý mu nemohol odpovedať, stál pred ním a urážal ho, nazývajúc ho: „spodinou, zberbou a kokotom,“ za to, že ten vojak odmietal ísť späť do takejto vojny. Nachádzal tých, s ktorými mohol takto hovoriť a potom ich ponižoval a hanobil. Tých, ktorí mu nedovolili takto s nimi hovoriť, zažaloval z ľubovoľného dôvodu, alebo našiel iný spôsob nátlaku.

Počas celej doby vo vojne si neviem spomenúť na jediný moment, kedy by dôstojníci riešili problémy a viedli svojich vojakov. Mnohí z nich sa len ožierali a sedeli v normálnych opevneniach, zatiaľ, čo všetky trápenia znášali obyčajní kontratčiaci. Práve v tých trápeniach ste mali byť vy, naši drahí dôstojníci, našimi otcami v zbrani, práve tam ste sa mali ukázať, no vy sa ukazujete len pri dennodennej službe pri zbytočných stavbách, robotách a kontrole odevov, tam, kde meradlom dobrého vojaka je, ako je oholený a ako poslušný. Jediný, koho obyčajní

¹⁷⁹ Všimnite si, že to je mimo známych osobností jediný, ktorí je pomenovaný v celom texte vlastným menom a hneď v takejto peknej súvislosti. Na druhej strane, ak je pravda všetko, čo je tu napísané, úplne oprávnené.

kontraktčiaci pokladali za autoritu, bol veliteľ bataliónu, ktorý padol pri pokuse o útok na Nikolajev. Nechcem týmto povedať, že všetci kontraktčiaci sú dobrí a všetci dôstojníci zlí, no nie je štandardné minimálne to, že o väčšine dôstojníkov nepovie nikto z ich vojakov nič pozitívne.

A nie je normálne, aby sa dôstojníci správali ku kontraktčiakom povýšenecky. Nebolo to náhodou v našej histórii, keď podobná nespravodlivosť priviedla vojakov a námorníkov k vzbure pod červenou vlajkou? Chráň nás Boh, žeby sa niečo podobné zopakovalo.

Armáda, v ktorej hanobia vlastných vojakov... tých vojakov, ktorí už boli vo vojne, tých, ktorí sa tam nechcú vrátiť a umrieť za niečo, čomu nerozumejú, tých, ktorí vedia, že máme mnoho padlých, tých, ktorých príbuzným nevyplatili kompenzácie, tých, ktorí sú ranení a chorí, no vo väčšine prípadov im odmietajú kompenzácie a poistenie. Tých vojakov, ktorí už boli vo vojne, kde všetci serú na ich bezpečie, na to, čo budú jesť a piť, kde rozkradnú ešte aj zásielky pre vojakov od príbuzných a blízkych. Kde do prvej línie nedorazí ani humanitárna pomoc, ale všetko hodnotné z nej vyberú v štáboch druhej línie. Neveril som, že k tomuto dôjde, no v tejto vojne sa proste rozhodli zahádzať Ukrajinu našimi mŕtvolami, veď čo, ženy budú aj tak rodiť ďalších. Naš pluk stratil polovicu mužov, lebo boli z rôznych dôvodov prepustení, chorí, ranení a mŕtvi. Stále sú aj takí, ktorým doteraz nič nezaplatili, pretože podľa výkazov neboli vo vojne, a opäť raz žiadne listy ministerstvu obrany nezaberajú. Traja chlapci z mojej roty odslúžili osem mesiacov už pred začiatkom vojny, no nemali vojenské lístky! A teraz len zvažujú do pluku civilov, väčšinou štyridsiatnikov a starších, s trojmesačnými kontraktmi, bez výcviku, s cieľom nahradiť naše straty.¹⁸⁰ Z legendárneho 56. pluku sa stáva pluk domobrany... Ujo Vasja by bol fakt zhrozený na čo premenili Vzdušno-výsadkové vojsko. V krajine sú stotísíce ľudí, ktorí slúžili vo Vzdušno-výsadkovom vojsku, zabudli ste všetci na to, čím boli výsadkári v Afganistane alebo Čečensku? Pokorili vás? To, ako sa k nám chovali teraz na Ukrajine prevážilo všetko z histórie. Vždy sme stáli v prvej línii, no skazený systém mnohých odvrhol.

Prečo mnohí získali dojem, že tí hore nás posielajú na smrť, nepoužívajú vojská podľa ich určenia a posielajú ich do podmienok, na ktoré nie sú pripravené! Bodaj by si si nemyslel,

¹⁸⁰ Prvým spôsobom ruského nahrádzania strát boli títo dobrovoľníci, ktorí podpísali krátke „výhodné“ kontrakty. Väčšinou ich tvorili starší muži, ktorí si chceli zarobiť, prípadne chudoba. Pôvodný Filatevov text bol dokončený ešte pred vyhlásením mobilizácie v Rusku.

že budeš skákať z Il'jušinov!¹⁸¹ A aj napriek tomu všetkému, nepoznám nikoho, kto by sa posral a utiekol. Poznám len tých, ktorí tam šli a už sa nechceli vrátiť.

Bez ohľadu na nedostatky bežného výcviku a zabezpečenia, nevidel som žiadnych zbehov! No teraz reálne vidím, ako sú vojská ničené nekompetentným velením, ako nahrádzajú ranených a mŕtvych kadekým bez hocijakých nárokov a hneď ich posielajú do prvej línie. Posledné plotky tvrdia, že začnú verbovať aj ľudí z väzení, no a to už sme potom všeobecne v piči.¹⁸² Nikto z vás sa nehanbí za to, čo spravilo nekompetentné velenie so Vzdušno-výsadkovým vojskom? Kto je zradca? Ja, preto, že píšem tieto riadky alebo velenie, ktoré pred týmto všetkým zatvára oči, aby mohlo robiť kariéru?

Kto z vás vlastne verí, že túto vojnu možno vyhrať týmto spôsobom?!

Prečo vlastne toto celé rozpútali?!

Kto sú skutoční nepriatelia?

Ako môže vláda takto srať na tých, ktorí musia za cenu vlastného života a zdravia vypĺňať jej úmysly, ktorým sami nerozumejú?

Po návrate z nemocnice som opäť získal prístup k telefónu a internetu. Chcel som z hocikade rýchlo nasat' informácie o tom, čo sa deje.

Naše federálne spravodajské kanály sucho a zamlčujúc pravdu informovali o množstve iných udalostí.

Blogeri a hviezdy Youtubu tvrdili, že sa začali hanbiť za to, že sú Rusi a hanbia sa za putinskú armádu, úžasní ste ty kokot, pokiaľ sme my boli tam, nevediac prečo, umierali, mrzачili sa a trpeli tak, ako si v mieri ani neviete predstaviť, vy ste nás nazvali putinskou armádou! Nie sme putinskou armádou, sme armádou Ruskej federácie, prisahali sme pred ľuďom Ruska. A ty si tiež spoluvinníkom celého tohto zla! Máš ruský pas, Rusko stále existuje, a ty si nemal gule aby si sa s ďalšími ľuďmi zobral a požadoval od vlády (ktorú si ty sám zvolil), aby ukončila vojnu. Veď Rusko nie je Putin, Rusko sú ľudia s ruskými pasmi. Ruská armáda nemôže riešiť veci, nemôže premýšľať, má striktnú hierarchiu, a má to takto zmysel. Ak by nás zajtra niekto napadol, armáda nemá rozmýšľať, armáda má okamžite konať, aby ochránila tvoju

¹⁸¹ Sovietsky/ruský výrobca rozličných typov lietadiel, okrem iného aj tých, ktoré sa používajú pri parašutistických výsadbách.

¹⁸² Pôvodný Filatevov text bol dokončený ešte predtým, než začali v Rusku verbovať väzňov ako žoldnierov do Wagnerovej žoldnierskej skupiny.

nežnú prdelku, ktorú si teraz rýchlo odpravil do zahraničia. A vy nám idete vravieť, že sa za nás hanbíte? A vy nemáte v sebe kúsok hanby? Kde ste boli, zatiaľ, čo my sme umierali, mrzачili a strádali? Kde ste boli?! Báli ste sa, že prídete o svoj komfort a nedokázali ste ani prísť k najbližšej administratívnej budove a povedať: „Nie vojne!“ Báli ste sa, že vás potrestajú. A ja vám teraz prezradím tajomstvo. Ešte aj ľudia z OMONu, ktorých úlohou je naháňať ľudí na mítingoch, to odmietali robiť, nemali chuť, aby im ženy a starci vrieskali do ksichtu, že sú okupanti, vidíte, ešte aj mnoho ľudí z OMONu to odmieta robiť. Nie vojne, stačí len ustanoviť dostatočne pevne tieto slová a oni dokážu všetko zastaviť. A vy ste nespravili nič, len sedeli v svojom domácom pohodlí, prípadne za hranicou a ňukali, že sa hanbíte za „putinskú armádu.“ Roztrhaj svoj pas a neodvažuj sa už nazývať Rusom, nikdy a nikde! Západ takých ľudí, ako ty tiež nepotrebuje. Pokiaľ o tom nevieš, prečítaj si o tom, ako vybudovali západné spoločnosti svoje demokracie za cenu vlastnej krvi, prečítaj si o tom, ako občania USA bojovali a umierali proti Veľkej Británii, aby mohli žiť nezávisle, demokraticky a ako skutoční občania. Prečítaj si, ako občania USA dokázali zastaviť vojnu vo Vietname! A čo si urobil ty? Ušiel si! Ukázal si celému svetu, že nie sme tvoja armáda! Hanbiš sa za svoj národ! Hanbiš sa za prezidenta, ktorý sa stal cárom, ale nikdy by sa ním nestal bez tvojej nečinnosti a zbabelosti! Ty plebejská zberba! Ty si nezaslúžiš nazývať sa občanom! Hanbím sa za teba rovnako, ako sa hanbím za naše podpriemerné velenie rozmýšľajúce len o sebe a nemysliace na ľudí. Hanbím sa za teba rovnako ako sa hanbím za nášho prezidenta odtrhnutého od reality. Hanbím sa za teba, čo máš pas ruského občana, ale vieš sa len skrývať a ňukať, si otrok, si produkt pokazeného systému, buď potrhaj svoj pas, alebo sa staň skutočným občanom. Pokiaľ nie si pripravený nič riskovať, tak aspoň nehaň našu trpiacu krajinu, na ktorej len parazituješ a nič viac. Väčšina vojakov nechce nikoho zabiť, o to viac nechce ani žiadnu vojnu, no my vojaci sme zviazaní zákonmi, zviazaní pocitom viny pred spolubojovníkmi, nikto nechce byť zbabelcom, nemôžeme len tak odhodiť zbraň a ujsť, sme zviazaní patriotizmom, pomocou ktorého nás zneužíva propaganda.

Po návrate do Ruska som bojoval so zvláštnym mixom pocitov. Bol som proti vojne a bolo mi ľúto ľudí na Ukrajine, no zároveň ma to tam ťahalo naspäť, lebo skutočný život žiješ až tvárou v tvár smrti, keď vieš, že v hociktorom momente môžeš odrazu nebyť, vtedy, v takých momentoch vieš, čo je to život a vidíš celú krásu sveta. K týmto pocitom sa pridávala hanba, že ja som tu, v bezpečí, a iní sa obetávajú. Navyše, velenie vám všemožne znepríjemňuje život, keď sa odmietnete vrátiť. Všetci sme boli rukojemníkmi mnohých faktorov, ako pomsta, patriotizmus, peniaze, dlhy, kariéra a strach z vlády.

Myslím, že sme rozohrali väčšiu hru, nejde len o pripojenie DĽR a LLR, no začali sme hrozivú vojnu, vojnu, ktorá zrovnáva mestá zo zemou a vedie k smrti detí, žien a starcov. Tiež si ale myslím, že časť viny na tom nesú aj Ukrajinci, lebo nezastavili svojich fanatikov, ktorí vykrikovali, že oni už osem rokov bojujú s Ruskom (naša propaganda s rovnakým úspechom vykrikuje, že bojujeme s NATO), nebránili tým, ktorí chceli pochodovať ulicami porazenej Moskvy, na Červenom námestí. Už stíchli konečne? Nehľadiac na to, že ruská armáda predviedla celému svetu svoje nedostatky a bordel, aj tak sa na Ukrajine rozpútalo peklo a ukrajinská armáda nemá menšie straty než ruská a v krajine, kde máme mnoho príbuzných hynú nielen vojaci oboch armád, ale aj civilisti, ktorí sa náhodou ocitli po blízku. Naši fanatici naskočili na vlnu vašich a spoločne zatiahli do vojny úplne všetkých, a teraz sme všetci pohltení šílenstvom. My, dva bratské národy, Slovania vraždiaci Slovanov, nenávidíme sa ako zbavení rozumu. My, dva národy, ktoré porazili fašizmus, sa z oboch strán premenili na fašistov, zatiaľ, čo väčšina sa len mlčky prizera, v obave o svoju bezpečnosť. Nepochybne za to väčšinu viny nesie Rusko, my sme boli tí, ktorí ako prví zaútočili, no nesmieme zabudnúť ani na množstvo ukrajinských fanatikov, ktorí Rusov otvorene hanobili a nazývali ľuďmi druhej kategórie. Celý Youtube sa zaplnil videami z Ukrajiny s „dôkazmi,“ že Rusko je krajina obývaná ľuďmi druhej kategórie. Už vám načisto zajebalo, do piči! Rozliční diabli sa musia radovať ako sa tu ničíme brat brata.

Bez ohľadu na to, ako šílené sa to môže niekomu zdať, je len jediná šanca, ako to celé ukončiť. Sme dva pravoslávne národy, musíme začať odpúšťať jeden druhému, lebo nenávisť a túžba po pomste sa bude len zhoršovať s každým ďalším dňom. Tisíce rokov dejín nás učia, že vojna nemá zmysel, no nám to stále nedochádza. Pokiaľ hlavne na úrovni národov nedokážeme tomu druhému podať ruku na znak zmierenia, tak sa navzájom zničíme. Ukrajinský fanatici vykrikujú o tom, ako dobjú Kremľ, a že po oslobodení Ukrajiny sa nezastavia, ale budú pokračovať ďalej. Neuvedomujú si, že tým len zhoršujú situáciu, lebo pri takých rečiach začnú prehodnocovať svoje stanoviská aj tí Rusi, ktorí sú proti vojne. Ukrajinci sa vysmieávajú našim vojakom, odrezávajú im genitálie a naši zase bombardujú raketami mestá a zabíjajú ženy a deti, propaganda oboch strán ešte prilieva olej do ohňa, keď nás vyzýva, aby sme zničili jeden druhého... To je hrozné, prebudte sa, sme všetci ľudia, pravoslávni kresťania, niet medzi nami rozdielu, nie sme nepriatelia, rozoštvali nás, sme ako psy pri psích zápasoch, pocítili sme krv a nevieme prestať! Kde v riti sú všetky kresťanské cirkvi?! Len neurážaj veriacich, no kde sú všetci tí veriaci zabúdajúci prikázania prorokov?! Porušujeme hlavné

z nich, nenávidíme a zabíjame jeden druhého! Ako má potom človek veriť cirkvi?! Ved' ona žehná tomu, že sa vraždíme!

Nebudem sa diviť, keď príde aj na jadrové zbrane, pokiaľ ľudia nezačnú hovoriť o tomto probléme. Všetko je v našich rukách, nie v rukách našich vlád. Vlády sú len predstavitelia ľudí, a pokiaľ im ľudia nedajú jasne najavo, že nikto nechce vojnu, táto vzájomná deštrukcia bude pokračovať. Stretol som obrovské množstvo obyčajných ľudí, ktorí sú proti vojne a aj zopár tých, ktorí hovorili, že sme nemali na výber, no nestretol som nikoho, kto by povedal, že tam chce ísť a zabíjať. Ako je možné, že aj tak pokračuje naša vzájomná deštrukcia?! A Božechráň, že by som burcoval ľudí na barikády, no by viedlo len k väčšiemu krviprelievaniu. Teraz je tá doba, kedy musíme začať hovoriť pravdu, a tou pravdou je, že väčšina ľudí v Rusku a na Ukrajine nechce zabíjať jeden druhého. Ale pokiaľ táto väčšina mlčky sedí, viac a viac ľudí bude vťahovaných do vojny.

S každým ďalším dňom, kedy toto šialenstvo pokračuje, budú pribúdať ďalšie a ďalšie úmrtia a vzájomná nenávisť sa bude stupňovať, kvôli tým, ktorí umierajú každý deň na oboch stranách.

Toto možno mnohí nepochopia, ale toto je dôvod, prečo by ľudia, ktorí sa nebudú vo vojne obetovať, nemali mať právo rozhodovať o jej rozpútaní, lebo rozdúchajú oheň, ktorý je potom ťažké uhasiť. Kto má aké morálne právo rozhodnúť o vojne, v ktorej sa musia navzájom zabíjať tisíce vašich občanov a tisíce občanov inej krajiny?

Nevidím v zákopoch deti Skabajevej¹⁸³, Soloviova¹⁸⁴, Kyseľeva¹⁸⁵, Rogozina¹⁸⁶, Lavrova, Medvedeva, no zato od nich vkuse počúvam výzvy na vraždenie. Ktorý poslanec Dumy má svojho syna vo vojne? Sú ich deti nebodaj talentovanejšie a múdrejšie ako deti robotníkov a roľníkov? Alebo je to tak, že im chcú rodičia dopriať iní osud ako nám, keďže mnohí z nás tam idú len preto, aby mali aspoň nejakú šancu zarobiť.

¹⁸³ Oľga Skabajevojová, ruská novinárka, politická komentátorka a jedna z kľúčových postáv putinskej propagandy. Veľká časť jej kariéry bola založená na diskreditácii ruskej opozície a vojnu na Ukrajine nazvala snahou ochrániť ľud Donbasu pred nacistami.

¹⁸⁴ Vladimír Soloviov, ruská televízna osobnosť, jeho večerná talkshow je zdrojom tvrdej putinskej propagandy. Na tomto videu z nového roku 2013 prednáša prípitok a potom robí ten pochybný tanečný ťah s rukami popred očí, zatiaľ, čo na pódiu tancujú a spievajú budúci ukrajinský prezident Zelenskij a budúci kritik vojny na Ukrajine Maxim Galkin, označený za zahraničného agenta, ktorý ušiel z Ruska do Izraela. Za 10 rokov sa očividne vie veľa vecí zmeniť... <https://www.youtube.com/watch?v=lkdDQX06ISl>

¹⁸⁵ Dmitrij Kyselev, propagandista stojaci na čele mediálnej skupiny Russia Today.

¹⁸⁶ Dmitrij Rogozin, Putinov človek na všetko, od pridelenia pri NATO, cez poverenia pre vojenský priemysel, až po šéfa ruskej vesmírnej agentúry.

Sú pripravení vykrikovať, že v záujme ich, odtrhnutých od reality, treba posielat' na smrť deti robotníkov a roľníkov!

Naša krajina beznádejne starne. Všade sú starci a chorí, a my rozpútavame vojnu, v ktorej hynú mladí a zdraví muži veriaci propagande.

Všetko, čo títo ľudia dokážu je dostať svoje deti a milenky na západ, aby tam študovali a žili. Potom tam dostanú občianstvo a môžu si užívať skutočnú spravodlivosť! Chcú všetko, čo je na západe, no nevedia nič podobné vytvoriť v Rusku, všetko, čo dokázali v Rusku bolo, že rozkradli a rozobrali celú krajinu, mysliac len na seba! Všetky tie reformy a iniciatívy poslúžili jedine tým, ktorí si privlastnili štátny rozpočet.

Hanbím sa za dôstojníkov a veliteľov, ktorý vymenili česť a svedomie za dôchodky, hodnosti a odmeny!

Sláva Bohu, že som niekedy nešiel na vojenskú školu, veď všetci vedia, že dlho sa tam ľudia dostávali len cez úplatky, trvalo to od roku 2000 a vidíme, akú generáciu dôstojníkov máme teraz! Ako málo zostalo veliteľov schopných zobrať svojich ľudí do útoku a viesť ich! Ako málo z vás by bolo ochotných vlastným telom brániť vojakov, no potom by vás bol každý vojak ochotný ochraňovať! No vy ste šli do služby, aby ste sa venovali papierovačkám a strkali sa do riti vyššiemu veleniu. Každý z vás by mal byť vojvodcom, ktorého ľudia nasledujú! Namiesto toho sa kontraktčiaci napočúvali, ako sú len druhá kategória. Nikdy nezabudnem na večerné nástupy, kde začal veliteľ rozprávať, ako niekde nejaký kokot znásilnil babičku a hovoril, že chraňbože, aby nejakú kus kokota medzi vami urobil to isté, ty tam stojíš, a premýšľaš: „Čo to trepe?“ Áno, väčšina vojakov je nevzdelaná a pochádza zo znevýhodnených rodín, no to ti, pán veliteľ, nedáva právo správať sa ku nám povýšenecky a posielat' ľudí do boja, zatiaľ, čo ty sedíš v bezpečí, pri čom dostávaš omnoho väčšiu výplatu a odmeny! Čo sa s vami stalo? Čo vás učia na vojenských inštitútoch? Neučí sa nič zo Suvorovového¹⁸⁷ odkazu? Namiesto toho, aby ste spájali kolektív väčšinou nasledujete zásadu rozdeľuj a panuj, ničiac kolektív.

Hanbím sa za vlády všetkých úrovní, od dediny po hlavné mesto!

Hanbím sa za učiteľov falšujúcich voľby!

¹⁸⁷ Alexander Suvorov, významný ruský vojvodca z druhej polovice 18. storočia, bojoval v prvej časti napoleonských vojen, v Rusku mimoriadne obdivovaný.

Hanbím sa za lekárov, ktorí v honbe za ziskom zničili zdravotníctvo!

Hanbím sa za políciu, ktorú zabila korupcia! Ako často je skutočne potrebná pomoc a ochrana polície, no nemožno ju dostať. Pri tom nemám pochyb, že väčšina ľudí sa k polícii pridala s cieľom ochraňovať.

Prečo sa naše súdy stali stelesnením nespravodlivosti? Neverím, že všetci sa stali sudcami len kvôli zisku a nie kvôli tomu, aby vykonávali spravodlivosť.

Neverím, že na prokuratúre nepracujú ľudia, ktorí tam šli, aby boli oporou zákonnosti pre občanov.

Prečo nemáme v Dume žiadnych zástupcov ľudí?!

Hanbím sa za našich ľudí, ktorí pred tým všetkým zatvárajú oči vo viere, že sa ich to netýka. Ešte stále vám nedošlo, že sa to týka všetkých! S každým ďalším rokom nás čoraz tvrdším nátlakom menia na otrokov. Ak nechceš, donútime ťa, ak nesúhlasíš, budeš súhlasiť, ak sa ti nepáči, posadíme ťa do väzenia.

Hanbím sa za seba, za to, že nemôžem a neviem, ako to celé napraviť!

Najhoršie na tom je, že armáda je hlavnou inštitúciou vlády. Žiadna krajina nebola nikdy vytvorená bez armády! Aká krajina, taká armáda! Armáda je tvárou národa! Armáda sú tí ľudia, ktorí za cenu svojich životov musia brániť hranice krajiny, ak sú ohrozené! Nikto z nás nechce byť agresorom, to nie sú idey, na ktorých sme vyrástli, všetci sme chceli byť obrancami a boli vychovaní po vzore našich predkov, ktorí porazili útoiaci fašizmus, a teraz z nás spravili agresorov!

Najstrašnejší je rozvrat armády, ktorý tu nastal. Pokiaľ rodičia nie sú ochotní posielat' svoje deti do armády, niečo je zle. Väčšina z tých, ktorí v tomto systéme niečo znamenajú, majú postavenie a peniaze, nepošle svoje deti do armády, lebo vedia, že tam je všetko zle. Kyseľovovia, Solovievovia, Simonianové¹⁸⁸ a iní budú až do konca posielat' všetkých do vojny, pokiaľ im za to budú platiť, no svoje deti pošlú na zahŕňajúci západ.

Aj keby sa nám za pár rokov podarilo si podmaniť celú Ukrajinu, neviem na akú riť nám ju treba, nezanechali nám predkovia dost' vlastnej zeme? Koľko miliónov Rusov, Ukrajincov a iných národov Ruska musíme kvôli tomu zničiť? O koľko chudobnejšou bude naša krajina po

¹⁸⁸ Margarita Simonianová, hlavná editorka mediálnej skupiny Russia Today a propagandistka, ktorá napríklad aj v talkshow Valdimira Solovieva šíri putinskú propagandu. Známa napríklad tvrdením po vypuknutí vojny, že o nič nejde, len sa Rusko rozhodlo zorganizovať tradičnú vojenskú prehliadku tento rok v Kyjeve.

tom celom. A vy čo ľudia, nezobudíte sa? Nerozumiem, čo sa deje, prečo je všetko hore nohami, ako sme k tomu nenápadne dospeli. Asi tak, ako pred dvomi rokmi všetci nosili rúška, aj keď všetci vedeli, že rúška sú zbytočné, no aj tak si ich nasadili, lebo ich prinútili, a teraz už odrazu covid z Ruska vymizol.

Jednoducho, teraz si len ničíme vlastnú armádu, ktorá už predtým nebola v najlepšom stave. Keď bude naša armáda už úplne slabá, myslíte si, že nám bude stačiť domobrana bez techniky, keď nás napadne moderná armáda Číny, USA alebo EÚ? Nie, potom, čo si vlastnou ľahostajnosťou ešte viac oslabíme armádu, príde k nám cudzia a v súčasnej vojne sa nemôžeme brániť vidlami a poľovníckymi zbraňami.

Za pár rokov, keď už budú ľudia vyčerpaní vojnou a biedou, keď opäť všetkým dôjde, aká hrozná je vojna, keď budeme hladovať, keď štátni zamestnanci prestanú dostávať výplatu, lebo štát skrachuje, vtedy to všetkým dôjde, no bude už neskoro a nič sa nebude dať zmeniť. Rusko sa samé rozvráti a potom prídu milí ujoovia zo západu, ktorými kedysi strašili deti a spolu s tými z Číny nám podajú pomocnú ruku výmenou za našu zem a suroviny... Keď nebudú mať ubiedení ľudia čo jesť, keď nebudeme vedieť postaviť armádu, tak hlavne potom ľudia zabudnú na všetky imperiálne ambície a budú súhlasiť s hocíjakými podmienkami. Žiadne impérium v dejinách neprežilo, všetky sa skôr či neskôr rozpadli.

Teraz len nasledujeme cestu Byzantskej ríše...¹⁸⁹

Nepotrebuje žiadne impérium, potrebujeme normálnu, slobodnú, spravodlivú a modernú krajinu. Krajinu, v ktorej možno žiť, rozvíjať sa, pracovať a milovať.

Verím v Boha, no v našej cirkvi Boha nevidím, v cirkvi, ktorá zabúda na hlavné prikázanie: „Nezabiješ,“ a žehná nám vo vraždení našich pravoslávnych bratov. Doteraz tomu nedokážem uveriť. Nechcem byť Kočubejom, chcem byť Peresvetom.¹⁹⁰ Podľa môjho pohľadu, výchovy, podľa môjho svedomia a srdca je jediným ospravedlnením zabitia iného človeka ochrana vlastného alebo cudzieho života a obrana krajiny pred agresorom.

¹⁸⁹ Po rozpade Rímskej ríše jej východná časť – Byzantská ríša síce prežila ešte 1000 rokov, no až na isté obdobia pomaly upadala obklopená nepriateľmi, až nakoniec zanikla. To je pravdepodobne paralela, ktorú tu Filatev myslel.

¹⁹⁰ Pred bitkou na Kulikovom poli, jednou z najvýznamnejších bitiek ruských dejín, kde Dmitrij Donskij v roku 1380 porazil Tatárov (Mongolov) a narušil ich nadvládu nad ruskými kniežatstvami, sa stretli pred nastúpenými armádami v boji šampióni oboch armád. Za tatársku Kočubej a za ruskú pravoslávny mních z Brjanska Alexander Peresvet. V dueli obaja zahynuli.

Prečo ste ma kurva poslali na Ukrajinu? A prečo kurva potom, čo som tam prišiel o svoje zdravie a chcem skončiť, tak ma chcete zavrieť, oberajúc ma o všetky práva, ktoré mám ako vojak garantované? Prečo? Preto, lebo nevidím žiaden zmysel vo vojne na Ukrajine? Preto, lebo už kvôli zdraviu nedokážem vykonávať vaše nezmyselné príkazy? Preto, lebo som sa snažil dosiahnuť spravodlivosť a sťažoval sa na webe prezidenta a ministerstva obrany, že velenie sa zaoberá len tým, ako čo najskôr poslať čím viac ľudí spať na front? Celý ich cieľ je len dopracovať sa k ďalšej hviezdičke na uniforme. Prešiel viac, než mesiac a stále som nedostal odpoveď, ktorú som už podľa zákona mal dostať!

Jeden plukovník Vzdušno-výsadkového vojska, ktorý niekedy býval priateľom môjho nebohého otca, mi to vysvetlil takto: „Paša, ja som v tomto celom systéme len zrnko piesku a ty len zrnko prachu.“ A nech som aj len zrnko prachu, a nech aj zhnijem v „prekrásnej“ ruskej base, nebudem mlčať! Moje svedomie a moja prirodzenosť mi prikazuje opovrhovať týmto prehnitým systémom! Svedomie mi hovorí, že robím správnu vec! Robia zo mňa, človeka vychovaného na úspechoch ruských zbraní a slávnej histórii predkov, človeka, ktorý sa mnohokrát už zmieril s tým, že zomrie, tak zo mňa robia nejakého zradcu, ktorého treba zavrieť, len preto, že nemožno hovoriť, čo si myslíš, len preto, že nechceš slúžiť v tejto armáde, len preto, že nevidíš zmysel v tejto vojne! Najskôr ma pomocou klamstiev poslali do bratovražednej vojny a teraz ma ešte aj chcú zavrieť! Teraz už nemôžem urobiť nič viac, len zapísať všetko, čo sa vo mne nahromadilo počas celého tohto nešťastia. Ja nevidím žiadneho Boha v cirkvi! Môj Boh je v mojom vnútri, v mojom svedomí a moje svedomie mi hovorí, že to, čo robím, je správne. Zmrzali a premrhali neoceniteľný ľudský potenciál v podobe ľudí, ktorí boli skutočne ochotní obetovať svoj život za vlasť! Koľko ľudí už obetovalo svoje životy? Za čo? Tak zbytočne premárnili množstvo ľudí ochotných sa obetovať! Všetko, čo za tie roky dokázali, bolo vychovať poslušných otrokov svojho systému! Z veľkého a vzdelaného národa, jednej z najbohatších a najváženejších krajín sveta, spravili stádo ustráchaných otrokov! To je všetko, čo dokázali, rozkradnúť, rozdeliť a pobláznit celý náš veľký národ!

Z môjho pohľadu, naša vláda je buď úplne priemerná, alebo sú to agenti západu, ktorých cieľom je zničiť našu krajinu, inak si to neviem vysvetliť. Mojou obľúbenou knihou je Tichý Don, veľmi by som nechcel nanovo prežiť jeho príbeh, no tí hore robia všetko preto, aby sa zopakoval.¹⁹¹

¹⁹¹ Román Michaila Šolochova o živote, láske a vojne v prostredí donských kozákov v čase pred prvou svetovou vojnou, počas nej a počas občianskej vojny v Rusku.

Väčšina ľudí okolo mňa je nespokojná s tým, čo sa deje, no všetkých vystrašili, vykrútili im ruky a zapchali ústa. Často je osudom ľudí, ktorí nesúhlasia, že sa nachádzajú v systéme, s ktorým nesúhlasia. Čo je s našimi spravodajskými službami? Veď do nich šli ľudia, s ktorými sme vyrastali, a ktorých vychovali na rovnakých hodnotách. Prečo obviňujú všetkých, ktorí sú niečím nepohodlní, tých, ktorý upozorňujú na to, že krajina je plná nespravodlivosti, prečo tých všetkých obviňujú z toho, že sú agentmi Západu a nepriateľmi ľudu!?

Dávnejšie som kvôli všeobecnému rozhl'adu čítal Bhagavad-gítu¹⁹² a všetko, čo vidím okolo, tam bolo predpovedané v Kali-juge¹⁹³. Veľká krajina utopená v lži, podvodoch, zlodejstve a hodnotovom chaose. Obrovské územia sa vyprázdňujú, životné prostredie je ničené, ekonomika sa rozpadá, ľudia sa utápajú v nerestiach a chudobe, sú len koristiou pre bezohľadných a zapredancov. Z národa víťazov spravili pre celý svet národ útočníkov a agresorov! Príde mi, že teraz je ten čas, kedy sa musia ľudia zodpovedať za svoju nečinnosť a ľahostajnosť.

Degradovali všetky odvetvia štátu – ministerstvo obrany, zdravotníctva, školstva, súdny systém, poľnohospodárstvo, výrobu a priemysel, vesmírny výskum, vojensko-priemyselný komplex, šport, kultúru, znehodnotili status občana a zaplavili krajinu imigrantami... A toto všetko som neprečítal niekde na internete, toto je to, čo vidím všade okolo každý deň.

Ľudia pri moci neslúžili v armáde, nevedia, aké je to obetovať život a zdravie pre dobro krajiny za mizerný plat, nevedia, aké je to žiť z 30-50 000¹⁹⁴ rubľov na mesiac, z čoho si nemôžeš dovoliť veľa, jediné, čo ťa motivuje je tvoj patriotizmus, zdá sa, že ten už dávno nie je medzi ľuďmi, no keď si na vojne, spomínaš si na veľkosť svojich predkov, ktorí obetovali životy, aby sme mohli žiť v najväčšej krajine sveta, porazili najsilnejších dobyvateľov sveta ako boli Tatári-Mongoli, napoleonské Francúzsko alebo hitlerovské Nemecko, veľkých predkov, ktorí nám za cenu vlastnej krvi dali možnosť využívať najväčšie množstvo prírodných zdrojov na svete. Nie tak dávno nás považovali za najvzdelanejšiu krajinu na svete, s najsilnejšou armádou na svete a jednu z najvýznamnejších kultúr sveta, no teraz v mojej krajine umierajú veteráni v biede, prečo sme zabudli, kým sme? Prečo sa teraz z nás celý svet smeje a nenávidí nás? Prečo sme vo všetkých oblastiach tak hlboko upadli? Prečo sme teraz na Ukrajine so zbraňami, keď naše korene sú v Kyjeve a pred tisíc rokmi naši predkovia prišli

¹⁹² Posvätný hinduistický text, tvorený filozofickými poučeniami Krišnu Ardžunovi, jednému z hrdinov Mahábharáty, zatiaľ, čo stojí na voze pred začiatkom bitky opisovanej v Mahábharáte.

¹⁹³ Najhorší a najtemnejší zo štyroch vekov v hinduizme.

¹⁹⁴ 256 až 427 eur alebo 6052 až 10 086 českých korún.

stadial' a vytvorili našu veľkú krajinu?! Prečo by som teraz mal spolu s ostatnými chlapcami okolo umrieť tak, ako umreli tisíce v Afganistane, Čečensku, Dagestane, Juhoslávii, Karabachu, Gruzínsku, Sýrii a mnohých iných oblastiach, veď keď nebudeme my, nebudú žiadni muži ochotní obetovať pre dobro svojej krajiny to najcennejšie, čo človek môže – svoj život a zdravie. Netušíme, čo sa deje, prečo prišli príkazy ísť tam a tam, dobyť to a to, nevieme, kde sme, vyplňame rozkazy, ktorým nerozumieme, a ty si zatiaľ nahrávaš video na Youtube, že sa hanbíš byť Rusom, ty, ktorý si sa najskôr asi vyhol službe v armáde, no žiješ si v našej veľkej krajine, hovoríš našim bohatým jazykom, no namiesto toho, aby si nabral odvahu a vyšiel protestovať do ulíc svojho mesta, ujdeš z našej krajiny alebo anonymne vypisuješ na internete, že sa hanbíš byť Rusom, že „Sláva Ukrajine,“ že „Smrť putinskej armáde.“ Putinská armáda je armádou Ruskej federácie a keď máš ruský pas, je to aj tvoja armáda. Keď sa ti nepáči, čo robí, tak požaduj od vlády jej stiahnutie, pokiaľ ťa aspoň niekedy zaujímala politika, ktorá sa s tichým súhlasom ruských občanov úplne odtrhla od reality. Zatiaľ, čo ty si vypisoval na internet, takí ako ja sa chystali umrieť, len aby bolo v Rusku všetko v poriadku, a mnohí boli zabití alebo dokaličení, pričom mysleli len na to, ako prežiť, netušili, čo sa deje v Rusku, či je ich domov a ich blízki v poriadku. Prezradím ti tajomstvo, väčšina armády nie je spokojná s tým, čo sa tam deje, nie je spokojná s vládou a svojim velením, nie je spokojná s Putinom a jeho politikou, nie je spokojná s ministrom obrany, ktorý nikdy v armáde neslúžil a tak ako ty nemá poňatia, čo sa v nej kurva deje, no pri všetkej nespokojnosti čakáme OD TEBA nejaký čin. Si zoberte, že mne ako vojakovi len za to, čo tu píšem, hrozí trest od 7 rokov po doživotie, a možno mi hrozí aj smrť od nejakého randomného súdruha, ktorý si bude myslieť, že haním našu armádu.

Netuším, ako vniesť do tých miliónov biomasy s ruskými pasmi vedomie, že to my sami sme vinníkmi všetkého, čo sa deje, že my sami sme vinníkmi smrti ruských občanov aj Ukrajincov, veď predsa si ruský občan, nie? Hovoril si, že vo voľbách nerozhoduješ ty? Ani si na voľby nechodil? Podplácal si dopravných policajtov? Kúpil si si titul na univerzite? Vedel si, že v krajine prehnili všetky odvetvia štátu, polícia, súdy, zdravotníctvo, školstvo, aj armáda ako najdôležitejší a najkomplikovanejší inštitút štátu, bez vlastnej armády sa v krajine objaví cudzia. My všetci, milióny občanov sme rovnako len pozerali, zatiaľ, čo sa naša krajina celé tie roky rúcala, no keď ti toto nedochádza, tak radšej otvor okno a skoč. Podľa mňa by ľudia, ktorí sa nezaujímajú o svoju krajinu a jej politiku, mali byť zbavení volebného práva. Máme plnú krajinu ľudí, ktorí o nej nič nevedia, nepoznajú jej históriu, jej geografiu, jej politický systém,

ľudí, ktorí nedávajú krajine nič a zároveň s tým nechcú nič robiť, ľudia, kvôli ktorých ľahostajnosti toto celé začalo...

No títo „občania“ stále radi hovoria o „politikách,“ vyhlasujú, že: „Môžeme to všetko zopakovať!“¹⁹⁵ (Sa zober, choď a opakuj! Prečo ešte nie si na fronte?). Alebo: „Ten buzerant Naval'nyj, som presvedčený, že je agentom Západu.“ Mám piči koho je on agent, ale vďaka nemu sme dostali presne rozpísané, koľko ktorí funkcionár ukradol (mne a tebe) a namiesto toho, aby sme sa v celej krajine dožadovali transparentného vyšetrovania, ktoré by ich buď potrestalo, alebo zbavilo obvinení, nespravili sme vôbec nič, nechceli sme byť občanmi svojej krajiny, žijeme a správame sa ako plebejci... Niet sa čomu diviť, že sa našli ľudia bez zábran, ktorí si uzurpovali moc a povzniesli sa do výšin absolútnej moci, keď plebejci nevedia prijímať riešenia a riskovať, takto za nich všetko vyriešia a ani sa ich neopýtajú. Človek má pocit, že nevoľníctvo zostalo zakódované v mozgoch populácie. Celá táto zberba sa nevie zjednotiť ani v jednej otázke. Toľko rôznych ľudí z našej pestrej populácie nosí pas občana Ruskej federácie, že ich jednoducho nemožno zjednotiť v žiadnej iniciatíve pre všeobecné blaho.

Jedni vykrikujú, že sa hanbia byť Rusmi a fňukajú o tom pred celým svetom sediac niekde v pohodlí a teple, fakt sa za to hanbíte? Tak sa zabi ty kus kokota! Hanbiš sa za vojnu? Tak choď a požaduj od tých pri moci koniec vojny! Svojím fňukaním nám všetkým robíš hanbu pred celým svetom, ty, občan Ruska, hej, máš právo na svoj postoj, máš právo vyjadrovať svoje názory, no pred tým, než ich začneš vyjadrovať, naštuduj si aspoň Wikipédiu o tej téme, ku ktorej ideš hovoriť!

Druhí vykrikujú o tom, že sme veľká krajina a celý svet nás chce zničiť, no pritom nechcú pre našu krajinu nič spraviť, nechcú byť občanmi svojej krajiny, vplývať na politiku v nej, nechcú nič, len si nalepiť Z na sklo svojho z cudziny dovezeného auta, by som sa ich rád opýtal, ako sa rozhodli prispieť k víťazstvu? Zober sa a utekaj na front, kokotko, ale predtým si ešte spomeň, čo hovorili naši predkovia, oni si nepripíjali len: „Na víťazstvo!“ Pripíjali aj: „Aby už viac neboli vojny.“ Alebo si zabudol, ako tí, čo bojovali v Čečensku a Afganistane, hovorili o hrôzach vojny? Ukáž mi jedného človeka so zdravým rozumom, ktorý bojoval vo vojne a po nej povedal, že chce znovu! Tí, ktorí sa vracajú do vojny, vracajú sa tam, lebo chcú zarobiť, lebo cítia hanbu, že sú v bezpečí, zatiaľ, čo ostatní v boji, vplývajú na nich cez pocity patriotizmu, kamarátstva, pocit, že to niekomu dlhujú. No spočíva patriotizmus v pripravenosti

¹⁹⁵ Pravdepodobne myslia zopakovanie víťazstva v druhej svetovej vojne.

zničiť susednú krajinu, alebo v láske k vlastnej krajine? Prečo dali medzi lásku ku krajine a lásku k vláde rovná sa?

Väčšina ľudí v našej krajine zaujala vychytralú pozíciu vyčkávania na štýl: „V dome na kraji žijem, ani hovno neviem.“¹⁹⁶ Nie sú s tým spokojní, vedia, že všetko je čím ďalej horšie a horšie, no nič nerobia, nech sa rozkrikujú iní, ja posedím a uvidím, kto vyhrá, či: „Idioti, ktorí sa hanbia za to byť Rusmi,“ alebo: „Fanatici s písmenom Z na okne auta,“ a potom sa pridám k tým, čo vyhrali.

Takýto ľudia zvyčajne používajú argument, že oni aj tak nič nezmenia, alebo: „Ja mám rodinu, deti,“ a hlavne: „Veď ty máš tiež deti!“ Povedz mi toto a ja ti už vôbec nerozumiem, to chceš, aby tvoje deti žili v krajine takéhoto sureálneho debilizmu?! Akú budúcnosť im želaš?! Veď s každým ďalším rokom naša krajina prudšie a prudšie padá až medzi samotnú spodinu sveta!

Koľko som sa za môj život napočúval o veľkosti našej armády od rôznych ľudí, ktorí v nej nikdy neboli, no keď som od nich chcel, aby mi niečo vysvetlili, vypočul som si len spŕšku stereotypov z propagandy, mohol som im uviesť hocikaké argumenty o tom, že naša armáda prežíva úpadok, nedokázali sa nad tým ani zamyslieť.

Existuje ešte jedna kategória ľudí, ktorí sú ešte viac nebezpeční. Sú to tí, ktorí sú v armáde, vidia celý ten bordel zvnútra, no klamú seba aj ostatných okolo, že to nie je až tak zlé. Mávajú rôzne motívy, či už im ostáva len kúsok do dôchodku, alebo túžia po vyššej hodnosti, kvôli ktorej celý život čo najviac potláčali zdravý rozum, všetko pretrpeli, len aby sa v tomto prehnitom systéme kariérne posunuli. Teraz už všetci vidia, že pokiaľ lízali ritky nadriadených, armádu rozvrátili natoľko, že nie je spôsobilá čeliť ani ukrajinskej armáde. O akej Amerike alebo Číne tu vôbec môže byť reč? Rozvrat našej armády len približuje príchod cudzej. Nepýtajte sa na to tých, ktorí sa hanbia, že sú Rusi, ani tých, ktorí by chceli zopakovať naše veľké víťazstvo, opýtajte sa Ukrajincov, ako sa im páči príchod cudzej armády. Keď také niečo zažijete, oľutujete svoju trestuhodnú nečinnosť, no bude už neskoro.

Za tie roky mi už lezie hore krkom sledovať čoraz väčší debilizmus v mojej krajine, môžem osrať. Zavrite ma kľudne na doživotie, aspoň sa na to nebudem musieť pozerať.

Nie som otrok! Nie som zbabelec! Som vlastenec! Ľutujem, že mi osud toto nadelil. Ľutujem ukrajinský, pre mňa bratský národ. No ešte viac ľutujem zneužitý ruský národ, národy

¹⁹⁶ Ruský frazeologizmus: „хата с краю ни хуя не знаю.“ Preložil som ho viac menej doslovne.

bývalého veľkého ZSSR, ktoré zneužili iní, no o to viac bezcharakterní ľudia, ktorí pochovali najväčšiu a najveľkolepejšiu krajinu sveta! Môj pradedo bojoval za túto krajinu, a aj tak ho obrali o majetok a poslali na Sibír! Môj otec odišiel skôr než mal, obetoval zdravie pre svoju krajinu a nakoniec som to bol ja, kto nemohol dostať normálnu zdravotnú starostlivosť! Rovnako ako mnohí iní, ktorí sa vrátili z Ukrajiny, nemôžem dostať normálnu lekársku pomoc, ale som donútený sa liečiť a kupovať si lieky za vlastné peniaze. Kto ešte verí v spravodlivosť a istoty v tejto krajine?

Viem, že moje meno tento systém očierni za všetko, čo som tu napísal a navždy odpratá do najvzdialenejšieho väzenia. No o to viac nemôžem mlčať: nie som zbabelec a nikdy som nebol. No pokiaľ nemám právo povedať NIE VOJNE ja, ktorý som sa z tej vojny vrátil, tak kto potom? Nikto? Nie je to znakom toho, že sme opäť upadli do nevoľníctva?

Bol som vychovaný na úspechoch ruského ľudu v boji proti útočníkom!

Neučili ma byť agresorom rodičia, neučili ma byť agresorom ani vo vojenskej škole, na univerzite, ani v armáde! My Rusi nie sme vrahovia detí, žien a starcov! Snažia sa z nás spraviť to isté, ako Islamský štát.¹⁹⁷ Väčšina tých, ktorí teraz bojujú teraz vo vojne, tam bola zatiahnutá podvodom, vydieraním alebo biedou. Systém to tak vymyslel. Mnohí vojaci nemôžu odísť kvôli hypotékam, blížiacemu sa dôchodku alebo len bežnej potrebe peňazí. Niektorí nechce byť zbabelcom, no ledva tam nájdete nejakých, čo sú motivovaní ideami. Väčšina vojakov nechce vojnu, nie sú to debili, ktorí veria v nacistov na Ukrajine a chcú všetkých zabíjať. Vo veľkej väčšine sú to rovnakí ľudia ako vy, chcú mier, chcú ísť domov k rodinám a blízkym. Rovnako ani ukrajinskí vojaci nechcú umrieť a nechcú všetkých pozabíjať. Nevieť ani o jednom prípade, kedy by niekto z našich ponižoval ľudí alebo nebodaj znásilňoval ženy, samozrejme, nemôžem hovoriť za celú armádu.

Jeden z prípadov, o ktorých viem, sa týkal chlapca z môjho pluku. Ukrajinské masmédiá ho na všetkých kanáloch obviňovali z toho, že mu žena dovolila znásilňovať ukrajinské ženy. Bol dosť sprostý na to, aby zavolať žene z prvej línie a tak jeho rozhovor nahráli a následne postrihali tak, že to vyzeralo, že mu ako keby dovoľuje znásilňovať Ukrajinky a potom sa na tom spoločne smejú. Je to ale lož, toho chlapca som mal vkuse na očiach a miesta, na ktorých sme sa nachádzali boli bež ženskej prítomnosti. Kde ich mal akože znásilňovať? Koho tam mal znásilňovať? Mal ich znásilňovať v kolóne? V zákopoch? V uliciach Chersonu, ktoré boli prázdne, keď sme na neho útočili? Hocikde sme boli, civilisti tam neboli, prípadne sa nám

¹⁹⁷ Mimoriadne brutálna teroristická organizácia v Sýrii, Iraku a iných krajinách.

vyhýbali čo najväčším oblúkom. Ak by sa niekto niekam vybral s cieľom znásilnenia, som presvedčený, že by ho ostatní vojaci strelili do nohy. Tento konkrétny prípad je nehoráznym klamstvom, celé to pretočili, šikovne rozhovor postrihali.¹⁹⁸ Média z oboch strán chrlia lži s cieľom čo najzúrivejšie nás pripraviť na vzájomné vraždenie a my im ako sprostí veríme a tešíme sa na to, aké nové hovná pre nás nachystajú. Opakujem sa, absolútne sa nemôžem zaručiť za celú armádu. Rovnako, ako sa niekto z ukrajinskej armády nemôže zaručiť za celú jeho armádu. Hádám si niekto nemyslí, že v ukrajinskej armáde sa nenašli takí, ktorí rabovali a ukradnuté veci považovali za trofeje?

Aj tak je najdesivejšie, že pod paľbou delostrelectva, letectva a rakiet hynú deti! Naše slovanské deti! Nás Slovanov je aj tak na svete veľmi málo. Veríte, že zlý ruský vojak navádza zbrane špeciálne na tie deti? Dostal koordináty, nemá poňatia kam strieľa, povedali mu, že tam je protivník, tak strieľa. Samozrejme, nie je to ospravedlnenie, no nie je nutné robiť zo všetkých vrahov a beštie. Hlavným zabijakom Rusov a Ukrajincov je propaganda, ktorá viac a viac rozdúchava nenávisť medzi ľuďmi.

Nechcem nikoho ospravedlňovať, no pokiaľ nepochopíme, že nás zabíja naša hlúposť a spaľujúca nenávisť rozdúchaná šialenou propagandou, pokiaľ sa my, Slovania, neupokojíme a nevytriezvieme od nenávisti, tak z nás nič nezostane, nebude Ukrajiny ani Ruska.

Nenávisť a vraždenie nás vyhladia. Musíme jeden druhému podať ruku zmierenia.

Bojoval som na Ukrajine a pokiaľ ja nemám právo povedať: „NIE VOJNE,“ tak kto ju má potom právo začať? Nedokážem vrátiť našu armádu domov, môžem len vyrozprávať svoje skúsenosti a myšlienky o účasti v tejto vojne, prizvať mojich spoluobčanov k tomu, aby sa zaoberali svojou krajinou, ktorá má dosť veľa vlastných problémov. Kto dal rovná sa medzi podporou vlády v rozhodnutí začať vojnu a podporou armády, ktorá musí tú hovadinu vykonať? Nehľadiac na všetky nespravodlivosti vo vzťahu ku mne, stále milujem svoju armádu a nezabudnem na smrť kolegov, často mladých, tých, ktorí sú pripravení sebaobetovať sa pre dobro krajiny. Dokonca aj pre vládu odtrhnutú od reality viem nájsť ospravedlnenie, lebo ľudia

¹⁹⁸ Toto je nahrávka, o ktorej Filatev hovorí: <https://www.youtube.com/watch?v=OusviV2Qd4o> Spravte si vlastný názor, netuším, o čom by musel byť ten rozhovor, aby z neho vedeli vystrihnúť presne tieto veci, skôr si viem predstaviť z dôvodu, že sa toľko smejú, že je to fakt zlý humor a obaja sa tým len podpichujú a provokujú, čo je ale stále úplne zvrátené. Môže to byť aj absolútne pravdivá nahrávka a Filatev len nechce kritizovať ruskú armádu. Filatev tvrdí, že vojaka poznal a nič také nikdy neurobil, čo znie legitímne, na druhej strane, existuje dosť príbehov o znásilneniach v tejto vojne: <https://www.youtube.com/watch?v=oMsz-WNNVQw> Filatev nemusel byť ich svedkom, lebo bol neustále v prvej línii a je pravdou, že tam bol menší kontakt s civilným obyvateľstvom a tohto sa dopúšťali možno až jednotky v druhom slede. Vzdušno-výsadkové vojsko bolo taktiež jednou z kvalitnejších a disciplinovanejších častí ruskej armády, aj keď ako ukazuje toto dlhé a podrobné video z Buče, tiež schopné značnej brutality: <https://www.youtube.com/watch?v=IrGZ66uKcl0>

sa boja a nechcú ukázať svoj postoj a ovplyvňovať politiku. Je to nejaký začarovaný kruh, v ktorom sme všetci vinní, no musíme nájsť východisko, musíme ihneď začať naprávať náš pád. Kde je veľká ruská duša? Kde je naša vznešenosť a duchovná veľkosť? Nemôžem uveriť tomu, že potom, čo naši predkovia preliali toľko vlastnej krvi, stali sme sa opäť nevoľníkmi. Možno moje slová nič nezmenia, no nebudem sa zúčastňovať tohto šialenstva.

Morálne by to bolo jednoduchšie, keby nás Ukrajina napadla, no pravda je, že sme tam prišli bez toho, aby nás Ukrajinci pozvali.

Príde mi to celé podozrivé. Našu armádu systematicky rozvrátili, pričom v televízii všetkých presviedčali o opaku, nehľadiac na to, že milióny mužov, ktorí v armáde slúžili skôr, videli jej rozvrat. Pri tom nám podsúvali, že našim hlavným nepriateľom je NATO a Ukrajina. A nakoniec, keď armádu úplne rozvrátili, začali skutočnú vojnu.

Som si vedomí, že toto mierové gesto ma vyjde draho, no nemôžem utíšiť moje svedomie. Isto ma „spravodlivý“ súd odsúdi na doživotie, povedia, že ma podplatili a som agentom západu, no ja na to všetko už nemôžem pozerieť a mlčať. Keď som bojoval na Ukrajine, necítil som strach, len strašnú hanbu, lebo nemôžem nič zmeniť. Nebál som bojovať na Ukrajine, no teraz sa z nejakého dôvodu bojím zverejniť tento text v mojej vlastnej krajine. Bojím sa vysloviť nahlas svoje myšlienky v krajine, kde už nemožno hovoriť pravdu, nemožno hovoriť, čo si myslíš, nemožno obhajovať svoje zákonné práva, možno tu len odísť umrieť do vojny za nejaké neurčité ciele alebo prežívať v záujme šťastnej budúcnosti krajiny, ktorá od nás z nejakého dôvodu uteká ďalej a ďalej.

NIE VOJNE!!!

S mojím posledným výdychom

Zjavil sa mi Boh

A on mi povedal:

Hanba, kým si sa stal

A Diabol sa zjavil hneď za ním

Šíriac kyslý dym,

A pravdu riekol

Že on za to nemôže

Stratil som sa, čo je pravda a čo lož?
Čo zaseješ, to aj zožneš!
Som sám, stojím pred bránou
na opačnej strane raja nazývanej peklo
na opačnej strane raja
nazývanej, nazývanej peklo.

Dnes Boh riekol:
Hanbím sa za to, kým si sa stal
Môj zblúdili synu
A ja som s ním súhlasil

A Diabol sňal masku
Zdvihol svoju tvár
Vyzeral presne ako ja
A ja som odvrátil tvár

Stratil som sa, čo je pravda a čo lož?
Čo zaseješ, to aj zožneš!
Som sám, stojím pred bránou
Na opačnej strane raja, nazývanej peklo
Na opačnej strane raja
Nazývanej, nazývanej peklo.

Potápam sa, padám,
Nič neľutujem
Nižšie a nižšie s každým dňom
Blížim sa k tomu s každým dňom
Môj koniec, môj koniec, koniec, koniec, koniec
Všetko je bližšie s každým dňom

Stratilo som sa, čo je pravda a čo lož?
Čo poseješ, to zožneš!
Som sám, stojím pred bránou
Na opačnej strane raja, nazývanej peklo
Na opačnej strane raja, nazývanej peklo
Na opačnej strane raja
nazývanej, nazývanej peklo.¹⁹⁹

¹⁹⁹ Preklad tejto ruskej piesne, ktorej text je uvedený na konci originálneho textu ZOV: https://www.youtube.com/watch?v=2ezmU_9BDyQ Ide o cover originálu od americkej skupiny Five Finger Death Punch s názvom Wrong Side Of Heaven: <https://www.youtube.com/watch?v=2Ay1V9uXI7c>

DOSLOV PREKLADATEĽA

Tieto riadky Pavel Filatev dokončil 1. augusta 2022 a zverejnil ich na sociálnej sieti VKontakte, kde sa rýchlo stali virálnymi. Boli prvým podrobným opisom a tvrdým odsúdením vojny od niekoho, kto v nej bojoval. Filatev niekoľkokrát odmietol opustiť Rusko, čo je postoj evidentný z posledných strán ZOV. Nakoniec až 13. 8. 2022 ušiel do Francúzska, kde požiadal o politický azyl. Odvtedy poskytol viacero rozhovorov, ktoré možno nájsť pod jeho menom, len často v anglickej transkripcii Pavel Filatyev, ktorú som v tomto texte nepoužíval, keďže ju v slovenčine, ktorá má všetky písmena pre prepis jeho mena, považujem za zbytočnú.

Tento text som doprekladal 26. 2. 2023 po zhruba pol roku, odkedy som sa tomu začal venovať. Pamätám si na moment, kedy som na SME uvidel článok o ruskom výsadbárovi, ktorý zverejnil podrobné pamäte, v ktorých odsúdil vojnu. Článok som otvoril a bolo tam PDF s celým textom. Bol to text, aký som túžil prečítať od začiatku vojny, doslova si pamätám, ako som si na jar pri nejakej správe o ukrajinských vojakov pod delostreleckou paľbou v zákopoch pri Severodonecku spomenul na Na západe nič nové, ktoré som na strednej ako jeden z mála ľudí v triede aj skutočne prečítal. Hovoril som si, že každá vojna má svoje Na západe nič nové a táto bude mať tiež. V auguste som ho mal v rukách a rozhodol som sa ho s mojou pochybnou stredoškolskou ruštinou preložiť, čo bolo dosť náročné, preložiť päť strán trvalo bežne aj tri hodiny. Po prvých troch častiach nebola štvrtá z dôvodu opakujúceho sa obsahu zverejnená v skupine Válka na Ukrajine- aktuální sitauce a takmer som v tom nepokračoval. Keby sa ma vtedy Adam Buchta a Markéta Hejná v komentároch nepýtali, kedy bude ďalšia časť, asi by som sa na to vykašľal. Za to sa im chcem poďakovať. Rovnako by som sa chcel poďakovať Vasylovi Govzanovi, ktorí mi ešte v auguste ponúkal pomoc pri preklade, no jeho správu som si všimol tak po mesiaci a v čase, keď som po odmietnutí z dôvodu opakovaného obsahu pochyboval, že budem pokračovať, a tak som jeho pomoc nevyužil. Ďakujem aj Paulíne Martinákovovej, ktorá mi pomohla porozumieť všetkým komplikovaným lekárskeým výrazom, keďže Filatev každé svoje zranenie a každú svoju diagnózu opísal tými najkomplikovanejšími medicínskymi termínmi. A tak na diaľku, ďakujem aj Pavlovi Filatevovi do Francúzska, že mal gule napísať tento text. Je už na každého individuálnom zvážení, či je Filatev hrdinom alebo zločincom, agresorom alebo obeťou. Jeho text je jediným takýmto podrobným, dalo by sa povedať literárnym svedectvom o vojne na Ukrajine a napísal ho ten, kto v ňom nie je za hrdinu. Možno sa pýtať, ako veľmi je text autentický. Filatev po svojom úteku ukázal svoju vojenskú knižku aj dokumenty o liečení zo zranení utrpéných na fronte. 56. DŠB sa zúčastňoval akcií popísaných v tomto texte a Filatev bol preukázateľne jeho členom. Nie je možné overiť každý

jeden detail, no aj bez toho je to text hodný prečítania. Isto sa nájde niekto, kto povie, že Filatevove pamäte sú súčasťou ukrajinskej propagandy. No ten, kto ich skutočne celé prečíta, zistí, že Ukrajinci v nich tiež nie sú vyobrazení bezchybne. Hovorí sa tu o tom, že používali kazetovú muníciu, mučili zajatcov, rabovali, ich fanatici sú spoluzodpovední za vojnové šialenstvo a ukrajinská armáda nevyznieva pri útoku na Cherson úplne kompetentne. Rovnako Filatev vraví, že miluje ruskú armádu, je zrejmé, že nedokáže odsúdiť ruský militarizmus a nacionalizmus ako súčasť problému, má zopár nie úplne vhodných názorov o covide a imigrantoch. Pohybuje sa na hranici tvrdenia, že Rusi a Ukrajinci sú jeden národ, no zároveň nerozumie polovici vecí v ukrajinských správach, prípadne v chate po ukrajinsky, keď vezmú mobil jednej žene v Chersone. Rovnako odmieta, že by ruskí vojaci mohli niekoho znásilniť, aj keď priznáva, že hovorí len z toho, čo videl. Ak by sme ho však na základe týchto momentov odsúdili ako rusáka a orka, pripravili by sme sa o hodnotné svedectvo, ktoré vyvracia všetky tvrdenia našich Putinových fanúšikov. Tieto kontroverzné momenty podľa mňa len potvrdzujú autenticnosť textu. Pavel Filatev bol vychovaný v prostredí ruského militarizmu, pochádzal z vojenskej rodiny a jeho pohľad môže mať svoje chyby, no predtým, než ho odsúdime, zamyslíme sa nad sebou. Myslíme si, že by sme boli rebelmi, povstalcami, partizánmi, no v skutočnosti by bola väčšina z nás kolaborantmi, ktorí si pri banalite zla ani neuvedomia, že konajú zlo. Filatev sám priznáva, že sa viac bál zverejniť tento text, než bojovať vo vojne. No zverejnil ho a dal nám Na západe nič nové vojny na Ukrajine. Čiže Paša, keby som náhodou niekedy mal peniaze a ocitol sa vo Francúzsku, dáme cigu, a isto lepšiu, než ukrajinské westky červené. Si veľký boss a Путин иди на хуй!